povestea-dalilei-cea-vicleană

o mie și una de nopți

(7)

Cartea celor

o mie şi una de nopţi

(7)
(Nopţile 416 – 501)

Traducere de Haralambie Grămescu

Ilustraţia copertei: Anca Vasilescu

Editura Minerva
Bucureşti, 1973

POVESTEA FERMECATĂ A CALULUI DE ABANOS

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că a fost odată, în vechimea vremilor şi în trecutul veacurilor şi al vârstelor, un rege dintre regii persani, foarte mare şi foarte puternic, numit Sabur, care de bună seamă că era regele cel mai bogat în comori de toate felurile şi cel mai dăruit cu minte şi cu înţelepciune. Şi mai era şi plin de mărinimie şi de bunăvoinţă, iar mâna lui era deschisă pururi fără de osteneală şi niciodată nu-i alunga pe cei care îi cereau ajutor. Ştia să dea găzduire deplină celor ce nu-i cereau decât un adăpost, şi să îmbărbăteze la necaz inimile zdrobite, cu vorbele şi cu purtările lui pline de dulceaţă şi de bunătate. Era blând şi milos faţă de cei săraci; iar străinii niciodată nu vedeau închizându-se porţile palatului său la strigarea lor. Cât despre asupritori, aceştia nu aflau nici îndurare, nici îngăduinţă dinaintea asprei lui judecăţi. Şi aşa era el, într-adevăr.

Or, regele Sabur avea trei fete, care erau ca trei lune frumoase pe un cer plin de slavă, sau ca trei flori strălucind minunate într-o grădină bine îngrijită, şi mai avea şi un fecior, care era luna însăşi şi se numea Kamaralakmar.

În fiecare an, regele orânduia pentru poporul său două mari ospeţe, cel dintâi, al lui Nuruz, la începutul primăverii, iar al doilea, cel al lui Mihrgan, toamna; şi, cu aceste două prilejuri, poruncea să se deschidă uşile peste

tot în palatul său, împărţea daruri, punea pristavii să strige hotăririle de iertare a celor osmdiţi, numea dregători noi şi îi înălţa în slujbe pe oşteni şi pe musaipi. Aşa încât din toate părţile nemărginitei lui împărăţii alergau gloatele să dea cinstire regelui lor şi să-l bucure, în acele doua zile de sărbătoare, aducându-i peşcheşuri de toate felurile, şi robi, şi eunuci în dar.

Or, la una dintre aceste sărbători, ce se nimerise chiar sărbătoarea de primăvară, regele, care la toate harurile ce avea mai adăuga şi dragostea de ştiinţă, de geometrie şi de astronomie, sta în jeţul lui împărătesc, când văzu venind dinainte-i trei învăţaţi, oameni tare iscusiţi în felurite ramuri ale cunoştinţelor cele mai tainice şi ale artelor cele mai dibace, ştiind să meşterească tot soiul de închipuiri, cu o desăvârşire ce uluia minţile şi nelăsând necercetată niciuna dintre tainele care de obicei scapă priceperii omeneşti. Şi aceşti trei învăţaţi sosiseră în oraşul regelui, venind din trei meleaguri osebite şi vorbind fiecare altă limbă: cel dintâi era din ţara Indului, cel de al doilea era rum, iar cel de al treilea era ajami de la hotarele cele mai îndepărtate ale Persiei.

Cel dintâi, învăţatul de la Ind, se apropie de scaunul crăiesc, se temeni în faţa regelui, sărută pământul dinaintea lui, şi, după ce îi ură bucurie şi fericire în acea zi de sărbătoare, îi dete un dar cu adevărat împărătesc: un om de aur, învrâstat cu geme şi cu nestemate de mare preţ, ţinând în mână o goarnă de aur. Şi regele Sabur îi spuse:

— O, învăţatule, la ce foloseşti această plăsmuiri?

El răspunse:

— O, doamne al meu, folosinţa acestui om de aur ţine de o însuşire a lui uluitoare! Dacă ai să-l aşezi la poarta cetăţii, are să-ţi fie un străjer fără de pereche; căci dacă un vrăjmaş ar răzbi în piaţă, el l-ar ghici de departe şi, suflând în trâmbiţa îndreptată către acel vrăjmaş, l-ar ţintui locului şi l-ar face să cadă mort de spaimă!

Şi regele, la cuvintele acestea, tare se mai minună şi

spuse:

— Pe Allah, o, învăţatule, dacă adevăr grăieşti, îţi făgăduiesc că tot ceea ce râvneşti şi doreşti are să ţi se împlinească!

Atunci se apropie învăţatul rum, care sărută pământul dinaintea regelui şi îi dete în dar o tipsie mare de argint, în mijlocul căreia se afla un păun de aur înconjurat de douăzeci şi patru de păunite tot de aur. Şi regele Sabur privi cu uimire şi, înturnându-se către rum, îi spuse:

— O, învăţatule, la ce sunt de folos acest păun şi aceste păunite?

El răspunse:

— O, stăpâne al meu, ori de câte ori se scurge un ceas de vreme din zi ori din noapte, păunul loveşte o dată cu ciocul în una dintre cele douăzeci şi patru de păunite şi o calcă, bătând din aripi, şi tot aşa mai departe până ce calcă toate păuniţele, arătând în felul acesta câte ceasuri au trecut; pe urmă, când o lună întreagă s-a scurs astfel, el deschide gura şi din fundul gâtlejului său se iveşte cornul lunii noi.

Şi regele, minunându-se, strigă:

— Pe Allah, de trăieşti adevărat, toate dorurile ţi se vor împlini!

Cel de al treilea care se apropie fu învăţatul din Persia. Sărută pământul dinaintea regelui şi, după laudele şi urările de cuviinţă, îi dărui un cal făcut din cel mai negru şi mai ales soi de lemn de abanos, încrustat cu aur şi cu nestemate şi împodobit minunat cu o şa şi cu un frâu şi cu nişte scări cum nu se mai văd decât la cAli de regi. Şi acest cal cu strălucire de abanos era întru totul ca un frate al cailor furtunii. Aşa încât regele Sabur fu minunat peste poate şi uluit de frumuseţea şi de desăvârşirile calului; pe urmă spuse:

— Şi care sunt însuşirile acestui cal de abanos?

Persanul răspunse:

— O, doamne al meu, însuşirile pe care le are calul acesta sunt uluitoare, şi anume că, atunci când e

încălecat de cineva, el porneşte iute ca fulgerul cu călăreţul său prin văzduhuri şi îl duce peste tot unde vrea acela să-l îndrepte, străbătând într-o zi depărtări pentru care unui cal ca toţi cAli i-ar trebui un an ca să le străbată!

Regele, năuc de uimire faţă de aceste trei lucruri năucitoare ce i se arătau unul după altul, în aceeaşi zi, se înturnă către persan şi îi spuse: Pe Allah cel atotputernic (preamărit fie El!), carele a zămislit toate făpturile şi le-a dat ce să mănânce şi ce să bea, dacă adevărul vorbelor tale mi se va dovedi, îţi făgăduiesc împlinirea tuturor poftelor tale, şi până şi a celei mai mici dorinţe ce-i avea!

După care, regele porunci să se pună la încercare de către cei trei învăţaţi vreme de trei zile feluritele însuşiri ale celor trei daruri şi să îndeplinească feluritele mişcări. Şi într-astfel, omul de aur suflă în trâmbiţa lui de aur, păunul de aur ciocăni şi călcă pe rând cele douăzeci şi patru de păuniţe de aur ale lui, iar învăţatul din Persia...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaisprecea noapte

Urmă:

...iar învăţatul din Persia încălecă pe calul de abanos, îl puse să se ridice în văzduh şi să străbată o mare depărtare, cu o iuţeală nemaipomenită, pentru ca, după ce făcu un ocol larg, să coboare iar încetişor pe locul de unde plecase.

Văzând toate astea, regele Sabur fu mai întâi năucit, pe urmă fu cuprins de un tremur de era gata-gata să-şi dea duhul de bucurie. Atunci le spuse învăţaţilor:

— O, străluciţilor învăţaţi, acuma mi s-a dovedit adevărul vorbelor voastre şi este rândul meu să-mi îndeplinesc făgăduiala. Cereţi-mi, dară, tot ce doriţi, şi vi se va da numaidecât!

Atunci cei trei învăţaţi răspunseră:

— De vreme ce regele stăpânul nostru este mulţumit de noi şi de darurile noastre, şi ne lasă pe noi să hotărâm ce să-i cerem, îl rugăm să ne dea de soţii pe cele trei fete ale sale, căci dorim cu tărie să fim ginerii săi! Şi acesta-i un lucru ce n-are cum tulbura întru nimic liniştea împărăţiei! Oricum, regii nu-şi întorc niciodată făgăduielile!

Regele răspunse:

— Vă îndeplinesc dorinţa numaidecât.

Şi pe dată porunci să vină cadiul şi martorii ca să întocmească senetele de căsătorie ale celor trei fete ale sale cu cei trei învăţaţi. Şi gata!

Or, iată că, estimp, cele trei fete ale regelui se aflau chiar după perdeaua de la sala aceea şi auziseră totul. Iar cea mai mică dintre cele trei surori începu să-l măsoare cu luare-aminte pe învăţatul ce urma să-i fie menit ca soţ, şi iată! Acesta era un moşneag tare bătrân, în vârstă de pe puţin, o sută de ani, de nu cumva şi mai mult, cu o zarişte de păr încărunţit de vreme, cu un cap ce se bâţâia, cu sprâncenele mâncate de chelie, cu urechile pleoştite şi sfarogite, cu barba şi cu mustăţile cănite şi fără de viaţă, cu ochii roşii şi ciacâri privindu-se ponciş, cu fălcile scofâlcite, galbene şi ciuruite de găuri, cu un nas mare ca o pătlăgea vânătă-neagră, cu obrajii scorojiţi ca fota unui ciubotar, cu dinţii ieşiţi din gură ca nişte colţi de mistreţ, şi cu nişte buze ce spânzurau şi se zbateau ca boaşele unui cămiloi; cu o vorbă, moşneagul acesta era ceva înfricoşător, o sluţenie întocmită din scârnuri hâde care făceau din el, fără de nicio îndoială, făptura cea mai pocită de pe vremile lui şi cea mai de speriat din acele timpuri; căci cum de n-ar fi şi fost aşa, cu toate acele znamenii ale lui, şi, pe deasupra, şi cu nişte gingii fără măsele şi dăruite, în chip de dinţi câineşti, cu nişte colţi care-l făceau să se asemuie cu efriţii ce-i sperie pe plozi prin casele pustii şi fac să ţipe de spaimă găinile din coteţ. Şi gata!

Şi tocmai că domniţa, cea mai mică dintre cele trei fete ale regelui, era cea mai frumoasă şi cea mai gingaşă fecioară a vremurilor acelea, mai zveltă decât cea mai duioasă gazdă, mai dulce şi mai suavă decât cel mai molcom zefir, şi mai strălucitoare decât luna în plinătatea ei: aşa încât era anume făcută pentru zbenguielile dragostei; când se mişca ea, ramul cel mlădiu sta năuc de legănările-i unduite; când umbla ea, căprioara cea sprintenă sta înmărmurită de mersu-i gingaş; şi, fără de tăgadă, le întrecea cu mult pe surorile ei în frumuseţe, în strălucirea pielii, în farmece şi în haruri. Şi-aşa era ea, într-adevăr.

Aşa că, atunci când îl văzu pe învăţatul căruia urma să-i fie menită, fugi în odaia ei şi acolo se prăbuşi cu faţa la pământ sfâşiindu-şi hainele, zgâriindu-şi obrajii şi suspinând şi jelindu-se.

Pe când se afla ea în starea aceea, fratele ei, prinţul Kamaralakmar, care o iubea şi o preţuia mai mult decât pe celelalte surori ale sale, tocmai se întorsese de la o vânătoare şi, auzind-o pe sora lui care se jelea şi plângea, intră în odaia ei şi o întrebă:

— Ce ai? Ce-ai păţit? spune-mi degrabă şi nu-mi tăinui nimic!

Ea atunci se bătu în piept şi ţipă:

— O, singurul meu frate, o dragule, n-am să-ţi tăinuiesc nimic. Află că şi de-ar fi ca palatul să se mistuiască dinaintea tătâne-tău, eu tot sunt gata să mă duc iar dacă tatăl tău are să săvârşească lucruri atât de silnice, eu n-am să şovăiesc a-l părăsi şi a fugi de-aici, fără să cer de la ei nici măcar merinde de drum: căci va avea grijă de mine Allah!

La vorbele acestea, prinţul Kamaralakmar îi zise:

— Ci spune-mi o dată ce va să zică asemenea vorbe ce-ţi sugrumă pieptul şi-ţi tulbură sufletul?

Tânăra domniţă răspunse:

— O, singurul meu frate, o, dragule, află că tatăl meu m-a făgăduit de soţie unui învăţat bătrân, o znamie de

mag care i-a adus în dar un cal făcut din lemn de abanos şi de bună-seamă că i-o fi făcut şi vreun farmec cu vrăjitoriile lui şi l-o fi amăgit cu vicleşugurile şi cu făţărniciile lui! Ci eu sunt pe deplin hotărâtă ca, decât să mă dărui pocitaniei de moşneag, mai degrabă să nu mai fiu pe lumea asta!

Frate-său atunci se puse s-o potolească şi s-o împace, mângâind-o şi alintând-o, pe urmă se grăbi să se ducă la tatăl său, regele, şi îi spuse:

— Ce-i cu vrăjitorul acela căruia tu i-ai făgăduit-o de soţie pe sora mea cea mică? Şi ce-i cu darul pe care ţi l-a adus ca să te hotărască astfel s-o faci pe sora mea să moară de mâhnire? Asta nu-i drept şi nu se poate întâmpla aşa!

Or, persanul nu era prea departe de acolo şi auzi aceste vorbe spuse de fiul regelui, şi tare se mai mânie şi tare se mai simţi ugilit.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptesprezecea noapte

Urmă:

Ci regele răspunse:

— O, Kamaralakmar, fiul meu, dacă ai şti ce cal mi-a dăruit învăţatul, n-ai mai fi atât de tulburat şi atât de nedumerit.

Şi ieşi cu fiul său în curtea cea mare a palatului şi dete poruncă robilor să aducă numaidecât calul cu pricina. Şi aceştia împliniră porunca.

Când tânărul prinţ văzu calul, îl găsi tare frumos şi fu ca vrăjit. Şi cum era un straşnic călăreţ, sări sprinten pe el şi îl împoldi vârtos în coaste cu pintenii, punându-şi picioarele în scări. Ci calul nici nu se clinti. Şi regele spuse către învăţat:

— Hai oleacă de vezi pentru ce nu se mişcă; şi ajută-l

pe fiu-meu care, la rându-i, n-are să lipsească a te ajuta să-ţi împlineşti dorurile!

Or, persanul, zăcaş pe prinţ din pricina împotrivirii la măritişul soră-sii, se apropie de prinţul călare şi îi spuse:

— Caută pe oblâncul şeii cuiul acela de aur de acolo din dreapta. Acela-i cuiul pentru înălţare. N-ai decât să-l răsuceşti!

Atunci prinţul răsuci cuiul pentru înălţare şi iacătă! Calul pe dată îl ridică în văzduhuri cu o iuţeală de pasăre, şi atât de sus încât regele şi toţi cei de faţă îl pierdură din vedere într-o clipită.

Văzându-l pe fiul său pierind astfel şi nemaizărindu-l întorcându-se nici după ceasuri în şir de adăstare, regele Sabur se nelinişti şi se tulbură de-a binelea şi îi spuse persanului:

— O, învăţatule, cum avem să facem noi acum ca să se întoarcă?

Acela îi răspunse:

— O, stăpâne al meu, eu nu mai pot nimic; iar tu n-ai să-l mai vezi pe fiul tău decât la ziua de apoi! Căci, în loc de a-mi da răgaz să-l învăţ în ce fel să se slujească de cuiul din stânga, care-i cuiul pentru coborâre, prinţul n-a voit să asculte decât de înfumurarea şi de nevolnicia lui, şi l-a făcut pe cal să plece prea repede!

Când regele Sabur auzi vorbele acestea ale învăţatului, îl năpădi o mânie mare şi, turbând până peste marginile turbării, porunci robilor să-l ciomăgească şi să-l arunce apoi în temniţa cea mai neagră, pe când el însuşi îşi zvârli coroana de pe cap, se izbi amarnic peste faţă şi îşi smulse barba. După care se afundă în palatul lui, porunci să se închidă toate uşile şi se porni să ofteze, să geamă şi să se jelească, şi el, şi soţia lui, şi cele trei fete, şi slugile, şi toţi cei ce locuiau în palat, precum şi cei din oraş. Şi aşa se preschimbă bucuria lor în jale, şi fericirea lor în tristeţe şi în deznădejde. Şi-atâta cu ei!

Cât despre prinţ, calul se tot suia cu el în văzduhuri fără a se opri, până ce fu mai să ajungă la soare. Atunci el

pricepu spre ce primejdie zbura şi ce moarte năprasnică îl aştepta în acele zarişti ale slăvilor; şi fu cuprins de o mare îngrijorare şi se căi amarnic că încălecase pe acel cal, şi cugetă în sinea lui: „E neîndoielnic că gândnl învăţatului a fost să mă piardă, din pricina surorii mele celei mai mici! Acuma ce-i de făcut? Nu-i tărie şi putere decât întru Allah atotputernicul! Iată-mă pierdut fără scăpare!” Pe urmă îşi zise: „Dar cine ştie de n-o mai fi cumva şi un al doilea cui, care să fie cel pentru coborâre, aşa cum celălalt este pentru urcare?“ Şi fiind el dăruit cu iscusinţă, cu pricepere şi cu minte, începu să cerceteze pe toate laturile calului şi, până la urmă, găsi un şurubel mic-mititel, nu mai mare decât un vârf de ac, pe latura stângă a şeii, şi îşi zise: „Altul nu văd!” Atunci apăsă pe acel şurub, şi îndată urcarea se domoli încet-încet şi calul se opri o clipită în slăvi, pentru ca numaidecât după aceea să înceapă a cobori tot atâta de iute, încetinind apoi, puţin câte puţin, pe măsură ce se apropia de faţa pământului; şi, până la urmă, atinse pământul fără niciun fel de zguduială şi fără necaz, în vreme ce călăreţul său începea să răsufle în voie şi să se liniştească în ceea ce privea viaţa lui.

Odată ce tânărul prinţ Kamaralakmar pricepu cum se mânuiesc cuiul şi şurubul, tare se mai bucură de cele ce aflase şi îi mulţumi lui Allah cel prea înalt care se îndurase a-l mântui de o moarte neîndoielnică. După care, răsucind când cuiul, când şurubul, şi slujindu-se de frâu, fie la stânga, fie la dreapta, începu să-l facă pe cal să meargă înainte, îndărăt, în sus, în jos, peste tot pe unde voia, când cu iuţeala fulgerului, când în pas de plimbare, până ce ajunse stăpân de-a binelea pe feluritele lui mişcări. Atunci îl făcu să se urce la o înălţime oarecare şi îl îndreptă spre o zare cu o iuţeală nu prea mare, aşa fel ca să se poată bucura în voie de priveliştea frumoasă ce se desfăşura la picioarele sale, pe pământ. Şi în felul acesta putu să privească după plac minunăţiile pământului şi ale mărilor, şi să se uimească de priveliştea ţinuturilor şi a cetăţilor pe care niciodată nu le mai văzuse şi nu le mai

cunoscuse, de când era el pe lume.

Or, printre oraşele ce se aşterneau astfel dedesubtul lui, zări o cetate cu case şi clădiri rânduite încântător, în mijlocul unui ţinut zâmbitor, acoperit de plante vrăjitoare, străbătut de nenumărate ape curgătoare, şi îmbelşugat cu pajişti prin care se hârjoneau în tihnă gazelele cele sprintene.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă tăcu.

Ci într-a patru sute optsprezecea noapte

Urmă:

Cum din firea sa îi plăcea să se veselească şi să privească, tânărul Kamaralakmar îşi zise: „Trebuie să aflu numele acestui oraş şi în ce părţi de lume e aşezat!“ Şi începu să se rotească prin văzduh de jur-împrejurul oraşului, oprindu-se deasupra locurilor cele mai frumoase.

Estimp, ziua se apropia de amurg şi soarele ajunsese în zare la capătul crugului său; şi prinţul gândi: „Pe Allah! de bună seamă că n-am să găsesc un loc mai bun să-mi petrec noaptea decât cetatea aceasta! Aşa că am să mân aici, iar mâine, în revărsat de zori, am să pornesc iar la drum către împărăţia mea, ca să mă întorc la părinţii şi la prietenii mei. Şi-am să-i povestesc atunci tatălui meu tot ce mi s-a întâmplat şi tot ceea ce ochii mei au văzut! “ Şi îşi aruncă privirile roată împrejur, ca să aleagă un loc unde să-şi petreacă noaptea în tihnă şi fără tulburare, şi unde să-şi pună calul la adăpost, şi până la urmă se hotărî să poposească pe un palat înalt, aşezat în mijlocul oraşului, mărginit de turnuri zimţuite şi păzit de patruzeci de robi negri îmbrăcaţi în tunici de zale şi înarmaţi cu lănci, cu spade, cu arcuri şi cu săgeţi. Îşi zise, dar: „Iacătă un loc minunat!” şi, apăsând pe şurubul de coborâre, îşi îndreptă într-acolo calul care, ca o pasăre ostenită, se lăsă uşurel pe terasa palatului. Atunci prinţul zise: „Slavă

lui Allah!“ şi descălecă. Pe urmă începu să se învârtească împrejurul calului şi să-l cerceteze, zicând: „Pe Allah! acela care ţi-a dat un chip atât de desăvârşit e om tare iscusit şi-i cel mai dibaci meşter. Aşa că, dacă cel prea înalt mi-o zăbovi sorocul vieţii şi m-o strânge iar la un loc cu tatăl meu şi cu ai mei, n-am să lipsesc a-l copleşi pe învăţatul acela cu dărniciile mele şi a-l face să se bucure de mărinimia mea!”

Ci noaptea se şi pogorâse, iar prinţul tot mai zăbovea pe terasă, aşteptând ca palatul să adoarmă cu totul. Pe urmă, chinuit cum era de foame şi de sete, de vreme ce de când plecase nu mai mâncase şi nu mai băuse nimic, îşi zise: „Un palat ca acesta nu poate fi lipsit de-ale gurii, neîndoielnic!“. Lăsă, aşadar, calul pe terasă şi, hotărât să găsească ceva de mâncare, se îndreptă către scara palatului şi coborî treptele până jos. Şi se trezi deodată într-o curte largă, podită cu marmură albă şi cu alabastru străveziu ce răsfrângea în noapte lumâna lunii. Şi se minună de frumuseţea palatului şi de înfăţişarea lui: ci degeaba se tot uită el mult şi bine la dreapta şi la stânga, că nu văzu niciun suflet viu şi nu auzi nicio şoaptă de om; şi se simţi tare tulburat şi tare nedumerit, şi nu ştia ce să mai facă. Ci până la urmă se hotărî, gândind: „N-am nimic mai bun de făcut deocamdată decât să mă sui iarăşi pe terasa de pe care am coborât, şi să-mi petrec noaptea lângă calul meu; şi mâine, la întâiul licăr de ziuă, am să încalec iar şi-am să mă duc!“ Şi cum se pregătea să-şi îndeplinească planul acesta, zări o lumină în lăuntrul palatului şi se îndreptă într-acolo, ca să vadă cum stă treaba. Şi văzu că lumâna aceea venea de la o făclie aprinsă, aşezată în faţa uşii haremului, la capătul patului unui eunuc negru adormit, care sforăia tare zgomotos, şi care părea vreun efrit dintre efriţii de sub porunca lui Soliman, ori vreun ginn din seminţia cea neagră a ginnilor; sta întins pe o saltea de-a curmezişul uşii pe care o astupa mai straşnic decât un trunchi de copac ori decât laviţa unui uşier; iar mânerul spadei lui sclipea mânios în

lumâna făcliei, pe când deasupra capului, pe un stâlp de granit, spânzura sacul lui de merinde.

La vederea acelui negru înfricoşător, tânărul Kamarulakmar înmărmuri şi gângăvi: „Ajute-mi Allah cel atotputernic! O, tu, singurul stăpân al cerurilor şi al pământului, tu cel care m-ai mai izbăvit o dată de la pieirea neîndoielnică, ajută-mă şi acum şi scapă-mă nevătămat şi teafăr din năprasna care mă paşte în palatul acesta!” După care, întinzând mâna către sacul de merinde al negrului, îl înşfăcă frumuşel, ieşi din odaie, îl deschise şi găsi în el bucate de cele mai acătării. Începu să mănânce şi, până la urmă, goli sacul cu totul: şi după ce se întremă astfel, se duse la havuzul din curte şi îşi potoli setea, bând din apa ce ţâşnea limpede şi bună. Pe urmă se întoarse iar la eunuc, spânzură sacul la locul lui şi, trăgând din tesac spada robului, pe când acesta dormea şi sforăia mai vârtos ca niciodată, o luă şi ieşi, neştiind încă dincotro avea să-i iasă în cale ursita.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăsprezecea noapte

Urmă:

Se îndreptă, aşadar, către lăuntrul palatului şi ajunse la o altă uşă, peste care cădea o perdea de urşinie. Ridică acea perdea şi, într-o sală minunată, zări un pat mare cioplit în fildeşul cel mai alb, încrustat cu mărgăritare şi rubine şi hiacinte şi alte nestemate, şi, culcate pe jos, patru roabe tinere adormite. Se apropie atunci încetişor de pat, ca să vadă cine oare putea fi culcat acolo, şi dete cu ochii de o fetişcană ce n-avea drept cămaşă decât numai pletele ei! Şi-atâta era de frumoasă că ai fi socotit-o nu doar drept luna când se ridică în zarea răsăritului, ci drept o altă lună, mai minunată, ieşită chiar atunci din mâinile Ziditorului! Fruntea-i era un trandafir alb, iar

obrajii-i două dediţele dulci şi rumene, cu câte o aluniţă ce le sporea strălucirea!

Când văzu atâta frumuseţe şi gingăşie, atâtea haruri, şi atâta farmec, Kamaralakmar fu cât pe-aci să se prăbuşească pierit, de nu chiar răpus de-a binelea. Şi, când îşi putu stăpâni cât de cât tulburarea, se apropie de fata adormită şi, tremurând din toată făptura şi din toate vinele, şi înfiorat de plăcere şi de desfătare, o sărută pe obrazul drept.

La simţirea acelui sărut, tânăra se deşteptă tresărind, făcu ochii mari şi, zărindu-l pe tânărul prinţ care sta în picioare la căpătâiul ei, strigă:

— Cine eşti şi cum de ai ajuns aici?

El răspunse

— Sunt robul tău şi îndrăgostitul de ochii tăi!

Ea întrebă:

— Şi cine te-a călăuzit la mine?

El răspunse:

— Allah m-a călăuzit, şi steaua mea cea bună!

La cuvintele acestea, domniţa Şamsennahar (că aşa se numea), fără a mai arăta vreo frică ori vreo spaimă, îi spuse tânărului:

— Poate-i fi tu fiul acela de rege de la Ind, care m-a cerut ieri de soţie şi pe care regele, tatăl meu, n-a vrut să-l îngăduie ca ginere din pricina, zice-se, a urâciunii lui. Căci dacă tu eşti acela, pe Allah! numai urât nu eşti, iar frumuseţea ta m-a şi robit, o, stăpâne al meu!

Şi cum, într-adevăr, el era tot atât de luminos ca şi luna cea strălucitoare, îl trase către ea şi îl îmbrăţişă, iar el o îmbrăţişă la fel, şi amândoi, beţi de frumuseţea şi de tinereţea lor, schimbară mii de alinturi, pierduţi unul în braţele celuilalt, şi îşi spuseră mii de nebunii, făcându-şi mii de gingăşii şi mii de prostii, dulci ori zglobii.

Pe când se veseleau ei aşa, deodată slujnicele se deşteptară şi, zărindu-l pe prinţ cu stăpâna lor, strigară:

— O, stăpâna a noastră, cine-i bărbatul acesta care-i cu tine?

Ea răspunse:

— Nu ştiu! Când m-am trezit, l-am găsit lângă mine! Socot să fie însă cel care m-a cerut de la tata ieri de soţie.

Ele se minunară, pierite de tulburare:

— Numele lui Allah fie cu tine şi-mprejurul tău, o, stăpână a noastră! Ăsta nu-i şi nu-i cel care te-a cerut ieri de soţie; că ăla era tare urât şi tare hâd; pe când flăcăul acesta-i gingaş, şi tare drăgălaş; şi-i de bună seamă dintr-un neam de seamă. Iar celălalt, urâtul de ieri, acela nu-i vrednic nici măcar rob să-i fie!

După care slujnicele se ridicară şi alergară să-l scoale pe eunucul de la uşă, şi-i aruncară spaima în inimă când îl întrebară:

— Cum se face că fiind tu de strajă la palat şi la harem, laşi bărbaţii să intre la noi în vreme ce dormim?

Când hadâmbul cel negru nuzi aceste cuvinte, sări în picioare şi dete să tragă spada, dar n-o mai află în teacă. Lucru care îl aruncă într-o spaimă şi mai mare şi, tremurând tot, ridică perdeaua şi intră în sală. Şi îl văzu, cu stăpâna lui în pat, pe tânărul cel frumos, care îl ului atât de tare încât îl întrebă:

— O, stăpâne al meu, eşti om ori oşti ginn?

Prinţul răspunse:

— Ci tu, rob netrebnic şi cel mai afurisit rob dintre robii cei negri, cum de cutezi să asemui pe fiii regilor Hosroe cu ginnii cei diavoleşti şi cu efriţii?

Şi spunând acestea, mânios ca un leu rănit, înşfăcă spada şi striga eunucului:

— Sunt ginerele regelui şi el m-a însurat cu fata lui şi el m-a mânat să vin la ea!

Auzind aceste cuvinte, hadâmbul răspunse:

— O, stăpâne al meu, dacă eşti cu adevărat om din neamul oamenilor, şi nicidecum un ginn, tânara noastră stăpână e vrednică de frumuseţea ta, şi ţie ţi se cuvine mai mult decât oricărui alt fecior de rege ori de sultan!

Şi pe dată hadâmbul dete fuga la rege, strigând cât îl ţinea gura, rupându-şi hainele şi punându-şi ţărână în

cap. Aşa că, auzind ţipetele-i zmintite, regele îl întrebă:

— Ce năpraznă le-a lovit oare? Spune scurt şi de grabă, că-mi sare inima!

Eunucul răspunse...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzecea noapte

Urmă:

...Eunucul răspunse:

— O, măria-ta, grăbeşte de zbori în ajutorul copilei tale, pentru că un ginn dintre ginni, luând înfăţişarea unui fecior de rege a pus stăpânire pe ea şi şi-a făcut sălaş în ea! Alta nu-i! Dă fuga! Hai pe el!

Auzind vorbele acestea ale eunucului său, regele fu cuprins până peste poate de mânie, şi era gata-gata să-l omoare; pe urmă se zborşi la el:

— Cum de-ai cutezat să fii atâta de trândav de-ai pierdut-o din ochi pe copila mea, când eu te-am pus s-o păzeşti zi şi noapte, şi cum de l-ai lăsat pe efritul acela diavolesc să intre în iatacul ei şi să pună stăpânire pe ea?

Şi, nebun de turburare, se repezi către iatacul domniţei, unde găsi slujnicele care-l aşteptau la uşă, vâlcede şi tremurând, şi le întrebă:

— Ce-a păţit copila mea?

Ele răspunseră:

— O, măria-ta, câtă vreme am dormit nu ştim ce-a păţit: ci când ne-am deşteptat am găsit în patul domniţei un flăcău care ni s-a pârul că-i chiar luna plină, aşa de frumos era, şi care sta cu ea de vorbă în chip tare duios şi răpitor. Şi dreptu-i că n-am văzut nicicând pe careva mai frumos decât flăcăiandrul acesta. Ci noi tot l-am întrebat cine este, şi el ne-a răspuns: „Sunt cel căruia regele i-a dăruit-o pe fiica sa de soţie!” Mai mult decât atât noi nu mai ştim nimic! Şi nu putem să-ţi spunem nicicum de-i un

om ori un ginn. Oricum, te putem încredinţa că e drăgălaş, binevoitor, nemândru, bine crescut, neînstare să făptuiasca vreo răutate, cât de măruntă ar fi, ori să săvârşească vreo blestemăţie! Cum ar putea când e aşa de frumos, să săvârşească o blestemăţie?

Când măria-sa auzi aceste cuvinte, mânia i domoli şi îngrijorarea i se topi: şi, încet-încetişor, şi cu mare luare-aminte, saltă olecuţă perdeaua şi văzu lângă copila sa, culcat în pat, lângă ea, şi tăinuind cu ea drăgălaş, un prinţ cum nu se poate mai fermecător, cu chipul strălucind ca luna plină.

Priveliştea aceasta, în loc de a-l linişti cu totul avu ca urmare că învîlvoră până peste margini ciuda lui de părinte şi toate spaimele în privinţa primejdiei ce păştea cinstea copilei sale. Aşa că se năpusti de după perdea asupra lor, cu paloşul în mână, şi mânios şi crunt ca un gul năpraznic! Ci prinţul, care-l zărise numaidecât, o întrebă pe fetişcană:

— Acesta-i tatăl tău?

Ea răspunse:

— Păi da!

Îndată prinţul sări în picioare şi, înşfăcând spada, dete un răcnet atât de cumplit sub nasul regelui, încâit măria-sa se opri înfricoşat. Atunci Kamaralakmar, mai vajnic ca oriclnd, se găti să se arunce asupra-i şi să-l înjunghie; ci, regele, care pricepu degrabă că el era cel mai slab, se grăbi să-şi bage paloşul în teacă şi să ia o înfăţişare împăciuitoare. Şi-aşa, când îl văzu pe flăcău că era aproape asupra-i, îi spuse cu glasul cel mai dulce şi mai binevoitor:

— O, flăcăule, eşti om ori eşti ginn?

El răspunse:

— Pe Allah! de nu ţi-aş cinsti volniciiie întocmai ca pe ale mele, şi de nu mi-ar păsa de cinstea fiicei tale, ţi-aş fi şi slobozit sângele! Cum de cutezi să mă asemui pe mine cu ginnii şi cu demonii, câtă vreme eu sunt prinţ din neamul împărătesc al lui Hosroe, care, de-ar vrea să pună

stăpânire pe regatul tău, nici n-ar şovăi, să te facă-ntr-o joacă să sari din jeţul tău ca de-un cutremur de pământ, şi care te-ar uşura şi de vâlva şi de slava şi de puterea ta!

Când regele mai auzi şi vorbele acestea, simţi faţă de prinţ o preţuire încă şi mai mare, şi se înspăimântă rău, gândind la tihna sa însăşi. Aşa că se grăbi să răspundă:

— Cum se face atunci, dacă eşti cu adevărat fiu de regi, că nu te-ai sfiit să intri în palatul meu, fără îngăduinţa mea, să-mi spulberi cinstea şi să pui stăpânire pe fata mea, pretinzând că eşti soţul ei şi vestind că ţi-am dat-o ţie, câtă vreme eu am ucis atâţia regi şi fii de regi care au vrut să mă silească să le-o dau de soţie?

Şi măria-sa, stârnindu-se singur de cele ce spunea, urmă:

— Şi-acuma, şi pe tine cine are să te mai poată scăpa din mâinile puterii mele, când am să le strig robilor mei porunca de a te da morţii de cea mai năprasnică moarte, şi care au să mă asculte pe clipă pe dată?

Când prinţul Kamaralakmar auzi vorbele acestea ale regelui, răspunse:

— Într-adevăr, sunt năucit de ce vedere scurtă ai şi de puţinătatea înţelegerii tale! Ia spune-mi, au puteare-ai găsi tu vreodată pentru fiică-ta o pereche ca mine? Şi-ai mai văzut tu vreodată un băiat mai isteţ, ori mai bine hăruit ca mine, ori mai bogat în oşti, în robi şi în stăpâniri decât mine?

Regele răspunse:

— Nu, pe Allah! Ci, o, flăcăule, mi-ar fi fost mai drag să te văd ajungând soţul fiicei mele după ce treceai pe dinaintea cadiului şi a martorilor! Ci o însurătoare făcută într-un chip tainic ca acesta nu poate decât să-mi vatăme cinstea!

Prinţul răspunse:

— Vorbeşti bine, măria-ta! Ci au tu nu ştii că, dacă robii şi străjerii tăi ar urma, cu adevărat, aşa cum mă ameninţi, să se repeadă asupra mea şi să mă dea morţii, n-ai face alta decât să grăbeşti mai neabătut pieirea cinstei tale şi

a împărăţiei tale, făcând să afle toată lumea năpasta ta şi silindu-le până şi pe noroadele tale să se ridice împotrivă-ţi? Crede-mă, o, măria-ta! Nu-ţi rămâne alta de făcut decât să asculţi ce am să-ţi spun eu şi să urmezi sfaturile mele!

Şi regele zise:

— Vorbeşte, dar, să ascult oleacă ce ai să-mi spui.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi una noapte

Urmă:

Prinţul răspunse:

— Iacălă! Din două una: ori că primeşti să te lupţi cu mine de unul singur, şi-atunci acela care îşi va birui potrivnicul are să fie recunoscui drept cel mai viteaz, şi are să capete în felul acesta un drept de seamă la scaunul împărăţiei, ori că mă laşi aici toată noaptea cu fata ta, şi mâine dimineaţă trimiţi împotrivă-mi toată liota călăreţilor, pedestraşilor şi robilor tăi, şi... ci mai înainte, ia spune-mi, care-i numărul lor.

Regele răspunse:

— Sunt în număr de patruzeci de mii de călăreţi, fără a-i mai pune la socoteală şi pe robii mei şi pe robii robilor mei, care-s tot atât de mulţi ca şi cei dintâi!

Atunci Kamaralakmar zise:

— E bine! Aşadară, de la întâiele licăriri ale zorilor, porunceşte-le să vină împotrivă-mi în rânduri de bătaie şi spune-le: „Bărbatul acesta pe care-l vedeţi a venit să-mi ceară să-i dau pe fata mea de soţie, dacă, luptând singur împotriva voastră a tuturora laolaltă, are să vă biruie şi să vă pună pe fugă, fără ca voi să izbutiţi a-i veni de hac!“ Pe urmă, să mă laşi să lupt eu singur cu toţi. Dacă m-or ucide, atunci taina ta are să fie pe veci cum nu se poate mai bine păstrată în felul acesta, şi cinstea are să-ţi

rămână neprihănită. Dacă, dimpotrivă, eu îi voi birui pe ei pe toţi şi-i voi pune pe fugă, tu îţi vei fi găsit un ginere cu care s-ar putea făli şi cei mai mari regi!

Regele atunci nu pregetă să împărtăşească părerea aceasta din urmă şi să primească sfatul, măcar că era uluit de atâta cutezanţă şi nu ştia pe ce s-o fi întemeind o înfumurare atât de nebunească; căci, în adâncul inimii sale, el era încredinţat că tânărul prinţ are să piară în acea luptă smintită, şi că taina lui are şi fie păstrată astfel cel mai bine, iar cinstea-i are să rămână nepătată. Aşa că îl chemă pe căpetenia hadâmbilor şi îi dete poruncă să se ducă fără de zăbavă la vizir şi să-i spună să adune laolaltă toate oştile şi să le ţină gata călări pe cAli lor şi îmbrăcate cu armele lor de luptă. Şi eunucul duse porunca la vizir, care numaidecât strânse căpeteniile şi pe mai-marii împărăţiei şi îi rândui în şiruri de bătălie, în fruntea oştilor lor îmbrăcate cu armele de luptă. Şi-atâta cu ei!

Ci regele mai stete o vreme cu tânărul prinţ să tăifăsuiască, atât de fermecat era de vorbele lui cugetate, de judecata-i dreaptă, de purtările-i alese şi de frumuseţea lui, şi pentru că nici nu prea-i venea la îndemână să-l lase cu fiică-sa în noaptea aceea. Ci, de cum se îngemăna de ziuă, se întoarse în palatul lui şi se aşeză în jilţul său şi dete poruncă robilor săi să pregătească pentru prinţ cel mai frumos cal din grajdurile împărăteşti, să-l înşeieze falnic şi să-l împodobească cu fotaze bogate. Ci prinţul îl spuse:

— Nu vreau să încalec decât atunci când mă voi afla dinaintea oştilor!

Regele răspunse:

— Să se facă precum ţi-i voia!

Şi amândoi ieşiră pe meidan, unde oştile aşteptau rânduite în şiruri de bătălie, şi prinţul putu să cântărească astfel numărul şi virtutea lor. După care, regele se înturnă către oşti şi strigă:

— Hei, vitejilor! tinerelul acesta pe care-l vedeţi a venit la mine şi mi-a cerut fata de soţie. Şi eu, în adevăr, n-am

mai văzut niciodată nimic mai frumos ca el, nici viteaz mai cutezător. De altminteri, chiar se laudă că poate, singur-singurel, să vă biruie pe toţi şi să vă pună pe fugă; şi de-aţi fi voi şi de mii de ori mai mulţi, cică pentru el nu sunteţi mare lucru şi că vă frânge numaidecât. Aşadară, nu pregetaţi, atunci când s-o repezi la voi, să-l primiţi în vârfurile spadelor şi ale suliţelor voastre. Ca să se-nveţe minte să vadă cât păgubeşte când se bagă în treburi de-acestea amarnice!

Pe urmă regele se înturnă către flăcău şi îi zise:

— Hai, băiete, arată-ne vitejiile-ţi i

Ci el răspunse:

— O, măria-ta, nu te porţi cu mine nici cu dreptate, nici cu nepărtinire! Au cum vrei să mă lupt cu toţi aceştia, eu pe jos şi ei călare?

Regele îi spuse:

— Te-am poftit să încaleci pe cal şi n-ai vrut! Poţi să faci lucrul acesta încă şi-acum, şi să-ţi alegi dintre toţi cAli mei pe acela care îţi place cel mai mult!

Ci el răspunse:

— Niciun cal de-al tău nu-mi place, şi n-am să încalec decât pe acela care m-a adus până la cetatea ta!

Regele îl întrebă:

— Şi unde ţi-e calul?

El răspunse:

— Este pe palatul tău.

El întrebă:

— Cum aşa, pe palatul meu?

El răspunse:

— Pe terasa palatului tău.

La aceste cuvinte, regele se uită la el cu luare-aminte şi strigă:

— O, nesăbuitule! Iată cea mai buna dovadă a smintelii tale! Cum poate fi un cal pe terasă? Ci hai numaidecât să vedem dacă minţi ori dacă spui adevărul!

Pe urmă se înturnă către mai-marele oştilor sale şi îi zise:

— Dă fuga la palat, întoarce-te să-mi spui ce-ai să vezi şi adu-mi tot ce-ai să găseşti pe terasă!

Estimp, gloatele se minunau de vorbele tânărului prinţ; şi toată lumea se întreba:

— Cum să poată coborî un cal pe scara cea înaltă a palatului? Iată, în adevăr, un lucru despre care noi n-am mai auzit în viaţa noastră!

În vremea asta, trimisul măriei-sale ajunse la palat şi, urcându-se pe terasă, găsi acolo calul şi gândi că nu mai văzuse niciodată ceva atât de frumos; ci, când se apropie de el şi-l cercetă, văzu că era făcut din lemn de abanos şi din fildeş! Atunci el şi toţi cei ce-l însoţeau, văzând cum stă treaba, se porniră să râdă şi să-şi spună între ei...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi doua noapte

Urmă:

...şi să-şi spună între ei:

— Pe Allah! ăsta-i calul despre care vorbea copilandrul acela, pe care de-aci-nainte nu se mai cuvine să-l privim decât ca pe un nebun. Ci tare am vrea să vedem ce poate fi adevărat în toate astea. Căci s-ar putea, la urma urmei, să fie aici un dedesubt mai acătării decât s-ar părea, şi flăcăul acesta să fie cu adevărat de vreo viţă de soi şi de mari vrednicii.

Zicând acestea, puseră mâna cu toţii, ridicară calul de lemn pe care îl duseră şi îl aşezară dinaintea regelui, în vreme ce toată lumea se înghemuia împrejuru-i să-l privească, minunându-se de frumuseţea, de mărimea, de belşugul şeii şi al hamurilor lui. Iar regele îl privi şi el, şi se minună peste poate; pe urmă, îl întrebă pe Kamaralakmar:

— O, tinere, acesta ţi-e calul?

El răspunse:

— Da, o, măria-ta! Acesta-i calul meu, şi ai să vezi numaidecât minunăţiile pe care are să ţi le arate!

Şi regele spuse:

— Atunci ia-l şi încalecă-l!

Prinţul răspunse:

— N-am să-l încalec decât după ce toată lumea asta are să se depărteze dimprejurul lui!

Atunci, regele dete poruncă tuturora să se ducă de acolo la depărtare de o aruncătură de săgeată. Şi tânărul prinţ îi spuse:

— O, măria-ta, priveşte-mă cu luare-aminte! Am să sar pe calul meu şi am să mă reped în mare galop asupra oştilor tale, pe care am să le spulber în dreapta şi-n stânga; şi-am să revărs spaima în inimile lor, şi fiorul!

Şi regele răspunse:

— Fă ce vrei acuma! Şi, mai cu seamă, nu-i cruţa, căci nici ei n-au să te cruţe!

Şi Kamaralakmar îşi propti uşor mâna pe grumazul calului şi, dintr-o săritură, fu pe spatele lui.

La rându-le, ostile, nerăbdătoare, se rânduisera mai încolo, în şiruri strânse şi vuitoare: şi vitejii îşi ziceau unii altora: „Când flăcăiaşul acesta va ajunge dinaintea rândurilor noastre, o să-l strângem între vârful suliţelor şi o să-l luăm în tăişul iataganelor noastre”. Ci alţii ziceau: „Pe Allah! mare belea! Cum am avea inimă să ucidem un copil aşa de frumos, un flăcău atât de dulce, de zarif şi de nurliu?” Iar alţi ziceau: „Pe Allah! ar trebui să fim nişte nătărăi dacă am crede că-i venim lesne de cap tinerelului ăstuia! E neîndoielnic că dacă s-a băgat într-o daravelă ca asta, a făcut-o fiind încredinţat că are să izbândească. Oricum, fapta aceasta ni-i dovadă a curajului, a virtuţii şi a vitejiei sufletului şi inimii lui!”

Ci Kamaralakmar, de îndată ce se înţepeni bine în şa, începu să mânuiască pârghia de zbor, în vreme ce toţi ochii erau întorşi către el, spre a vedea ce urma să facă. Şi pe dată calul începu să se frământe, să zvâcnească, să pufăie, să tropote, să se zgâcine, să se încontreze, să

sară înainte şi îndărăt, şi pe urmă, cu o sprinteneală uluitoare, începu să joace, mergând în două picioare, horind lăturiş, mai desăvârşit decât au jucat vreodată cAli cei mai bine învăţaţi ai tuturor regilor şi sultanilor. Şi deodată, vintrele lui se înfiorară şi se umplură cu vânt, şi mai iute decât o săgeată zvârlită spre văzduh, îşi luă zborul ridicându-se cu călăreţul lui drept în vineţeala cerului!

La priveliştea aceasta, regele fu mai-mai să se zburătoiască de uluire şi de mânie, şi răcni către căpetenia străjilor sale:

— Pe el, că e vai de capul vostru! puneţi mâna pe el! puneţi mâna pe el, că fuge!

Ci vizirii şi musaipii săi răspunseră:

— O, măria-ta, au poate un om să ajungă pasăre înaripată? Acesta de bună seamă că nu-i om ca toţi oamenii, ci vreun vrăjitor năpraznic ori vreun efrit, ori vreun marez dintre efriţii şi marezii văzduhurilor! Şi Allah te-a scăpat de el, şi pe tine, şi pe noi odată cu tine! Să mulţumim aşadar celui prea înalt, care a binevoit să te izbăvească din mâinile lui, şi pe tine, şi oştile tale odată cu tine!

Atunci regele, tulburat peste poate de uluire, se întoarse în palatul său şi, intrând în iatacul fiicei sale, îi povesti cele ce se petrecuseră pe meidan. Şi tânăra fată, la vestea pieirii tânărului prinţ, aşa de îndurerată şi de deznădăjduită fu, şi plânse şi se văicări cu atâta jale, încât căzu la boală grea, şi fu culcată în patul ei, pradă vipiilor arşiţei şi gândurilor negre! Iar tătâne-său, văzând-o în acea stare, începu s-o alinte, s-o mângâie, s-o strângă la piept şi s-o sărute între ochi, mai povestindu-i o dată cele ce văzuse pe meidan şi spunându-i:

— Fata mea, mai degrabă să-i mulţumim lui Allah (slăvit fie El!) şi să-l preamărim că ne-a izbăvit din mâinile vrăjitorului acestuia amarnic, amăgitorul şi ispititorul, hoţul şi mişelul!

Ci n-avu el decât să-i turuiască şi s-o alinte mult şi bine

ca s-o împace, că ea nici n-auzea, nici nu asculta, nici nu se mângâia deloc, ba dimpotrivă! Nu făcea alta decât să suspine şi mai tare, şi să plângă, şi să geamă sughiţând:

— Pe Allah! nu mai vreau nici să mănânc, nici să beau nimic, până ce Allah nu m-o împreuna iară cu iubitul meu cel drag! Şi nu mai vreau să ştiu alta, decât să vărs lacrimi şi să mă îngrop în deznădejdea mea!

Atunci tătâne-său, văzând că nu-şi poate smulge fata din starea aceea de zăcăşeală şi de mâhnire, se cătrăni de tot, şi inima i se mohorî, şi lumea se înnegură dinaintea ochilor lui. Şi atâta cu regele acesta şi cu fata lui, domniţa Şamsennahar.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci, într-a patru sute douăzeci şi treia noapte

Urmă:

Ci despre prinţul Kamaralakmar, iată! După ce se înălţă în slava slăvilor, îşi întoarse calul cu capul către pământul său părintesc şi, odată pornit pe drumul cel bun, începu să viseze la frumuseţea domniţei şi la nurii ei, şi la căile ce-ar fi de urmat ca să fie iară lângă ea. Şi lucrul acesta îi părea tare anevoie, măcar că avusese grijă s-o întrebe cum se cheamă cetatea tătâne-său. Şi aşa aflase că cetatea aceea se chema Sana şi că era cetatea de scaun a împărăţiei Al-Yaman.

Cât ţinu drumul, cugetă aşa mai departe la toate astea şi, într-un sfârşit, ca urmare a iuţelii cu care zbura calul, ajunse la cetatea părintelui său. Atunci îl făcu pe cal să dea mai întâi o roată pe deasupra cetăţii, şi pe urmă să pună piciorul la pământ pe terasa palatului. Îşi lăsă atunci calul pe terasă şi coborî în palat, unde, văzând pretutindenea numai semne de doliu şi toate odăile presărate cu cenuşă, gândi că s-o fi prăpădit careva, şi, după năravul lui, intră în iatacul părintesc şi găsi pe

tătâne-său, pe maică-sa şi pe surorile lui îmbrăcaţi în haine de moarte şi tare vâlcezi la chip şi tare vlăguiţi şi tare schimbaţi şi trişti şi zdrobiţi. Şi iacătă că, la ivirea lui, tătâne-său se ridică deodată zărindu-l şi, căpătând încredinţarea că acela era cu adevărat fiul său, scoase un răcnet şi se prăbuşi la pământ; pe urmă îşi veni în sine şi se aruncă în braţele feciorului său, şi îl sărută şi îl strânse la piept, cu semnele celei mai smintite bucurii, şi tulburat până peste marginile tulburării. Şi maică-sa şi surorile plângând şi suspinând, erau mai-mai să-l topească în sărutări, şi jucau şi ţopăiau de fericire.

După ce se mai potoliră oleacă, îl întrebară ce păţise, şi el le povesti isprava, de la început până la sfârşit; ci nu-i de trebuinţă s-o mai spunem şi noi iară. Atunci taicu-său strigă:

— Laudă lui AllAli pentru mântuirea ta, o, răcoare a ochilor mei şi cuib al inimii mele!

Şi porunci să se dea norodului ospeţe şi praznice mari, vreme de şapte zile în şir, şi împărţi daruri, în zvon de tilinci şi de ţimbale, şi puse să se împodobească toate uliţele şi să se strige pretutindenea iertarea tuturor celor întemniţaţi, poruncind să se deschidă larg toate uşile temniţelor şi ale poprişurilor. Pe urmă, însoţit de feciorusău, străbătu călare toate mahalalele oraşului, ca să dea norodului bucuria de a-l vedea iară pe urmaşul la scaunul împărăţiei, tânărul pe care toţi îi socotiseră pierdut pe veci.

Ci, odată sărbătorile sfârşite, Kamaralakmar spuse tătâne-său:

— O, tată, ce-i cu persanul care ţi-a dăruit calul?

Şi regele răspunse:

— Bătu-l-ar Allah pe învăţatul acela şi lipsi-l-ar de mântuire pe el şi ceasul în care ochii mei l-au văzut întâia oară, căci pricina despărţirii tale de noi el este, o, copile al meu! Acuma-i închis în temniţă, căci numai el n-a fost iertat!

Ci, la rugămintea fiului său, regele hotărî să fie scos de

la popreală şi, poruncind să fie adus înainte-i, îl luă în mila lui, îi dărui un caftan împărătesc şi se purtă faţă de el cu multă îngăduinţă, miluindu-l cu tot soiul de volnicii şi de belşuguri; ci nu-i pomeni nimica despre fiică-sa şi nici nu-i trecea prin cap să i-o dea de soţie! Încât învăţatul turba de turbare şi tare se mai căia de nesocotinţa ce-o săvârşise lăsându-l pe tânărul fiu de rege să încalece pe cal: căci pricepuse că taina calului fusese dezlegată, precum şi felul de a-l mânui.

Cât despre rege, care încă nu era cu totul liniştit în privinţa calului, acesta spuse către fiul său:

— Eu socot, fiule, să nu te mai apropii niciodată de-aci înainte de acest cal al prăpădului, şi mai cu seamă să nu mai încaleci niciodată pe el, căci tu eşti departe de-a cunoaşte ce lucruri vrăjitoreşti mai poate închide în el şi nu eşti ferit de primejdie pe el!

La rându-i, Kamaralakmar îi povesti tătâne-său întâmplarea ce-o avusese la regele din Sana. Şi cea cu fiica acestuia, şi cum scăpase de zăcăşia regelui acela; şi taică-său răspunse:

— Fiule, dacă era scris să te ucidă regele de la Sana, te-ar fi ucis! Ci ceasul tău n-a fost încă hotărât de ursită!

Estimp, Kamaralakmar, cu toate desfăturile şt zaiafeturile pe care tătâne-său le da într-una pentru întoarcerea lui, nici vorbă s-o uite pe domniţa Şamsennabar, ci, mâncând şi bând, nu se gândea decât la ea. Or, într-o zi, regele, care avea nişte roabe tare pricepute la meşteşugul cântecului şi la zvoana de lăută, le porunci să-şi sune strunele şi să cânte niscaiva stihuri frumoase. Şi una dintre ele îşi luă lăuta şi, culcând-o pe genunchi cum îşi pune o mamă copilul la sân, cântă, însoţindu-se de sunetele ei, aceste stihuri:

Port amintirea ta ca pe-un odor
În inimă, iubitule, şi ştiu:

Nici negrul depărtărilor zăvor,

Nici chinul despărţirii pământiu,

Nici zilele care se duc în zbor,
Nici timpul căte-mi roade-n piept morţiu,

Nu pot săi stângă crâncenul meu dor,
Şi fără tine viaţa mi-e pustiu.

În dragostea aceasta vreau să mor,
În dragostea aceasta vreau să-nviu.

Când auzi şahzadè aceste stihuri, vipia dorului se aprinse în inima lui, flăcările patimii îşi înteţiră para, mâhnirile şi negurile îi umplură sufletul cu moarte, şi dragostea îi răscoli lăuntrurile. Încât, nemaiputând să îndure dorurile ce-l zbuciumau din pricina domniţei de la Sana, se ridică pe clipă pe dată, se sui pe terasa palatului şi, împotriva sfatului ce-i dase tătâne-său, sări în spinarea calului de abanos şi răsuci pârghia de zbor. Numaidecât calul, ca o pasăre, se ridică în văzduh cu el, luându-şi zborul către vânările cele înalte ale slăvilor.

Or, a doua zi dimineaţa, tată-său, regele, îl căută prin palat şi, negăsindu-l, se sui pe terasă şi rămase năuc văzând că pierise şi calul, şi îşi muşcă mâinile, căindu-se că nu luase calul acela şi nu-l făcuse bucăţele; şi îşi zise: „Pe Allah, dacă fiul meu se va mai întoarce vreodată, am să sfărâm calul, ca să-mi ştiu inima liniştită şi sufletul netulburat de-aci-ncolo!“ Şi se întoarse în palatul lui, unde începu iar să plângă, să suspine şi să se jelească. Şi-atâta cu el!

Estimp, Kamaralakmar îşi văzu mai departe de călătoria lui vânteşă prin văzduh şi ajunse la cetatea Sanei. Puse piciorul la pământ pe terasa palatului, coborî scara, fără de niciun zgomot, şi se îndreptă către iatacul domniţei. Găsi eunucul dormind, după năravul lui, de-a curmezişul uşii; păşi peste el şi, intrând în iatac, ajunse la cea de a doua uşă. Se apropie atunci binişor de perdea şi,

înainte de-a o da la o parte, ascultă cu luare- aminte, şi iată! O auzi pe iubita lui cum suspina cu amar şi cum spunea stihuri de jale, în vreme ce slujnicele ei se străduiau s-o mângâie şi îi spuneau:

— O, stăpână a noastră...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi patra noapte

Urmă:

...O, stăpână a noastră, pentru ce plângi tu după unul care de bună seamă că nu plânge deloc după tine?

Ea răspunse:

— Ce tot spuneţi voi, o, nesocotitelor? Au voi credeţi că flăcăul cel frumos pe care îl iubesc şi după care plâng e de cei care uită ori de cel care pot fi uitaţi?

Şi începu şi mai tare să plângă şi să geamă, şi-atâta de vajnic şi-atâta de mult, că leşină. Atunci feciorul regelui îşi simţi inima sfărmându-se pentru ea, şi fierea năpădindu-i ficaţii. Încât, fără a mai zăbovi, dete perdeaua la o parte şi intră în odaie. Şi o văzu pe fată culcată în pat, având drept cămaşă părul ei şi drept pătură un evantai de pene albe. Şi cum părea că aţipise, prinţul se apropie de ea şi, uşurel, o atinse mângâind-o. Ea deschise numaideeât ochii şi îl văzu stând în picioare, înclinat într-o întrebare plină de îngrijorare şi murmurând:

— De ce plângi şi de ce gemi?

Atunci copila, reînsufleţită de o viaţă noua, se ridică pe dată şi, aruncându-se la pieptul lui, îl cuprinse de după gât cu braţele şi începu să-i acopere obrajii cu sărutări, spunându-i:

— Păi numai din pricina dragostei tale şi a plecării tale, o, lumină a ochilor mei!

El răspunse:

— O, stăpână a mea, da eu în ce deznădejde n-am fost

din pricina ta, toată vremea asta!

Ea urmă:

— Da eu! Cât de deznădăjduită am fost de lipsa ta! De-ai mai fi zăbovit mult să te întorci, aş fi murit, fără doar şi poate!

El spuse:

— O, stăpână a mea, ce zici tu de beleaua cu tătâne-tău şi de chipul cum s-a purtat cu mine? Pe Allah! de n-ar fi fost dragostea ta, o, tu, fermecătoarea Pământului, a Soarelui şi-a Lunii, şi ispititoare a celor ce sălăşluiesc în Ceruri, pe Pământuri şi-n Iad, de bună seamă că i-aş fi retezat beregăţile şi aş fi făcut din el pildă şi învăţătură celor ce vor să vadă! Ci, de vreme ce te iubesc pe tine, aşa-l iubesc şi pe el acum!

Ea îi zise:

— Cum de te-ai putut hotărî să pleci şi să mă laşi? Şi ce dulce mi-ar fi fost viaţa lângă tine!

El zise:

— De vreme ce mă iubeşti, vrei să mă asculţi şi să urmezi sfaturile mele?

Ea răspunse:

— N-ai decât să vorbeşti, iar eu mă voi supune şi îţi voi asculta sfaturile şi îţi voi urma dorinţele!

El spuse:

— Începe atunci prin a-mi aduce de mâncat şi de băut, căci tare mi-e foame şi tare mi-e sete. Şi, pe urmă, om vedea ce-i de făcut!

Atunci copila porunci slugilor să aducă demâncare şi băutură; şi amândoi începură să mănânce, să bea şi să tăifasuiască, până ce noaptea se scurse aproape cu totul. Atunci, întrucât începea să mijească de ziuă, Kamaralakmar se ridică să-şi ia rămas-bun de la fată şi să plece până a nu se trezi hadâmbul; ci Şamsennahar îl întrebă:

— Şi unde vrei să pleci aşa?

El răspunse:

— Acasă la tata. Ci mă leg cu jurămînt că am să vin să

te văd o dată pe săptămână.

La aceste cuvinte, ea izbucni în suspine şi strigă:

— Oh! te juruiesc pe Allah cel atotputernic, să mă iei cu tine şi să mă duci oriunde vei vrea tu. Decât să mă mai laşi să gust iar din amarul de pelin al despărţirii!

Iar el, înseninat, o întrebă:

— Vrei de-adevărat să mergi cu mine?

Ea răspunse:

— Păi da!

El zise:

— Atunci, scoală-te şi hai!

Numaidecât ea se sculă, deschise o ladă plină cu rochii făloase şi cu lucruri de preţ, şi se găti! şi îşi puse pe ea tot ce se afla mai bogat şi mai scump printre lucrurile cele frumoase pe care le avea, fără a uita salbele, inelele, brăţările şi feluritele giuvaieruri învrâstate cu cele mai alese nestemate, pe urmă plecă împreună cu drăguţul ei, fără ca slujnicelor să le fi trecut măcar prin minte s-o oprească.

Atunci Kamaralakmar o luă şi o duse sus pe terasa palatului, sări în spinarea calului, o aşeză şi pe ea la spatele său, o învăţă să se ţină strânsă tare de el, şi o legă de el cu ajutorul câtorva legături straşnice. După care, răsuci pârghia de înălţare, şi calul îşi luă zborul şi se sui cu ei în slăvi.

Văzând acestea, slujnicele scoaseră ţipete ascuţite şi făcură atâta zarvă încât regele şi regina deteră fuga pe terasă, aproape goi, cum săriseră din somn, şi de-abia mai apucară să vadă calul cel vrăjit ridicându-se în zborul lui prin văzduh cu feciorul de împărat şi cu domniţa. Şi regele, tulburat şi uluit până peste marginile uluirii, mai avu puterea să-i strige tânărului care se înălţă tot mai sus:

— O, fiule de împărat, rogu-mă ţie, ai milă de mine şi de soaţa mea, bătrâna aceasta, şi nu ne lipsi de fata noastră!

Ci prinţul nici nu-i răspunse. Cugetă însă o clipă că

poate tânăra fată simţea vreo părere de rău să părăsească aşa pe tătâne-său şi pe maică-sa, şi o întrebă:

— Spune-mi, o, strălucire, o, vrajă a veacului tău şi a ochilor mei, vrei să te las tatălui tău şi mamei tale?

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi cincea noapte

Urmă:

Şamsennahar răspunse:

— Pe Allah! o, stăpâne al meu, nu vreau nicidecum! Nu doresc decât să fiu cu tine, peste tot unde te duci; căci dragostea ce-o simt pentru tine mă face să las tot şi să uit tot, chiar şi pe tatăl şi pe mama mea!

Auzind cuvintele acestea, prinţul se bucură până peste poate, şi îşi făcu calul să zboare cât putea de iute, fără ca aceasta s-o sperie ori s-o tulbure câtuşi de puţin pe fată: şi aşa, nu peste mult, ajunseră la calea-jumătate, într-un loc unde se aşternea o câmpie minunată, străbătută de ape curgătoare, unde îşi puseră o clipă piciorul pe pământ. Mâncară, băură şi se odihniră oleacă, şi numaidecât încălecarără iarăşi pe calul lor năzdrăvan şi plecară în goana mare spre cetatea de scaun a regelui Sabur, la care ajunseră într-o dimineaţă. Şi prinţul tare se mai bucură că ajunseseră fără de niciun necaz, şi se simţi tare mulţumit gândind că are să poată într-un sfârşit să-i arate domniţei câte stăpâniri avea în mâinile lui, câte avuţii şi moşii, şi să vadă ea singură puterea şi fala tatălui său, regele Sabur, dovedindu-i astfel cu cât este mai bogat şi mai mare regele Sabur decât tatăl ei, regele de la Sana! Purcese dar prin a coborî pe pământ, în mijlocul unei grădini frumoase, ce se afla în afara oraşului, unde tatăl său regele avea de oleicei să vină să petreacă şi să se răcorească la aer curat, o duse pe fată într-un foişor de vară cu acoperişul boltit, pe care regele îi ridicase şi îl

împodobise pentru sine, şi îi spuse:

— Am să te las aici o clipă, ca să mă duc să-l vestesc pe tatăl meu despre sosirea noastră. Până mă întorc, îţi dau în seamă să veghezi calul de abanos pe care îi las la uşă, şi să nu-l pierzi din ochi. Iar eu am să trimit fără de zăbavă pe cineva să te ia de aici şi să te aducă la un palat anume, pe care am să poruncesc să-l gătească numai pentru tine.

Şi fata, auzind aceste cuvinte, fu cum nu se poate mai încântată şi înţelese că într-adevăr ea nu trebuia să intre în cetate decât cu toată cinstea şi cu toată fala datorate slavei sale! Pe urmă prinţul îşi luă rămas-bun de la ea şi se îndreptă către palatul tatălui său regele.

Când regele Sabur dete cu ochii de fiul său, fu gata-gata să moară de bucurie şi de tulburare şi după îmbrăţişările şi urările de bun-venit, îl dojeni, plângând, că plecase lăsându-i pe toţi în pragul mormântului. După care, Kamaralakmar îi spuse:

— Ia cată să ghiceşti pe cine am adus cu mine de pe unde-am fost?

El răspunse:

— Pe Allah! nu ghicesc deloc!

El spuse:

— Chiar pe fata regelui de la Sana, cea mai desăvârşită fată din Persia şi din Arabia! Am lăsat-o deocamdată afară din oraş, în grădina noastră, şi am venit să te vestesc că poţi îndată porunci să se gătească alaiul care trebuie să iasă în întâmpinarea ei şi care trebuie să fie atât de măreţ încât de la bun început să-i vădească şi puterea şi fala şi bogăţiile tale!

Şi regele răspunse:

— Cu bucurie şi cu prisosinţă, pentru plăcerea ta!

Şi numaidecât dete poruncă să fie gătit oraşul şi împodobit cu cele mai frumoase găteli şi cu cele mai alese podoabe; şi chiar el, după ce întocmi un alai fără de pereche, trecu în fruntea călăreţilor săi, îmbrăcaţi numai în fireturi, cu toate steagurile desfăşurate, şi porni în

întâmpinarea domniţei Şamsennahar, străbătând toate mahalalele oraşului, în mijlocul tuturor locuitorilor, înghesuiţi şiruri-şiruri, iar dinainte-i mergând cântăreţii din tilinci, din goarne, din ţimbale şi din vuve, şi-n urma-i mulţimea fără de număr de străjeri, de oşteni, de oameni de rând, de femei şi de copii.

La rându-i, prinţul Kamaralakmar îşi deschise cuferele, sipetele şi comorile, şi scoase din ele tot ce avea mai frumos ca giuvaiere, pietre scumpe şi alte lucruri minunate cu care se împodobesc fetele de regi, spre a-şi arăta fala, bogăţia şi strălucirea: şi porunci să se întocmească pentru tânăra fată un baldachin uriaş din atlazuri roşii, verzi şi galbene, şi-n mijlocul lui porunci să aşeze un jeţ de aur sclipind de nestemate: şi pe treptele acelui baldachin uriaş, peste care se rotunjea o boltă de mătase aurie, porunci să se rânduiască tinere roabe indiene, grecoaice şi abisinience, unele stând jos, altele în picioare, pe când împrejurul jeţului şedeau alte patru roabe, albe, cu evantaiuri mari de pene de la nişte păsări de un soi fără de asemuire. Şi arapi goi până la brâu duceau baldachinul pe umeri urmând alaiul, înconjuraţi de o mulţime şi mai mare, şi, în toiul zarvei de bucurie al gloatei şi al liu-liu-urilor ascuţite pe care le scoteau glasurile femeilor de pe baldachin şi ale tuturor celor ce se înghesuiau împrejur, luară drumul către grădini.

Ci Kamaralakmar nu se putu hotărî să însoţească alaiul care mergea prea încet, şi, îndemnându-şi calul la galop, apucă pe drumul cel mai scurt şi ajunse într-o clipită la foişorul la care o lăsase pe domniţă, fiica regelui de la Sana. Şi o căută peste tot; ci n-o mai găsi pe domniţă, cum nu mai găsi nici calul de abanos.

Atunci, Kamaralakmar, deznădăjduit până peste poate, începu să se bată peste faţă, îşi făcu zdrenţe hainele de pe el şi porni să alerge fără ţintă şi să se zbuciume ca un nebun prin grădină, ţipând amarnic şi chemând cât îl ţinea gura. Da degeaba!

După un timp, se mai linişti oleacă într-un sfârşit şi

începu să cugete, şi îşi zise: „Cum de-a putut ea să ştie taina mânuirii calului, de vreme ce eu nu i-am arătat nimic în această privinţă? Poate dar să fie chiar învăţatul persan, cel ce-a născocit calul, cel care să se fi nimerit să cadă asupra ei pe neaşteptate şi s-o fi răpit, ca să se răzbune din pricina pedepsei cu care l-a pedepsit tătâne-meu!“

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi şasea noapte

Urmă:

Şi alergă îndată să caute străjerii grădinii şi îi întrebă:

— Aţi văzut trecând pe-aici pe careva? Răspundeţi-mi cinstit, că de nu, vă zbor capetele pe loc!

Străjerii, înfricoşaţi de ameninţarea lui, răspunseră într-un glas:

— Pe Allah! n-am văzut pe nimeni intrând în grădină, afară de învăţatul persan, care a venit aici să caute buruieni de leac şi pe care nu l-am mai văzut ieşind!

La vorbele acestea, feciorul regelui căpătă încredinţarea că persanul era cel care o răpise pe tânăra fată, şi se simţi peste măsură de năucit şi de zăpăcit şi, tulburat cu totul şi descumpănit, ieşi înaintea alaiului şi, îndreptându-se către tătâne-său, îi povesti cele ce se petrecuseră şi îi spuse:

— Ia-ţi oştile şi întoarce-te cu ele la palatul tău; ci eu n-am să mă mai întorc, până ce n-am să limpezesc treaba aceasta întunecată.

Auzind vorbele acestea şi văzând această hotărâre a fiului său, regele începu să plângă, să se vaicăre şi să se bată în piept, şi îi zise:

— O, fiul meu, fie-ţi milă: potoleşte-ţi mânia, stăpâneşte-ţi amarul şi întoarce-te cu noi acasă! Şi-atunci ai să vezi ce fată de rege ori de sultan ţi-ai vrea s-o ai, iar

eu am să ţi-o dau de soţie!

Ci Kamaralakmar nu vroi nicidecum să-şi plece urechea la vorbele părintelui său, nici să-i asculte rugile, îi spuse câteva cuvinte de rămas-bun şi plecă pe calul lui, în vreme ce regele, deznădăjduit până peste poate, se întoarse la cetate în hohotele de plâns şi în gemetele tuturora. Şi aşa se schimbă bucuria lor în jale, în spaimă şi în zbucium. Şi-atâta cu ei!

Ci în ce-i priveşte pe vraci şi pe domnita, iacă tă!

Aşa cum soarta hotărâse dintru început, vraciul persan venise în ziua aceea la gradină ca să culeagă într-adevăr ierburi de leac, fie buruieni de rând, fie flori frumos mirositoare, şi simţi o mireasmă tare plăcută de mosc şi de alte parfumuri minunate; încât, ridicându-şi nasul în vânt, se îndreptă către locul dincotro se revărsa spre el acea mireasmă fără de asemuire. Or, aceea era chiar mireasma domniţei, ce se revărsa înmiresmând toată grădina. Iar vraciul, călăuzit de nasul său cel iscusit, nu pierdu mult timp până ce să ajungă, după câteva căutări, chiar la foişorul unde se afla domniţa. Şi care nu-i fu bucuria când văzu, în prag, stând pe cele patru picioare ale lui, calul cel năzdrăvan, născocirea mâinilor sale! Şi care nu fu zvâcnetul din inimă-i văzând acea născocire a cărei pierdere îi luase pofta de-a mânca şi de-a bea şi-i răpise tihna somnului! Începu, dar, să-l cerceteze pe toate părţile şi îl găsi nevătămat şi în bună stare. Pe urmă, când era gata să sară pe el şi să-i dea zbor, îşi zise în sineşi: „Se cade mai întâi să văd ce-a putut aduce prinţul cu el şi a lăsat aici cu calul!” şi, intră în foişor. O văzu atunci, tolănită şăgalnic pe divan, pe domniţa care la început i se păru a fi însuşi soarele când se ridică pe un cer senin. Şi nu se îndoi nicio clipă că în faţa ochilor lui nu s-ar afla vreo domniţă de viţă aleasă, şi că prinţul n-ar fi adus-o călare şi n-ar fi lăsat-o în acel chioşc să-l aştepte, în vreme ce el se dusese în cetate ca să pregătească un alai măreţ. Aşa că se apropie de domniţă, se temeni şi sărută pământul dinaintea ei, pe când ea îşi ridică leneş

ochii către el şi, părându-i amarnic de urât şi de pocit, se grăbi să-i închidă la loc, ca să nu-l mai vadă, şi îl întrebă:

— Cine eşti?

El răspunse:

— O, stăpână a mea, sunt trimis la tine de prinţul Kamaralakmar, ca să te călăuzesc la un alt foişor, mai frumos decât acesta de aici şi mai aproape de oraş; căci stăpâna mea, regina, mama prinţului, se află astăzi cam zaifă şi, întrucât, de bucuria sosirii tale, n-ar vrea să-ţi vie nimeni în cale înaintea ei, a cerut să se facă schimbarea aceasta, ca să nu fie silită să bată un drum prea lung.

Ea întrebă:

— Ci prinţul unde-i?

Persanul răspunse:

— El este în cetate, cu tatăl său regele, şi are să iasă în întâmpinarea ta, cu mare vâlvă, împresurat de un alai măreţ!

Ea spuse:

— Ci tu, ia spune-mi: oare prinţul nu putea găsi pe unul oleacă mai puţin pocit să-l trimită la mine?

La vorbele acestea, vraciul, măcar că se simţi tare atins, începu să râdă din punga scofâlcită a obrajilor galbeni, şi răspunse:

— Da, de bună seamă, pe Allah, o, stăpână a mea! nu-i în tot palatul niciun mameluc mai pocit ca mine! Numai că înfăţişarea vitregă a chipului şi vajnica urâciune a obrazului meu să nu te ducă în greşeală în privinţa volniciilor mele! Şi poate că într-o bună zi ai să-mi pui la încercare însuşirile şi ai să tragi foloase, ca şi prinţul, de pe urma aleselor haruri ce le am. Şi-atunci ai să mă lauzi, aşa cum sunt! Iar prinţul, dacă m-a ales tocmai pe mine spre a mă trimite la tine, a făcut-o anume din pricina urâţeniei şi a înfăţişării mele îngreţoşătoare; şi anume ca să nu aibă a se teme de nimic, în gelozia lui, din pricina nurilor şi a frumuseţii tale! Ci nici de mameluci, nici de robi tineri, nici de arapi frumoşi, nici de eunuci, nici de slujitori nu duce lipsă palatul nostru! Slavă lui Allah,

numărul lor este cu neputinţă de socotit; şi toţi sunt care mai de care mai ispititori.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute douăzeci şi şaptea noapte

Urmă:

Or, vorbele acestea ale magului avură darul de-a o linişti pe fată, care se ridică numaidecât, îşi puse mâna în mâna bătrânului învăţat şi îi spuse:

— O, taică, oare mi-ai adus ceva pe care, să pot merge călare?

El răspunse:

— O, stăpână, ai să încaleci pe calul pe care ai venit!

Ea spuse:

— Da nu pot să merg singură călare!

Atunci el zâmbi a râde şi pricepu că de-aci înainte ea se afla sub puterea lui; şi răspunse:

— Am să încalec şi eu cu tine!

Şi sări pe cai şi o sui în crupă şi pe tânăra fată pe care o strânse vârtos şi o legă de ei cu nişte legături straşnice, pe când ei nici nu-i trecea prin minte ce are să i se mai întâmple. Învăţatul răsuci apoi pârghia de înălţare, şi numaidecât calul se umplu de vânt în pântecele său, se clătină şi se legănă săltând ca talazurile mării, pe urmă îşi luă cu ei zborul ridicându-se ca o pasăre în văzduh şi, într-o clipită, lăsă departe în urmă cetatea şi grădinile.

Dacă văzu aşa, fata, nedumerită, strigă:

— Hei, tu! încotro o iei, fără a îndeplini poruncile stăpânului tău?

El răspunse:

— Stăpânul meu? Şi cine-i stăpânul meu?

Ea spuse:

— Fiul regelui!

El întrebă:

— Care rege?

Ea spuse:

— Nu ştiu!

La aceste cuvinte, solomonarul pufni în râs şi zise:

— Dacă e vorba de tânărul Kamaralakmar, prăpădi-l-ar Allah! acela-i un zăbăuc de puşlama, un biet copil, zău aşa!

Ea strigă:

— Vai de tine, o, barbă a blestemului! Au cum de cutezi tu să vorbeşti aşa despre stăpânul tău şi să-i calci poruncile?

Magul răspunse:

— Îţi mai spun o dată că ţângăul acela nu mi-e nicidecum stăpân! Au ştii tu cine-s eu?

Domnita spuse:

— Nu ştiu nimic despre tine, afară de ce mi-ai spus tu însuţi.

El chicoti şi zise:

— Tot ce ţi-am spus n-a fost decât un tertip închipuit de mine împotriva ta şi a feciorului regelui! Află, dar, că derbedeul acela izbutise să-mi fure calul, plăsmuit de mâinile mele, care poate să pască întocmai ca şi cAli cei adevăraţi, şi pe care te afli tu acum; şi aşa mi-a ars el multă vreme inima şi m-a făcut să plâng de pierderea ce-am avut. Şi iată-mă iar stăpân pe bunul meu, şi la rându-mi îi ard şi eu inima acestui tâlhar şi-l fac şi cu ochii să plângă de pierderea ta! Întremează-ţi, dar, inima cu curaj şi şterge-ţi şi înseninează-ţi ochii, căci eu am să-ţi fiu de mult mai mare folos decât tânărul acela zărpălatic. Eu, pe deasupra, mai sunt şi mărinimos, şi puternic, şi bogat; slugile şi robii mei au să ţi se supună ca unei stăpâne a lor; am să te îmbrac cu hainele cele mai alese şi am să-ţi îndeplinesc până şi cele mai mărunte dorinţi, mai înainte chiar de a le rosti!

Când auzi vorbele acestea, fata începu să se bată peste obraji şi să suspine; pe urmă spuse:

— Ah, nenorocirea mea! ah, vai de mine! Am rămas

fără iubitul meu şi am rămas şi fără tatăl meu şi fără mama mea!

Şi vărsa mai departe lacrimi amare şi îmbelşugate, pentru cele ce i se întâmplase, în vreme ce vrăjitorul îndrepta zborul calului său către ţara rumilor şi, după o călătorie lungă dar iute, coborî spre pământ pe o câmpie verde, plină de pomi şi de izvoare.

Or, câmpia aceea era aşezată lângă o cetate în care stăpânea un rege tare puternic. Şi tocmai în acea zi regele ieşise să se înviorează la aer în afara oraşului şi îşi îndreptase paşii către părţile acelei câmpii. Şi îl zări pe învăţatul ce se aţinea pe lângă cal şi pe lângă tânăra domniţă. Încât, mai înainte ca vraciul să aibă răgaz a se ascunde, robii regelui se şi buluciseră asupra lui şi îl înşfăcaseră, şi pe ei, şi pe fată, şi calul, şi îi duseră pe toţi dinaintea regelui.

Când regele văzu amarnica urâţenie a moşneagului şi înfăţişarea-i hâdă, şi frumuseţea tinerei fete şi nurii ei cei răpitori, spuse:

— O, stăpână a mea, ce rudenie te leagă oare de moşnegăria asta atât de pocită?

Ci persanul se şi repezi sa răspundă:

— Ea-i soţia mea şi fiica unchiului meu!

Atunci fata, la rându-i, se repezi şi ea să răspundă, înfruntându-l pe moşneag:

— O, măria-ta, pe Allah! habar n-am cine-i pocitul acesta! Şi nu-i soţul meu nicidecum! Ci-i un proclet de vrăjitor, care m-a răpit prin viclenie şi silă!

La aceste vorbe ale fetei, regele rumilor dete poruncă robilor să-l cotonogească bine pe vraci; iar aceştia îl cotonogiră aşa de vrednic, de era mai-mai să-şi dea duhul sub loviturile lor. După care regele porunci să-l ducă în oraş şi să-l arunce în temniţă, în vreme ce pe fată o luă el însuşi, după ce orândui ea minunatul cal năzdrăvan să fie luat şi dus pe sus, nici cu gândul negândind la însuşirile vrăjite ale acestuia ori la meşteşugurile-i tainice. Şi-atâta cu vraciul şi cu domniţa!

Estimp, prinţul Kamaralakmar îmbrăcase straie de călător, luase cu el cele de trebuinţă, merinde şi bani, şi pornise la drum, cu inima plină de jale şi cu gândurile pustiite. Şi porni s-o caute pe domniţă, călătorindu-se din ţară în ţară şi din cetate în cetate; şi peste tot iscodea despre calul de abanos, pe când toţi cei pe care îi cerceta se minunau cu mirare de vorbele sale şi li se păreau întrebările lui cu totul uluitoare şi anapoda.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzii zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi opta noapte

Urmă:

Şi tot aşa făcu el o bună bucată de vreme, cercetând zi de zi mai îndârjit, şi zi de zi căutând veşti cât mai multe, fără a izbuti să capete nicio ştire ce l-ar fi putut îndruma pe calea cea bună. Până la urmă ajunse la cetatea Sanei, unde stăpânea tatăl domniţei Şamsennahar. Şi iscodi despre soarta ei; ci nimeni nu mai auzise nimic despre ea şi nu-i putu spune ce se făcuse de când fusese răpită; şi i se povesti în ce stare de prăpăd şi de deznădejde era cufundat bătrânul rege. Atunci îşi cătă mai departe de drumul lui şi se îndreptă către ţara rumilor, iscodind mereu, despre domniţă şi despre calul de abanos, peste tot pe unde trecea şi pe la toate popasurile la care mânea.

Or, într-o zi, poposi din drum la un han unde văzu o ceată de neguţători stând roată şi sporovăind între ei; şi se aşeză şi el alături, şi îl auzi pe unul dintre ei care spunea:

— O, prieteni, mi s-a întâmplat în vremea din urmă cea mai minunată minune dintre minuni!

Şi îl întrebară cu toţii:

— Ce minune?

El răspunse:

— Mă dusesem cu neguţătoriile mele în *cutare* vilaiet în *cutare* cetate (şi spuse numele cetăţii în care se afla domniţa) şi i-am auzit pe locuitorii de-acolo povestindu-şi între ei un lucru tare ciudat, care se petrecuse de curând. Povesteau că regele acelei cetăţi, ieşind într-o zi la o vânătoare de-a călare, împreună cu alaiul lui, detese peste un moşneag tare silos, stând lângă o tânără fată de-o frumuseţe fără de pereche şi lângă un cal de abanos şi de fildeş!

Şi neguţătorul le povesti tovarăşilor săi, ce se minunau cu mare mirare, povestea noastră, pe care nu-i de nicio trebuinţă s-o mai spunem încă o dată.

Când auzi povestea aceasta, Kamaralakmar nu se îndoi nicio clipită că n-ar fi vorba chiar de iubita lui şi de calul cel năzdrăvan. Încât, după ce se încredinţă bine de numele şi de locul unde se afla cetatea aceea, porni pe dată la drum îndreptându-se într-acolo, şi călători fără de oprire până ce ajunse la ea. Ci când voi să intre pe poarta cetăţii, fu înhăţat de străjeri, spre a-l duce, după cumu-i datul în acea ţară, dinaintea regelui lor, ca să fie cercetat ce fel de om e, ce vânt îl aduce în ţara lor şi ce meserie învârteşte. Or, prinţul Kamaralakmar sosise în ziua aceea târziu tare la cetate, iar străjerii, ştiindu-l pe rege năpădit de treburi, lăsară să i-l arate a doua zi şi îl duseră la temniţă, să-şi petreacă noaptea acolo. Ci când temnicerii văzură frumuseţea şi gingăşia lui, nu se putură hotărî a-l închide, şi îl rugară să stea cu ei şi să le ţină tovărăşie, şi îl poftiră să împartă cu ei cina lor. Pe urmă, după ce mâncară, începură să tăifăsuiască şi îl întrebară pe prinţ:

— O, flăcăule, din ce ţară eşti?

El răspunse:

— Din tara Persiei, stăpânia Hosroeşilor!

La vorbele acestea, temnicierii hohotiră de râs, iar unul dintre ei spuse tânărului:

— O, tu cel de obârşie din ţara Hosroeşilor, n-ai fi şi tu tot atât de mare mincinos ca şi cel de-o baştină cu tine şi care-i închis în temniţa noastră?

Iar un altul spuse:

— În adevăr, mulţi oameni am văzut şi multora le-am ascultat spusele şi poveştile, şi le-am cercetat firile, dar niciodată n-am întâlnit pe careva atâta de ciudat ca nebunul de bătrân din temniţa noastră!

Iar un altul adaugă:

— Nici eu, pe Allah, n-am văzut niciodată ceva mai pocit decât chipul lui, ori mai urât şi mai silos decât înfăţişarea lui!

Prinţul întrebă:

— Şi ce minciuni de-ale lui aţi auzit?

Ei răspunseră:

— Se crede mare învăţat şi vraci vestit! Or, regele l-a găsit la o vânătoare, în tovărăşia unei tinere fete şi a unui cal minunat de abanos şi de fildeş. Şi regele s-a îndrăgit până peste poate de frumuseţea fetei şi ar vrea să se însoare cu ea, ci ea a înnebunit deodată! Dacă, dar, moşneagul acesta învăţat ar fi, aşa cum se dă, un vraci de seamă, i-ar fi găsit în vreun fel leacul; căci regele a făcut tot ce-i cu putinţă ca să găsească vreun leac ce-ar putea tămădui sminteala fetei, şi iacătă că a şi trecut un an de când el tot cheltuie amarnic la averi cu plata vracilor şi a solomonarilor, fără de niciun folos! Cât despre calul de abanos, acela-i inclus în vistieria regelui; iar moşneagul cel urât e-aici, în temniţă; şi nu mai conteneşte din gemete şi din văicăreli, câtu-i nopticica de lungă, de nu ne dă tihnă să mai dormim şi noi!

Când auzi vorbele acestea, Kamaralakmar îşi zise: „Iată-mă într-un sfârşit pe calea cea mult dorită. Acuma să văd ce mijloc pot găsi ca sa ajung la ţintă!“ Dar numaidecât temnicerii, văzând că venise ceasul lor de culcare, îl duseră în lăuntrul temniţei şi închiseră uşa după el. Atunci îl auzi pe învăţat cum plângea şi gemea şi îşi jelea năpasta, în limba persană, spunând: „Vai, ce belea pe capul meu că n-am ştiut să-mi plănuiesc mai bine treaba şi m-am dat singur pierzării, fără a-mi fi izbândit dorurile şi fără a-mi fi împlinit gândurile cu

această fată! Toate mi s-au întâmplat numai datorită nesocotinţei mele şi din pricină că am râvnit la ce nu mi-era menit!” Atunci Kamaralakmar îi spuse în graiul persan:

— Până când ai să tot plângi şi-ai să te tot boceşti? Au crezi că numai tu ai de îndurat năpaste?

Şi învăţatul, prinzând curaj de la aceste cuvinte, legă vorbă eu el şi, fără a-l şti cine e, începu să i se plângă de năpastele şi de nenorocirile lui! Şi aşa îşi petrecură noaptea, tăinuind între ei ca doi prieteni.

A doua zi dimineaţa, temnicerii veniră să-l scoală pe Kamaralakmar din temniţă şi îl duseră dinaintea regelui, spunând;

— Tânărul acesta...

Când povestea ajunse aici. Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci şi noua noapte

Urmă:

...spunând:

— Tânărul acesta a sosit aseară prea târziu şi n-am mai putut să-l aducem la tine, o, măria-ta, ca să-l cercetezi!

Atunci regele îl întrebă:

— De unde vii? Cum te cheamă? Ce meserie ai? Şi pentru ce ai venit în cetatea noastră?

El răspunse:

— În ce priveşte numele, în persană mă numesc Harjah! În ce priveşte ţara, sunt din Persia! Iar ca meserie, sunt un învăţat ca toţi învăţaţii, mai cu seamă priceput la tămăduiri, şi la meşteşugul de a-i vindeca pe nebuni şi pe smintiţi. Şi, pentru aceasta, străbat ţările şi cetăţile, spre a-mi folosi meşteşugul şi a căpăta învăţătură nouă, pe care s-o adaug la cea pe care o am! Şi săvârşesc totul fără a purta straiele cele înzorzonate cu care se îmbracă de obicei astrologii şi învăţaţii, fără a-mi

mări turbanul ori a-i spori numărul de răsuceli, fără a-mi alungi mânecile, fără a umbla cu un teanc mare de cărţi la subsuoară, fără a-mi înnegura pleoapele cu kohl negru, fără a-mi spânzura la gât un şirag lung de mătănii mari şi nenumărate; şi îmi tamădulesc bolnavii fără a le bâigui vorbe tainice, fără a le sufla în ochi şi fără a-i muşca de sfârcul urechii! Şi-aceasta-i, o, măria-ta, meseria mea!

Când auzi regele acestea, se umplu de o mare bucurie şi îi spuse:

— O, preastrălucitule doftor, ai venit la noi tocmai când aveam cea mai amarnică nevoie de priceperea ta!

Şi îi povesti de boala tinerei fete, şi adăugă:

— Dacă vrei s-o îngrijeşti şi dacă ai s-o tămăduieşti de sminteala în care au cufundat-o vâlvele cele rele, nu ai decât să-mi ceri ce doreşti, şi totul ţi se va da!

El răspunse:

— Allah să-l dăruiască pe stăpânul nostru regele, cu milele şi cu vredniciile lui cele mai alese! Ci mai întâi cuvine-se să-mi povesteşti cu de-amănuntul toate câte le-ai băgat de seamă la sminteala fetei şi să-mi spui de câte zile se află ea în această stare, fără a uita să-mi spui cum de-au ajuns la tine ea, şi persanul cel bătrân, şi calul de abanos!

Şi regele îi povesti istoria de şart, de la început până la sfârşit, şi adăugă:

— Iar bătrânul se află în temniţă.

El întrebă:

— Şi calul?

— Calul se află la mine, păzit cu străşnicie într-una din odăile mele!

Şi Kamaralakmar îşi zise în sine: „Înainte de orice, trebuie să văd calul şi să mă încredinţez cu ochii mei de starea în care se află. Dacă este întreg şi în bună stare, totu-i cum nu se poate mai bine şi mi-am atins ţinta; dacă însă mecanismul lui o fi stricat, atunci va trebui să mă gândesc la vreun alt mijloc de-a o libera pe domniţa mea!“ Apoi se întoarse către rege şi îi spuse:

— O, măria-ta, mai întâi trebuie să văd calul; căci n-ar fi cu neputinţă, cercetându-l, să găsesc ceva ce mi-ar putea fi de folos la vindecarea fetei!

El răspunse:

— Cu plăcere şi cu dragă inimă!

Şi îl luă de mână şi îl duse în locul unde se afla calul de abanos. Şi prinţul începu să dea ocol calului, îl cercetă cu luare-aminte şi găsindu-l neatins şi în bună stare, se bucură în sine şi zise regelui:

— Allah să te miluiască şi să te ocrotească, măria-ta! Iată-mă-s gata să merg la tânăra fată, ca să văd cam ce-ar putea să aibă! Şi nădăjduiesc că am să izbutesc, cu ajutorul lui Allah, s-o vindec cu mâna mea cea tămăduitoare şi cu mijlocirea calului acesta de lemn!

Şi îi îndemnă pe străjeri să fie cu multă luare-aminte la cal, şi se îndreptă cu regele către odăile domniţei.

De cum intră în odaia în care locuia domniţa, văzu cum îşi răsucea mâinile şi cum se bătea peste piept şi cum se prăbuşea şi se rostogolea pe jos, sfâşiindu-şi hainele aşa cum ştia ea. Şi văzu bine că sminteala aceea nu era decât o sminteală prefăcută şi că niciun ginii şi niciun om nu-i vătămase minţile, ba dimpotrivă! Şi înţelese că nu făcea acestea toate decât cu scopul de a împiedica pe careva să se ia de ea!

Văzând aşa, Kamaralakmar se îndreptă către fată şi-i spuse:

— O, fermecătoare a celor Trei Lumi, alungă de la tine grijile şi zbuciumul!

Şi ea, privindu-l, îi cunoscu numaidecât şi fu cuprinsă de o bucurie atât de mare încât scoase un ţipăt şi se prăbuşi fără de simţire. Şi regele fu încredinţat că ţipătul acela fusese o urmare a spaimei pe care i-o stârnise vraciul. Ci Kamaralakmar se plecă peste ea şi, deşteptând-o, îi spuse cu glas şoptit:

— O, Şamsennabar, o, lucire a ochilor mei, o, cuib al inimii mele, gândeşte-te la viaţa ta şi la viaţa mea şi mai ai oleacă de curaj şi de răbdare; căci starea noastră cere

multă iscusinţă şi mare grijă, dacă vrem să scăpăm din mâinile regelui acesta asupritor. Eu am să încep îndată prin a-i întări credinţa ce-o are în privinţa ta, şi anume că eşti în stăpânirea ginnilor şi că de acolo îţi vine sminteală; ci am să-i spun că eu am să te vindec pe dată cu ajutorul tainicelor însuşiri pe care le am! Tu nu trebuie decât să-i vorbeşti liniştită şi blajin, ca să-i arăţi astfel dovada tămăduirii tale prin mijlocirea mea! Şi în felul acesta vom izbuti să ne atingem ţinta şi vom putea să ne înfăptuim planul!

Şi tânăra fată răspunse:

— Ascult şi mă supun!

Atunci Kamaralakmar se apropie de rege, care se trăsese mai spre fundul odăii şi, cu un obraz vestitor de bine, îi spuse:

— O, preaferieilule rege, am izbutit, datorită soartei tale cea bună, să-i dibuiesc boala şi să aflu leacul acestei boale. Şi ţi-am vindecat-o! Poţi, dar, să te apropii de ea şi să-i vorbeşti, încetişor şi cu blândeţe, şi să-i făgăduieşti cele ce ai să-i făgăduieşti, şi orice vei vrea de la ea ţi se va împlini!

Şi regele, minunat cu totul, se apropie de fata care se ridică în cinstea lui şi sărută pământul dinaintea lui, pe urmă îi ură bun-venit şi îi spuse:

— Slujnica ta e tulburată de cinstea ce i-o faci, venind astăzi în ospeţie la ea!

Şi regele, auzind şi văzând toate astea, fu mai-mai să se simtă zburând de fericire...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizecea noapte

Urmă:

...şi dete porunci roabelor şi eunucilor să se pună în slujba ei, s-o ducă la hammam şi să-i pregătească hainele

şi podoabele. Şi femeile şi robii intrară şi îi spuseră salamalekurile de cuviinţă, iar ea le răspunse la salamalekuri în chipul cel mai drăgălaş şi cu glasul cel mai dulce. Atunci ele o îmbrăcară în haine împărăteşti, îi puseră la gât o salbă de nestemate şi o duseră la hammam, unde o spălară şi o slujiră, iar pe urmă o aduseră în iatacul ei, frumoasă ca o lună în cea de a patrusprezecea zi a sa. Şi-aşa!

Încât regele, cu pieptul plin până peste poate şi cu sufletul lumânat, spuse tânărului prinţ:

— O, înţeleptule, o, învăţatule doftor, o, împodobitule de filosofie, toată bucuria aceasta pe care o trăim acum se datoreşte virtuţilor tale şi harului tău. Allah să sporească asupră-ne harurile suflării tale vindecătoare!

El răspunse:

— O, măria-ta, pentru deplinătatea zviduirii, este de trebuinţă ca tu să ieşi împreună cu toţi curtenii tăi, cu străjerii şi cu oştenii, şi să te duci către locul unde ai găsit-o pe fată, luând-o şi pe ea cu tine, şi punând să fie dus acolo şi calul de abanos care era cu ea şi care nu-i altceva decât un ginn diavolesc; şi anume tocmai acela care o stâpânea şi îi tulbura mintea. Şi eu atunci am să fac descântecele trebuitoare; altminteri, ginnul acesta are să se întoarcă iar să pună stăpinire pe ea la fiecare început de lună, şi totul are să înceapă iar de la cap; pe când acum, odată ce am izbutit să-l prind cu totul în puterile mele, am să-l închid şi am să-l ucid!

Şi regele rumilor strigă:

— Din toată inima mea de prieten şi ca o răsplată datorată!

Şi numaidecât, însoţit de prinţ şi de domniţă şi urmat de toate oştile sale, luă calea către câmpia noastră.

Când toţi ajunseră acolo, Kamaralakmar dete poruncă să fie suită fata pe calul de abanos şi să fie lăsaţi, şi calul şi fata, la o depărtare destul de mare ca să nu poată fi văzuţi prea bine nici de rege şi nici de oştenii săi. Şi porunca lui se împlini pe dată. Atunci spuse regelui

rumilor:

— Acuma, cu îngăduinţa şi cu buna ta voie, am să purced la afumări şi la farmece, şi am să-l ferec pe vrăjmaşul acesta al neamului omenesc, în aşa chip ca să nu mai poată fi vătămător nimănuia de-aci înainte! După care am să încalec şi eu pe calul de lemn ce pare a fi de abanos, şi am s-o aşez pe fată la spatele meu. Şi atunci ai să vezi calul zbuciumându-se în toate părţile şi legănându-se şi-apoi luându-şi numaidecât vânt, ca să vină în goană să se oprească înaintea ta. Şi în felul acesta ai să capeţi dovada că se află întru totul sub puterea noastră. Pe urmă, ai să poţi să faci ce-i vrea cu tânăra fată!

Când regele rumilor auzi vorbele acestea, se bucură până peste poate, în vreme ce Kamaralakmar încalecă pe cal şi o legă straşnic dinapoia sa pe tânăra fată. Şi pe când ochii toţi erau aţintiţi spre el şi-l priveau ce face, el răsuci pârghia de înălţare; şi calul, luându-şi zborul, se înălţă cu ei drept în sus, pierind în slava slăvilor.

Regele rumilor, care nici habar n-avea cumu-i treaba, rămase mai departe în câmpie cu ostile lui şi aşteptă întoarcerea lor vreme de o jumătate de zi. Ci, cum nu-i mai zări întorcându-se, sfârşî prin a se hotărî să meargă să-i aştepte la palat. Şi şi-aceasta fu o aşteptare tot pe-atâta de zadarnică. Atunci se gândi la moşneagul cel urât ce se afla închis în temniţă şi, poruncind să fie adus dinaintea lui, îi spuse:

— Ah, vânzător bătrân! ah, dos de maimuţă! cum de-ai cutezat să nu-mi spui taina calului acela vrăjit şi stăpânit de ginnii cei diavoleşti? Acum uite că a răpit în văzduhuri pe vraciul care a tămăduit-o pe tânăra fată de sminteală, şi-a răpit-o şi pe fată. Şi cine ştie ce are să li se mai întâmple! Şi te mai fac răspunzător şi de grămada de giuvaieruri şi de lucruri scumpe, care preţuiesc cât o vistierie, cu care am împodobit-o când a ieşit de la hammam! O, pe dată are să-ţi zboare capul!

Şi, la un semn al regelui, gâdele se ivi şi, dintr-o

fulgerătură, făcu din persan doi persani! Şi gata cu-aceştia!

Estimp, prinţul Kamaralakmar şi domniţa Şamsennahar îşi văzură mai departe liniştiţi de călătoria lor cea iute prin văzduh, şi ajunseră cu bună pace la cetatea de scaun a regelui Sabur. De data aceasta, nu mai coborâră pe pământ la foişorul din grădină, ci chiar pe terasa palatului. Şi prinţul se grăbi să-şi pună iubita la adăpost temeinic şi să plece fără de zăbavă să vestească pe tatăl şi pe mama sa de sosirea lor. Intră, dar, în iatacul în care, cufundaţi în lacrimi şi în deznădejde, şedeau regele, regina şi cele trei domniţe, surorile lui, şi le ură bună pace, sărutându-i, pe când, la vederea lui, sufletele li se umplură de fericire şi inimile li se uşurară de povara mâhnirii şi a durerii.

Atunci, ca să sărbătorească această întoarcere şi sosirea domniţei, fata regelui de la Sana, regele Sabur dete mari ospeţe locuitorilor oraşului şi petreceri care ţinură o lună de zile întreagă. Şi Kamaralakmar intră în odaia de nuntă şi se veseli cu fata multe nopţi lungi şi binecuvântate.

După care, regele Sabur, ca să-şi ştie de-aci înainte sufletul liniştit, puse să fie făcut bucăţele calul de abanos şi îi sfărâmă tot zimberecul, el cu mâna lui.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute treizeci şi doua noapte

Urmă:

La rându-i, Kamaralakmar scrise o scrisoare regelui de la Sana, tatăl soţiei sale, în care îl înştiinţa despre toată pătărania lor şi îi vesti căsătoria şi petrecerea lor laolaltă în fericirea cea mai deplină. Şi trimise această scrisoare printr-un sol însoţit de o mulţime de purtători de daruri măreţe şi de lucruri rare de mare preţ. Şi solul ajunse la

Sana, în Yaman, şi înmână scrisoarea şi darurile în mâna tatălui domniţei, care citind scrisoarea se bucură cum nu se mai poate şi primi darurile. După care, pregăti la rându-i daruri tare bogate pentru ginerele său, fiul regelui Sabur, şi i le trimise prin acelaşi sol.

La primirea darurilor de la tatăl soţiei sale, frumosul prinţ Kamaralakmar se bucură foarte; căci tare greu îi venea să-l ştie pe bătrânul rege de la Sana mohorât pentru purtarea lor a amândorura. Şi chiar îşi făcu o datină de a-i trimite în fiecare an câte o scrisoare şi daruri noi. Şi tot aşa făcu până la moartea regelui de la Sana. Pe urmă, când şi tatăl său, regele Sabur, muri la rându-i, îi urmă în scaunul împărăţiei şi îşi începu domnia măritând-o pe soră-sa cea mică, aceea pe care o iubea el atâta, cu noul rege al Yamanului. După care, domni peste împărăţia lui cu înţelepciune, şi peste supuşii săi cu dreptate; şi, în felul acesta, dobândi stăpânire peste toate pământurile şi credinţa inimilor tuturor locuitorilor. Iar el cu soţia sa Şamsennahar trăiră aşa mai departe cea mai plăcută şi cea mai dulce, cea mai senină şi mai liniştită viaţă, până ce veni şi la ei Sfărâmătoarea plăcerilor, Despărţitoarea sindrofiilor şi a celor ce se au dragi, Jefuitoarea palatelor şi a colibelor, Ziditoarea de morminte şi Căpătuitoarea cimitirelor!

Şi-acum, mărire celui Singur Viu, carele nu moare niciodată şi carele ţine în mâinile sale domnia Lumilor şi împărăţia Văzutelor şi a Nevăzutelor!

Şi Şeherezada, fiica vizirului, încheindu-şi astfel povestea aceasta, tăcu. Atunci regele Şahriar îi spuse:

— Povestea aceasta, o, Şeherezada, este minunată! Şi tare aş vrea să cunosc mecanismul nemaipomenit al acelui cal de abanos!

Şeherezada spuse*:*

— Vai, a fost sfărâmat!

Şi Şahriar spuse:

— Pe Allah! sufletul meu tare-i frământat de născocirea asta!

Şeherezada răspunse:

— Atunci, o, preafericitule rege, spre a-ţi odihni sufletul, sunt gata, dacă bineînţeles îmi îngădui, să-ţi povestesc povestea cea mai de haz pe care o cunosc, aceea în care este vorba de Dalila-cea-Vicleană şi de fata ei Zeinab-cea-Isleaţă!

Şi regele Şahriar strigă:

— Pe Allah, poţi s-o spui! Căci habar n-am de povestea aceasta! Pe urma, am să hotărăsc ce-i cu capul tău!

Atunci Şeherezada spuse:

POVESTEA DALILEI-CEA-VICLEANĂ

Se povesteşte, o, preafericitule rege, că trăiau la Bagdad, pe vremea califului Harun Al-Raşid, un om care se numea Ahmad-cel-Hoţoman şi un altul care se numea Hassan-cel-Pehlivan, amândoi ajunşi de pomină din pricina iscusinţei lor la vicleşuguri şi la pungăşii. Ispràvile lor în aceste privinţe erau cu totul şi cu totul uluitoare: drept aceea, califul, care se pricepea să tragă foloase de pe urma tuturor celor dăruiţi cu vreun har, îi chemă la el şi îi numi căpetenii ale agiei. Aşa că-i stepeni în vredniciile lor, dând fiecăruia câte un caftan falnic, leafă de câte o mie de dinari de aur pe lună, şi câte o strajă de patruzeci de călăreţi vajnici. În felul acesta, Ahmad-cel-Hoţoman era însărcinat cu paza cetăţii pe latura dinspre uscat, iar Hassan-cel-Pehlivan pe latura dinspre ape. Şi amândoi, la sărbătorile cele mari, mergeau pe lângă calif, unul de-a dreapta lui, altul de-a stânga.

Or, în ziua ridicării lor în acele vrednicii, ei ieşiră cu valiul Bagdadului, emirul Khaled, însoţiţi de cei patruzeci de zdrahoni ai lor şi cu un pristav înainte, care striga hotărârea califului şi spunea:

— Hei, voi toţi, locuitori ai Bagdadului! din porunca marelui calif, aflaţi că aga de la Mâna Dreaptă nu e altul de-aci înainte decât Ahmad-cel-Hoţoman, iar aga de la Mâna Stângă nu e altul decât Hassan-cel-Pehlivan! Lor le datoraţi supunere şi cinstire la tot prilejul!

Tot pe-acele vremi, trăia la Bagdad o bătrână vestită, pe care o chema Dalila, şi care a rămas de pomină de-atunci şi până azi pe numele de Dalila-cea-Vicleană. Iar

Dalila avea două fete: una măritată şi mamă a unui zăpârstoc numit Mahmud-Stârpitura, şi alta încă nemăritată şi rămasă de pomină cu numele de Zeinab-cea-Isteaţă. Soţul Dalilei-cea-Vicleană fusese pe vremuri om de vază, răspunzător peste porumbeii care slujeau să ducă soliile şi scrisorile în toată împărăţia; iar viaţa lui îi era mai scumpă şi mai de preţ califului decât chiar viaţa copiilor lui, pentru foloasele pe care i le aducea acesta. Încât soţul Dalilei se bucura de huzmeturi şi de volnicii alese, şi de o leafă de o mie de dinari pe lună. Ci el era mort de mult şi uitat, şi de pe urma lui rămăseseră bătrâna şi cele două fete ale ei! Şi, cu adevărat, Dalila aceasta era o bătrână măiastră în şiretlicuri, pehlivănii, pungăşii, potlogării şi blestemăţii de toate felurile, o vrăjitoare în stare să amăgească până şi şarpele momindu-l afară din cuibul lui, ori să şi-l facă până şi pe diavolul Eblis învăţăcel la viclenii şi la tertipuri.

Deci, în ziua căftănirii lui Ahmad-cel-Hoţoman şi a lui Hassan-cel-Pehlivan în slujba de agă, tânăra Zeinab îl auzi pe pristav vestind norodului ştirea, şi îi spuse mamei sale:

— Ia uite, o, maică, la pramatia aia de Ahmad-cel-Hoţoman! A venit mai cândva la Bagdad ca un fugar izgonit din Egipt şi n-a fost blestemăţie pe lume şi ticăloşie pe care să n-o fi săvârşit aici de când a venit. Şi în felul acesta a ajuns atât de vestit încât califul iată că l-a căftănit în slujba de agă de-a Dreapta sa, în vreme ce cumătru-său întru pehlivănii, Hassan-cel-Pehlivan, râiosul ăla cu căpăţâna chealǎ ca un dovleac, a fost căftănit agă de-a Stânga sa! Şi fiecare dintre ei îşi are zi şi noapte masa aşternută la palatul califului, şi o strajă, şi leafă de o mie de dinari pe lună, şi vrednicii şi toate hatârurile. Şi noi, vai de noi! Stăm în casa noastră, fără de nimica şi date uitării, fără de nicio cinstire ori hatâr, şi fără nimeni care să se îngrijească de soarta noastră!

Şi bătrâna Dalila ridică funtea şi zise:

— Da, pe Allah, fata mea!

Atunci Zeinab îi spuse:

— Ridică-te, dar, o, maică, şi găseşte vreo chi- ţibuşerie vrednică să ne acopere de fală, ori vreo pehlivănie care să ne facă atâta de vestite şi-atâta de cunoscute în Bagdad încât faima noastră să ajungă la urechile califului, care are să ne dea îndărăt huzmeturile şi vredniciile tatălui nostru!

După ce Zeinab-cea-Isteaţă îi spuse aceste cuvinte maică-sii, Dalila-eea-Vicleană, aceasta îi răspunse:

— Pe capul tău, o, fata mea...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi treia noapte

Urmă:

...Pe capul tău, o, fata mea, îţi făgăduiesc să mijmăşesc prin Bagdad vreo două pehlivănii dintre cele mai acătării, care au să întreacă, şi încă cu prisosinţă, tot ce-au săvârşit Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan!

Şi se ridică pe clipă pe dată, îşi coperi faţa cu feregeaua, se îmbrăcă în haine de sufit sărac, punându-şi o mantie mare, cu nişte mâneci atât de grozave, încât îi cădeau până la călcâie, şi se încinse peste mijloc cu un brâu lat de lână; luă apoi un ulcior pe care îl umplu cu apă până în buză şi puse trei dinari în gura ulciorului, pe care îl astupă cu un dop făcut din frunze de palmier; pe urmă îşi înfăşură umerii şi pieptul cu o sumedenie de şiruri de mătănii cu nişte bumbi mari, grele cât o sarcină de vreascuri, luă în mână o flamură ca acelea pe care le poartă sufiţii cerşetori, făcută din nişte fâşii de pânză roşii, galbene şi verzi; şi, gătită aşa, ieşi din casă strigând cât o ţinea gura:

— Allah! Allah!

Şi în felul acesta cu limba se ruga, pe când inima ei gonea pe meidanul de alergări al diavolilor, iar gândul i se vântura cum să născocească nişte isprăvi cât mai dibace

şi mai grozave.

Străbătu aşa mahalalele oraşului, trecând dintr-o uliţă în altă uliţă, până ce ajunse la o fundătură podită cu marmură, măturată şi stropită, şi în fundul ei văzu o poartă mare adumbrită de o minunată coamă de alabastru, iar pe pragul ei stând portarul, un moghrabin îmbrăcat tare fălos. Iar poarta era din lemn de santal, împodobită cu verigi vârtoase de bronz şi cu un lacăt de argint. Or, casa aceasta era casa ceauşului de la palatul califului, un om de mare vază, stăpân pe multe bunuri, şi umblătoare şi neumblătoare, şi miluit cu mari lefuri pentru slujbele lui; ci mai era şi om tare aprig şi cam necioplit; drept care i se zicea Mustafa-Urgia-Uliţelor, din pricină că la el loviturile o luau totdeauna înaintea vorbelor! Era însurat cu o muieruşcă nurlie, pe care o îndrăgea amarnic şi faţă de care se jurase, încă din noaptea lor dintâi, că nu are să-şi ia altă soţie cât o trăi ea şi că nu are să doarmă nici măcar o noapte afară din casa lor.

Şi-aşa fu, până ce într-o zi Mustafa-Urgia-Uliţelor, ducându-se la divan, văzu că fiecare emir avea pe lângă el câte un fecior ori chiar doi. Şi tot în ziua aceea se duse pe urmă la hammam şi, uitându-se într-o oglindă, văzu că firele de păr albe din barba lui erau mai multe decât firele negre, pe care le copleşeau cu totul, şi îşi zise în sine: „Oare cel care l-a luat de mult pe tatăl tău nu vrea să te miluiască şi pe tine cu un urmaş?“ Şi se duse la nevastă-sa şi, cu inima zăhăită, se aşeză pe un chilim, fără să se uite la ea şi fără să-i spună o vorbă. Ea atunci se apropie de el şl-i spuse:

— Bună seara, tu!

El răspunse:

— Piei de dinaintea mea! Din ziua când te-am văzut pe tine, nimica bun n-am mai văzut!

Ea întrebă:

— Cum aşa?

El spuse:

— În noaptea dintâi a noastră, m-ai pus să jur că n-am să mai iau altă nevastă pe lângă tine! Şi te-am ascultat! Or, astăzi, am văzut la divan pe fiecare emir cu câte-un fiu ori chiar cu doi, şi-atunci mi-am adus aminte de moarte; şi asta m-a tulburat cum nu se mai poate, căci nu sunt şi eu dăruit nici cu un fecior, nici cu o fată măcar! Şi eu ştiu că omul care nu lasă niciun urmaş în urma lui nu lasă nicio amintire! Şi aceasta-i pricina supărării mele, o, sterpiciune ce eşti, o, pământ de piatră şi de arsură pentru semănăturile mele!

La vorbele acestea, nevestica, înroşindu-se, răspunse:

— Aşa îţi vine ţie să vorbeşti, ai? Fie Numele lui Allah cu mine şi împrejurul meu. Zăbăvnicia nu-i de la mine! Şi pricina nu-i din vina mea! Că eu atâta mă îndop cu tot soiul de leacuri, de-am tocit şi-am găurit piuliţele tot pisând mirodenii, sfărâmând buruieni şi zdrobind rădăcini de leac împotriva sterpiei! Ci tu eşti cel zăbavnic! Tu nu eşti decât un catâr fără vlavie şi cârn, iar ouăle ţi-s limpezi, cu sămânţa zemoşită şi rodul nerodnic!

El răspunse:

— Bine!... Da când am să mă întorc din călătorie, am să-mi aduc altă soaţă lângă tine!

Ea răspunse:

— Soarta şi norocul meu sunt la Allah!

El atunci plecă; ci, când ajunse în uliţă, se căi de cele întâmplate; iar soţia lui, tinerica, se căi şi ea la fel de vorbele ce le rostise, cam acre, faţă de stăpânul ei. Şi-atâta cu stăpânul casei din fundătura podită cu marmură!

Estimp, Dalila-cea-Vicleană, iacătă! Cum ajunse sub zidurile casei, o văzu deodată pe soţia emirului stând la fereastră sprijinită în coate, frumoasă ca o mireasă şi strălucind ca o comoară, de toate giuvaierurile cu care era împodobită, şi luminoasă ca o boltă de cleştar, în hainele de zăpadă cu care era îmbrăcată!

Când o văzu aşa, bătrâna noastră a răutăţilor îşi zise în sufletul ei: „O, Dalila, iată că ţi-a venit ceasul să dezlegi sacul vicleşugurilor tale! Acuma să te vedem dacă eşti în

stare s-o momeşti pe tinerica aceasta afară din casa stăpânului ei şi s-o uşurezi de giuvaieruri şi s-o despoi de hainele cele frumoase, ca să pui mâna pe toată fala ei!“ Se opri, aşadar, sub fereastra emirului, să strige cât mai amarnic numele lui Allah, zicând: „Allah! Allah! Şi voi toţi, prieteni ai lui Allah, valii făcători de bine, lumânaţi-mă! “

Când auziră aceste strigăte şi când o văzură pe acea sfântă bătrână îmbrăcată întocmai ca sufiţii cerşetori, toate muierile din mahala deteră fuga să-i pupe poalele mantiei şi să-i ceară binecuvântarea; iar tânăra soţie a emirului Urgia-Uliţelor gândi: „Allah are să ne binecuvinteze cu mila lui prin mijlocirea acestei sfinte bătrâne!“ Şi, cu ochii înmuiaţi de tulburare, femeiuşca chemă o slujnică şi-i spuse:

— Coboară repede la portarul nostru, şeicul Abu-Ali, sărută-i mâna şi spune-i: „Stăpâna mea Khatun te roagă să laşi să intre la noi această sfântă bătrână, ca să ne aducă îndurarea lui Allah!“

Şi slujnica se duse la portar, îi sărută mâna şi-i spuse:

— O, şeicule Abu-Ali, stăpâna mea Khatun îţi spune: „Las-o pe această bătrână să intre la noi, ca să ne aducă îndurările lui Allah!“ Şi poate că binecuvântarea lui Allah se va revărsa peste noi toţi!

Atunci portarul se duse la bătrână şi dete mai întâi să-i sărute mâna; ci ea se trase repede îndărăt şi nu-l lăsă, spunând:

— Să nu te apropii de mine! Tu, care îţi faci rugăciunile ca toţi slujitorii fără să te speli mai întâi după sfânta datină, ai să mă prihăneşti cu mâinile tale necurate şi atunci spălarea mea-i degeaba şi fără de folos! Mântuiască-te Allah de slugăria aceasta, o, portarule Abu-Ali, căci te afli întru milele sfinţilor lui Allah şi ale valiilor săi!

Or, urarea aceasta îl tulbură cu totul pe portarul Abu-Ali, căci tocmai se împlineau trei luni de zile de când nu-şi mai primise plata de la cumplitul emir Urgia-Uliţelor şi de multă vreme se afla la mare cumpănă în această privinţă

şi nu ştia ce să facă spre a căpăta cele ce i se cuveneau. Încât îi spuse bătrânei:

— O, maică, dă-mi să beau oleacă de apă din ulciorul tău, ca să mă pot bucura în felul acesta de binecuvântarea ta!

Atunci ea coborî ulciorul de pe umăr şi îl învârti de mai multe ori în juru-i, până ce astupuşul din foi de palmier alunecă din gura ulciorului şi cei trei dinari de aur se rostogoliră pe jos, de parcă ar fi căzut din cer! Şi portarul se repezi să-i adune şi îşi zise în sine: „Mărire lui Allah! Această bătrână cerşetoare este mai sfântă decât toate sfintele care au ascunse comori date în seama lor! Iată că i s-a vădit că eu sunt un biet portar lipsit de plata lui şi în mare nevoie de bani pentru cheltuielile cele mai grabnice; şi s-a rugat ca să-mi capete aceşti trei dinari pe care i-a scos din adâncurile cerului!“ Pe urmă îi întinse bătrânei cei trei dinari şi îi spuse:

— Ia, mătuşă, aceşti trei dinari, care au căzut poate din ulciorul tău!

Ea răspunse;

— Fugi de-aci cu banii ăştia ai tăi! Eu nu-s dintre cei ce au treabă cu lucruri de-acestea lumeşti, nu, niciodată! Poţi să ţii tu banii aceia pentru tine şi să-ţi mai îmbunezi oleacă traiul, spre a-ţi cumpăni în felul acesta simbria pe care ţi-o datorează emirul!

Atunci portarul ridică mâinile şi strigă:

— Mărire lui Allah pentru mila lui! Asta-i o faptă din rândul minunilor!

Estimp slujnica se şi apropiase de bătrână şi, după ce îi sărută mâna, se grăbi s-o ducă la tânăra-i stăpână.

Când bătrâna ajunse la femeiuşcă, rămase uluită de frumuseţea ei; căci cu adevărat era ca o comoară dezvelită, cu peceţile-i talismanice sfărâmate anume spre-a o arăta în toată vâlva sa.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi patra noapte

Urmă:

Şi frumoasa Khatun, la rându-i se grăbi să se arunce la picioarele bătrânei şi să-i sărute mâinile; iar bătrâna îi zise:

— O, fata mea, nu vin decât din pricină că am înţeles că ai nevoie de sfaturile mele, după îndemnul lui Allah!

Şi Khatun începu prin a-i da mai întâi să mănânce, după cumu-i datina faţă de sfinţii cerşetori; ci batrâna nu vru să se atingă de bucate, şi spuse:

— Eu nu vreau să mănânc decât din bucatele valiului; aşa încât ajunez totdeauna, afară de cinci zile pe an! Ci, o, copilă a mea, te văd mâhnită şi doresc să-mi povesteşti pricina tristeţii tale!

Ea răspunse:

— O, maică, în ceasul nunţii noastre l-am pus pe soţul meu să jure că n-are să ia niciodată altă soţie pe lângă mine; ci a văzut acuma copiii altora şi a râvnit să aibă şi el unul: şi mi-a zis: „Eşti o stearpă!“ Eu i-am răspuns: „Ba tu eşti un catâr care nu rodniceşti!“ Atunci el a plecat mânios şi mi-a zis: „Când am să mă întorc din călătorie, am să mă însor cu încă una!“ Or, eu, mătuşă, eu tare mă tem acuma să nu-şi împlinească ameninţarea şi să nu mai ia pe lângă mine încă o soţie care să-i dăruiască urmaşi! Că el are moşii multe, şi case, şi huzmeturi, sate întregi, şi de-o avea copii de la cealaltă, eu am să fiu lipsită de toate aceste bunuri!

Bătrâna răspunse;

— Fata mea, se vede cât de colo ce neştiutoare eşti despre virtuţile stăpânului meu, şeicul Tatăl-Desfeciooririlor, puternicul Stăpânul-Sarcinilor, Înmulţitorul-Plodirilor! Au tu nu ştii că numai un drum la acest sfânt face dintr-un biet datornic un zaraf bogat şi dintr-o femeie stearpă un hambar de rodnicii?

Frumoasa Khatun răspunse:

— O, maică, din ziua când m-am măritat, eu n-am mai ieşit din casă nicio dată şi n-am putut nici măcar să întorc urările de fericire ori de păreri de rău care mi s-au adus!

Bătrâna spuse:

— O, copilă, am să te duc eu la stăpânul meu, şeicul Tatăl-Desfeciorririlor şi Înmulţitorul-Plodirilor. Iar tu să nu te sfieşti a-i mărturisi, povara ce te apasă, şi să-i faci un peşcheş. Şi-atunci poţi să nu te îndoieşti că la întoarcerea din călătorie soţul tău are să se culce cu tine; şi tu ai să prinzi o fată ori un băiat. Dar, fie fată, fie băiat, orice-o fi să fie copilul tău, tu să faci jurământ că ai să-l meneşti derviş în slujba stăpânului meu Tatăl-Desfeciorririlor!

La vorbele acestea, frumoasa Khatun, tulburată de nădejde şi de plăcere, îmbrăcă rochiile ei cele mai frumoase şi se găti cu cele mai scumpe giuvaieruri, pe urmă îi spuse slujnicei sale:

— Ai grijă de casă!

Şi slujnica răspunse:

— Ascult şi mă supun, o, stapână a mea!

Atunci Khatun ieşi cu Dalila şi întâlni la poartă pe bătrânul portar, moghrabinul Abu-Ali, care o întrebă:

— Încotro, stăpână?

Ea răspunse:

— Mă duc la şeicul Înmulţitorul-Plodirilor!

Portarul spuse:

— Ce binecuvântare a lui Allah această sfântă bătrână, o, stăpână a mea! Are în seama ei comori întregi! Mi-a dat şi mie trei dinari de aur roşu; şi a ghicit nevoia mea şi a ştiut starea mea, fără să mă fi întrebat nimica; şi a ştiut că mă aflam la nevoie! Deie Allah ca răsplata pentru posturile ei de tot anul să se reverse şi asupra capului meu!

Cu asta, Dalila şi tânăra Khatun plecară şi, pe drum, bătrâna cea vicleană spuse soaţei emirului Urgia-Uliţelor:

— Inşallah! o, stăpână a mea. Când ai să te afli dinaintea şeicului Tatăl-Desfeciorririlor, ajute-l Allah ca el

să-ţi dea şi liniştea sufletului, şi îndeplinirea tuturor dorinţelor, şi întoarcerea dragostei soţului tău, dar să şi facă aşa fel ca niciodată pe viitor să nu mai fie între voi pricină de nemulţumire, ori de supărare, ori să vă mai spuneţi vorbe rele!

Şi Khatun răspunse:

— O, maică, tare aş vrea să ajung cât mai curând la acel sfânt şeic!

În vremea aceasta, Dalila-cea-Vicleană îşi zicea în sine: „Cum aş putea face, în mijlocul mulţimii de trecători care se duc şi vin, s-o despoi de giuvaieruri şi s-o las goală?“ Pe urmă îi spuse deodată:

— O, fata mea, mergi cât mai departe în urma mea, dar să nu mă pierzi din ochi, întrucâtecu, maica ta, sunt o bătrână încărcată greu cu poverile cu care mă încarcă aceia care nu le mai pot îndura greutatea; şi pe tot lungul drumului, oamenii vin să mă încarce cu daruri de pioşenie, pe care le-au menit stăpânului meu şeicul, şi mă roagă să i le duc. Este mai bine, aşadar, să merg singură deocamdată!

Şi femeiuşca merse departe în urma viclenei bătrâne, până ce amândouă ajunseră în sukul cel mare al negustorilor. Şi de departe se auzea sub bolta sukului răsunând, la paşii tinerelei, zăngănitul zurgălăilor de aur de la picioarele ei gingaşe şi clinchetul ţechinilor de pe capul său, atât de dulce şi de lin de-ai fi zis că e un zvon de ţitere şi de ţimbale!

Aşa trecură prin suk, pe dinaintea prăvăliei unui tânăr negustor, pe nume Sidi-Mohsen, care era un flăcău tare drăgălaş, de-abia având o umbră de pufuşor pe obraji. Iar acesta băgă de seamă frumuseţea nevesticii şi începu să-i arunce pe furiş nişte ochiade pe care bătrânei nu-i trebui mult ca să le priceapă. Încât se întoarse către tinerică şi îi spuse:

— Vino şi te-aşază oleacă mai de-o parte colea, fata mea, să te mai hodineşti cât mă duc să vorbesc despre o treabă cu neguţătorul acela tinerel!

Şi Khatun se supuse şi stătu jos, nu departe de prăvălia flăcăului cel frumos, care putu în felul acesta s-o vadă mai bine şi, numai dintr-o privire pe care i-o aruncă ea, îi venea să înnebunească! După ce fierse aşa bine, bătrâna codoaşă se apropie de el şi-i spuse:

— Au nu eşti tu neguţătorul Sidi-Mohsen?

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi cincea noapte

Urmă:

El răspunse:

— Ba da! Cine ţi-a putut spune cum mă cheamă?

Ea zise:

— Nişte oameni de treabă, care m-au trimis la tine. Şi am venit ca să-ţi spun, o, copile al meu, că fetişcana aceea de colo este fata mea; iar tată-său, care a fost un mare neguţător, a murit lăsându-i multe bogăţii. Ea a ieşit astăzi întâia oară în lume, căci nu-i decât de puţină vreme ajunsă la vârsta măritişului, şi-asta după felurite semne neîndoielnice. Or, eu n-am mai zăbovit s-o scot la vezală, căci spun înţelepţii: „Votreşte-ţi fata, nu feciorul!“ Drept care, mânată de un îndemn ceresc şi de o simţire tainică, m-am hotărât să vin să te întreb pe tine de n-o vrei de soţie. Şi să nu-ţi faci vreo grijă în privinţa ei: dacă eşti sărac, am să-ţi dau toţi banii ei, şi în locul unei prăvălii am să-ţi deschid două prăvălii! Şi în felul acesta ai să fii miluit de Allah nu numai cu o fetişcană frumoasă, ei şi cu alte trei lucruri vrednice de râvnit, ce încep toate cu litera *b*. bani, bunăstare, şi bucurie!

— O, maică, toate-s bune şi nu pun la îndoială cuvintele tale în ce priveşte pe cei dintâi *b.* Însă în privinţa celui de-al treilea *b,* îţi mărturisesc că n-aş fi liniştit decât după ce l-aş vedea şi l-aş cerceta cu ochii mei; căci mama mea, înainte de a muri, m-a îndemnat stăruitor un lucru şi mi-a

spus: „Ce aş mai fi vrut, o, fiul meu, să te însor cu o fată de care să mă fi încredinţat cu ochii mei!“ Iar eu i-am jurat că nu am să mă abat de la dorinţa ei şi că în locul ei voi cerceta eu însumi! Şi a murit liniştită!

Atunci bătrâna răspunse:

— Dacă-i aşa, ridică-te pe cele două picioare şi hai după mine! Şi mă însărcinez să ţi-o arăt goală-goluţă! Numai să ai bine grijă să vii mult departe în urma ei, dar fără s-o pierzi din ochi. Iar eu am să merg înainte, ca să arăt drumul!

Atunci tânărul negustor se ridică şi luă cu el o pungă plină cu o mie de dinari, zicându-şi: „Nu, se ştie ce se poate întâmpla, şi aş putea în felul acesta să plătesc pe loc cheltuielile cerute de însurătoare!“ Şi se ţinea de departe pe urmele bătrânei codoaşe care deschidea drumul, şi care îşi zicea în sine: „Cum să faci tu acuma, o, Dalilo cea plină de iscusinţă, să-l despoi şi pe viţelul acesta?“

Şi cum mergea aşa, urmată de tânăra femeie, care la rându-i era urmată de frumosul neguţător, ajunse în faţa prăvăliei unui boiangiu, unul numit Hagg-Mohammad, vestit în tot sukul din pricina gusturilor lui anapoda. În adevăr, el era asemenea cuţitului vânzătorilor de colocaze, care spintecă totodată şi părţile bărbăteşti şi pe cele femeieşti ale cepii, şi la fel îi plăceau şi gustul dulce al smochinului şi gustul acrişor al rodiei. Or, aşadar, Hagg-Mohammad, auzind clinchetul ţechinilor şi al zingăneilor, înălţă fruntea şi zări pe drăgălaşul de flăcău şi pe frumoasa muieruşcă. Şi simţi ce simţi! Ci Dalila se şi apropiase de el şi, după salamalekurile de cuviinţă, îi spuse aşezându-se:

— Tu eşti oare Hagg-Mohammad, boiangiul?

El răspunse:

— Da! Eu sunt Hagg-Mohammad! Ce doreşti?

Ea spuse:

— Mi-au vorbit nişte oameni de treabă despre tine! Ia te uită la fetişcana aceea nurlie, care-i fata mea, şi la

flăcăul acela dulce şi zarif, care-i fiul meu! Eu i-am crescut pe amândoi, şi învăţătura lor m-a costat multă cheltuială! Or, află acuma că locuinţa în care locuim noi este o casa mare şi veche ce se dărâmă, aşa încât am fost nevoită de la o vreme s-o sprijin cu grinzi de lemn şi cu proptele vânjoase; ci meşterul zidar mi-a spus: „Bine-ai face să te duci să stai în altă casă; întrucât s-ar cam putea să se prăvălească peste tine! Şi după ce o să ţi-o zidesc iar, ai să poţi veni îndărăt să locuieşti în ea; da nu mai de vreme!“ Eu atunci am plecat în căutarea altei case în care să stau până una alta cu aceşti doi copii; şi nişte oameni cumsecade m-au îndreptat către tine. Aş vrea, dar, să mă găzduieşti la tine cu aceşti doi copii pe care-i vezi! Şi să nu te îndoieşti de mărinimia mea!

Când auzi vorbele acestea ale bătrânei, boiangiul îşi simţi inima horind în lăuntrurile lui, şi zise în sine: „Ya Hagg-Mohammad, uite cum ţi se îmbie dinţilor tăi un coşcoman de unt pe-o felie!” Pe urmă spuse către Dalila:

— E-adevărat că am o casă cu o odaie mare la catul de sus; dar nu am la îndemână nicio încăpere, întrucât jos locuiesc eu, iar odaia de sus slujeşte să-mi primesc oaspeţii, ţăranii care îmi aduc indigoul!

Ea răspunse:

— Fiule, treaba la casa mea nu cere decât o lună sau două, cel mult; şi noi nu cunoaştem multă lume pe-aici! Mă rog, ţie, dar, să împarţi în două odaia cea mare de sus şi să ne dai nouă jumătate. Şi, pe viaţa ta, o, fiule, dacă vei vrea ca oaspeţii tăi, ţăranii ce-ţi aduc indigoul, să ne fie oaspeţi, vor fi bineveniţi! Suntem gata să mâncăm şi să dormim împreună cu ei!

Atunci boiangiul se grăbi să-i dea cheile de la casa lui; avea trei: una mare, una mică şi una răsucită. Şi îi spuse:

— Cheia cea mare este de la poarta casei; cheia cea mică este de la odaia de intrare; iar cheia cea răsucită este de la odaia de sus. Poţi, mătuşă dragă, să te slujeşti de tustrele!

Atunci Dalila luă cheile şi plecă, urmată de nevestică,

iar nevestica urmată la rându-i de tânărul negustor, şi aşa ajunseră pe uliţa unde se afla casa boiangiului şi unde baba se grăbi să deschidă poarta cu cheia cea mare.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi şasea noapte

Urmă:

Deocamdată începu prin a intra ea mai întâi în casă, împreună cu tânăra nevastă, iar negustoraşului îi spuse să aştepte. Şi o duse pe frumoasa Khatun în odaia de sus, spunându-i:

— Fata mea, jos locuieşte preacinstitul şeic Tatăl-Desfeciorririlor. Tu aşteaptă-mă aici şi începe să-ţi dai jos feregeaua! Eu nu zăbovesc mult şi mă întorc la tine!

Şi coborî numaidecât să-i deschidă tânărului neguţător, şi îl pofti în odaia de la intrare, spunându-i:

— Ia loc aici, şi aşteaptă-mă, că mă întorc la tine cu fata mea, ca să te încredinţezi de ceea ce vrei să te încredinţezi cu ochii tăi!

Pe urmă se întoarse iarăşi sus la frumoasa Khatun şi îi spuse:

— Acuma mergem la Tatăl-Desfeciorririlor!

Şi tânăra strigă:

— Ce bucurie, o, maică a mea!

Ea răspunse:

— Dar mie, fata mea, mi-e frică de un lucru!

Ea întrebă:

— Şi de ce lucru ţi-e teamă, maică?

Ea răspunse:

— Jos se află un copil al meu cam smintit, care-i ucenicul şi ajutorul şeicului Tatăl-Desfeciorririlor. Iar el nu ştie să osebească vremea rece de vremea caldă, şi stă mereu gol! Ci atunci când o femeie de vază ca tine intră la şeic, vederea podoabelor şi a mătăsurilor cu care-i

îmbrăcată îl face să se smintească de tot, şi se repede la ea şi-i face bucăţi hainele şi îi smulge cerceii rupându-i urechile, şi o despoaie de toate giuvaierurile. Aşa că ai face mai bine dacă ai începe să-ţi scoţi aici giuvaierurile şi să te dezbraci de toate hainele şi cămăşile; şi ţi le păzesc eu pe toate, aşteptându-te până ce te întorci de la şeicul Tatăl-Desfeciorirfilor!

Atunci nevestica îşi scoase toate giuvaierurile, se dezbrăcă de toate hainele, nemaipăstrând pe ea decât o cămăşuţă de mătasă, şi înmână totul Dalilei, care îi spuse:

— Mă duc să le pun sub mantia Tatălui-Desfecioririlor, pentru ca în felul acesta, prin atingerea cu el, să se reverse asupra-ţi binecuvântarea lui Allah!

Şi coborî, ducând cu ea bocceaua pe care, deocamdată, o ascunse sub bolta scării; pe urmă se duse la tânărul negustor şi îl găsi aşteptând-o pe tinerică. El o întrebă:

— Unde este, dar, fiică-ta, ca să pot s-o cercetez?

Ci deodată bătrâna începu să se bată peste obraji şi peste piept, în tăcere. Şi tânărul negustor o întrebă:

— Ce-ai păţit?

Ea răspunse:

— Uf! dare-ar Allah să li se curme zilele vecinelor mele răuvoitoare şi pizmaşe şi bârfitoare! Te-au văzut când ai intrat în casă cu mine şi m-au întrebat cine eşti; eu le-am spus că te-am ales ca viitor soţ al fetei mele. Ci ele, pesemne zavistioase pe mine şi pizmuindu-mi norocul cu tine, s-au dus la fata mea şi i-au spus: „Oare maică-ta s-o fi săturat să-ţi dea de mâncare de vrea să te mărite aşa cu unul molipsit de râie şi de lepră?“ Eu atunci i-am jurat, aşa cum te-ai juruit şi tu mamei tale, că n-am să te unesc nicicum cu ea mai înainte de-a te vedea gol-goluţ!

La vorbele acestea, tânărul negustor strigă:

— Chem ajutorul lui Allah împotriva acestor pizmaşe şi voitoare-de-rău!

Şi spunând acestea, se dezbrăcă de toate hainele de pe

el, şi rămase gol şi nevătămat şi alb ca argintul cel străcurat. Şi bătrâna îi spuse:

— De bună seamă! frumos şi curat cum eşti, nu ai nimica de teamăt!

Şi el strigă:

— Să vină să mă vadă acum!

Şi puse alături frumoasa lui şubă de jder, centura, jungherul de argint şi aur, şi toate celelalte haine, ascunzând sub ele punga cu cei o mie de dinari! Şi bătrâna îi spuse:

— Nu trebuie să laşi în odaia de intrare toate aceste lucruri ispititoare. Le pun eu la loc ferit!

Şi strânse toate lucrurile, aşa cum făcuse şi cu hainele femeiuştii, şi, lăsându-l pe tânărul neguţător singur, încuie cu cheia uşa în urma ei, se duse şi luă de sub scară legătura dintâi şi ieşi fără pic de zăbavă din casă, ducând totul cu ea.

De cum ajunse în uliţă, purcese mai întâi să pună la loc în adevăr ferit cele două legături de haine, dându-le la un neguţător de mirodenii pe care-l cunoştea, şi se întoarse la boiangiul cel nesăţios, care o aştepta nerăbdător şi care o şi întrebă, de cum o zări:

— Ei bine, tuşică? Inşallah! nădăjduiesc că ţi-a plăcut casa mea!

Ea răspunse:

— Casa ta-i o casă binecuvântală! Sunt mulţumită până peste poate. Acuma vreau ca primul drum să-l fac în căutarea hamalilor, ca să-i pun să ne aducă lucrurile şi hainele! Numai că tare prinsă cum sunt cu toate astea, şi cum copiii mei n-au mâncat nimic de azi dimineaţă, ţine colea un dinar, rogu-te, şi cumpără-le nişte ciulama deasa şi plină cu bucăţi de carne, şi du-te de mănâncă împreună cu ei prânzul de astăzi, acasă, şi ţine-le tovărăşie!

Boiangiul răspunse:

— Bine, da cine-o să-mi păzească în vremea aceasta prăvălia şi lucrurile muşteriilor?

Ea spuse:

— Pe Allah! păi ajutorul tău cel micuţ!

El răspunse:

— Fie şi-aşa!

Şi luă o farfurie şi un castron, şi plecă să cumpere şi să ducă ciulamaua aceea cu carne. Şi-aşa cu boiangiu! Altmintrelea, ne mai întoarcem noi la el!

Ci estimp, Dalila-cea-Vicleană dete fuga numaidecât să-şi ia cele două legături pe care le lăsase la băcan şi se întoarse repede la boiangerie, ca să-i spună ucenicului boiangiului:

— M-a trimis stăpânu-tău să te duci degrabă după el la neguţătorul de ciulama! Până ce te întorci, o să stau eu să păzesc prăvălia Nu zăbovi mult!

Băiatul răspunse:.

— Ascult şi mă supun!

Şi ieşi din prăvălie, în vreme ce bătrâna şi începuse să înşface hainele muşteriilor şi ce mai putu strânge de prin prăvălie. Pe când era ocupată astfel, iată că tocmai trece prin faţa prăvăliei, cu măgarul său, un măgarar care de-o săptămână nu mai găsise nimica de lucru şi care era un mâncător de haşiş cu asupra de măsură, şi, bătrâna codoaşă îl chemă strigându-l:

— Hei, măgărarule, ia vino încoace!

Şi măgărarul se opri cu măgarul lui la uşă, iar bătrâna îl întrebă:

— Îl cunoşti cumva pe feciorul meu, boiangiul?

El răspunse:

— Ya Allah! da cine-l cunoaşte mai bine decât mine, o, stăpână a mea?

— Atunci află, o, măgărarule binecuvântal, că sărmanul copil...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi şaptea noapte

Urmă:

...află că bietul copil nu mai are cu ce să-şi plătească datoriile, şi de fiecare dată când a fost întemniţat am izbutit să-l scap. Ci azi, ca să se isprăvească odată, vreau să se deie falit. Şi de-acuma, iacătă, mă trudesc să strâng hainele muşteriilor şi să le duc stăpânilor lor. Aş vrea, dar, să-mi împrumuţi măgarul tău ca să încarc pe el toate bulendrele astea, şi uite, ţine colea un dinar ca plată pentru măgar. Tu, până ce mă întorc, apucă-te şi fă bucăţi-bucăţele tot ce mai e pe-aici, sparge oalele de boiele şi sfarmă putinile toate; aşa încât atunci când au să vină oamenii trimişi de cadiu ca să cerceteze mufluzlâcul să nu mai poată găsi nimic de luat din prăvălie!

Măgărarul răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei, o, stăpână a mea! Căci fiul tău, meşterul boiangiu, m-a coperit cu binefacerile lui şi, cum îi datorez recunoştinţă, vreau să-i fac binele acesta pe degeaba, şi-am să sparg şi-am să zdrobesc tot din prăvălie, pe Allah!

Atunci bătrâna îl lăsă şi, după ce încărca totul pe măgar, se îndreptă către casă, ducând măgarul de căpăstru.

Cu ajutorul şi ocrotirea Atoateocrotitorului, ajunse acasă fără de niciun necaz şi intră la fiica ei Zeinab, care o aştepta stând ca o tigaie pe jar şi care îi spuse:

— O, mamă, inima mea a fost lângă tine! Ce isprăvi ai săvârşit?

Dalila răspunse:

— În această întâie dimineaţă, am înşelat patru inşi: un neguţător tânăr, o nevastă de ceauş năpraznic, un boiangiu dezmăţat şi un măgărar. Şi ţi-am adus toate boarfele şi toate lucrurile lor pe măgarul măgărarului!

Şi Zeinab strigă:

— O, mamă, de-acuma-nainte n-ai să mai poţi umbla prin Bagdad, din pricina ceauşului pe a cărui nevastă ai despuiat-o, a tânărului negustor pe care l-ai lăsat gol, a

boiangiului de la care al luat hainele muşteriilor lui, şi a măgărarului!

Dalila răspunse:

— Aa, fata mea, nici că-mi pasă mie de ei, afară numai de măgărar, care mă cunoaşte!

Şi-atâta, până una alta, despre Dalila!

Ci, estimp, meşterul boiangiu, după ce cumpără ciulamaua aceea grasă, i-o dete în braţe ucenicului său şi luă împreună cu el drumul către casă, trecând iarăşi prin dreptul boiangeriei. Şi ia te uită! Îl văzu în prăvălie pe măgărar sfărâmând şi spărgând de zor olurile cele mari şi putinile, şi toată prăvălia nu mai era decât o grămadă de sfărâmături şi de fleaşcă albastră. La priveliştea aceasta, boiangiul strigă:

— Ho, măgărarule!

Şi măgărarul se opri din zdroaba lui şi-i spuse boiangiului:

— Slavă lui Allah că ai scăpat de temniţă, meştere boiangiu! Drept îţi spun că inima mea era lângă tine!

El întrebă:

— Ce tot spui, o, măgărarule, şi ce va să zică toate astea?

Măgărarul spuse:

— Păi, cât ai lipsit, s-a strigat mufluzlicul tău!

El întrebă cu sufletul în gât, cu buzele tremurând şi cu ochii bulbucaţi:

— Cine ţi-a spus?

El răspunse:

— Mama ta mi-a spus, şi mi-a poruncit, spre folosul tău, să sfărâm şi să sparg aici tot, aşa ca trimişii cadiului să nu mai găsească nimica de luat!

Boiangiul, peste măsură de buimăcit, răspunse:

— Trăsni-l-ar Allah pe Cel Depărtat! E multa vreme de când mama mea a murit!

Şi se bătea amarnic în piept, ţipând cât îl ţinea gura:

— Vai, cum am pierdut eu şi bunurile mele şi bunurile muşteriilor mei!

Şi, la rându-i, asinarul începu şi el să se bocească şi să ţipe:
— Vai, cum mi-am pierdut eu măgarul!
Pe urmă răcni către boiangiu:
— O, boiangiu dezmăţat, dă-mi îndărăt măgarul pe care mi l-a luat mama ta!
Şi boiangiul se repezi la stăpânul măgarului, îi apucă de beregată şi începu să-i care la pumni, ţipându-i:
— Unde ţi-e codoaşa aia bătrână?
Ci măgărarul se porni să urle din toate străfundurile lui:
— Măgarul meu! Unde-i măgarul meu? Dă-mi îndărăt măgarul!
Şi se înhăţară unul pe altul, muşcându-se, înjurându-se, dăruindu-şi pe-ntrecutele la ghionţi şi izbindu-se cu capetele în pântece! În vremea asta, o mulţime de oameni se strânsese în juru-le şi sporea mereu; şi oamenii izbutiră până la urmă să-i despartă, nu fără pagubă, şi unul dintre cei de faţă îl întrebă pe boiangiu:
— Ya Hagg-Mohammad, ce s-a întâmplat între voi?
Ci stăpânul măgarului se şi repezi să răspundă, urlându-şi povestea cât îl ţinea gura, şi încheie spunând:
— Eu am făcut toate astea spre a-i fi de folos boiangiului!
Atunci îl întrebară pe boiangiu:
— Ya Hagg-Mohammad, de bună seamă că tu trebuie s-o cunoşti pe bătrâna aceea, de vreme ce i-ai lăsat în grijă să-ţi păzească prăvălia?
El răspunse:
— Habar n-am avut de ea până în ziua de astăzi! Ci ea s-a dus să locuiască în casa mea cu fiul şi cu fata ei!
Atunci unul dintre cei de faţă îşi dete cu vorba:
— Eu, pe cât mă duce gândul, socot că boiangiul este răspunzător de măgar; căci dacă stăpânul măgarului n-ar fi văzut că boiangiul şi-a lăsat prăvălia în grija bătrânei, nici el la rându-i nu i-ar fi dat bătrânei aceleia măgarul.
Iar un altul adăugă:
— Ya Hagg-Mohammad, de vreme ce ai găzduit-o pe

bătrâna aceea la tine în casă, eşti dator să-i dai asinarului îndărăt asinul, ori să-i plăteşti o despăgubire!

Pe urmă toţi, laolaltă cu cei doi potrivnici, luară drumul către casa boiangiului. Şi-aşa!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi opta noapte

Urmă:

Estimp, nevestica şi tânărul neguţător, iacătă!

Pe când negustorul aştepta în odaia de la intrare sosirea ei, spre a o cerceta, aceasta la rându-i aştepta în odaia de sus să se întoarcă sfânta bătrână şi să-i aducă învoirea smintitului, ciracul Tatălui-Desfecioririlor, de a intra la schimnic. Ci, cum bătrâna nu mai venea, frumoasa Khatun, îmbrăcată numai cu acea cămăşuţă uşoară, ieşi din odaie şi coborî scara. Atunci îl simţi din odaia de la intrare pe tânărul negustor care, auzind şi el clinchetul zurgălăilor pe care ea nu izbutise să şi-i scoată de la glezne, începu să strige:

— Grăbeşte-te odată! Şi vino încoace cu maică-ta, care te-a adus ca să te mărite cu mine!

Ci femeia răspunse:

— Mama mea este moartă. Da tu nu care cumva eşti smintitul? Şi nu eşti ciracul Tatălui-Desfecioririlor?

El răspunse cum îi veni:

— Nu, pe Allah, o, lumină a ochilor mei, încă nu sunt chiar smintit! Ci că aş fi Tatăl-Desfecioririlor, apoi sunt vestit că-s aşa!

La vorbele acestea, ruşinoasa nevestică nu mai ştiu ce să facă şi se hotărî, în ciuda dodăielilor tânărului negustor, pe care ea îl socotea tot smintitul, ciracul Tatălui-Desfecioririlor, să aştepte acolo lângă scară venirea cuvioasei bătrâne.

Şi iată că tocmai atunci sosiră şi oamenii ce-l însoţeau

pe boiangiu şi pe stăpânul măgarului; bătură la uşă şi aşteptară un timp să li se deschidă dinlăuntru. Ci cum nimeni nu răspundea, împinseră uşa şi năvăliră mai întâi în odaia de la intrare, unde îl găsiră pe tânărul neguţător gol-goluţ şi străduindu-se să-şi ascundă cu mâinile ruşinea. Şi boiangiul ţipă:

— A! fecior de căţea, unde-i blestemata de maică-ta?

El răspunse:

— Mâieă-mea a murit demult. Dar dacă-i vorba de bătrâna din casa aceasta, apoi ea nu este decât mama viitoarei mele soţii.

Şi povesti de şart boiangiului, asinarului şi întregii mulţimi de faţă întreaga poveste. Apoi adăugă:

— Iar cea pe care trebuie s-o cerectez se află colea, după uşă!

La cuvintele acestea, împinseră uşa şi o găsiră pe năuca de nevestică goală-goluţă, doar cu cămăşuţa aceea pe ea, şi îmcercând să-şi acopere pe cât se putea goliciunea coapselor sale falnice. Şi boiangiul o întrebă:

— A, fată păcătoasă, unde-i codoaşa de maică-ta?

Ea răspunse, plină de ruşine:

— Mama mea a murit demult. Dar dacă-i vorba de bătrâna care m-a adus aici, apoi aceea-i o cuvioasă în slujba sfântului părinte, şeicul Tatăl-Desfecioririlor!

La cuvintele acestea, toţi cei de faţă, până şi boiangiul, în ciuda pustiirii prăvăliei lui, până şi asinarul, în ciuda pierderii asinului său, până şi tânărul negustoraş, în ciuda pieirii pungii şi a hainelor lui, se puseră pe-un râs de se tăvăleau pe jos!

După care, pricepând că bătrâna îşi făcuse batjocură de ei, tustrei amăgiţii hotărâră cum că să-i plătească; şi, până una alta, îi deteră nişte haine zăpăcitei de neveste, care se îmbrăcă şi se întoarse fără de zăbavă la casa ei, unde o s-o găsim iarăşi numaidecât, când s-o întoarce bărbatu-său de pe drumuri.

Iar Hagg-Mohammad şi stăpânul asinului se împăcară şi îşi cerură iertare unul altuia şi plecară laolaltă cu tânărul

neguţător la valiul cetăţii, emirul Khaled, să-i povestească întâmplarea şi să-i ceară pedeapsa împotriva ticăloasei de bătrâne. Şi valiul le răspunse:

— O, dragii mei, năstruşnică poveste mi-aţi mai povestit!

Ei răspunseră:

— O, stăpâne al nostru, pe Allah şi pe viaţa capului emirilor drept-credincioşilor! nu ţi-am spus decât adevărul-adevărat!

Şi valiul le zise:

— O, dragii mei, şi ce să fac eu ca să găsesc o bătrână printre toate bătrânele din Bagdad? Ştiţi şi voi că nu pot trimite oamenii noştri să răscolească haremurile şi să smulgă de pe obraze iaşmacele femeilor!

Ei strigară:

— Uf, ce belea! Vai, prăvălia mea! Vai, măgarul meu! Vai, punga mea cu galbeni!

Atunci valiul, înduioşat de necazul lor, le spuse:

— O, dragii mei, duceţi-vă şi vânturaţi tot oraşul şi încercaţi s-o găsiţi pe bătrâna aceea, şi puneţi mâna pe ea! Şi vă făgăduiesc că, dacă izbutiţi, am s-o supun la cazne grele şi am s-o silesc să mărturisească tot!

Şi cei trei înşelaţi de Dalila-cea-Vicleană plecară de la valiu şi se împrăştiară, luând-o fiecare în altă parte, s-o caute pe blestemata de babă. Şi, aşteptându-i, atâta cu ei! Ci avem să-i mai întâlnim!

Estimp, Dalila-cea-Vicleană spuse fiică-sii Zeinab:

— O, fata mamii, toate astea nu-s nimic! Am să dibuiesc ceva şi mai grozav!

Şi Zeinab îi spuse:

— O, mamă, acum tare mi-e frică să nu păţeşti ceva!

Ea răspunse:

— Să nu-ţi fie frică, fata mamii! Sunt ca bobu-n păstaie, şi nu mă vatămă nici focul, nici apa.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi noua noapte

Urmă:

Şi se ridică, aruncă hainele de sufit, şi se îmbrăcă în haine de slujnică de pe la casele celor bogaţi, şi plecă gândind la vreo nouă pehlivănie pe care s-o mai tragă prin Bagdad.

Ajunse aşa pe o uliţa singuratică, toată dichisită şi împodobită de-a lungul şi de-a latul cu chilimuri frumoase şi cu fanare de toate culorile; iar pe jos erau aşternute preşuri de preţ. Şi auzi dintr-acolo glasurile cântăreţilor şi bubuitul vuvelor şi zarva dairalelor cele răsunătoare şi zvoana ţimbalelor. Şi văzu la uşa casei împodobite o roabă care purta călare pe umerii ei un băieţel îmbrăcat în haine minunate de urşinic cu fir de aur şi de argint, şi având pe cap un fesuleţ roşu învrâstat cu trei rânduri de mărgăritare, la gât atârnându-i un lănţişor de aur bătut cu nestemate, iar umerii-i fiind acoperiţi cu o manteluţă de atlaz. Şi află de pe la mulţimea de gură-cască dimprejur şi de pe la oaspeţii care intrau şi ieşeau că acea casă era casa stareţului negustorilor din Bagdad şi că băieţelul acela era copilul lui. Şi tot aşa află că starostele mai avea şi o fată, fecioară şi ajunsă la vârsta măritişului, şi chiar în ziua aceea se sărbătorea logodna ei; şi din această pricină se făcuseră acele găteli şi împodobeli. Şi cum mama copilului era prinsă cu primirea oaspetelor sale şi cu datorinţele cerute de cinstea casei, luase copilul, care se tot ţinea după ea şi i se tot agăţa de poalele rochiei, şi-l detese unei roabe, cu sarcina de a-l înveseli şi de a-l ţine la joacă până la plecarea oaspeţilor.

Or, când bătrâna Dalila îl văzu pe acel copil călărind în cârca roabei, şi după ce se dumiri în felul cum am spus despre toate rosturile părinţilor lui şi despre sărbătorirea ce avea loc, îşi zise în sine: „O, Dalila, treaba de făcut deocamdată este de-a şterpeli copilul, luându-l de la

această roabă!“ Şi se apropie de ea văicărindu-se:

— Ce ruşine pe capul meu să vin aşa de tărziu la vrednica soţie a starostelui!

Pe urmă, spuse tinerei roabe, care era cam toantă, punându-i în mână un ban calp:

— Ia de colea un dinar pentru osteneala ta, şi du-te, fata mea, până la stăpână-ta şi spune-i: „Bătrâna ta doică Omm Al-Khair se bucură tare mult pentru tine, în virtutea mulţumirii ce-ţi datorează pentru bunătatea ta! Încât, în ziua cea mare a nunţii, are să vină să te vadă cu toţi copiii ei, şi n-are să pregete a înmâna druştelor daruri de nunta alese cumu-i datina!“

Roaba răspunse:

— Măicuţă, aş face cu dragă inimă cele ce-mi ceri; ci micuţul meu stăpân, copilul acesta, de cum o vede pe maică-sa, se ia după ea şi i se agaţă de haine!

Ea răspunse:

— Atunci dă-mi-l să-l ţin eu până te duci tu şi te întorci!

Şi roaba luă dinarul cel calp, dete copilul în braţele babei şi plecă repede.

Iar Dalila nu pregetă s-o şteargă cu copilul, luând-o pe-o ulicioară lăturalnică, unde îl despuie de toate lucrurile de preţ pe care le avea pe el, şi îşi zise în sine: „Acum, o, Dalila, atâta nu-i destul! Dacă eşti cu adevărat mai isteaţă decât toate isteţele, se cade să tragi de pe urma plodului ăsta tot folosul ce se poate trage, zălogindu-l, de pildă, pe un preţ cât mai mare!“ La gândul acesta, sări în cele două picioare ale ei şi se duse în sukul argintarilor, unde îl văzu într-o prăvălie pe un ovrei, giuvaiergiu de seamă, stând pe scaun în dosul galantarului prăvăliei lui; şi intră în prăvălia ovreiului, zicându-şi: „Iacătă că mi-am şi găsit zaraful!“ Când ovreiul o văzu intrând, se uita la copilul pe care baba îl ţinea în braţe şi cunoscu nuinaidecât că este copilul starostelui neguţătorilor. Or, ovreiul acesta, măcar că era putred de bogat, totdeauna era pizmaş pe vecinii lui dacă aceştia vindeau ceva atunci când el se întâmpla să nu vândă nimic în tot acea clipă.

Încât, bucuros foarte de intrarea bătrânei, o întrebă:

— Ce doreşti, o, stăpâna mea?

Ea răspunse:

— Au tu eşti Izra ovreiul?

El răspunse:

— Naam!

Ea îi spuse:

— Sora copilului acesta, fata bulibaşei neguţătorilor, s-a logodit astăzi, şi-acuma se sărbătoreşte unirea tinerilor. Or, e nevoie numaidecât pentru ea de nişte giuvaieruri, şi-anume: două perechi de brăţări de aur, pentru pus la gleznă; o pereche de brăţări obişnuite de aur; o pereche de cercei de mărgăritar; un brâu de aur lucrat în filigran; un jungher cu mânerul de jad încrustat cu pietre de rubin; şi un inel cu pecete.

Numaidecât ovreiul se repezi să-i dea cele cerute şi care făceau pe puţin o mie de dinari de aur! Şi Dalila îi spuse:

— Le iau pe toate şi le duc până acasă, ca să-şi aleagă stâpâna mea ce i-o plăcea mai mult. Pe urmă mă întorc şi-ţi aduc banii pentru ceea ce şi-o opri! Până mă întorc eu, ai grijă, rogu-te, de copilul acesta!

Ovreiul răspunse:

— Cum vrei tu!

Şi ea luă giuvaierurile şi se zori să se întoarcă drept acasă la ea.

Când tânăra Zeinab-cea-Isteaţă o văzu pe maică-sa intrând, îi zise:

— Ce ispravă ai mai săvârşit, o, mamă?

Ea răspunse:

— Numai una măruntă, de data aceasta. M-am mulţumit să-l răpesc şi să-l despoi pe copilul bulibaşei negustorilor şi să-l las zălog la ovreiul Izra pentru nişte giuvaieruri ce preţuiesc o mie de dinari!

Atunci fiică-sa strigă:

— Hotârât, de data asta s-a isprăvit! N-ai să mai poţi ieşi şi n-ai să mai poţi umbla prin Bagdad!

Ea răspunse:

— Tot ce-am făcut până acuma nu-i nimic, nici măcar o măsură dintr-o mie! Da, tu, fata mamei, să n-ai nicio grijă în privinţa mea!

Estimp, roaba cea toantă se duse în sala de primire şi spuse:

— O, stăpână a mea, doica ta, Omm Al-Khair, îţi trimite salamalekurile şi urările ei de bine, şi îţi spune că-i bucuroasă tare pentru tine, şi că are să vină aici cu toţi copiii ei în ziua nunţii, şi că are să fie darnică mult cu druştele!

Stăpână-sa o întrebă:

— Unde l-ai lăsat pe stăpânui tău cel mic?

Ea răspunse:

— L-am lăsat cu ea, de teamă să nu se agaţe de fustele tale! Şi uite un ban de aur pe care mi l-a dat bătrâna pentru cântăreţe!

Şi întinse cântăreţei celei mai de seamă banul, spunând:

— Uite, ia-l, să-ţi fie de saftea!

Şi cântăreaţa luă banul şi văzu că era de aramă. Atunci stăpâna se zborşi la slujnică:

— A, dezmăţato, dă fuga la stăpânul tău cel mic!

Şi roaba coborî degrabă, dar nu mai găsi nici copilul, nici baba. Atunci dete un ţipăt şi căzu cu nasu-n pământ, pe când toate femeile veniră în goană din casă, şi bucuria se preschimbă în jale în inimile lor. Şi iacă-tă că, tocmai atunci, sosi şi starostele! Iar nevastă-sa, cu faţa răvăşită de tulburare, se grăbi, să-i povestească cele ce se petrecuseră. Numaidecât, starostele plecă să caute copilul, urmat de toţi neguţătorii, oaspeţii săi, care începură la rându-le să caute şi ei pretutindenea. Şi, până la urmă, după spaime amarnice, îl găsiră pe copil aproape gol pe pragul prăvăliei evreului, iar starostele, nebun de bucurie şi de mânie, se repezi la ovrei, răcnind:

— A, afurisitule! Ce vroiai să faci cu copilul meu? Şi de ce l-ai dezbrăcat aşa?

Evreul răspunse, tremurând de spaimă şi uluit până peste poate:

— Pe Allah, o, stăpâne al meu! eu n-aveam nicio trebuinţă de un aşa zălog! Da bătrâna a ţinut să mi-l lase, după ce a luat de la mine giuvaieruri de o mie de dinari pentru fata ta!

Starostele, tot mai mâniat, strigă:

— Mă afurisitule, au tu socoti că fata mea nu are destule giuvaiere şi-ar avea nevoie să ia de la tine? Dă-mi degrabă îndărăt hainele şi podoabele pe care le-ai luat de pe copil!

La vorbele acestea, ovreiul strigă înmărmurit:

— Ajutaţi-mă, o, musulmanilor!

Şi se iviră, venind pe căi osebite, chiar în clipa aceea, cei trei înşelaţi dintâi: stăpânul măgarului, tânărul negustor şi boiangiul. Şi întrebară ce s-a întâmplat şi, după ce aflară despre ce este vorba, nu se mai îndoiră că aceasta n-ar fi fost o nouă ispravă a blestematei de babe, şi strigară:

— O ştim pe bătrână! E o ticăloasă care şi pe noi ne-a înşelat înaintea voastră!

Şi îşi povestiră întâmplarea, iar toţi cei de faţă rămaseră năuci, şi tot aşa şi starostele care, neavând altceva mai bun de făcut, strigă:

— Bine că am avut noroc să-mi găsesc copilul! N-am să mai cer acuma hainele pierdute! Să-i fie ca preţ de răscumpărare! Poate numai să le pretind într-o bună zi de la bătrână!

Şi nu vru să mai zăbovească o clipă, ci dete fuga să-i ducă şi soţiei bucuria că a găsit copilul.

Iar ovreiul îi întrebă pe cei trei:

— Unde gândiţi să vă duceţi acum?

Ei răspunseră:

— Ne ducem să căutăm mai departe!

El spuse:

— Luaţi-mă şi pe mine!

Pe urmă întrebă:

— Este printre voi vreunul care s-o fi cunoscut pe baba, înainte de isprava ei?

Cel cu măgarul răspunse:

— Eu!

Ovreiul zise:

— Atunci e mai bine să nu mergem laolaltă, ci să căutăm despărţiţi, ca să nu prindă de veste! Atunci cel cu măgarul răspunse*:*

— Dreptu-i! Şi, ca să ne mai putem găsi, hai să luăm ca loc de întâlnire, la prânz, prăvălia bărbierului moghrabin Hagg-Mass'ud!

Se învoiră, dar, să se întâlnească aşa, şi plecară la drum, fiecare în altă parte.

Or, era scris ca stăpânul măgarului să fie cel dintâi care s-o întâlnească pe bătrâna cea vicleană...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute patruzeci şi una noapte

Urmă:

...tocmai când ea ieşise în cetate să dibuiască vreo altă pehlivănie. În adevăr, de cum o văzu, măgărarul o şi cunoscu, oricât îşi schimbase ea hainele şi înfăţişarea, şi se năpusti asupra ei ţipând:

— Vai de tine, babă veşcăită, scorbură uscată! Am pus mâna pe tine până la urmă!

Ea întrebă:

— Ce-ai păţit, fiule?

El urlă:

— Măgarul! Dă-mi îndărăt măgarul!

Ea răspunse cu glas înduioşat:

— Fiule, vorbeşte domol şi acoperă ceea ce Allah a acoperit cu vălul lui! Ia să vedem? Ce-mi ceri? Măgarul tău ori poate lucrurile celorlalţi?

El răspunse:

— Numai măgarul meu!

Ea spuse:

— Fiule, te ştiu sărac şi n-am vrut nicidecum să te lipsesc de măgarul tău. Ţi l-am lăsat la bărbierul moghrabin Hagg-Mass'ud, care are prăvălia uite colea peste drum! Mă duc numaidecât la el şi-l rog să-mi dea măgarul. Aşteaptă oleacă!

Şi plecă înaintea lui la bărbierul Hagg-Mass'ud. Intră în prăvălie plângând, îi sărută mâna, şi spuse:

— Vai de mine şi de mine!

El o întrebă:

— Ce ai, tuşă dragă?

Ea răspunse:

— Nu te uiţi la fiu-meu, acela care stă în picioare colo, peste drum de prăvălia ta? Era de meseria lui asinar, mâna măgari. Ci într-o zi a căzut bolnav şi-a fost vânturat de-o pală de vânt care l-a stricat şi i-a stregheţat sângele şi, ca urmare, l-a făcut să-şi piardă minţile şi să se smintească! Din ziua aceea, nu mai conteneşte să-şi ceară măgarul. Dacă se scoală, strigă: „Măgarul meu!"; dacă pleacă, strigă: „Măgarul meu!" Atunci un doftor dintre cei mai doftori mi-a spus: „Fiul tău are minţile clătinate şi în mare tulburare. Şi nimic nu l-ar mai putea vindeca şi nu l-ar mai putea pune iar în balamalele sale, decât dacă i s-ar scoate cele două măsele de minte din fundul gurii şi dacă ar fi apoi ars bine la tâmple cu nişte gonghiţe de cantaridă ori cu un fier încins!" Ia, dar, colea un dinar pentru truda ta, şi cheamă-l şi spune-i: „Măgarul tău este la mine. Vino încoace!"

La vorbele acestea, bărbierul răspunse:

— Să rămân nemâncat un an, dacă n-am să-i dau eu măgarul în braţe, tuşică!

Şi-ndată, cum avea în slujba lui ca ajutoare doi flăcăi deprinşi cu toate treburile meseriei, spuse unuia dintre ei:

— Ia şi înroşeşte două piroane!

Pe urmă, strigă la măgărar:

— Hei, băiete, ia vino-ncoa! Măgarul tău este la mine!

Şi, în vreme ce măgărarul intra în prăvălie, bătrâna se trase către prag, gata de ducă.

Aşadar, odată asinarul intrat în prăvălie, bărbierul îl luă de mână şi îl duse în odaia din dos a bărbieriei, unde îl aldui deodată cu un pumn în pântece, aruncându-i totodată şi-o piedică, de-l întinse lat pe spate la podea, unde cei doi flăcăiaşi îi legară cobză de mâini şi de picioare, nemaiîngăduindu-i să facă nici cea mai mică mişcare. Atunci meşterul bărbier se ridică şi îi înfipse dintru început în gură două cleşte mari cât nişte cleşte de fierar, şi de care se folosea spre a potoli dintâi abraşi; pe urmă, dintr-o răsucitură de mână, îi smulse amândouă măselele deodată. După care, cu toate urletele şi zvârcolelile lui, luă cu un cleştişor cele două piroane înroşite şi îi arse tâmplele din belşug, rostind numele lui Allah, ca să fie tămăduirea cu leac...

Când isprăvi aceste două isprăvi, bărbierul îi spuse asinarului:

— Uallahi! maică-ta are să fie mulţumită de mine! Mă duc s-o chem ca să vadă sporul lucrului meu şi vindecarea ta!

Şi, pe când catârgiul se zbatea în mâinile flăcăilor, bărbierul intră în prăvălie, şi-acolo!... prăvălia era goală, curăţată ca bătută de vânt! Nu mai era nimic!, Bricele, oglinzile cu mâner de sidef, foarfecele, curelele de ascuţit, tasurile, ibricele, ştergarele, scăuşele, totul pierise! Nu mai era nimic! Nici măcar umbra lor! Iar bătrâna pierise şi ea! Nimic! Nici măcar mireasma bătrânei! Şi pe deasupra, prăvălia era proaspăt măturată şi stropită, de parcă tocmai ar fi fost gata de închiriat numaidecât.

La priveliştea aceasta, bărbierul, peste poate de mânios, se repezi în odăiţa din fund şi, înhăţându-l pe măgărar de beregată, îl zgudui ca pe-o tăgârţă şi ţipă:

— Unde-i codoaşa de maică-ta?

Bietul asinar, nebun de durere şi de turbare, îi spuse:

— Ah, fecior de zdrenţe! Maică-mea? Pai maică-mea e

în tihna lui Allah!

Bărbierul îl zgâlţâi iar şi ţipă:

— Unde-i maică-ta, cotoroanţa care te-a adus aici şi care a plecat după ce mi-a furat toată prăvălia?

Asinarul, cu trupul zguduit de zgâlţâielile bărbierului da să-i răspundă, când deodată intrară în prăvălie, venind din căutările lor zadarnice, ceilalţi trei păcăliţi: boiangiul, tânărul negustor şi ovreiul. Şi-i văzură încăieraţi pe bărbierul cu ochii ieşiţi din cap şi pe măgărarul cu tâmplele arse, brăzdate de două vârşti mari umflate şi cu o spumă de sânge pe buze, cu cele două măsele spânzurând încă de-o parte şi de alta a gurii, Şi se minunară:

— Au ce-i aici?

Iar măgărarul răcni din toţi boşogii lui:

— O, musulmanilor, cer dreptate împotriva acestui apucat!

Şi le povesti ce se petrecuse. Atunci ei îl întrebară pe bărbier:

— De ce ai făcut aşa cu măgărarul, o, meşter Mass’ud?

Şi bărbierul le povesti la rându-i cum fusese curăţată de către bătrână prăvălia lui. Atunci ei nu mai avură nicio îndoiala că era chiar bătrâna lor, care în felul acesta mai săvârşise o pehlivănie, şi strigară:

— Pe Allah! numai afurisita aceea de babă este făptaşa tuturor necazurilor acestea!

Şi, până la urmă, se dumiriră cu toţii şi se învoiră în această privinţă. Atunci bărbierul se grăbi să-şi închidă prăvălia şi să se împreune cu ceilalţi patru înşelaţi, ca să-i ajute în căutările lor. Şi bietul asinar nu mai contenea să se vaicăre:

— Valeu, măgarul meu! Valeu, măselele mele duse!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi doua noapte

Urmă:

Colindară aşa mult timp prin feluritele mahalale ale oraşului; şi deodată, după un colţ de uliţă, tot măgărarul, şi de data aceasta, fu cel dintâi care o zări şi o recunoscu pe Dalila-cea-Vicleană, despre care, altminteri, niciunul dintre ei nu ştia nici cum o cheamă, nici unde şade! Şi, de cum o văzu, asinarul se repezi pe ea strigând:

— Iacăt-o! Are să ne plătească acuma pentru toate!

Şi o târâră la valiul oraşului, emirul Khaled.

Când ajunseră la palatul valiului, o deteră pe bătrână pe mâna paznicilor şi le spuseră:

— Vrem să-l vedem pe valiu!

Ei răspunseră:

— Doarme. Aşteptaţi oleacă până ce se trezeşte!

Şi cei cinci pârâşi aşteptară în curte, în vreme ce paznicii o deteră pe bătrână în seama eunucilor ca s-o închidă în vreo odaie din harem până ce s-o scula valiul.

Când se văzu în harem, bătrâna cea vicleană izbuti să se furişeze până la iatacul soţiei valiului şi, după salamalekurile şi sărutările de mână cuvenite, îi spuse acesteia, care nici cu gândul nu gândea cum stă treaba:

— O, stăpână a mea, tare aş vrea să-l văd pe stăpânul nostru, valiul.

Ea răspunse:

— Valiul îşi face tabietul de după masă! Da ce treabă ai cu el?

Ea spuse:

— Soţul meu, care-i neguţător de robi, mi-a dat în seamă, înainte de a pleca într-o călătorie, cinci mameluci, cu porunca de a-i vinde cui i-o plăti mai bine. Şi tocmai i-a văzut cu mine valiul, stăpânul nostru, şi mi-a spus că îmi dă pe ei o mie două sute de dinari, iar eu m-am învoit să i-i las la preţul acesta! Şi acuma am venit să-i aduc!

Or, valiul avea în adevăr nevoie de nişte robi, şi chiar în ajun îi detese soţiei sale o mie de dinari pentru această

cumpărătură. Aşa că ea nu şovăi să creadă vorbele bâtrânei şi o întrebă:

— Unde sunt cei cinci robi?

Ea răspunse:

— Colea, sub ferestrele tale, în curtea palatului!

Şi soţia valiului se uită în curte şi îi zări pe cei cinci păcăliţi, care aşteptau să se scoale valiul. Atunci spuse:

— Pe Allah! sunt tare frumoşi, iar unul dintre ei preţuieşte numai el cei o mie de dinari!

Pe urmă îşi deschise sipetul şi înmâna bătrânei mia de dinari, spunându-i:

— Măicuţă, mai lipsesc două sute de dinari ca să împlinesc preţul. Ci, întrucit nu-i am, te rog să aştepţi să se trezească valiul.

Bătrâna răspunse:

— O, stăpână a mea, din acei două sute de dinari, o sută ţi-o las pentru ulcica de sirop pe care mi-ai dat-o s-o beau, şi cu o sută rămâi îndatorată să mi-o dai când oi mai veni altă dată pe la tine! Acuma te rog să mă scoţi din palat pe uşa cea dosnică a haremului, ca să nu mă mai vadă robii mei!

Şi soţia valiului porunci să fie îndrumată pe uşa de taină, iar Atoateocrotitorul o ocroti şi o ajută să ajungă fără de niciun necaz acasă la ea.

Când fiică-sa Zeinab o văzu intrând, o întrebă:

— O, mamă, azi ce-ai mai făcut?

Ea răspunse:

— Fata mea, am păcălit-o pe soţia valiului vânzându-i ca robi, pentru o mie de dinari, pe măgărar, pe boiangiu, pe ovrei, pe bărbier şi pe tânărul negustor! Dar, o, fata mea, dintre toţi numai de unul mi-e grijă şi numai de ochiul lui mă tem: Şi-anume de măgărar! Feciorul ăsta de târfă mă cunoaşte de fiecare dată.

Şi fiică-sa îi zise:

— Atunci, o, mamă, gata cu drumurile tale! Stai acasă acuma şi nu uita de zicala care spune:

Urciorul care merge prea des la apă,
Până la urmă oricum ar fi, tot crapă!

Şi încercă s-o hotărască pe maică-sa sa nu mai iasă deaci înainte prin oraş, dar degeaba.

Estimp, cei cinci, iacătă! Când valiul se trezi din somnul lui de după prânz, soţia sa îi spuse:

— Deie Allah ca somnul să-ţi fi fost cu priinţă! M-am bucurat de bucuria ta, pentru cei cinci robi pe care i-ai târguit.

El întrebă:

— Care robi?

Ea spuse:

— De ce vrei să-mi tăinuieşti lucrul acesta? Deie Allah atunci să păţeşti şi tu o păcăleală la fel de urâtă ca aceea pe care mi-o faci tu!

El spuse:

— Pe Allah! n-am cumpărat niciun rob! Cine ţi-a spus una ca asta?

Ea răspunse:

— Chiar femeia de la care i-ai cumpărat pe o mie două sute de dinari, bătrâna care mi i-a adus şi mi i-a arătat, colo, în curte, îmbrăcat fiecare în câte-o mantie care numai ea preţuieşte o mie de dinari.

El întrebă:

— Şi i-ai dat banii?

Ea spuse:

— Da, pe Allah!

Atunci valiul coborî zorit în curte, unde nu-l văzu decât pe măgărar, pe bărbier, pe ovrei, pe tânărul negustor şi pe boiangiu; şi îi întrebă pe paznicii săi:

— Unde simt cei cinci robi pe care bătrâna negustorească i-a vândut stăpânei voastre?

El răspunse:

— De când te-ai culcat domnia-ta, nu i-am văzut decât pe aceştia cinci de-aici!

Atunci valiul se întoarse către cei cinci, şi le spuse:

— Apucaţi-vă de treabă şi, mai întâi, curăţaţi şanţurile de la privăţi.

La vorbele acestea, cei cinci pârâşi, peste poate de uluiţi, strigară:

— Dacă asta ţi-e dreptatea, nu mai avem decât sa ne plângeam împotriva ta stăpânitorului nostru califul! Suntem oameni slobozi, pe care nimenea nu poate să ne vândă, nici să ne cumpere. Yallah! hai cu noi la calif!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi treia noapte

Urmă:

...Yallah! hai cu noi la calif!

Atunci valiul le spuse:

— Dacă nu sunteţi robi, apoi atunci sunteţi nişte derbedei şi nişte pungaşi! Voi aţi adus-o pe baba aceea în palatul meu şi aţi ticluit împreună cu ea o pungăşie ca aceasta! Or, pe Allah! la rându-mi, şi eu am să vă vând la nişte străini, pe o sută de dinari fiecare!

Tocmai atunci întră în curtea palatului ceauşul Urgia-Uliţelor, care venea să se plângă califului de ocara pe care-o păţise frumuşica de nevastă-sa. În adevăr, la întoarcerea lui din călătorie, îşi găsise soţia la pat, doborâtă de ruşine şi de zbucium, şi aflase de la ea tot ce păţise; şi ea adăugase:

— Toate acestea nu mi s-au întâmplat decât din pricina vorbelor tale crude, care m-au hotărât să cer ajutorul mijlocitoarei şeicului Ploditor!

Încât, de îndată ce îl zări pe valiu, ceauşul Urgie răcni:

— Oare tu ai dat slobozie babelor codoaşe să intre aşa în haremuri şi să pungăşească soţiile emirilor? Asta ţi-e meseria? Or, pe Allah! te fac răspunzător de hoţia săvârşită faţă de mine şi de pagubele pricinuite soţiei mele.

La vorbele acestea ale ceauşului Urgia-Uliţelor, cei cinci strigară:

— O, emire, o, viteazule ceauş Urgie, şi noi ne punem în mâinile tale necazul nostru.

Şi el îi întrebă:

— Da voi de ce-aveţi a vă plânge?

Atunci ei îi povestiră de şart toată întâmplarea lor, pe care nu are rost s-o mai spunem încă o dată. Şi ceauşul Urgie zise:

— Hotărât! şi pe voi v-a hoţit! Da valiul se înşală amarnic dacă socoate acum că ar putea să vă întemniţeze!

Când auzi toate astea, valiul spuse ceauşului Urgie:

— O, emire, iau în seama mea daunele pentru ceea ce ţi se datorează şi înapoierea lucrurilor soţiei tale; şi mă pun zălog pentru hoaţa de cotoroanţă!

Pe urmă se întoarse către cei cinci şi îi întrebă:

— Care dintre voi poate s-o cunoască pe bătrână?

Măgărarul răspunse, însoţit de ceilalţi:

— Toţi putem s-o cunoaştem!

Şi asinarul adăugă:

— Eu aş cunoaşte-o şi dintre o mie de cotoroanţe, după ochii ei albaştri şi sclipitori! Dă-ne numai zece paznici de-ai tăi ca să ne ajute să punem mâna pe ea!

Şi valiul le dete paznicii ceruţi şi ieşiră din palat.

Or, de-abia făcură, câţiva paşi pe uliţă, cu măgărarul în frunte, că şi căzură taman pe bătrână, care dete să fugă. Ci ei izbutiră s-o înhaţe, îi legară mâinile la spate şi o târâră dinaintea valiului, care o întrebă:

— Ce-ai făcut cu lucrurile furate?

Ea răspunse:

— Eu n-am furat nimic de la nimeni! Şi n-am văzut nimic! Şi nu pricep nimic!

Atunci valiul se întoarse către căpetenia temnicerilor şi îi spuse:

— Arunc-o până mâine dimineaţă în cea mai mucegăită chilie a ta.

Ci temnicerul răspunse:

— Pe Allah! nu pot să iau asupra mea o atare răspundere! N-am nicio îndoială că baba are să găsească vreun şiretlic ca să fugă!

Atunci valiul îşi zise: „Cel mai bine-i s-o ţin sub privirile tuturor, ca să nu poată fugi, şi s-o vegheze toţi toată noaptea aceasta, ca s-o putem judeca mâine!“ Şi încălecă pe cal şi, cu toată ceata, o târâră în afara zidurilor Bagdadului şi o priponiră cu coadele de un stâlp, într-o câmpie goală. Pe urmă, ca să nu paţă vreo amăgeală, îi însărcina pe cei cinci pârâşi s-o străjuiască în acea noapte până dimineaţa.

Aşadar, cei cinci, şi mai ales măgărarul, începură să-şi verse asupra ei năduful, spurcând-o cu toate ocările de le veneau pe limbă, stârnite de avaniile şi de pungăşiile ce le înduraseră! Dar, cum toate lucrurile au un sfârşit, până şi sacul fără fund al înjurăturilor unui asinar, până şi ligheanul de răutăţi al unui bărbier, până şi hârdăul cu acreli ai unul boiangiu, şi cum de altminteri nesomnul de trei zile şi zbuciumările îi zdrobiseră, cei cinci pârâşi, odată ce-şi isprăviră cina, aţipiră până la urmă în preajma stâlpului de care era legată de păr Dalila-cea-Vicleană.

Or, se făcuse noapte adâncă şi cei cinci tovarăşi, sforăiau împrejurul stâlpului, când doi beduini călare, care vorbeau între ei mergând la pas, se apropiară de locul unde era legată Dalila. Şi Dalila îi auzi cum îşi împărtăşeau dorurile. Unul dintre beduini, în adevăr, îl întrebă pe soţul său:

— Tu, măi frate, ce lucru mai bun ai făcut cât ai hălăduit prin Bagdadul cel minunat?

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi patra noapte

Urmă:

Celălalt răspunse, după un răstimp:

— Eu, pe Allah! am mâncat nişte clătite tare bune, cu miere şi cu smântână, aşa cum îmi plac mie! Şi, hotărât, ăsta-i lucrul cel mai bun pe care l-am făcut la Bagdad!

Atunci, celălalt, adulmecând cu zgomot mireasma închipuită a clătitelor coapte în ulei şi umplute cu smântână şi îndulcite cu miere, strigă:

— Pe cinstea mea de arab! am să mă duc drept la Bagdad să mănânc şi eu bunătăţile acelea, de care n-am gustat niciodată în zilele mele vânturate pe drumurile pustiei!

Atunci beduinul care mâncase clătite umplute cu smântână şi cu miere îşi luă rămas-bun de la soţul său cel dornic de ele, apucând calea îndărăt, pe când cestălaltul, urmându-şi drumul către Bagdad, ajunse la stâlp şi dete de Dalila cea legată de păr şi cu cei cinci adormiţi împrejuru-i.

La priveliştea aceasta, beduinul se apropie de bătrână şi o întrebă:

— Cine eşti? Şi de ce eşti aici?

Ea spuse, plângând:

— O, şeicule de arabi, mă pun sub ocrotirea ta!

El spuse:

— Allah este Atoateocrotitor! Dar pentru ce eşti legată de acest stâlp?

Ea răspunse:

— Află, o, şeicule de arabi, o, preacinstitule, că am de duşman un cofetar care face clătite umplute cu smântână şi cu miere, şi-i cel mai vestit din Bagdad pentru cât de iute ştie să coacă aceste clătite. Or eu, mai deunăzi, ca să-i plătesc o blestemăţie ce-mi făcuse, m-am apropiat de taraba lui şi am scuipat pe clătite. Atunci cofetarul s-a dus cu plângere împotriva mea la valiu, care m-a pedepsit să fiu legată de stâlp şi să fiu lăsată aşa, dacă n-am să pot mânca dintr-o dată zece tăvi întregi pline cu clătite. Şi mâine dimineaţa au să mi se aducă cele zece tăvi cu clătite. Or, pe Allah! o, şeicule, sufletul meu totdeauna s-a

sâlit de orice zaharicale, şi mai cu seamă nu poate înghiţi clătite umplute cu smântână şi cu miere! Vai de mine şi de mine! Au să mă lase să mor de foame aici!

La cuvintele acestea, beduinul strigă:

— Pe cinstea mea de arab! eu n-am plecat de la cortul meu şi nu mă duc la Bagdad decât anume ca să-mi împlinesc dorinţa de clătite! Dacă vrei, dragă mătuşă, mănânc eu tăvile în locul tău!

Ea răspunse:

— N-au să te lase, decât dacă ai fi legat aici de stâlp în locul meu! Şi chiar că, întrucât niciodată n-am umblat decât cu iaşmacul tras peste faţă, nimeni nu m-a văzut şi n-ar putea să bage de seamă schimbarea! Drept aceea, n-ar trebui decât să-ţi schimbi hainele cu mine, după ce m-ai dezlega!

Beduinul, care atâta aştepta, se grăbi s-o dezlege şi, după ce îşi schimbă hainele cu ea, se lăsă legat de stâlp în locul ei, pe când ea, îmbrăcată cu burnusul beduinului şi încinsă la cap cu panglicele lui negre din păr de cămilă, sări pe cal şi pieri în depărtare, către Bagdad.

A doua zi dimineaţa, când cei cinci deschiseră ochii ca să-i ureze zi bună bătrânei, începură iarăşi cu ocările lor de cu seară. Ci beduinul le spuse:

— Unde-s clătitele? Burta mea arde de dorul lor!

Auzind glasul acela, cei cinci strigară:

— Pe Allah! ăsta-i un bărbat! Şi vorbeşte ca un beduin!

Şi catârgiul sări în picioare şi se apropie de el şi îl întrebă:

— Ya badavi, ce cauţi aici? Şi cum de-ai îndrăznit s-o dezlegi pe bătrână?

El răspunse:

— Unde-s clătitele? N-am mâncat nimica toată noaptea! mai cu samă, nu precupeţiţi mierea! Biata bătrână avea un suflet pe care sâleau zaharicalele; da al meu moare după ele!

La vorbele acestea, cei cinci înţeleseră că fusese păcălit ca şi ei de babă şi după ce, în deznădejdea lor, se

bătură peste obraji, strigară:

— Nu poţi scăpa de ce ţi-e ursit şi nu poţi abate să se împlinească ceea ce-i scris de Allah!

Şi pe când şedeau ei aşa şovăind cu gândul la ce le mai rămânea de făcut, sosi şi valiul, însoţit de străjerii lui, la locul unde se aflau cei cinci, şi se apropie de stâlp. Atunci beduinul îl întrebă:

— Unde-s tăvile cu clătite cu miere?

La aceste cuvinte, valiul ridică ochii către stâlp şi-l zări acolo pe beduin în locul bătrânei; şi îi întrebă pe cei cinci:

— Ce-i asta?

Ei răspunseră:

— Soarta!

Şi adăugară:

— Bătrâna a fugit, înşelându-l pe beduinul acesta. Iar pe tine, o, valiule, te facem răspunzător dinaintea califului pentru fuga ei; căci dacă ne-ai fi dat paznicii tăi ca s-o străjuiască, n-ar fi izbutit să scape. Noi nu suntem străjeri, tot aşa cum nu suntem nici robi de cumpărat ori de vândut!

Atunci valiul se întoarse către beduin şi îl întrebă ce s-a petrecut; şi acela, cu amarnice strigăte după clătitele lui, îi povesti întâmplarea şi încheie spunând:

— Acuma să-mi daţi clătitele!

La cuvintele acestea, valiul şi paznicii izbucniră într-un hohot de râs nestăvilit, pe când cei cinci rostogoleau nişte ochi roşii de sânge şi de mânie, şi-i spuneau valiului:

— N-avem să te slăbim până ce n-ai să vii la stăpânul nostru, emirul drept-credincioşilor!

Şi beduinul, pricepând şi el până la urmă că fusese înşelat, spuse valiului:

— Eu numai pe tine te fac răspunzător de pierderea calului şi a hainelor mele!

Atunci valiul fu nevoit să-i ia şi să-i ducă la Bagdad, la palatul emirului drept-credincioşilor, califul Harun Al-Raşid.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi cincea noapte

Urmă:

Califul îi primi numaidecât, iar ei intrară la divan, unde mai înaintea lor venise şi ceauşul Urgia-Uliţelor care îşi înfăţişase plângerea.

Şi Harun Al-Raşid, care cerceta el însuşi toate pricinile, începu să-i descoase pe toţi la rând, cel dintâi pe asinar şi cel de pe urmă pe valiu. Şi fiecare îi povesti pe de şart califului povestea sa.

Atunci califul, minunat peste poate de câte auzea, le spuse tuturora:

— Pe cinstea strămoşilor mei Bani-Abbas, vă dau încredinţare că vi se va da înapoi tot ce vi s-a furat! Tu, măgărarule, îţi vei căpăta măgarul şi o despăgubire! Tu, bărbierule, îţi vei căpăta bărbieria şi sculele! Tu, negustorule, punga şi hainele! Tu, evreule, giuvaierurile! Tu, boiangiule, o prăvălie nouă! Iar tu, şeicule de arabi, şi calul, şi hainele, şi atâtea tăvi de clătite cu miere cât îşi poate dori burdihanul sufletului tău! Însă mai întâi trebuie să fie găsită bătrâna!

Şi se întoarse către valiu şi către ceauşul Urgie şi le spuse:

— Şi ţie, emire Khaled, la fel îţi va fi dată înapoi mia ta de dinari! Şi ţie, emire Mustafa, giuvaierurile şi hainele soţiei tale, precum şi o despăgubire. Dar voi doi trebuie s-o găsiţi pe bătrână! Vă dau în seamă această grijă.

La cuvintele acestea, emirul Khaled îşi scutură hainele şi ridică braţele către cer, strigând:

— Pe Allah! o, emire al drept-credincioşilor, iartă-mă! Nu cutez să mă mai încarc şi cu îndeplinirea unei sarcini ca asta! După toate înşelăciunile pe care mi le-a tras bătrâna, nu pot chezăşui că n-o să mai găsească iar vreun şiretlic ca să scape cu faţa curată în paguba mea!

Şi califul începu să râdă şi îi spuse:

— Atunci însărcinează pe altcineva cu treaba asta!

El răspunse:

— Dacă-i aşa, o, emire al drept-credincioşilor, dă tu porunca s-o caute pe bătrâna insul cel mai dibaci din Bagdad, însuşi căpetenia străjilor de la Dreapta-Ta, Ahmad-cel-Hoţoman! Până acuma, cu toată dibăcia lui, cu toate slujbele pe care poate să le facă şi lefurile cele mari pe care le capătă în fiece lună, n-a săvârşit încă nimic!

Atunci califul strigă:

— Ya mokaddem Ahmad!

— Şi Ahmad-cel-Hoţoman înaintă numaidecât dinaintea califului şi spuse:

— La poruncile tale, o, emire al dreptcredincioşilor!

Califul îi spuse:

— Ascultă, căpitane Ahmad! este o batrână care a făcut *cutare şi cutare* lucru! Te însărcinez s-o găseşti şi s-o aduci la mine!

Şi Ahmad-cel-Hoţoman spuse:

— Răspund de ea, o, emire al, drept-credincioşilor!

— Şi ieşi, urmat de cei patruzeci de arcaşi ai lui, pe când califul îi opri lângă el pe cei cinci şi pe beduin.

Or, mai-marele peste arcaşii lui Ahmad-cel-Hoţoman era un bărbat hărtănit în căutări de soiul acesta, şi care se numea Ayub Spinare-de-Cămilă. Şi cum avea de obicei să-i vorbească slobod mai-marelui său Ahmad-cel-Hoţoman, se apropie de el şi îi zise:

— Căpitane Ahmad, nu este decât o bătrână în Bagdad; şi a o prinde are să fie anevoie, crede bărbii mele!

Şi Ahmad-cel-Hoţoman îl întrebă:

— Atunci ce ai să-mi spui în această privinţă, o, Ayub Spinare-de-Cămilă?

El răspunse:

— Nicicând n-o să fim destul de mulţi ca să izbutim s-o învăluim pe bătrână şi sunt de părere să-l hotărâm pe căpitanul Hassan-cel-Pehlivan să ne însoţească, dimpreună cu cei patruzeci de arcaşi ai lui; întrucât el o

mai frecat cu daraveli de soiul acesta!

Ci Ahmad-cel-Hoţoman, care nu vroia, nicicum să împartă cu celălalt căpitan cinstea prinderii bătrânii, răspunse cu glas tare, aşa fel, ca să fie auzit de Hassan-cel-Pehlivan, care se aţinea pe lângă poarta cea mare a palatului:

— Pe Allah! o, Spinare-de-Cămilă, au de când avem noi trebuinţă de alţii ca să ne facem treburile?

— Şi trecu mândru călare, cu cei patruzeci de arcaşi ai lui, pe dinaintea lui Hassan-cel-Pehlivan, otrăvit amarnic de răspunsul acela şi de hotărârea pe care o luase califul, alegându-l numai pe Ahmad-cel-Hoţoman şi negândindu-se şi la el, Hassan! Şi îşi zise: „Pe viaţa capului meu ras! au să aibă trebuinţă de mine!“

Ci Ahmad-cel-Hoţoman, odată ajuns pe locul ce se aşternea dinaintea palatului califului, îşi dodeli oamenii, ca să le dea curaj, şi le spuse:

— O, vitejii mei, acuma ne despărţim în patru cete, ca să scotocim cele patru mahalale ale Bagdadului. Şi mâine, pe la prânz, să veniţi toţi la mine la cârciuma de pe uliţa Mustafa, ca să-mi daţi sama ce-aţi făcut ori ce-aţi găsit!

Şi după ce hotărâră în felul acesta locul întâlnirii, se împărţiră în patru cete, care porniră să străbată fiecare câte o mahala, în vreme ce Ahmad-cel-Hoţoman la rându-i începu să adulmece vântul.

Estimp, Dalila şi fiică-sa Zeinab aflară degrabă şi ele, din zvoana lumii, despre zeberelele cu care îl însărcinase califul pe Ahmad-cel-Hoţoman ca s-o găbjească pe-o bătrână pezevenghe ale cărei pişicherlâcuri umpluseră de zarvă Bagdadul. La auzul zvonului acesta, Dalila îi spuse fiică-sii:

— O, fata mea, n-am a mă teme întru nimic de nimenea, de vreme ce Hassan-cel-Pehlivan nu e cu ei: căci Hassan e singurul om din Bagdad de care mi-e frică, pentru că numai el e în stare să mă cunoască şi să te cunoască; şi, dacă vrea el, chiar şi astăzi poate să vină şi

să ne ridice pe amândouă, fără ca noi să putem găsi nici cel mai mic şiretlic de scăpare. Să mulţumim, dar, Atoateocrotitorului care ne ocroteşte!

Fiică-sa Zeinab răspunse:

— O, mamă, ce prilej frumos ar fi, aşadar, pentru noi să-i tragem o păcăleală straşnică acestui hoţoman de Ahmad şi celor patruzeci de hăndrălăi ai lui. Ce haz ar fi, o, mamă!

Dalila răspunse:

— O, fată a pântecului meu, astăzi mă simt cam zaifă, şi mă bizui pe tine să le joci un renghi acestor patruzeci şi unu de golani! Treaba-i lesne de făcut, şi mă încumet pe iscusinţa ta!

Atunci Zeinab, care era o fetişcană tare zarifă, cu nişte ochi întunecoşi şi cu o faţă dulce şi lumânată...

Când povestea aiunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi şasea noapte

Urmă:

...se ridică numaidecât şi se îmbrăcă dichisit, punându-şi peste faţă un văl uşor de borangic, încât strălucirea ochilor să-i fie şi mai moale şi ispititoare. Atunci, gătită aşa, o sărută pe maică-sa şi-i spuse:

— O, mamă, mă juruiese pe viaţa lacătului meu cel neatins şi ferecat, că am să pun gajba pe cei patruzeci şi unu şi am să-mi fac râs de ei!

Şi plecă şi se duse în uliţa Mustafa şi intră în cârciuma ţinută de Hagg-Karim din Mosul.

Începu mai întâi prin a face un salamalek tare drăgălaş crâşmarului Hagg-Karim care, vrăjit, îi întoarse salamalekul îndoit. Atunci ea îi spuse:

— Ya Hagg-Karim, iacătă cinci dinari pentru tine, dacă vrei să-mi închiriezi până mâine sala ta cea mare din fund, unde vreau să poftesc nişte prieteni, fără ca

muşterii tăi cei de toată ziua să poată intra peste noi!
El răspunse:
— Pe viaţa ta, o, stăpână a mea, şi pe viaţa ochilor tăi, mă învoiesc să-ţi dau sala mea cea mare pe degeaba, numai cu datoria din parte-ţi de a nu precupeţi băuturile pentru oaspeţii tăi.
Ea zâmbi şi îi spuse:
— Cei pe care îi poftesc eu aici, ya Hagg, sunt nişte ulcioare la care olarul a uitat să pună fund! Toate băuturile din pivniţa ta au să treacă prin ele! Să nu ai nicio teamă în această privinţă.
Şi numaidecât se întoarse acasă, luă măgarul măgărarului şi calul beduinului, îi încărca cu saltele, cu pături, cu taburete, cu feţe de masă, cu tăvi, cu farfurii şi cu alte tacâmuri, şi se întoarse repede la han, unde descărcă măgarul şi calul de toate aceste lucruri, pe care le orândui în sala cea mare luată cu chirie. Pe urmă aşternu feţele de masă, orândui oalele de băutură, stacanele şi mâncarea pe care o cumpărase şi, când isprăvi totul, ne duse şi se aşeză la uşa cârciumii.
Nu trecu multă vreme de când sta acolo, că şi văzu răsărind zece arcaşi de-ai lui Ahmad-cel-Hoţoman, în frunte cu Spinare-de-Cămilă, care era tare încruntat la chip. Spinare-de-Cămilă porni drept către prăvălie, împreună cu ceilalţi nouă, şi o văzu acolo pe frumoasa fetişcană, care avu grijă să dea uşor de-o parte, ca din întâmplare, vălul cel uşor de borangic ce-i acoperea faţa. Şi Spinare-de-Cămilă fu şi uluit şi vrăjit de frumuseţea ei tinerească, atâta de plăcută, şi o întrebă;
— Ce faci aici, o, copilă?
Ea răspunse, aruncându-i din coada ochiului o privire şăgalnică:
— Nimic! Îmi aştept norocul! Nu cumva eşti viteazul Ahmad?
El spuse:
— Nu, pe Allah! Da îi pot ţine locul, dacă-i vorba să-i ceri vreun ajutor, căci sunt şeful arcaşilor lui, sunt Ayub

Spinare-de-Cămilă, robul tău, o, ochi de gazelă!

Ea îi zâmbi iar şi îi spuse:

— Pe Allah! o, căpetenie de arcaşi, dacă bunacuviinţă şi aleasa-purtare ar vroi să-şi caute un adăpost de temei, pe voi patruzeci v-ar alege ca să le călăuziţi! Intraţi, dar, aici, şi fiţi bine-veniţi! Primirea prietenească de care o să vă bucuraţi la mine nu este decât cinstirea datorată unor oaspeţi atâta de aleşi!

Şi îi pofti în sala pregătită şi, îmbiindu-i să se aşeze în jurul tăvilor cele mari cu bunătăţuri, îi îndemnă să bea nişte vin amestecat cu bang adormitor, încât, de la cele dintâi stacane golite, cei zece căzură laţi, ca nişte elefanţi beţi ori ca nişte bivoli cuprinşi de ameţeală, şi se cufundară într-un somn adânc.

Atunci Zeinab îi târî pe rând de picioare şi îi aruncă de-a valma în fundul prăvăliei, înghesuindu-i claie peste grămadă, îi ascunse sub o pătură mare, trase peste ei o perdea, puse totul în buna rânduială în încăpere, şi ieşi să se aşeze iarăşi la uşa cârciumii.

În curând se ivi şi cea de a doua ceată, cu alţi zece arcaşi, care şi ei la fel muşcară din vraja ochilor întunecoşi şi a obrajilor luminoşi ai frumoasei Zeinab, şi la fel păţiră ca şi cei de dinaintea lor; şi tot aşa şi cea de-a treia ceată, şi cea de-a patra. Iar fetişcana, după ce îi înghesui pe toţi arcaşii claie peste grămadă în dosul perdelei celei mari, puse totul în bună rânduială în sală şi ieşi să aştepte şi sosirea lui Ahmad-Cel-Hoţoman.

Nu şezu multă vreme acolo, că se şi ivi Ahmad-cel-Hoţoman, călare pe calul lui, şi mânios, cu ochii, numai fulgere şi cu barba şi mustăţile zbârlite ca blana unei hiene flămânde. Cum ajunse în faţa uşii, descăleca de pe cal şi legă animalul cu frâul de una dintre verigile de fier prinse în peretele cârciumii, şi strigă:

— Unde-or fi feciorii ăia de căţea? Au nu le-am poruncit să mă aştepte aici? Hei, nu cumva i-ai văzut tu?

Atunci Zeinab îşi legănă şoldurile, aruncă o ochiadă dulce la stânga, pe urmă la dreapta, zâmbi din buze şi

spuse:

— De cine întrebi, o, stăpâne?

Or, Ahmad, din două priviri pe care i le aruncă fata, îşi şi simţi lăuntrurile cum îi vânzolesc pântecul, şi îşi auzi cum geme ceea ce avea ca moştenire. Atunci spuse zâmbăreţei Zeinab, care sta moale şi parcă neştiutoare de nimic:

— O, măi fetiţo, cei patruzeci de arcaşi ai mei!

La cuvintele acestea, Zeinab deodată cuprinsă parcă de un val mare de respect, înaintă către Ahmad-cel-Hoţoman şi îi sărută mâna spunând:

— O, căpitane Ahmad, căpetenie a Dreptei califului. Cei patruzeci de arcaşi mi-au lăsat vorbă să-ţi spun că au zărit-o în fundul ulicioarei pe bătrâna Dalila pe care o cauţi şi că se duc s-o ulmească mai departe, fără a se mai opri aici; dar te încredinţează că se întorc degrabă cu ea; şi n-ai decât să-i aştepţi în sala cea mare a cârciumii, unde chiar eu cu mâinile mele am să te slujesc!

Atunci Ahmad-cel-Hoţoman se luă după fetişcană şi intră în prăvălie, unde nu zăbovi mult până ce, beat de farmecele pungăşoaicei şi robit de izmenelile ei, bând stacan după stacan, căzu ca mort, de pe urma sporului adăugat minţii lui de hangul cel adormitor turnat în băutură.

Atunci Zeinab, fără a mai zăbovi, se apuca să-l dezbrace pe Ahmad-cel-Hoţoman de toate hainele şi de tot ce avea pe el, nelăsându-i decât cămaşa şi izmenele cele largi; pe urmă trecu la ceilalţi şi îi dezbrăcă şi pe ei la fel. După care, strânse toate lucrurile şi toate hainele furate, le încărcă pe calul lui Ahmad-cel-Hoţoman, pe calul beduinului şi pe măgarul măgărarului şi, căpătuită aşa cu toate acele pleanuri ale biruinţei sale, se întoarse acasă fără de niciun necaz şi înmână totul maică-si Dalila, care o sărută plângând de bucurie.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi şaptea noapte

Urmă:

Iar Ahmad-cel-Hoţoman şi cei patruzeci de soţi ai lui rămaseră adormiţi vreme de două zile şi două nopţi, iar când, a treia dimineaţă, se deşteptară din somnul lor cel neobişnuit, habar n-avură dintru-ntâi cum să-şi lămurească pricina pentru care se aflau grămădiţi în colţul acela, şi, până la urmă, din presupunere în presupunere, nu mai avură nicio îndoială că fuseseră traşi pe sfoară. Atunci, se simţiră tare umiliţi, mai ales Ahmad-cel-Hoţoman, care se arătase aşa de avan faţă de Hassan-cel-Pehlivan şi care acuma trăia ruşinea cea mare de a se arăta în uliţă gătit aşa cum se afla. Se hotărî cu chiu cu vai să iasă din cârciumă şi, cel dintâi ins cu care dete ochii în drum se nimeri să fie tocmai tovarăşul său Hassan-cel-Pehlivan care, văzându-l numai în cămaşă şi-n izmene, cu cei patruzeci de arcaşi ai lui după el gătiţi asemenea, pricepu dintr-o ocheadă păţania pe care o păţiseră cu toţii. La priveliştea aceea, Hassan-cel-Pehlivan, înveselit cum nu se mai poate, începu să cânte:

Copilele cele neştiutoare
Cred că bărbaţii-s toţi la fel
Habar n-au că ei sunt asemenea
Doar la turban, şi nici la el!

Căci printre ei sunt unii înţelepţi,
Iar alţii-s nişte gugumani zurlii,
Au, nu şi-n cer sunt stele-aproape stinse
Iar altele-s mărgăritare vii?

Vulturii nu şe-ating de carnea moartă,
Nici şoimii care fulgeră în zbor;
Dar ciorile spurcate se înfruptă

Din orice stârv găsit în calea lor.

După ce sfârşi de cântat, Hassan-cel-Pehlivan veni la Ahmad-cel-Hoţoman şi, prefăcându-se că numai atunci îl zărea, îi spuse:

— Pe Allah! mokaddem Ahmad, dimineţile sunt cam răcoroase pe Tigru şi-i cam cu primejdie să ieşiţi aşa, numai în cămăşi şi-n izmene!

Iar Ahmad-cel-Hoţoman răspunse:

— Dar tu, ya Hassan, tu eşti chiar mai urâcios şi mai rece la inima ta decât dimineaţa aceasta! Nimenea nu scapă de ce-i este ursit, şi nouă ne-a fost ursit. Să fim vicleniţi de o copilandră. Nu cumva o cunoşti?

El răspunse:

— O cunosc, şi-o cunosc şi pe maică-sa! Şi, dacă vrei, mă pot duce să ţi le înhaţ într-o clipită!

El întrebă:

— Cum aşa?

El răspunse:

— Nu ai decât să te înfăţişezi dinaintea califului şi, ca mărturie de nevolnicie, să-ţi scuturi salba de la gât şi să-i spui să mă însărcineze pe mine în locul tău cu prinderea lor!

Atunci Ahmad-cel-Hoţoman, după ce se îmbrăcă, plecă la divan cu Hassan-cel-Peldivan, şi califul îl întrebă:

— Unde-i bătrâna, mokaddem Ahmad?

El îşi scutură salba şi răspunse:

— Pe Allah! o, emire al drept-credincioşilor, eu n-am cunoscut-o! Mokaddemul Hassan poate îndeplini mai bine ca mine această treabă! El o cunoaşte, ba chiar mărturiseşte că bătrâna n-a săvârşit toate pehlivăniile astea decât ca să ajungă de pomină şi ca să-l facă pe stăpânul nostru califul să o ia în seamă!

Atunci Al-Başid se întoarse către Hassan şi îl întrebă:

— Aşa este, mokaddem Hassan? O cunoşti pe bătrână? Şi crezi că n-a săvârşit toate astea decât ca să dobândească hatârurile mele?

El răspunse:

— Aşa este, o, emire al drept-credincioşilor!

Atunci califul strigă:

— Pe mormântul şi pe cinstea strămoşilor mei! dacă bătrâna dă îndărăt tuturor acestora ceea ce le-a luat, o iert!

Iar Hassan-cel-Pehlivan spuse:

— Atunci, o, emire al drept-credincioşilor, dă-mi pentru ea zălogul de slobozenie!

Şi califul îşi aruncă batista către Hassan-cel-Pehlivan, ca zălog de slobozenie pentru bătrână.

Pe dată Hassan, după ce ridică zălogul de slobozenie, ieşi de la divan şi dete fuga drept acasă la Dalila, pe care o cunoştea de mult. Bătu la poartă şi Zeinab veni să-i deschidă. El întrebă:

— Unde-i maică-ta?

Ea spuse:

— E sus!

El spuse:

— Du-te şi spune-i că Hassan, mokaddemul de-a stânga, este jos şi îi aduce din partea califului batista de slobozenie, însă cu învoiala să dea îndărăt tot ce-a luat. Şi spune-i să coboare aşa cum se cuvine, altminteri am să mă anevoiesc s-o ridic cu sila!

Or Dalila, care auzise tot, strigă de sus:

— ’Aruncă-mi batista de slobozenie! Şi merg la calif cu toate lucrurile luate!

Atunci Pehlivanul îi aruncă batista, pe care Dalila şi-o legă numaidecât la gât; pe urmă, ajutată de fiică-sa, se apucă să încarce pe măgar şi pe cei doi cai toate lucrurile şterpelite. Când isprăviră, Hasan îi spuse Dalilei:

— Mai lipsesc hainele lui Ahmad-cel-Hoţoman şi ale celor patruzeci ai lui.

Ea răspunse:

— Pe Numele cel sfânt! nu le-am luat eu!

El începu să râdă şi spuse:

— Dreptu-i! Le-a luat fiică-ta Zeinab! Bine, fie! Alea să-

ţi rămână ţie.

Şi, urmat de cele trei animale legate unul după altul cu o funie, o duse pe Dalila la divan, dinaintea califului.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi opta noapte

Urmă:

Când Al-Raşid o văzu intrând pe împieliţata de bătrână, nu se putu opri să nu răcnească porunca de-a fi zvârlită numaidecât pe chilimul de sânge, ca să fie isprăvită. Atunci ea strigă:

— Mă aflu sub ocrotirea ta, o, Hassan!

Iar Hassan-cel-Pehlivan se repezi şi sărută mâinile califului şi îi spuse

— Iart-o, o, emire al drept-credincioşilor! i-ai dat zălog de slobozenie! Pe care iată-l la gâtul ei!

Califul răspunse:

— Asta aşa-i. Încât o iert, pentru preţuirea ce-ţi port!

Pe urmă se întoarse către Dalila şi îi zise:

— Vino încoace, o, bătrâno! Care-i numele tău?

Ea răspunse:

— Numele meu este Dalila, şi-s soţia celui ce-a fost răspunzător peste porumbeii tai!

El spuse:

— În adevăr eşti o pehilvancă plină de şiretlicuri. Şi de-acuma-nainte ai să te numeşti Dalila-cea-Vicleană.

Pe urmă îi spuse:

— Poţi baremi să-mi spui cu ce scop ţi-ai bătut joc de oamenii aceştia aci de faţă, şi de ce ne-ai făcut atâtea necazuri, chinuindu-ne inimile?

Atunci Dalila se aruncă la picioarele califului şi răspunse:

— Eu, o, emire al drept-credincioşilor, n-am făcut nimica din lăcomie! Dar, când am auzit ce se povestea

despre hoţiile de demult şi despre pehlivăniile săvârşite odinioară la Bagdad de agiii tăi de la Dreapta şi de la Stânga, Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan, mi-a venit în gând să fac şi eu la rândul meu ca ei, de nu şi să-i întrec, ca să pot căpăta de la stăpânul nostru califul huzmeturile şi slujba răposatului meu soţ, părintele bietelor mele copile!

La cuvintele acestea, asinarul se ridică înverşunat şi strigă:

— Allah să judece şi să hotărască între mine şi baba aceasta! Nu s-a mulţumit numai să-mi fure măgarul, l-a mai pus şi pe moghrabinul aci de faţa să-mi smulgă cele două măsele din fundul gurii şi să-mi ardă tâmplele cu nişte cuie de fier înroşite în foc!

Iar beduinul se ridica şi el şi strigă:

— Allah să judece şi să hotărască între mine şi baba aceasta! Nu s-a mulţumit numai să mă lege de stâlp în locul ei şi să-mi fure calul, mi-a mai pricinuit şi alt necaz lăuntric, împiedicându-mă să-mi împlinesc dorinţa de clătite umplute cu miere!

Şi boiangiul, şi bărbierul, şi tânărul neguţător, şi ceauşul, şi ovreiul, şi valiul, se ridicară fiecare la rând, cerând de la Allah daune pentru ponoasele ce le pricinuise bătrâna. Încât califul, mărinimos şi îndurător cum era, începu prin a da fiecăruia îndărăt lucrurile ce li se furaseră, şi îi despăgubi din belşug din chiar vistieria lui. Şi mai cu seamă măgărarului, din pricină că el pierduse şi cele două măsele şi îndurase şi acele arsuri, porunci să i se dea o mie de dinari, de aur şi îl căftăni căpetenie peste breasla catârgiilor. Şi toţi plecară de la divan, firitisindu-se pentru dărnicia califului şi pentru dreptatea lui, şi îşi uitară toate necazurile.

Iar califul îi spuse Dalilei:

— Acum, o, Dalila, îmi poţi cere ce doreşti!

Ea sărută pământul dinaintea califului şi răspunse:

— O, emire al drept-credincioşilor, nu doresc decât numai un lucru de la mila ta, şi anume să capăt îndărăt

slujba şi buzmeturile răposatului meu soţ, cel care îngrijea de porumbeii tăi călători! Iar eu pot să îndeplinesc slujba aceasta, căci şi pe vremea când trăia soţul meu tot eu, ajutată de fata mea Zeinab, dam grăunţe porumbeilor şi curăţăm porumbarul şi agăţam scrisorile la gâtul lor. Şi tot eu vegheam şi asupra foişorului cel mare, care a fost ridicat din porunca ta, ca adăpost pentru porumbei, şi pe care îl străjuiau zi şi noapte patruzeci de negri şi patruzeci de câini, câinii aceia pe care chiar tu l-ai luat de la regele afganilor, urmaşii lui Soliman, când cu biruinţa ta asupra acelui rege!

Şi califul răspunse:

— Fie, o, Dalila am să poruncesc să li se scrie numaidecâl firmanul de numire în slujba de căpetenie peste foişorul cel mare al porumbeilor călători şi de stăpână peste cei patruzeci de negri şi peste cei patruzeci de câini ridicaţi de la regele afganilor, urmaşii lui Soliman! Şi, în felul acesta, ai să răspunzi cu capul de pierderea vreunuia dintre acei porumbei care îmi sunt mai scumpi chiar decât viaţa copiilor mei. Ci nu mă îndoiesc de vrednicia ta!

Atunci Dalila adăugă:

— Aş mai vrea, o, emire al drept-credincioşilor. Ca şi fiica mea Zeinab să locuiască împreună cu mine la foişor, ca să-mi dea ajutor la vegherea porumbeilor!

Şi califul îi dete îngăduinţa:

Atunci Dalila, după ce sărută mâinile califului, se întoarse acasă şi, ajutată de fiică-sa Zoinab, îşi mută toate ale casei şi toate lucrurile la foişorul cel mare, şi îşi alese ca locuinţă încăperile de la intrarea în foişor. Şi chiar din ziua aceea îi luă în stăpânire pe cei patruzeci de negri şi, îmbrăcată în straie bărbăteşti şi cu un coif de aur pe cap, încalecă pe un cal şi se duse la calif să capete porunci şi să întrebe de soliile ce le avea de trimis în împărăţie! Şi, când se lăsă noaptea, slobozi din lanţ în curtea cea mare a foişorului pe cei patruzeci de câini din

neamul câinilor ciobăneşti ai lui Soliman, ca să steie de pază. Şi, în fiecare zi, se ducea la divan, călare, purtând pe cap coiful de aur împodobit cu un porumbel de argint, şi însoţită de alaiul celor patruzeci de negri ai ei, îmbrăcaţi numai în mătăsuri roşii şi în atlazuri. Şi, ca să-şi împodobească locuinţa cea nouă, agăţă pe ea hainele lui Ahmad-cel-Hoţoman, ale lui Ayub Spinare-de-Cămilă şi ale tovarăşilor lor. Şi în felul acesta Dalila-cea-Vicleană şi fiică-sa Zeinab-cea-Şireată dobândiră la Bagdad, după dibăcia şi isteţia lor, slujba atâta de falnică a îngrijirii acelor porumbei şi stăpânirea peste cei patruzeci de negri şi peste cei patruzeci de câini care păzeau la vreme de noapte foişorul cel mare! Ci Allah ştie mai bine!

— Or, acum, o, preafericitule rege, urmă Şeherezada, a venit vremea să-ţi povestesc şi de Ali Argint-Viu, şi de necazurile lui cu Dalila şi cu fiică-sa Zeinab, şi cu fratele Dalilei, Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, şi cu ovreiul vrăjitor Azaria! Căci isprăvile acestea sunt cu mult mai de mirare şi mai de pomină decât toate câte ai ascultat până acum!

Iar regele Şahriar îşi zise în sine: „Pe Allah! n-am s-o scurtez de cap decât după ce am să ascult şi isprăvile lui Ali Argint-Viu!” Iar Şeherezada, dacă văzu zorii mijind, tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute patruzeci şi noua noapte

Urmă:

Am auzit, o, prea fericitule rege, că la Bagdad, pe vremile când trăiau Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan, mai era acolo şi un alt pungaş, atât de şiret şi atât de ager încât niciodată oamenii agiei n-au putut să pună mâna pe el; căci, de îndată ce credeau că l-au înşfăcat, el le şi scăpa, aşa cum lunecă printre degete un strop de argint-viu pe care ai vrea să-l apuci. Drept aceea, încă mai dinainte, de la Cairo, locul lui de baştină, fusese poreclit Ali Argint-Viu.

În adevăr! Înainte de-a fi venit la Bagdad, Ali Argint-Viu

trăise la Cairo şi nu s-a hotărât să plece la Bagdad decât în urma unor împrejurări vrednice de pomenire şi care au de ce fi istorisite la începutul acestei povestiri.

Şedea într-o zi trist şi fără de nicio treabă, între soţii săi, în odaia de sub pământ ce le slujea ca loc de întâlnire; iar soţii săi, văzându-l cu inima opărită şi cu pieptul uscat, se străduiau să-l înveselească, ci el rămânea crunt în colţul lui, cu chipul mohorât, cu fruntea întunecată şi cu sprâncenele încrâncenate. Atunci unul dintre ei îi spuse:

— O, căpetenie a noastră, ca să-ţi uşurezi pieptul nu-i nimica mai bun decât o preumblare pe uliţele şi prin sukurile din Cairo!

Iar Ali Argint-Viu, ca să curme vorba, se ridică şi plecă să colinde mahalalele oraşului Cairo, fără ca neagra-i supărare să i se însenineze vreun pic. Şi-aşa, ajunse pe strada Roşie, pe când la trecerea lui toată lumea se da cu grabă de-o parte, din cinstire şi respect faţă de el.

Când intră pe strada Roşie şi tocmai da să coboare într-o cârciumă în care avea el nărav să se îmbete, văzu lângă uşă un vânzător de apă ce-şi ţinea burduful din piele de capră în spinare şi îşi vedea de treaba lui, izbind între ele cele două tasuri de aramă în care turna apa de băut pentru cei însetaţi. Şi îşi cânta strigările de vânzător pe străzi, strigări în care apa lui era când miere, când vin, după pofta inimii! Iar în ziua aceea îşi cânta strigătul însoţindu-l cu zăngănitul celor două tasuri lovite între ele:

Din strugure este căpătată
Băutura cea mai minunată!
Nu-i fericire-adevărată
Fără un prieten cu inima mirată!
Plăcerea toată
Numai aşa, se arată!
Iar locul cel mai fălos
E al cui ştie să vorbească frumos!

Când îl zări pe Ali Argint-Viu, vânzătorul de apă îşi zăngăni în cinstea lui cele două tasuri răsunătoare şi cântă:

O, trecătorule,
Ia apă,
Curată,
Dulce,
Minunată!
Apă
Proaspătă!
Ochi de cocos,
Apa mea!
Cleştar,
Apa mea!
Ochi neatins,
Apa mea!
Bucuria gâtului!
Adamant urâtului,
Apa,
Apa,
Apa mea!

Pe urmă întrebă:

— Stăpâne, nu vrei un tas de apă?

Argint-Viu răspunse:

—Dă-mi!

Şi vânzătorul îi umplu un tas, pe care avu grijă să-l clătească mai întâi tacticos, şi i-l întinse, spunând:

— Plăcerea!

Ali însă, luând tasul, îl privi o clipă, îl scutură şi vărsă apa pe jos, spunând:

— Dă-mi alta!

Atunci vânzătorul, supurat, îl măsură din ochi şi strigă:

— Pe Allah! şi ce găseşti tu în apa aceasta, mai curată decât lacrima unui ochi de cocoş, de-o arunci aşa pe jos?

El răspunse:

— Aşa-mi place mie! Mai toarnă-mi una!

Şi vânzătorul umplu cu apă tasul a doua oară şi i-l întinse cu sfinţenie lui Ali Argint-Viu, care îl luă şi iarăşi îl vărsă, spunând:

— Mai umple-mi-l o dată!

Şi vânzătorul strigă:

— Ya sidi, dacă nu vrei să bei, lasă-mă să-mi văd de drum!

Şi îi întinse al treilea tas cu apă. Ci, de data aceasta, Argint-Viu goli cupa dintr-o sorbitură şi i-o dete vânzătorului îndărăt, punând în ea un dinar de aur, drept bacşiş. Or, vânzătorul, departe de a se simţi mulţumit cu acel chilipir, îl fulgeră cu privirile din cap până-n picioare pe Argint-Viu şi îi spuse cu un glas uscat:

— Noroc, stăpâne, noroc! Oamenii cei mărunţi sunt una, iar domnii cei mari sunt cu totul altceva!

La vorbele acestea, Ali Argint-Viu, căruia nu-i prea trebuia mult ca să-i sară tâfna, îl înşfăcă pe apagiu de cămaşă, îi aldui un ghiont de-l zgudui cu burduf cu tot, îl propti cu spinarea în ghizdurile havuzului de pe strada Roşie şi ţipă la el:

— A, plod de codoasă! Îţi pare că un dinar de aur e puţin pentru trei tasuri de apă? A! e prea puţin? Da burduful tău, cu tot ce e în el, nu preţuieşte nici trei bănuţi de argint, iar apa pe care am vărsat-o şi cea pe care am băut-o nu umple nici măcar o oca!

Vânzătorul răspunse:

— Aşa este, stăpâne!

Argint-Viu întrebă:

— Atunci pentru ce mi-ai vorbit aşa! Ai mai dat în viaţa ta de vreun om mai darnic decât m-am dovedit eu faţă de tine?

Vânzătorul de apă răspunse:

— Asta da, pe Allah! Am întâlnit în viaţa mea un om mai darnic decât tine! Întrucât atâta vreme cât muierile or să plodească, au să se găsească pururea pe pământ şi oameni cu inimi darnice!

Argint-Viu întrebă:

— Şi-ai putea să-mi spui cine-i acel om, mai darnic decât mine, pe care l-ai întâlnit?

Vânzătorul de apă răspunse:

— Dă-mi mai întâi drumul, şi şezi colea pe marginea fântânii! Şi-am să-ţi povestesc întâmplarea mea, care-i peste poate de ciudată!

Atunci Ali Argint-Viu îl slobozi pe vânzătorul de apă şi, după ce amândoi şezură pe una din treptele de marmură ale havuzului, lângă burduful pus jos, vânzătorul de apă începu...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute cincizecea noapte

Urmă:

...vânzătorul de apă începu:

Află, o, mult darnic stăpâne al meu, că tatăl meu a fost şeicul breaslei vânzătorilor de apă din Cairo, nu al aparilor care vând apa cu sacaua pe la casele oamenilor, ci al celor care, ca mine, o vând cu ulceaua purtând-o pe uliţi în spinarea lor. Şi când părintele meu a murit mi-a lăsat moştenire cinci cămile, un catâr, prăvălia şi casa. Era mai mult decât îi trebuia unui om de teapa mea ca să trăiască fericit! Ci, o, stăpâne al meu, săracul nu e niciodată mulţumit; iar în ziua când, din vreo întâmplare, e şi el mulţumit o dată, atunci moare! Eu, dar, m-am socotit în sufletul meu: „Am să-mi sporesc moştenirea făcând afaceri şi neguţătorie!“ Şi îndată am plecat în căutare de chilipiruri, şi am găsit pe unii care să-mi încredinţeze mărfurile lor. Am încărcat acele mărfuri pe cămilele şi pe catârul meu şi am plecat să le neguţătoresc în Hedjaz, la vremea hagialâcului la Mecca. Ci, o, stăpâne al meu, săracul nu se îmbogăţeşte niciodată; că, dacă se îmbogăţeşte, moare! Eu am făcut o neguţătorie atâta de

păguboasă încât, până la isprăvirea hagialâcului, am pierdut tot ce aveam şi m-am văzut silit să-mi vând cămilele şi catârul, ca să pot face faţă nevoilor celor mai grabnice. Şi mi-am zis: „Dacă mă întorc la Cairo, creditorii au să mă înhaţe şi au să mă arunce în temniţă!“ Atunci, m-am lipit de-o caravană din Siria şi am plecat la Damasc, pe urmă la Alep, şi de-acolo la Bagdad. Odată ajuns la Bagdad, am întrebat de starostele breslei vânzătorilor de apă şi m-am dus la el. Am început, ca tot musulmanul, prin a-i rosti sura de la început a *Coranului* şi i-am urat bună-pace. Atunci el m-a întrebat ce-i cu mine, iar eu i-am povestit tot ce păţisem. Şi el, fără a pregeta deloc, mi-a dat o cămaşă lungă, un burduf şi două tasuri ca să-mi pot ţine zilele. Şi am ieşit pe calea lui Allah într-o bună dimineaţă cu burduful meu în spinare, şi am pornit să umblu prin mahalalele oraşului, ca vânzătorii de apă din Cairo. Ci, o, stăpâne al meu, săracul rămâne sărac, de vreme ce asta-i ursita lui. În adevăr, nu mi-a trebuit mult până să văd ce mare osebire era între locuitorii de la Bagdad şi cei de la Cairo. La Bagdad, o, stăpâne al meu, oamenilor nu le e sete; iar dacă, din întâmplare, se hotărăşte vreunul să bea, apoi acela nu plăteşte! Că apa cică-i de la Allah! Am văzut, aşadar, cât de păguboasă mi-era meseria, după răspunsurile celor dintâi inşi pe care i-am îmbiat cu cântecele mele. În adevăr, cum i-am întins unuia tasul meu, mi-a şi răspuns; „Au mi-ai dat tu ceva să mănânc, de mă îmbii să beau?“ Eu atunci mi-am văzut mai departe de drum, minunându-mă de purtarea aceluia şi de acel semn rău de început, şi am întins tasul către alt trecător; ci el mi-a răspuns: „Agonisita-i la Allah! cată-ţi de cale, o, aparule!“ Eu n-am vrut să mă dau biruit şi am colindat mai departe sukurile, oprindu-mă dinaintea prăvăliilor cu vaduri bune, ci nimenea nu-mi făcea semn să-i dau să bea ori să se lase ispitit de îmbierile sau de clinchetul ceştilor mele de aramă. Şi am rămas aşa până la nămiezi, fără a fi câştigat cu ce să-mi cumpăr o coajă de pâine şi un castravete.

Pentru că, o, stăpâne al meu, soarta săracului îl sileşte să-i fie şi foame uneori. Ci foamea, o, stăpâne al meu, nu-i atâta de grea ca umilinţa! Că şi bogatul are parte de destule umiliri, dar nu le îndură cum le îndură săracul, care nu are nimic nici de pierdut, nici de câştigat. Aşa şi eu, de-o pildă, dacă m-am necăjit de purtarea ta, n-am făcut-o din pricina mea, ci din pricina apei mele, care-i un dar minunat de la Allah! Ci, o, stăpâne al meu, şi purtarea ta faţă de mine se datoreşte tot vreunor pricini care te rod în lăuntru! Aşadar, văzând eu că şederea mea la Bagdad începe într-un chip atâta de întristător, m-am gândit în cugetul meu: „Mai bine-ar fi fost pentru tine, o, sărace, să fi murit într-o temniţă din ţara ta, decât între oamenii aceştia cărora nu le place apa!“ Şi, cum mă gârboveam sub povara gândurilor mele, am văzut deodată iscându-se în suk un mare zulum şi oamenii dând fuga într-o parte. Eu atunci, cum cere meseria mea de a mă găsi unde-i lume multă, am dat fuga din toate puterile într-acolo, cu burduful în spinare, ţinându-mă după ceilalţi. Şi am văzut atunci un alai măreţ, alcătuit din nişte oameni ce mergeau în două şiruri, cu nişte beţe lungi în mâini, pe cap cu nişte tichiuţe împodobite cu mărgăritare, îmbrăcaţi în burnusuri de mătase tare frumoase, iar pe şolduri spânzurându-le nişte spade minunate, învrâstate bogat. Iar în fruntea lor mergea un viteaz cu înfăţişare cumplită, la ivirea căruia toate capetele se temeneau până la pământ. Eu atunci am întrebat: „Ce-i cu acest alai? Şi cine-i viteazul acesta?!“ Careva mi-a răspuns: „Se vede limpede, după vorba ta de egiptean şi după neştiinţa ta, că nu eşti din Bagdad! Alaiul acesta este alaiul mokaddemului Ahmad-cel-Hoţoman, aga de-a Dreapta califului, care are datorinţa să păstreze tihna în mahalale. Şi chiar el e acela pe care îl vezi călare. Se bucură de mare cinstire şi de huzmeturi de o mie de dinari pe lună. Întocmai ca şi soţul său Hassan-cel-Pehlivan care-i aga de-a Stânga califului! Şi toţi oamenii lor primesc o sută de dinari pe lună! Tocmai au ieşit de la

divan şi se duc la ei acasă să prânzească!“ Eu, atunci, o, stăpâne al meu, am început să-mi cânt strigătele, după regula de la Egipt, întocmai cum m-ai auzit şi tu mai adineaoarea, însoţindu-mă de zăngănitul ceştilor mele cele răsunătoare. Şi am strigat atât de amarnic încât mokaddemul Ahmad m-a auzit şi m-a zărit şi, îndemnându-şi calul către mine, mi-a spus: „O, frate egipteanule, te-am recunoscut după cântec! Dă-mi un tas cu apă!“ Şi a luat tasul pe care i l-am întins, l-a clătinat, a vărsat apa pe jos, cerându-mi să i-l umplu iar; şi iar a vărsat apa pe jos, întocmai ca şi tine, o, stăpâne al meu; ca apoi să bea dintr-o înghiţitură cel de-al treilea tas pe care m-a pus să i-l umplu. Pe urmă a strigat cu glas mare: „Trăiască oraşul Cairo, cu toţi locuitorii lui, o, aparule, fratele meu! Pentru ce ai venit tu în oraşul acesta unde vânzătorii de apă nu sunt preţuiţi şi răsplătiţi?“ Şi eu i-am povestit povestea mea şi i-am dat de înţeles că eram dator vândut şi că am fugit tocmai din pricina datoriilor şi a prăpădului meu! Atunci el a strigat: „Fii, dar, binevenit la Bagdad!“ Şi mi-a dat cinci dinari de aur şi, întorcându-se către oamenii din alaiul lui, le-a spus: „Pentru iubirea lui Allah, îl înfăţişez pe omul acesta din ţara mea dărniciei voastre!“ Numaidecât, fiecare ins din alai mi-a cerut câte un tas de apă şi, după ce l-a golit, mi-a pus în el un dinar de aur! Încât, când am isprăvit, aveam mai bine de o sută de dinari de aur în cutiuţa cea de aramă care atârnă la cingătoarea mea. Pe urmă, mokaddemul Ahmad-cel-Hoţoman mi-a zis: „Câtă vreme ai să stat la Bagdad, aceasta are să-ţi fie plata de fiecare dată când ai să ne dai să bem!“ Şi-aşa, în puţine zile, cutiuţa mea de aramă s-a umplut de mai multe ori; iar eu mi-am socotit dinarii şi am văzut că erau o mie şi încă vreo câţiva! Atunci am cugetat în cugetul meu: „Acuma a venit ceasul pentru tine să te întorci în ţara ta, o, aparule! Căci, cât de bine ţi-ar fi pe pământ străin, tot mai bine-i în ţara ta! Şi, de altminteri, mai ai şi nişte datorii, şi se cade să te duci să le plăteşti!“ Atunci m-am îndreptat către divan, unde

începuseră să mă cunoască toţi şi unde mă întâmpinau cu multă bună-voinţă...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi una noapte

Urmă:

...şi am intrat să-mi iau bun-rămas de la binefăcătorul meu, recitându-i aceste versuri:

Celui străin şederea-n ţări străine
Îi e asemeni unei case mari
Pe temelia vântului durată.
Se umflă vântul la o vreme iar,
Şi casa se preface în ruine,
Iar el pe drum scăparea-n fugă-şi cată.
Mai bine i-ar fi fost, aş vrea să zic,
De n-ar mai fi zidit nimic, nimic!

Pe urmă i-am spus: „De altminteri, iacătă că pleacă o caravană către Cairo, şi tare aş vrea să mă lipesc de ea, ca să mă întorc între ai mei!” El atunci mi-a dăruit un catâr şi o sută de dinari, şi mi-a zis: „Şi eu, la rându-mi, aş vrea să te încarc, o, şeicule, cu o sarcină de taină. Cunoşti multă lume la Cairo?” Eu am răspuns: „Cunosc pe toţi oamenii de falǎ care locuiesc la Cairo”. El mi-a spus: „Atunci, ia de colea scrisoarea aceasta şi dă-o în mâinile soţului meu de odinioară, Ali Argint-Viu din Cairo; şi spune din partea mea «Nene-tău îţi trimite salamalekurile şi urările lui de bine! El acuma-i cu califul Harun Al-Raşid!» Eu atunci am luat scrisoarea, am sărutat mâna mokaddemului Ahmad şi am plecat din Bagdad la Cairo, unde am ajuns acuma-s abia cinci zile. Dintru-ntâi, m-am dus la cei la care eram îndatorat şi mi-am plătit datoriile toate, cu banii ce-i câştigasem la Bagdad din mila

darnicului Ahmad-cel-Hoţoman. După care mi-am îmbrăcat cămaşa cea lungă de piele, mi-am luat burduful în spinare, şi m-am făcut iar vânzător de apă, ca mai înainte, aşa cum mă vezi, o, stăpâne al meu! Ci degeaba l-am căutat eu prin tot Cairo pe Ali Argint-Viu, prietenul lui Ahmad-cel-Hoţoman, că n-am izbutit să dau de el ca să-i înmânez scrisoarea pe care o port şi-acuma la mine, în tivul cămăşii mele! Şi-acoasta-i, o, stăpâne al meu, întâmplarea pe care am avut-o cu cel mai darnic dintre muşteriii mei!

Când vânzătorul de apă îşi sfirşi de povestit întâmplarea, Ali Argint-Viu se ridică şi îl sărută aşa cum un frate îl sărută pe fratele său, şi îi zise:

— O, aparule, semenul meu, iartă-mi purtarea de adineaori faţă de tine! De bună seamă, omul acela mai darnic decât mine, cum altul mai darnic decât mine nici nu poate fi, cel pe care l-ai întâlnit la Bagdad, este mai-marele meu de odinioară! Căci chiar eu sunt Ali Argint-Viu, acela pe care îl cauţi, tovarăşul cel dintâi al lui Ahmad-cel-Hoţoman. Înseninează-ţi, dar, sufletul, luminează-ţi ochii şi inima, şi dă-mi scrisoarea de la mai-marele meu!

Atunci, vânzătorul de apă îi dete scrisoarea, pe care Ali o deschise şi în care citi cele ce urmează:

„Salamalekul mokaddemului Ahmad, către cel mai de faimă şi cel dintâi dintru flăcăii lui, Ali Argint-Viu.

Îţi scriu, o, podoabă a podoabelor, pe o foaie ce are să zboare la tine pe aripa vulturilor.

De-aş fi eu o pasăre, aş zbura de dor în braţele tale! Dar cum să mai zboare o pasăre cu aripile tăiate?

Află, dar, o, tu, cel mai frumos, că acum sunt căpetenie peste cei patruzeci de voinici ai lui Ayub Spinare-de-Cămilă, tuspatruzeci viteji încercaţi, ca şi noi, făptaşi de multe isprăvi strălucite. Şi am fost căftănit de califul Harun Al-Raşid, stăpânul nostru, agă de-a Dreapta sa, însărcinat cu paza cetăţii şi a mahalelor, cu leafă de o mie

de dinari pe lună, başca ce mai pică de la cei care vor să capete oblăduirea noastră.

Dacă, dar, o, tu, cel mai drag, vrei să-ţi aşterni pe un medean cât mai larg zborul minţii şi să-ţi deschizi poarta voiniciilor şi a bogăţiilor, nu ai decât să vii să-l cauţi pe bătrânul tău Bagdad. Ai să săvârşeşti pe-aici câteva isprăvi de seamă şi îţi făgăduiesc să capăt pentru tine hatârurile califului, un cin vrednic de tine şi de prietenia noastră, şi o slujbă tot atât de făloasă ca şi a mea.

Vino, dar, copilul meu, vino la mine şi bucură-mi inima cu tovărăşia ta mult dorită.

Şi pacea lui Allah şi binecuvântarea lui fie cu tine, ya Ali!”

După ce Ali Argint-Viu citi scrisoarea aceasta de la Ahmad-cel-Hoţoman, mai-marele-său, se cutremură de bucurie şi de tulburare, şi, vânturându-şi bastonul cel lung într-o mână şi scrisoarea în cealaltă mână, trase un danţ turbat pe treptele havuzului, zborşindu-se la babele şi la cerşetorii dimprejur. Pe urmă, sărută de nenumărate ori scrisoarea, ducând-o apoi la frunte; şi îşi deschise brâul de piele şi îl goli în mâinile apagiului de toţi galbenii, drept mulţumire pentru vestea cea bună şi pentru osteneală. Şi plecă fără de zăbavă în odaia de sub pământ, la haidamacii lui, ca să le vestească plecarea-i grabnică la Bagdad.

Când se văzu în mijlocul lor, le spuse:

— Copiii mei, vă las să vedeţi unul de altul!

Atunci ciracul lui cel mai apropiat strigă:

— Ce spui, stăpâne? Au vrei să ne laşi?

El răspunse:

— Norocul meu mă aşteaptă la Bagdad, în mâinile părintelui meu, Ahmad-cel-Hoţoman!

El spuse:

— Clipa-i tare grea acuma pentru noi! Zahereaua noastră-i goală! Şi, fără tine, ce-avem să ne facem?

El răspunse:

— Chiar mai înainte de-a ajunge la Bagdad, de-ndată ce voi intra în Damasc, am să izbutesc eu să dobândesc ceva, ca să vă trimit să răzbiţi nevoile. Fiţi dar fără teamă, copiii mei!

Pe urmă se dezbrăcă de hainele cu care era îmbrăcat, se spălă după sfânta datină şi puse pe el o cămaşă lungă, strânsă peste mijloc, o rantie mare de călătorie cu mâneci largi, înfipte la chimir două hangere şi un jungher, îşi împodobi capul cu un fes straşnic şi luă în mână o lancie năpraznică, lungă de patruzeci şi doi de coţi, făcută din reteveie de bambus ce se puteau strânge unul în altul, după vrere. Pe urmă, sări în spinarea calului şi se duse.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cinci zeci şi doua noapte

Urmă:

Nici nu ieşi bine din Cairo, că şi dete ochii cu o caravană, de care se apropie şi la care se alipi, aflând că se îndrepta către Damasc şi Bagdad. Caravana aceea era caravana starostelui neguţătorilor din Damasc, om putred de bogat, care se întorcea de la Mecca şi se ducea în ţara lui. Or, Ali, care era tânăr, frumos şi fără pic de barbă pe obraz, plăcu până peste poate şi starostelui neguţătorilor, şi cămilarilor, şi catârgiilor, şi ştiu, ferindu-se de feluritele lor încercări la vreme de noapte, să şi-l îndatoreze cu multe, ocrotindu-i împotriva hoţilor de beduini şi a leilor din pustie; aşa încât, când ajunseră la Damasc, toţi îşi arătară recunoştinţa, cinstindu-l fiecare cu câte cinci dinari; iar starostele neguţătorilor îi dete o mie de dinari. Şi Ali, care nu-şi uitase de soţii lui din Cairo, nu pregetă să le trimită toţi banii, nepăstrând pentru sine decât atâta cât îi era de trebuinţă ca să-şi urmeze drumul şi să ajungă într-un sfârşit la Bagdad!

Şi iată aşa îşi lăsă ţara de baştină Ali Argint-Viu, ca să

se ducă la Bagdad, să-şi caute norocul în mâinile lui Ahmad-cel-Hoţoman, părintele său, căpetenia de zamparagii de odinioară.

De cum ajunse în oraş, începu să caute casa prietenului său şi întrebă mai mulţi inşi, care ori nu ştiură, ori nu voiră să i-o arate. Şi, în felul acesta, ajunse într-o piaţă, numită Al-Nafz, unde văzu nişte ţânci ce se jucau între ei, sub căpitănia unuia, mai mic decât toţi, şi pe care ei îl strigau Mahmud stârpitura. Şi plodul acela era chiar Mahmud-Stârpitură, copilul surorii isteţei Zeinab, cea măritată. Şi Ali Argint-Viu gândi în sine: „Ya Ali, ştirile despre oameni se capătă de la copiii lor!“ Şi numaidecât, ca să-i momească pe ţânci, se duse la prăvălia unui neguţător de zaharicale şi cumpără o bucată mare de halva cu susan şi cu zahăr; pe urmă se apropie de ţâncii care se zbenguiau şi strigă:

— Care vrea halva caldă încă?

Ci Mahmud-Stârpitură nu-i lăsă pe copii să se apropie de Ali; veni numai el dinaintea lui şi îi zise:

— Dă-mi halvaua!

Atunci Ali îi dete calupul de halva şi, totodată, îi strecură în mână un bănuţ de argint. Dar, când văzu argintul, Stârpitura gândind că i-l dedese spre a-l ispiti şi a-l strica, ţipă:

— Cară-te de-aici! Eu nu mă vând. Eu nu mă ţin de ticăloşii! Întreabă-i şi pe ceilalţi, şi-ai să vezi!

Argint-Viu, care nici cu gândul nu gândea atunci la ticăloşii ori lla alte asemenea, îi spuse puşlamalei aceleia micuţe:

— Copile dragă, ceea ce ţi-am dat este preţul pentru o întrebare pe care vreau să ţi-o pun; şi te plătesc aşa, pentru că oamenii de treabă plătesc totdeauna serviciile pe care le cer de la alţi oameni de treabă. Poţi tu să-mi spui unde-i casa mokaddemului Ahmad-cel-Hoţoman?

Stărpitură răspunse:

— Dacă-i numai atâta, ceea ce îmi ceri este lucru lesne! Am să merg înaintea ta şi când am să ajung la casa lui

Ahmad-cel-Hoţoman, am să apuc o piatră cu degetele de la picioarele mele desculţe şi am s-o arunc înspre poartă. În felul acesta, nimeni n-are să vadă că eu ţi-am arătat unde şade. Iar tu ai să afli aşa care-i casa lui Ahmad-cel-Hoţoman!

Şi, în adevăr, o luă la fugă înaintea lui Argint-Viu şi, după un timp, apucă o piatră, cu degetele de la picior, şi o aruncă pe furiş înspre poarta unei case! Şi Argint-Viu, minunându-se de grija, de deşteptăciunea, de iscusinţa, de neîncrederea şi de dibăcia pezevenghiului, strigă:

— Inşallah, ya Mahmud, în ziua când şi eu am să fiu numit căpitan de străji ori vătaf de agii, pe tine am să te aleg cel dintii între voinicii mei!

Pe urmă, Ali bătu la poarta lui Ahmad-cel-Hoţoman.

Când Ahmad-cel-Hoţoman auzi bătăile în poartă, sări în picioare, tulburat cum nu se mai poate, şi răcni către Spinare-de-Cămilă, ajutorul său:

— O, Spinare-de-Cămilă, dă fuga de-i deschide celui mai frumos dintre feciorii oamenilor! Cel care bate la poartă nu-i altul decât ciracul meu din Cairo de odinioară, Ali Argint-Viu! Îl cunosc după cum bate!

Şi Spinare-de-Cămilă nu se mai îndoi o clipă că acela care se afla la poartă n-ar fi chiar Ali Argint-Viu, şi dete fuga să-i deschidă şi să-l aducă la Ahmad-cel-Hoţoman. Şi cei doi prieteni de odinioară se îmbrăţişară cu drag; şi Ahmad-cel-Hoţoman după cele dintâi dovezi de bucurie şi după salamalekurile de cuviinţă, îi duse dinaintea celor patruzeci de străjeri ai lui, care îi urară bun-venit ca unui frate al lor. După care, Ahmad-cel-Hoţoman îl îmbrăcă într-o rantie strălucită şi-i spuse:

— Atunci când califul m-a numit agă de-a Dreapta lui şi mi-a dat hainele pentru oamenii mei, am pus de-o parte pentru tine rantia aceasta, gândind că într-o zi ori alta am să mă întâlnesc iară cu tine!

Pe urmă îi pofti să stea jos între ei, la locul de cinste; şi porunci să se dea un ospăţ îmbelşugat, ca să sărbătorească venirea lui Ali; şi toţi începură să mănânce,

să bea şi să se veselească, cât ţinu noaptea aceea!

A doua zi de dimineaţă, cum tocmai era vremea ca Ahmad să se ducă la divan în fruntea celor patruzeci ai lui, îi spuse prietenului său Ali:

— Ya Ali, trebuie să fii cu mare grijă la începutul şederii tale în Bagdad. Fereşte-te, dar, să nu care cumva să ieşi în oraş, ca să nu tragi asupra-ţi luarea-aminte a locuitorilor de aici, care-s tare sâcâitori! Nu cumva să crezi că Bagdadu-i Cairo! Bagdadul este cetatea de scaun a califului, şi iscoadele mişună pe-aici, cum mişună în Egipt muştele, iar puşlamalele şi ticăloşii foiesc ca pe acolo gâştele şi broaştele!

Şi Ali Argint-Viu răspunse:

— O, părinte al meu, oare am venit la Bagdad ca să mă închid ca o fecioara între pereţii unei case?

Ahmad însă îl îndemnă să aibă răbdare, şi plecă la divan în fruntea arcaşilor lui.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi treia noapte

Urmă:

Şi Ali Argint-Viu avu răbdare să stea închis vreme de trei zile în casa prietenului său. Într-a patra zi însă îşi simţi inima zburlită şi pieptul apăsat, şi îl întrebă pe Ahmad dacă nu cumva a venit ceasul pentru el să înceapă isprăvile care să-l facă vestit şi care să-l facă să merite bunăvoinţa califului! Ahmad răspunse:

— Tot lucrul la vremea lui, fiule. Lasă-mi mie toată sarcina de a mă îngriji de tine şi de a-i vorbi califului despre tine, mai înainte chiar ca tu să săvârşeşti vreo ispravă.

Dar, de cum plecă Ahmad-cel-Hoţoman, Argint-Viu nu-şi mai putu afla locul şi îşi zise: „Mă duc numai aşa, să răsuflu oleacă de aer şi să-mi răcoresc pieptul!“ Şi ieşi din

casă şi porni să străbată uliţele Bagdadului, trecând dintr-un loc în altul şi oprindu-se din când în când pe la vreo prăvălie de dulciuri ori pe la vreo prăvălie cu de-ale gurii, ca să mănânce vreo bucăţică ori să înfulece vreo plăcintă de foi. Şi iacătă că zări un alai de patruzeci de negri îmbrăcaţi în mătase roşie, pe cap cu nişte tichii înalte de pâslă albă şi înarmaţi cu nişte cuţitoaie de oţel. Mergeau doi câte doi, rânduiţi frumos, iar în urma lor, călare pe un catâr înfotăzat falnic, purtând pe cap un coif de aur împodobit cu un porumbel de argint şi îmbrăcată cu o cămaşă de zale de oţel, venea în toată slava şi strălucirea ei căpităneasa porumbeilor, Dalila-cea-Vicleană!

Tocmai ieşea de la divan şi se întorcea la han. Dar, când trecu pe dinaintea lui Ali Argint-Viu, pe care nu-l cunoştea şi care nici el n-o cunoştea, bătrâna fu izbită de frumuseţea, de tinereţea, de mijlocelul cel subţire, de boiul zarif, de înfăţişarea plăcută şi mai cu seamă de asemănarea lui la privire cu Ahmad-cel-Hoţoman, neprietenul ei. Şi pe dată îi şopti o vorbă unuia dintre negri, care se şi duse să iscodească în taină pe la neguţătorii din suk despre numele şi despre rosturile frumosului flăcău; ci nimeni nu ştiu să-i spună nimic. Încât, atunci când ajunse în foişorul ei de la han, Dalila o chemă pe fiică-sa, Zeinab şi îl ceru să-i aducă tipsia cu nisipurile de prorocit şi pe urmă adăugă:

— Fata mea, am văzut în suk un tinerel atât de frumos încât până şi frumuseţea, şi l-ar alege de prieten! Ci, o, fata mea, privirea lui seamănă tare ciudat cu privirea vrăjmaşului nostru Ahmad-cel-Hoţoman! Şi tare mă tem că străinul acesta, pe care nimeni din suk nu-l cunoaşte, să nu fi venit la Bagdad ca să ne facă vreun pocinog! Drept care vreau să cercetez în privinţa lui tipsia mea de ghicit!

La cuvintele acestea, scutura nisipul, după datina cabalistică, bombănind nişte vorbe talismanice şi citind de la coadă către cap nişte rânduri ebraice; pe urmă făcu pe o zăloagă de farmece nişte socoteli cu numere şi cu

litere algebrice şi alchimistice şi, întorcându-se către fiica-sa, îi spuse:

— O, fata mea, tinerelul cel frumos se cheamă Ali Argint-Viu din Cairo! Este prietenul vrăjmaşului nostru Ahmad-cel-Hoţoman, care nu l-a adus la Bagdad decât ca să ne facă vreo pehlivănie şi să se răzbune aşa de ponosul pe care i l-ai adus când l-ai îmbătat şi ai luat hainele lui şi ale celor patruzeci ai lui! De altmintrelea, şade chiar în casa lui Ahmad-cel-Hoţoman!

Ci fiică-sa Zeinab îi răspunse:

— O mamă, şi mai cam ce-o fi la urma-urmei? Au nu vezi că prea te-ai speriat de tinerelul acela?

Ea răspunse:

— Tipsia de nisip mi-a mai arătat, pe deasupra, că norocul tinerelului este mai presus, şi încă cu mult, ca norocul meu şi al tău!

Ea spuse:

— O să vedem noi, o, mamă!

Şi se şi îmbrăcă în rochia cea mai frumoasă, după ce îşi înmuie privirile cu beţişorul ei de kohl şi îşi împreună sprâncenele cu unsoarea ei neagră şi înmiresmată, şi plecă să încerce a da de tânărul nostru.

Şi începu să străbată agale sukurile din Bagdad, legănându-şi şoldurile şi rotindu-şi ochii sub iaşmac, şi aruncând priviri zdrobitoare de inimi, cu zâmbete către unii, cu făgăduieli tainice către alţii, cu fandoseli, cu marghioleli, cu fiţe, cu întrebări din ochi, cu chemări din sprâncene, cu ucideri din gene, cu sunări din brăţări, cu zvoană din zingălăi şi cu jar din toate lăuntrurile-i, până ce îl întâlni, dinaintea tejghelei unui neguţător de chenafa, chiar pe Ali Argint-Viu, pe care îi cunoscu numaidecât după frumuseţea lui. Atunci se apropie de el şi, ca din greşeală, îl izbi cu umărul de-l clătină din loc şi, parcă necăjită că-l lovise, îi spuse:

— Trăiască orbii, o, bine-văzătorule!

La cuvintele acestea, Ali Argint-Viu se mulţumi să zâmbească, uitându-se la frumoasa fetişcană ale cărei

priviri îl şi străpungeau dintr-o parte în cealaltă, şi răspunse:

— Oh, ce frumoasă eşti, o, fotiţo! A cui eşti?

Ea, de sub iaşmac, îşi închise pe jumătate ochii cei minunaţi şi răspunse:

— A oricărei făpturi frumoase care să semene cu tine!

Argint-Viu întrebă:

— Eşti măritată ori eşti fată?

Ea răspunse:

— Măritată, spre norocul tău!

El spuse:

— Atunci, mergem la tine ori la mine?

Ea răspunse:

— Aş vrea mai degrabă la mine! Află că sunt măritată cu un negustor; şi sunt fata unui negustor. Şi astăzi, pentru întâia oară, am putut să ies în sfârşit din casă, dat fiind că soţul meu are să lipsească o săptămână. Or eu, de îndată ce a plecat soţul, am vrut să mă veselesc şi i-am spus slujnicei mele să-mi gătească nişte bucate gustoase. Dar, întrucât bucatele cele mai gustoase nu pot fi dulci decât în tovărăşia prietenilor, am ieşit din casă să caut pe vreunul frumos şi bine crescut, cum eşti tu, ca să-l poftesc la masa mea şi să-şi petreacă noaptea cu mine! Şi te-am văzut, şi dragostea ta mi-a pătruns în inimă. Vei binevoi oare să-mi bucuri sufletul, să-mi alini inima şi să primeşti a mânca o îmbucătură la mine?

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi patra noapte

Urmă:

El răspunse:

— Când eşti poftit, nu poţi să nu primeşti!

Atunci fata o luă înaintea lui, iar el se ţinu după ea, din uliţă în uliţă, mergând în urmă-i la oarecare depărtare.

Or, pe când păşea în felul acesta pe urmele ei, Ali gândea: „Ya Ali, ce nesocotinţă săvârşeşti, străin nou venit aici cum eşti! Cine ştie de nu te dai pradă mâniei soţului, care ar putea să cadă asupra ta deodată în vreme ce dormi, şi, ca să se răzbune pe tine, să-ţi reteze ce ai mai scump! Şi de altfel, un înţelept a spus: «Acela care se dedă dezmăţului într-o ţară străină în care se află ca oaspete, va fi pedepsit de Găzduitorul-cel-Mare!» Mai cuminte ar fi, aşadar, pentru tine, să-ţi ceri iertare cuviincios de la ea, spunându-i câteva cuvinte drăguţe". Se prilejui, deci, de o clipă când se aflau într-un loc mai îngust, se apropie de fată şi îi spuse:

— O, tinerico, na, ia dinarul acesta, şi să lăsăm altă dată întâlnirea noastră!

Ea răspunse:

— Pe Numele-cel-mai-de-seamă! trebuie numaidecât să-mi fii oaspete astăzi, căci niciodată nu m-am simţit atât de dornică de zbeg şi de bucurii ca acuma!

Atunci el o urmă şi ajunse cu ea în faţa unei case mari, la o uşă încuiată cu un zăvor vârtos de lemn. Şi tânăra se prefăcu a căuta în rochia ei cheia ca să descuie, pe urmă strigă, descumpănită:

— Ia uite că mi-am pierdut cheia! Acuma cum să fac să deschid poarta?

Pe urmă se prefăcu a-şi lua seama şi îi spuse:

— Deschide-o tu!

El spuse:

— Cum aş putea să deschid un zăvor, fără cui şi fără lacăt? Nu pot să mă hotărăsc nici să-l descui cu de-a sila!

Drept orice răspuns, ea îi aruncă pe sub iaşmac două ochiade care îi descuiară lui Ali toate zăvoarele cele mai ascunse; pe urmă adăugă:

— Nu trebuie decât să-l atingi, şi are să se şi descuie!

Şi Argint-Viu puse mâna pe zăvorul de lemn, iar Zeinab bolborosi asupra lui numele mamei lui Moise! Şi pe dată zăvorul se trase la o parte şi uşa se deschise. Intrară amândoi, şi fata îl duse într-o sală plină cu arme scumpe

şi coperită cu chilimuri alese, unde îl pofti să ia loc. Şi, fără a mai zăbovi, aşternu masa şi, aşezându-se lângă el, începu să mănânce cu el şi să-i dea ea însăşi îmbucăturile în gură, pe urmă să bea cu el şi să se veselească, ci fără a-i îngădui s-o atingă ori să-i fure vreun sărut ori vreo ciupitură măcar sau vreo muşcătură cât de cât; căci, de fiecare dată când Ali se apleca dând s-o sărute, ea îşi punea repede mâna între obrazul ei şi buzele tânărului, şi sărutarea flăcăului, nu-i atingea în felul acesta decât mâna. Şi, la ghesurile lui, Zeinab răspundea:

— Plăcerea nu-i deplină decât noaptea!

Masa se încheie în felul acesta; şi se ridicară să se spele pe mâini, şi ieşiră la puţul din curte; şi Zeinab vru să tragă cu mâinile ei funia şi roata, şi să scoată ciutura din fundul fântânii; ci deodată dete un ţipăt şi se aplecă peste ghizduri, bătându-se în piept şi frângându-şi braţele, pradă unei deznădejdi amarnice; şi Argint-Viu o întrebă:

— Ce ai păţit, o, tu, ochi al meu?

Ea răspunse:

— Inelul meu de rubin, care-mi era prea larg pe deget, mi-a alunecat şi a căzut în adâncul fântânii. Soţul meu mi l-a cumpărat ieri, pe cinci sute de dinari! Iar eu, văzând că e prea larg, l-am înţepenit cu nişte ceară! Da degeaba, că uite că mi-a căzut aici!

Pe urmă adăugă:

— Am să mă dezbrac numaidecât şi am să mă bag în fântână, care nu-i adâncă, să-mi caut inelul! Întoarce-te, dar, cu faţa la perete, ca să pot să mă dezbrac!

Ci Argint-Viu răspunse:

— Ce ocară ar fi pentru mine, o, stăpână a mea, dacă aş îndura să cobori tu în fântână, cu mine de faţă! Mă bag eu să-ţi caut inelul!

Şi se şi dezbrăcă, apucă cu mâinile amândouă funia din fâşii de palmier de pe vârtej şi se lăsă cu ciutura în adâncul fântânii. Când ajunse în apă, dete drumul funiei şi se cufundă să caute inelul; iar apa îi ajungea până la

umeri, rece şi neagră în beznă. Şi, în clipa aceea, Zeinab-cea-Isteaţă trase iute ciutura în sus şi-i strigă lui Argint-Viu:

— Acum poţi să-l chemi în ajutor pe prietenul tău Ahmad-cel-Hoţoman!

Şi plecă din casa aceea fără a mai zăbovi, ducând cu ea şi hainele lui Argint-Viu. Pe urmă, fără să mai închidă poarta după ea, se întoarse la maică-sa.

Or, casa în care Zeinab îl ademenise pe Argint-Viu era casa unui emir divanit, care se afla plecat din oraş pentru nişte treburi. Încât, atunci când se întoarse acasă şi când văzu uşa deschisă, fu încredinţat că în casa lui intrase vreun hoţ, aşa că îşi strigă vizitiul şi începu să cerceteze peste tot, ci, văzând că nimica nu lipsea şi că nu era nici urmă de vreun hoţ, se linişti cu totul. Pe urmă, vrând să-şi facă spălările cele după sfânta datină, îi spuse rândaşului:

— Ia ulciorul şi du-te de-l umple cu apă proaspătă din fântână!

Şi sluga se duse la fântână şi coborî ciutura şi, când socoti că s-a umplut, dete s-o tragă în sus; ci băgă de seamă că e cumplit de grea. Atunci se uită în fântână şi văzu, stând pe ciutură, un fel de umbră neagră, care gândi să fie vreun efrit! Atunci dete drumul funiei şi, înfricoşat, o luă la fugă ţipând:

— Ya sidi, în fântână noastră este un efrit! Stă în ciutură!

Atunci emirul îl întrebă:

— Şi cum e?

El spuse:

— Este năprasnic şi negru! Şi grohăie ca un porc!

Şi emirul îi spuse:

— Fugi degrabă şi caută patru dascăli cititori de *Coran,* ca să vină şi să citească din *Coran* asupra acestui efrit şi să-l descânte.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi cincea noapte

Urmă:

Şi grăjdarul dete fuga să-i aducă pe dascălii cititori din *Coran,* care se aşezară împrejurul fântânii şi începură să rostească surele cele alungătoare de demoni, în vreme ce grăjdarul şi stăpânul său trăgeau de funie şi scoteau ciutura din puţ. Şi toţi, peste măsură de înfricoşaţi, îl văzură pe efritul cu pricina, care nu era altul decât Ali Argint-Viu, cum sări în picioare afară din ciutură, strigând:

— Allah akbar!

Şi cei patru dascăli îşi ziseră:

— Ăsta-i un efrit dintre cei drept-credincioşi, de vreme ce rosteşte Numele!

Emirul însă pricepu numaidecât că era un om ca toţi oamenii, şi îi spuse:

— Nu cumva eşti vreun hoţ?

El răspunse:

— Nu, pe Allah! da sunt un biet păcătos! Adormisem pe ţărmul Tigrului, şi am visat ceva; când m-am trezit şi am băgat de seamă că am păţit ocara, am intrat în apă să mă spăl de o volbură m-a dus la fund şi un vârtej de valuri m-a împins prin pânza de apă de sub pământ până în fintâna aceasta, unde mă aştepta norocul şi izbăvirea prin mijlocirea ta!

Emirul nu se îndoi nicio clipită de adevărul spuselor lui Ali şi zise:

— Totul se împlineşte după cum a fost scris!

Şi îi dete o mantie veche de-a lui să se acopere, şi îl lăsă să plece, căinându-l pentru şederea în apa rece din fântână.

Când Argint-Viu ajunse acasă la Ahmad-cel-Hoţoman, unde era mare îngrijorare din pricina lui, şi povesti ce păţise, tare îşi mai râseră de el, mai cu seamă Ayub Spinare-de-Cămilă, care îi spuse:

— Pe Allah! cum de-ai putut să fii căpitan de hoţi la Cairo şi să te laşi înşelat şi jefuit la Bagdad de-o fetişcană?

Iar Hassan-cel-Pehlivan, care tocmai se afla în ospeţie la soţul lui, îl întrebă pe Argint-Viu:

— O, biet egiptcanule, cunoşti baremi numele fetişcanei care te-a amăgit, şi ştii cine-i ca şi a cui fată este?

El răspunse:

— Da, pe Allah! este fata unui negustor şi soţia unui negustor! Da cum o cheamă nu mi-a spus!

— La cuvintele acestea, Hassan-cel-Pehlivan izbucni într-un hohot de râs năprasnic şi zise:

— Păi să-ţi spun eu! Aceea pe care o socoti femeie măritată este fată mare, pun mâna-n foc! Şi numele ei este Zeinab! Şi nu e fata nici unui negustor, ci-i fata Dalilei-cea-Vicleană, căpităneasa porumbeilor noştri călători! Ea şi cu maică-sa ar putea să învârtească tot Bagdadul pe degetul lor cel mic, ya Ali! Şi tot ea-i şi cea care şi-a făcut râs de mai-marele tău şi l-a lăsat fără ţoale, şi pe el şi pe cei patru zeci pe care-i vezi colea!

Şi cum Ali Argint-Viu cugeta adânc, Hassan-cel-Pehlivan îl întrebă:

— Ce gândeşti acuma să faci?

El răspunse:

— Să mă însor eu ea! Căci, cu toate câte-au fost, mi-i amarnic de dragă!

Atunci Hassan îi spuse:

— Apoi dacă-i aşa, copile dragă, am să-ţi spun eu ce să faci, căci, fără de mine, poţi de la bun început să dai uitării un gând atâta de năstruşnic, să-ţi faci jurământul de lepădare şi să-ţi molcomeşti sufletul în privinţa fetişcanei celei dulci!

Argint-Viu strigă:

— Ya Hassan, ajută- mă şi sfătuieşte-mă!

El îi spuse:

— Cu toată inima! ci numai cu învoiala ca de acuma

înainte să nu mai bei decât din palma mea şi să nu mai umbli decât sub flamura mea! Iar eu, dacă-i aşa, îţi făgăduiesc biruinţa în ceea ce gândeşti şi împlinirea dorurilor tale!

El răspunse:

— Ya Hassan, sunt copilul şi ucenicul tău!

Atunci Pehlivanul îi spuse:

— Începe dar de te dezbracă!

Şi Argint-Viu aruncă de pe el mantia cea veche şi rămase gol-goluţ!

Atunci Hassan-cel-Pehlivan luă un vas plin cu smoală şi o pană de găină, şi înnegri tot trupul lui Argint-Viu şi toată faţa, aşa de bine încât îl făcu să semene întocmai cu un negru; pe urmă, ca să desăvârşească asemănarea, îi zugrăvi cu un roşu aprins buzele şi marginile pleoapelor, îl lăsă să se usuce oleacă, îi ascunse sub un ştergar preacinstita moştenire de la tătâne-său, pe urmă îi zise:

— Iacătă-te preschimbat într-un harap, ya Ali!

Şi tot aşa ai să te faci acuma bucătar. Află că bucătarul Dalilei, cel care găteşte bucatele pentru Dalila, pentru Zeinab, pentru cei patruzeci de negri şi pentru cei patruzeci de câini din neamul câinilor ciobăneşti ai lui Soliman, este, ca şi tine, un negru! Ai să te duci să cauţi a-l înlâlni şi ai să vorbeşti cu el în graiul negrilor şi, după salamalekuri, ai să-i spui: „Multă vreme-i, o, frate negru, de când n-am mai băut laolaltă acea minunată buzà, băutura noastră, şi n-am mai mâncat chebab de miel! Hai să ne cinstim acuma!“ El are să-ţi răspundă că îndatoririle şi grijile bucătăriei nu-i îngăduie, şi are să te poftească la bucătăria lui! Tu atunci, acolo, ai să încerci să-l îmbeti şi să-l iscodeşti ce fel de bucate, şi câte, bucătăreşte el pentru Dalila şi fiică-sa. Şi ce dă de mâncare celor patruzeci de negri şi celor patruzeci de câini, şi în ce loc se află cheile de la bucătărie şi de la haznaua cu zaherea, şi despre tot! Şi el are să-ţi spună tot! Întrucât un om beat nu mai tăinuieşte nimic din cele despre care n-ar pomeni nimic atunci când nu este beat. De cum ai să

scoţi de la el toate aceste amănunte, ai să-l adormi cu nişte bang, ai să te îmbraci cu hainele lui, ai să înfigi cuţitoaiele lui la chimirul tău, ai să iei coşul lui de cumpărături, ai să te duci la suk să cumperi carne şi legume, ai să te întorci la bucătărie, ai să te duci apoi pe la prăvălii să iei cele ce-ţi mai trebuie, unt, ulei, orez şi alte asemenea lucruri, ai să găteşti mâncărurile după învăţătura căpătată, ai să le pui frumos în farfurii, ai să amesteci în ele bangul, şi ai să te duci să le dai Dalilei, fiică-si, celor patruzeci de negri şi celor patruzeci de câini, pe care în felul acesta ai să-i adormi. Atunci, ai să-i despoi pe toţi de haine şi de tot ce au pe ei, şi ai să aduci totul la mine. Ci dacă, ya Ali, râvneşti să ajungi a o dobândi pe Zeinab de soţie, mai trebuie, pe deasupra, să pui mâna şi pe cei patruzeci de porumbei călători ai califului, să-i închizi într-o colivie şi să-i aduci la mine.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute cincizeci şi şasea noapte

Urmă:

Auzind acestea, Ali Argint-Viu, drept orice alt răspuns, îşi duse mâna la frunte şi, fără a rosti o vorbă, plecă să-l caute pe bucătarul cel negru. Dete de el în suk şi, după salamalekurile de bunîntâlniş, îl pofti să bea buzà. Bucătarul însă îi răspunse că nu are vreme şi îl pofti pe Ali să-l însoţească la foişor. Acolo, Argint-Viu făcu întocmai cum îl învăţase Hassan-cel-Pehlivan şi, de îndată ce îşi îmbată gazda, îl iscodi despre mâncărurile zilnice. Bucătarul, răspunse:

— O, frate negru, în fiecare zi, ca masă de prânz trebuie să gătesc pentru Sett Dalila şi Sett Zeinab cinci feluri osebite şi de culori osebite; şi tot atâtea feluri ca masă de seară. Ci astăzi mi-au poruncit să mai gătesc două tăvi pe deasupra. Încit uite colea felurile pe care

trebuie să le gătesc de prânz: linte, mazăre, o tocana de berbec cu sos şi nişte sorbet de trandafir; iar tăvile cele două cerute pe deasupra, acelea-s una cu nişte orez cu miere şi cu şofran, iar alta cu boabe de granată cu migdale descojite, cu zahăr şi cu frişca şi mirodenii!

Ali îl întrebă:

— Şi cum le serveşti masa de obicei stăpânelor tale?

El răspunse:

— Le aştern masa osebit fiecăreia.

El întrebă:

— Da celor patruzeci de negri?

El răspunse:

— Le dau bob fiert şi legume fierte cu unt şi cu ceapă, şi, ca băutură, o cană cu buzà! E de ajuns pentru ei!

El întrebă:

— Da câinilor?

El răspunse:

— Câinilor le dau trei uncii de carne fiecăruia şi oasele care rămân de la masa stăpânelor mele!

După ce află toate astea, Argint-Viu amestecă repede nişte bang în băutura bucătarului care, cum o sorbi, cum se şi prăbuşi pe jos ca un bivol negru. Atunci Argint-Viu înşfacă cheile care erau agăţate într-un cui, şi cunoscu cheia de la bucătărie după foiţele de ceapă şi după fulgii lipiţi pe ea, iar cheia de la cămară o cunoscu după uleiul şi după untul cu care era unsă. Şi plecă să ia ori să cumpere toate câte îi erau de trebuinţă ca să gătească şi, călăuzit de pisica bucătarului, care până şi ea fu amăgită de asemănarea lui Ali cu stăpânul ei, se vântură prin tot hanul, de parcă acolo ar fi locuit de când era copil, găti bucatele, aşternu mesele şi le dete să mănânce, Dalilei, fiică-si Zoinab, negrilor şi câinilor, după ce le puse în mâncare bangul, fără ca să fi băgat de seamă careva schimbarea bucătarului ori a bucatelor. Şi-aşa!

Când Argint-Viu văzu că toată lumea din foişor adormise, ca urmare a înghiţirii bangului, o dezbrăcă mai întâi pe bătrână şi o găsi peste măsură de urâtă şi în

totului-tot îngreţoşătoare. Îi luă, aşadar, hainele de fală şi coiful, şi trecu în odaia frumoasei Zoinab, pe care o îndrăgise şi pentru care săvârşea acel furtişag. O lăsă goală-goluţă şi o găsi minunată, şi vrednică de râvnit, şi îngrijită, şi curată, şi plăcut mirositoare; ci, fiind el băiat foarte la locul lui, nu vroi să se bucure de ea fără buna ei voie, şi se mulţumi numai să-i cerceteze pielea, ca să-i poată cântări mai bine preţul viitor, şi ca tărie, şi ca dulceaţă, şi ca fierbinţeală, şi ca simţire; şi anume spre a cerceta mai bine această însuşire din urmă, o gâdili la tălpi şi văzu, după năpraznica zvâcnitură de picior cu care fata îl plezni, că era peste măsură de simţitoare. Atunci, încredinţat în felul acesta despre firea ei, îi luă hainele şi se duse să-i despoaie şi pe harapi; pe urmă, se sui pe terasă, intră în porumbar şi înhaţă toţi porumbeii pe care îi puse într-o colivie şi, liniştit, fără a mai închide uşile, se întoarse acasă la Ahmad-cel-Hoţoman, unde îl aştepta Hassan-cel-Pehlivan, căruia îi dete toată prada, precum şi porumbeii. Iar Hassan-cel-Pehlivan, minunat de iscusinţa lui, îl firitisi şi îi făgădui sprijin ca s-o dobândească pe Zoinab de soţie.

Estimp, Dalia-cea-Vicleană se trezi cea dintâi din somnul în care o cufundase bangul. Îi trebui o bună bucată de vreme până ce să-şi vină de-a binelea în simţiri: ci, când pricepu că fusese adormită, sări în picioare, se îmbrăcă cu hainele-i obişnuite de femeie bătrână şi dete fuga întâi şi-ntâi la porumbărie, pe care o găsi goală-goluţă de toţi porumbeii. Coborî atunci în curtea hanului şi îşi văzu câinii cum mai dormeau încă, întinşi ca morţi în cuştile lor. Îi căută apoi pe negri, şi-i găsi cufundaţi în somn, şi tot aşa şi pe bucătar. Atunci, alergă, mânioasă cum nu se mai poate, în odaia fiică-sii Zeinab, şi o găsi şi pe fată adormită, goală toată, cu o bucată de hârtie agăţată la gât cu un firicel. Despături hârtia şi citi slovele acestea: „Eu, Ali Argint-Viu din Cairo, şi nimeni altul decât eu, sunt îndrăzneţul, neînfricatul, iscusitul şi dibaciul făptaş al acestei isprăvi!” Văzând cele

scrise, Dalila gândi: „Cine ştie dacă afurisitul ăsta nu i-o fi spart lăcăţelul!“ Şi se aplecă degrabă asupra fiică-sii, o cercetă şi văzu că lăcăţelul era neatins. Faptul o mai alină oleacă şi o hotărî s-o trezească pe Zeinab, dându-i să răsufle un leac împotriva bangului. Pe urmă, îi povesti fetei tot ce se petrecuse şi adăugă:

— O, fata mea, se cade totuşi să-i fii recunoscătoare acestui Argint-Viu că nu ţi-a spart lăcăţelul, când i-ar fi fost atâta de lesne! În loc să-ţi crunteze porumbiţa, s-a mulţumit să ia porumbeii califului. Ce să ne facem acuma?

Ci pe dată şi găsi un mijloc de a căpătă îndărat porumbeii, şi-i spuse fiică-sii:

— Aşteaptă-mă aici! N-am să lipsesc mult.

Şi ieşi din foişor, şi se îndreptă către casa lui Ahmad-cel-Hoţoman, şi bătu la poartă.

Numaideeât, Hasan-cel-Pehlivan, care era acolo, strigă:

— Asta-i Dalila-cea-Vicleană! O cunosc după cum bate. Dă fuga de-i deschide, ya Ali!

Şi Ali, însoţit de Spinare-de-Cămilă, se duse să-i deschidă Dalilei, care întră, cu chipul zâmbitor, şi-i salută pe toţi cei de faţă.

Or, Hassan-cel-Pehlivan, Ahmad-cel-Hoţoman şi toţi ceilalţi se aflau tocmai în clipa aceea tolăniţi pe jos în jurul mesei şi prânzeau, mâncând porumbei fripţi, cu castraveţi şi ridichi de lună. Încât, atunci când Dalila intră, Pehlivanul şi Hoţomanul se ridicară în cinstea ei şi îi spuseră:

— O, mătuşă plină de har, maică a noastră, ia şezi de mănâncă dimpreună cu noi din porumbeii aceştia! Ţi-am păstrat neatinsă partea ta de ospăţ!

La vorbele acestea, Dalila simţi lumea înnegurându-se dinaintea ochilor ei şi strigă:

— Au vouă nu vi-i pic de ruşine să furaţi şi să frigeţi porumbeii pe care califul îi preţuieşte mai mult chiar decât pe copiii lui?

Ei răspunseră:

— Păi cine-a furat porumbeii califului, o, maică a noastră?

Ea spuse:

— Egipteanul ăsta, Ali Argint-Viu!

Ali răspunse:

— O, mamă a frumoasei Zeinab, atunci când am fript porumbeii aceştia, habar n-am avut că sunt hulubi călători. Oricum ar fi, iacătă-l pe cel ce ţi se cuvine!

Şi îi întinse unul dintre porumbeii fripţi.

— Atunci Dalila luă o bucăţică din aripa porumbelului, o duse la gură, gustă oleacă şi strigă:

— Pe Allah, porumbeii mei încă-s vii! Căci nu-i asta carnea lor! I-am hrănit cu boabe amestecate cu mosc şi i-aş cunoaşte numai după mireasma şi gustul cărnii lor!

La vorbele acestea ale Dalilei, toţi cei de faţă începură să râdă, şi Hassan-cel-Pehlivan îi zise:

— O, maică a noastră, porumbeii tăi se află în bună pază la mine! Şi mă învoiese să ţi-i dau îndărăt, dar numai cu o înţelegere!

Ea zise:

— Vorbeşte, ya Hassan! Primesc de mai înainte orice vei cere; şi iacătă-mi capul dat în mâinile tale!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi şaptea noapte

Urmă:

Hassan zise:

— Ei bine, dacă vrei să capeţi îndărăt porumbeii, nu ai decât să împlineşti dorinţa lui Ali Argint-Viu din Cairo, fruntea flăcăilor noştri!

Ea întrebă:

— Şi care-i este dorinţa?

El zise:

— Dorinţa lui este de a se însura cu fiică-ta Zeinab!

Ea răspunse:

— Asta-i o cinste şi pentru mine şi pentru ea! Pe capul şi pe ochii mei! Ci nu o pot sili pe fiică-mea să se mărite fără de voia ei. Du-mi, aşadar, mai întâi porumbeii îndărăt! Căci nu cu furtişaguri se cuvine a o dobândi pe fata mea, ci cu drăgălăşeniile cele plăcute!

Atunci Hassan îi spuse lui Ali:

— Dă-i îndărăt porumbeii!

Argint-Viu îi dete Dalilei colivia. Dalila îi spuse:

— Acum, copile dragă, dacă doreşti cu adevărat să te uneşti în bună datină cu fata mea, nu cu mine trebuie să vorbeşti, ci cu moşu-său, fratele meu Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit. Întrucât el este ocrotitorul legiuit al fetei mele; şi nici eu, nici ea, nu putem nimic fără îngăduiala lui! Da îţi făgăduiesc că am să-i vorbesc despre tine fetei mele şi că am să stăruiesc pentru tine pe lângă Zoraik, fratele meu!

Şi plecă râzând, să-i povestească fiică-sii Zeinab cele ce se petrecuseră, şi cam cum o cerea Ali Argint-Viu de soţie. Şi Zeinab răspunse:

— O, maică a mea, din parte-mi n-am nimic împotriva acestei căsătorii; Ali este frumos şi drăguţ şi, pe deasupra, s-a purtat tare cuviincios faţă de mine, nesfărâmând ceea ce putea să sfarme pe când dormeam!

Dalila însă răspunse:

— O, fata mea, mi se pare că până o izbuti să te dobândească de la moşu-tău Zoraik, Ali are să-şi cam piardă mâinile şi picioarele, de nu cumva şi zilele, în amarnica încercare.

Şi-atâta cu ele!

Estimp, Ali Argint-Viu îl întrebă pe Hassan-cel-Pehlivan:

— Da ia spune-mi, cine-i acest Zoraik şi unde se află prăvălia lui, ca să mă duc numaidecit la el s-o cer de soţie pe fata soră-sii!

Pehlivanul răspunse:

— Fiule, de-acuma poţi să-ţi faci mărturisirea de lepădare în privinţa frumoasei Zeinab, dacă socoţi s-o

capeţi de la pehlivanul acela afurisit care se cheamă Zoraik! Află, dar, ya Ali, că bătrânul Zoraik, neguţător acuma de peşte prăjit, a fost odinioară căpitan de hoţi, vestit în tot Irakul pentru isprăvile lui, mai de pomină decât ale mele, ale tale şi ale fratelui nostru Ahmad-cel-Hoţoman! E un pungaş atâta de viclean şi de dibaci, ca e în stare, fără a se mişca din loc, să găurească un munte, să şparlească toate stelele de pe cer şi să fure kohlul care împodobeşte ochiul lunii. Nici unul dintre noi nu se poate asemui cu el în viclenii, în răutăţi şi în tot felul de şiretlicuri. Dreptu-i că acuma s-a potolit şi că, lăsându-se de meseria-i de hoţ şi de căpitan de hoţi de odinioară, a deschis prăvălie şi s-a făcut neguţător de peşte prăjit. Da asta nu l-a silit nicidecum să nu-şi mai păstreze câte ceva din isteţiile-i de altă dată. Încât, ya Ali, ca să pricepi câte ceva despre iscusinţa acestui hoţoman, n-am să-ţi povestesc decât cea mai proaspătă înşelăciune pe care a ticluit-o şi de care se slujeşte ca să aducă muşterii la prăvălia lui şi să-şi desfacă peştele. La mijlocul uşii de intrare de la prăvălia lui, a atârnat, de capătul unei sfori de mătase, o pungă cu o mie de dinari, averea lui toată, şi a pus pristavul să dea de ştire în tot sukul: „O, voi toţi, lotri din Irak, hoţomani din Bagdad, tâlhari din pustie, furi din Egipt, ascultaţi şi aflaţi! Şi voi toţi, ginni şi efriţi din văzduhuri şi de sub pământuri, ascultaţi şi aflaţi! Orişicine-orişicare o putea să şterpelească punga atârnată în prăvălia lui Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, a aceluia să fie pe bun drept!” Or, lesne poţi pricepe dacă după atare strigare muşteriii nu s-au grăbit să dea fuga şi să încerce să ciordească punga, cumpărând peşte; dar nici cel mai dibaci dintre ei n-a izbutit căci vicleanul de Zoraik a meşterşugit o mahinărie întreagă, legată printr-o frânghie de punga aceea agăţată. Or, punga, oricât de uşor ai atinge-o, pune în mişcare mahina întocmită dintr-un şir vuitor de clopoţei şi de zurgălăi, care fac atâta zarvă încât Zoraik, dacă se află cumva prin fundul prăvăliei ori dacă e ţinut cu vorba de vreun muşteriu,

aude zarva şi are vreme să-şi scape punga de la şterpeleală. Pentru aceasta, nu are decât să se plece şi să ia o bucăţoaie de plumb dintr-un morman de asemenea bucăţoaie, pe care şi l-a grămădit la picioare, şi s-o zvârle din toate puterile după hoţ, sfărâmându-i fie o mână, fie un picior, ori zdrobindu-i chiar căpăţâna. Încât, ya Ali, te sfătuiesc să te laşi de gândul tău; altminteri, ai să fii ca acei inşi care se iau după câte o înmormântare şi se jelesc fără ca baremi să ştie numele celui mort. Nu poţi să te lupţi cu un hoţoman ca ăsta. Eu, în locul tău, aş uita-o şi pe Zeinab şi însurătoarea cu ea; căci uitarea este începutul fericirii; şi cine a uitat un lucru, de-aci înainte poate să trăiască fără el!

După ce Ali Argint-Viu ascultă vorbele acestea ale chibzuitului Hassan-cel-Pehlivan, strigă:

— Nu, pe Allah! nu m-aş putea hotărî s-o uit vreodată pe fata aceea cu ochi întunecoşi, atâta de simţitoare şi de focoasă! Ar fi o ocară pentru un om ca mine! Se cuvine, dar, să mă duc să încerc a şterpeli punga şi, în felul acesta, să-l silesc pe lotrul cel bătrân să îngăduie însurătoarea mea, dându-mi fata în schimbul pungii!

Şi pe dată plecă să-şi cumpere nişte haine de fată şi se îmbrăcă în ele, după ce-şi alungi ochii cu kohl şi îşi văpsi degetele cu hennea. După care, îşi trase sfios iaşmacul de mătase peste faţă şi începu să păşească, de încercare, legănându-se ca femeile, şi izbuti de minune. Dar nu se mulţumi cu atâta...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi opta noapte

Urmă:

...Dar nu se mulţumi cu atâta! Trimise să i se aducă o oaie, o înjunghie, îi strânse sângele într-un vas, îi scoase burta, i-o umplu cu sângele strâns şi şi-o aşeză pe

pântece, sub haine, aşa fel încât să-l facă să semene cu o femeie însărcinată. După care, tăie gâtul la două găini, le scoase pipotele, pe care le umplu cu lapte călduţ, şi îşi puse câte una pe fiecare sân, aşa fel ca să pară cât mai trupeş în părţile acelea şi să se asemuie cu o femeie pe cale de a naşte. Şi-apoi, ca nimica să nu lase de dorit, îşi aşternu peste poponău câteva rânduri de ştergare înmuiate în scrobeală care, odată uscate, îi făcură un dos înfricoşător şi, totodată, vârtos! Preschimbat aşa, Argint-Viu ieşi în drum şi se îndreptă încetişor către prăvălia lui Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, în vreme ce, la vederea lui, oamenii strigau:

— Ya Allah, ce fund mare!

Pe drum, Argint-Viu, până la urmă începând să se simtă stingherit din pricina ştergarelor scrobite ce-l zgâriau, strigă după un măgărar care tocmai trecea cu măgarul pe acolo şi se cocoţă pe măgar cu mare grijă, ca nu cumva să plesnească băşica umplută cu sânge ori pipotele cele pline cu lapte, şi aşa ajunse în faţa prăvăliei cu peşte prăjit unde în adevăr văzu punga spânzurată la uşă şi pe Zoraik frigându-şi peştele, pe care îl privea cu un ochi, pe când cu ochiul celălat veghea forfota de du-te-vino a muşteriilor şi a trecătorilor. Atunci Argint-Viu îi spuse măgărarului:

— Ya hammar, am simţit în nas mirosul de peşte prăjit şi, femeie însărcinată cum sunt, râvnesc să mă înfrupt şi eu cu o bucăţică! Dă fuga şi adu-mi una să gust numaidecât, că de nu, am să lepăd iacă aci în drum, fără de nicio îndoială!

Atunci măgărarul îşi opri măgarul dinaintea prăvăliei şi îi zise lui Zoraik:

— Dă-mi degrabă un peşte prăjit pentru femeia aceasta însărcinată, căci copilul, din pricina miresmei de peşte prăjit, stă să se zbată amarnic şi-i în primejdie să iasă lepădat!

Lotrul cel bătrin răspunse:

— Aşteaptă oleacă. Peştele încă nu-i prăjit! Şi-apoi,

dacă nu poţi s-aştepţi, poţi să-mi arăţi cam cât de lat ţi-e fundul!

Măgărarul spuse:

— Dă-mi unul din cei de pe tejghea!

El răspunse:

— Aceia nu-s de vânzare!

Pe urmă, fără a mai lua seama la măgărarul care o ajuta pe prepusa femeie însărcinată să se dea jos de pe măgar şi o aducea să se rezeme, plina de griji şi de spaime, de usciorul prăvăliei, Zoraik, cu zâmbetul meseriei pe buze, îşi învârtea mai departe peştii în tigaie, cântându-şi strigătele-i de neguţător:

Bucale pentru cei cu gusturi rare,
O, carne a păsărilor din mări şi izvoare!
Aur şi argint ce se capătă
Pe-un bănuţ de aramă, fără camătă!
O, peşti care vă zvârcoliţi
În uleiul în care vă prăjiţi.
O, bucale pentru cei cu gusturi rare f

Or, în vreme ce Zoraik îşi cânta în felul acesta strigătele, femeia cea însărcinată scoase deodată un ţipăt greu, pe când un val de sânge năboia de sub fustele ei şi curgea în prăvălie, şi gemu cu mare caznă:

— Ai! Ai! Ui! Ui! Rod al sufletului meu! Ai! mi se rupe pântecul! Uf! vintrele mele! Of! copilul meu!

Văzând acestea, măgărarul urlă către Zoraik:

— Na, barbă afurisită! Ţi-am spus! N-ai vrut şă-i potoleşti jindul, şi-acuma a lepădat! Ai să răspunzi dinaintea lui Allah şi a soţului ei!

Atunci Zoraik, cam speriat de întâmplare şi temându-se să nu se murdărească de sângele ce curgea din femeie, se trase mai către fundul prăvăliei, pierzând din vedere o clipită punga spânzurată la intrare. Atunci, Argint-Viu dete să se slujească de acel scurt prilej şi să înhaţe punga; ci nici nu întinse bine mâna către ea, că şi răsună o zarvă

cumplită de clopoţei, de zurgălăi şi de fierării, din toate colţurile prăvăliei, vestindu-l pe Zoraik, care sări şi, zărind mâna întinsă a lui Argint-Viu, pricepu dintr-o aruncătură de ochi tertipul cu care vroia să-l înşele, apucă o bucăţoaie de plumb şi i-o zvârli drept în pântece, răcnindu-i:

— A, păsăruică de spânzurătoare! na, ţine de colea!

Şi plăcinta de plumb fu aruncată atât de năpraznic, încât Ali se duse de-a berbeleacul până în uliţă, zvârcolindu-se în ştergarele lui scrobite, în sângele şi în laptele din pipotele pleznite, şi gata să-şi dea duhul din pricina loviturii. Ci izbuti cu chiu cu vai să se scoale şi să se târască până la casa lui Ahmad-cel-Hoţoman, unde îşi povesti încercarea cea fără de rod, în vreme ce trecătorii se strângeau în faţa prăvăliei lui Zoraik şi îi strigau:

— Tu eşti oare negustor în suk ori mai degrabă un bătăiaş de meserie? Dacă eşti negustor, vezi-ţi fără gâlceavă de meseria ta, dă jos punga aceea blestemată şi cruţă lumea de vicleniile şi de răutăţile tale!

El răspunse, zborşindu-se:

— În Numele lui Allah! Bismillah! Pe capul şi pe ochii mei!

Estimp, Ali Argint-Viu, ajuns acasă şi venindu-şi în sine după amarnica lovitură pe care o îndurase, nu vroi în ruptul capului să se lase de gândul lui. Se duse de se spălă şi se curaţi, se îmbrăcă în haine de rândaş, luă o farfurie goală într-o mână şi cinci bani de aramă în mâna cealaltă, şi plecă la prăvălia lui Zoraik să cumpere peşte.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi noua noapte

Urmă:

Îi întinse, aşadar, lui Zoraik cei cinci bănuţi de aramă şi îi spuse:

— Pune-mi nişte peşte în farfurie!

Şi Zoraik răspunse:

— Pe capul meu, o, stăpâne!

Şi vru să-i dea rândaşului din peştele ce se afla aşezat în tava de pe tejghea; rândaşul însă nu vroi să ia din acela, spunând:

— Vreau să fie cald!

Şi Zoraik răspunse:

— Păi, să-l prăjesc! Aşteaptă oleacă să aţâţ focul!

Şi se duse în odăiţa din spate a prăvăliei.

Numaidecât, Argint-Viu se şi folosi de clipa aceea şi duse mâna către pungă; ci deodată întreaga prăvălie vui de zarva asurzitoare a clopoţeilor, a tinichelelor şi a lănţuşurilor; şi Zoraik, sărind dintr-o parte în cealaltă a prăvăliei, înşfăca o bucăţoaie de plumb şi o aruncă din toate puterile lui în capul prefăcutului rândaş, strigându-i:

— A, neisprăvitule, socoteai că nu te-am mirosit dintru început, după cum ţineai farfuria şi banii?

Argint-Viu însă, care se învăţase minte de la întâia încercare, se feri de lovitură, lăsându-şi capul repede în jos, şi o zbughi din prăvălie, pe când bucăţoaia cea grea de plumb se opri drept într-o tavă cu castroane pline de lapte covăsit, pe care o purta pe cap o roabă de-a cadiului! Şi tot laptele covăsit fu împroşcat drept în ochii şi în barba cadiului, şi îi spoi caftanul şi turbanul. Iar trecătorii, strânşi împrejurul prăvăliei, începură să ţipe la Zoraik:

— De data asta, o, Zoraik, cadiul are să te pună să-i plăteşti daune din punga ta pentru toţi bănişorii, o, bătăuşu-bătăuşilor!

Estimp, Argint-Viu, ajungând acasă la Ahmad-cel-Hoţoman, povesti şi această cea de a doua încercare zadarnică, dar nu-şi pierdu curajul, căci dragostea pentru Zeinab îi da tărie. Se îmbrăcă în haine de vrăjitor de şerpi şi de pehlevan, şi se întoarse la prăvălia lui Zoraik. Se aşeză jos pe pământ, scoase din sac trei şerpi cu guşile umflate şi cu limbile ascuţite ca suliţa, şi începu să le

fluiere din trişcă, oprindu-se din loc în loc, ca din întâmplare, spre a săvârşi fel de fel de panglicării şi de scamatorii; şi, dintr-o dată, cu o lunecare iute, îl slobozi pe şarpele cel mai mare drept în prăvălie, peste picioarele lui Zoraik care, speriat, căci de nimica nu-i era mai tare frică decât ca de şerpi, o luă urlând la fugă către fundul prăvăliei. Şi Argint-Viu sări îndată la pungă şi dete s-o smulgă. Îşi făcuse însă socoteala fără Zoraik care, cu toată spaima lui, îl pândea cu un ochi, şi care izbuti mai întâi să-i alduiască şarpelui cu un dărab de plumb o lovitură atât de bine ochită încât îi zdrobi capul, pe urmă, cu mâna cealaltă, zvârli din toate puterile altă plăcintă de plumb în capul lui Argint-Viu, care se feri, lăsându-se în jos, şi o zbughi, pe când plumbul cel înfricoşător nimerea drept într-o biată babă, pe care-o făcu terci. Atunci, toată lumea îmbulzită împrejur începu să ţipe la el:

— Ya Zoraik, aşa ceva nu-i de îngăduit, pe Allah! Numaidecât să dezlegi de-acolo afurisita aceea de pungă, ori ţi-o luam noi cu de-a sila! Ai pricinuit destule necazuri cu blestemăţia ta!

Şi Zoraik răspunse:

— Pe capul meu!

Şi se hotărî, măcar cu fără pic de plăcere, să dezlege punga de-acolo şi s-o ducă în casă, unde o ascunse, zicându-şi „Licheaua, asta de Ali Argint-Viu, căpăţânos cum e, cine ştie de nu izbuteşte să se furişeze noaptea în prăvălie şi să-mi şterpelească punga!“

Or, Zoraik era însurat cu o arăpoaică, roabă cândva a lui Giafar Al-Barmaki şi, mai pe urmă, din bunătatea lui Giafar, slobozită, Şi Zoraik avea şi un copil cu această arăpoaică, un băieţel care în curând urma să-şi sărbătorească tăierea-împrejur. Încât, atunci când Zoraik îi dete neveste-sii punga, aceasta îi spuse:

— Iacătă o mărinimie care nu-ţi prea stă în fire, o, taică, Zoraik! Tăierea-împrejur a lui Abdallah are să fie sărbătorită, carevasăzică, măreţ!

El răspunse:

— Păi ce, tu socoti că ţi-am adus punga ca s-o goleşti cu cheltuiala pentru tăierea-împrejur? Ba deloc, pe Allah! Dă fuga şi-o ascunde jos, în vreo tainiţă din bucătărie! Şi întoarce-te degrabă să te culci!

Şi arăpoaica dete fuga jos să sape o ascunzătoare în bucătărie, îngropă acolo punga şi se întoarse să se culce la picioarele lui Zoraik. Iar pe Zoraik îl fură somnul, din pricina căldurii arăpoaicei, şi visă un vis în care parcă se făcea că vedea o pasăre mare cum săpa cu ciocul o gaură în bucătărie, cum dezgropa punga, cum o lua în gheare şi cum zbura cu ea în văzduh! Şi sări din somn strigând

— O, mamă a lui Abdallah, punga a fost furată! Dă fuga în bucătărie de vezi!

Şi arăpoaica, ruptă din somn, coborî fuga în bucătărie cu o lumânare şi văzu în adevăr nu o pasăre, ci un om care, cu punga în mână, o tulea pe uşa deschisă şi se mistuia în uliţă! Era Argint-Viu, care se furişase după Zoraik, îl pândise frumos-frumuşel şi pe el şi pe nevastă-sa şi, până la urmă, pitit după uşa de la bucătărie, izbutise într-un sfârşit să şterpelească punga aceea atâta de jinduită.

Când Zoraik se încredinţă de pierderea pungii, strigă:

— Pe Allah! am s-o iau îndărăt chiar în seara aceasta!

Iar nevastă-sa, arăpoaica, îi zise:

— Dacă n-ai să te întorci cu ea, n-am să-ţi mai deschid uşa casei noastre şi-am să te las să dormi în drum!

Atunci Zoraik...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizecea noapte

Urmă:

...Atunci Zoraik ieşi în fuga mare din casă şi, apucând-o pe nişte scurtături, ajunse înaintea lui Ali Argint-Viu la casa lui Ahmad-cel-Hoţoman, unde ştia că e tras Ali,

descuie zăvorul porţii cu nişte cârlige de tot soiul, din care avea la el un tacâm întreg, închise poarta la loc în urma lui şi îl aşteptă liniştit pe Ali Argint-Viu, care nu zăbovi să sosească şi el şi să bată, cum avea de obicei. Atunci Zoraik, prefăcându-şi glasul ca al lui Hassan-eel-Pehlivan, întrebă:

— Cine-i acolo?

El răspunse:

— Ali egipteanul!

El îl întrebă:

— Şi-ai adus şi punga tâlharului ăla de Zoraik?

El răspunse:

— E la mine!

El spuse:

— Până să-ţi deschid, dă-mi-o iute prin crăpătura asta, căci am făcut cu Hoţomanul un rămăşag de care am să-ţi spun numaidecât!

Şi Argint-Viu strecură prin crăpătura porţii punga, iar Zoraik se şi căţăra cu ea pe terasă şi de-acolo trecu pe terasa unei case de-alături, de-acolo coborî pe scară şi, descuind poarta, se furişă în uliţă şi porni iavaş-iavaş către casa lui.

Iar Ali Argint-Viu aşteptă o bună bucată de vreme în uliţă; şi când văzu că nimeni nu se hotăra să-i deschidă, bătu o dată în poartă năprasnic, de deşteptă toată casa, şi Hassan-cel-Pehlivan strigă:

— Ali-i la poartă! Fugi degrabă şi-i deschide, o, Spinare-de-Cămilă!

Pe urmă, când Argint-Viu întră în casă, îl întrebă mucalit:

— Da punga tâlharului?

Argint-Viu strigă:

— Nu mai şugui, o, taică al meu! Ştii bine că ţi-am strecurat-o pe lângă poartă!

La vorbele acestea, Hassan-cel-Pehlivan se prăbuşi pe spate de tăria cu care îl potopi râsul, şi strigă:

— Trebuie să iei totul iarăşi de ia cap, ya Ali! Ăla a fost

Zoraik, care şi-a luat îndărăt bunul!

Atunci Argint-Viu cugetă o clipă şi strigă:

— Pe Allah, o, taică al meu! dacă de data aceasta n-am să-ţi aduc punga aia, n-am să mă mai socotesc vrednic de numele meu!

Şi, fără a mai zăbovi, o luă la fugă pe nişte drumuri scurte de tot, către casa lui Zoraik, unde ajunse înaintea acestuia, se strecură înlăuntru folosindu-se de terasa unei case de-alături şi intră mai întâi în odaia în care dormea arăpoaica şi copilul ei, băieţaşul ce urma să fie tăiat-împrejur a doua zi dimineaţa. Se repezi numaidecât pe arăpoaică, o legă belci de mâini şi de picioare pe saltea şi îi astupă gura cu un căluş; pe urmă, luă copilul, îi astupă şi lui gura cu un căluş, îl puse într-un coş plin cu plăcinte calde încă şi care urmau să fie date oaspeţilor la sărbătoarea de a doua zi, şi se aşeză la fereastră, sprijinit în coate şi aşteptând venirea lui Zoraik, care nu zăbovi mult până să bată la poartă.

Atunci Argint-Viu, prefăcându-şi glasul şi vorba ca arăpoaica, întrebă:

— Tu eşti, ya sidi?

El răspunse:

— Da, eu sunt!

El spuse:

— Ai adus îndărăt punga?

El spuse:

— Iacăt-o!

El spuse:

— Nu o văd în beznă!Şi nu-ţi deschid până ce nu număr banii! Am să las jos pe fereastră un coş şi tu să-mi pui punga în el! Şi pe urmă am să-ţi deschid poarta!

Şi Argint-Viu lăsă jos pe fereastră un coş în care Zoraik puse punga; şi Ali ridică fără de zăbavă coşul. Luă punga, copilul şi coşul cu plăcinte, şi fugi pe calea pe care venise, ca să ajungă acasă la Ahmad-cel-Hoţoman şi să-i dea într-un sfârşit în mâna lui Hassan-cel-Pehlivan fainica-i pradă întreită. Atunci Hassan-cel-Pehlivan îl firitisi din toată

inima şi fu mândru de el până peste poate; şi toţi pe urmă începură să mănânce plăcintele gătite pentru ospăţ, făcând mare haz pe seama lui Zoraik.

Estimp, Zoraik aşteptă în uliţă o bună bucată de vreme să-i deschidă nevastă-sa, arăpoaica; arăpoaiea însă nu se arăta neam, şi, până la urmă, pierzându-şi răbdarea, începu să bată în poartă tot mai îndârjit, trezind vecinii şi stârnind toţi câinii din mahala. Şi nimenea nu-i descindea. Atunci, sparse poarta şi, mânios, urcă sus la nevastă-sa şi văzu ce văzu.

Când auzi de la nevastă-sa, după ce o dezlegă, tot ce se petrecuse, începu să se bată amarnic peste faţă, îşi smulse barba şi alergă, în starea aceasta, să bată la uşa lui Ahmad-cel-Hoţoman. Se lumâna de ziuă şi toată lumea era în picioare. Încât Spinare-de-Cămilă se duse să deschidă şi îl lăsă pe Zoraik să intre, spăşit, în sala de primire, unde fu întâmpinat cu un hohot de râsete. Atunci, Zoraik se întoarse către Argint-Viu şi îi spuse:

— Pe Allah, ya Ali! În ce priveşte punga, ai dobândit-o! Da dă-mi îndărăt copilul!

Şi Hassan-cel-Pehlivan răspunse:

— Află, o, Zoraik, că fiul meu Ali Argint-Viu este gata să-ţi dea îndărăt copilul, ba chiar şi punga, dacă vrei să încuviinţezi a-i da de soţie pe fata surorii tale Dalila, pe frumoasa Zeinab, care i-i dragă!

El răspunse:

— Da de când i se pune sula-n coaste unui părinte ca să-i ceri fata de soţie? Să-mi dea mai intâi îndărăt copilul şi punga, şi pe urmă om sta de vorbă!

Atunci Hassan îi făcu semn lui Ali, care numaidecât îi dete lui Zoraik copilul şi punga, şi îi spuse:

— Pe când nunta?

Iar Zoraik zâmbi a râde şi răspunse:

— Uşurel, uşurel! Au tu crezi, ya Ali, că pot hotărî de Zeinab ca de-o oaie ori de-un peşte prăjit? Nu pot să ţi-o dau, decât dacă îi aduci zestrea pe care o cere!

Argint-Viu răspunse:

— Sunt gata să-i aduc zestrea pe care o cere! Care-i aceea?

Zoraik spuse:

— Află că Zeinab s-a juruit că n-are să se lase vreodată cuiva, până ce acela n-are să-i aducă, drept dar de nuntă, rochia din zarafir a tinerei Kamaria, fata ovreiului Azaria, precum şi cununa ei de aur, brâul de aur şi papucii ei de aur.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi una noapte

Urmă:

Şi Argint-Viu strigă:

— De-i numai atâta, atunci, dacă n-am să aduc chiar în seara aceasta darurile cerute, n-am să mai am nicio pretenţie să mă însor cu Zeinab!

La aceste cuvinte, Hassan-cel-Pehlivan îi spuse:

— Vai de păcatele tale, ya Ali! amarnic legământ ai făcut! Eşti un om mort! Au tu nu ştii că ovreiul Azaria este un vrăjitor şiret, viclean şi plin de răutate? Are sub poruncile lui pe toţi ginnii şi pe toţi efriţii! Locuieşte afară din oraş, într-un palat cu pereţii făcuţi din cărămizi de aur şi de argint rânduite frumos, o cărămidă de aur, o cărămidă de argint! Ci palatul acela, care nu se vede decât atunci când vrăjitorul se află în el, piere la vremea zilei, când stăpânul lui vine în oraş la treburile sale de cămătărie. Şi în fiecare seară, când se întoarce acasă, ovreiul se aşază la fereastră şi arată pe o tipsie de aur rochia fiică-sii, strigând: „Hei, voi toţi, hoţi de meserie şi pungaşi din Irak, din Persia şi din Arabia, veniţi, dacă puteţi, şi furaţi rochia fiicei mele Kamaria. Şi o dau pe Kamaria de soţie aceluia care are să poată să-i fure rochia!“ Or, ya Ali, nici cei mai dibaci hoţi, nici cei mai vicleni pungaşi dintre noi, n-au izbutit până acuma să

încerce isprava, decât spre paguba lor; întrucât afurisitul de vrăjitor i-a prefăcut pe cei ce au cutezat să săvârşească hoţia fie în catâri, fie în urşi, fie în măgari, fie în maimuţe. Te sfătuiesc, dar, să te lepezi de o treabă ca aceasta şi să rămâi aci ou noi!

Ci Ali strigă:

— Ce ocară m-ar paşte dacă m-aş înfricoşa, din pricina greutăţilor, şi m-aş lepăda de dragostea mea faţă de focoasa Zeinab! Pe Allah! am să aduc rochia de zarafir şi am s-o îmbrac cu ea pe Zeinab în noaptea nunţii, şi am să-i pun cununa de aur pe cap, brâul de aur împrejurul mijlocului ei gingaş, şi papucii de aur în picioare!

Şi plecă pe dată în căutarea prăvăliei ovreiului Azaria, vrăjitorul şi cămătarul.

Când ajunse în sukul zarafilor, Ali întrebă unde se află prăvălia şi i se arătă ovreiul care tocmai cântărea nişte aur în cântarele lui, aur pe care îl vărsă pe urmă în nişte saci şi încărca sacii pe spinarea unui catâr legat la uşă. Era amarnic de urât şi amarnic de greţos! Şi Ali se simţi oarecum tulburat de înfăţişarea lui. Ci tot aşteptă până ce ovreiul isprăvi de rânduit sacii, de închis prăvălia şi de încălecat pe catâr, şi se luă după el fără a fi băgat de seamă. Ajunse, mergând în felul acesta pe urmele lui, afară din oraş.

Ali tocmai începea să se întrebe până unde are să meargă aşa, când îl văzu deodată pe ovrei cum scoate din buzunarul caftanului un sac, cum bagă mâna în el, cum ia de acolo un pumn de nisip şi cum aruncă nisipul în văzduh, după ce suflase peste el. Şi pe loc văzu cum se ridică dinainte-i un palat împopistrat din cărămizi de aur şi de argint, cu o poartă uriaşă de alabastru şi cu trepte de marmură, pe care ovreiul sui cu catârul lui, ca să se afunde în lăuntru. Ci nu peste mult se ivi la fereastră cu o tipsie de aur pe care se afla o rochie minunată de zarafir, o cunună, un brâu şi papucii de aur; şi strigă:

— Hei, voi toţi, hoţi de meserie şi pungaşi din Irak, din Persia şi din Arabia. Veniţi, de puteţi, să furaţi toate

acestea, iar fiica mea Kamaria a voastră să fie!

Dacă văzu şi auzi toate acestea, Argint-Viu, care era dăruit cu multă judecată, îşi zise: „Cel mai înţelept lucru este tot acela de a mă duce la acest blestemat de ovrei şi să-i cer rochia cu vorbă bună, spunându-i lămurit care-i treaba mea cu Zoraik!“ Şi ridică un deget în sus şi-i strigă vrăjitorului:

— Eu, Ali Argint-Viu, cel dintâi între flăcăii lui Ahmad, mokaddemul califului, vreau să stau de vorbă cu tine!

Şi ovreiul îi spuse:

— Poţi să urci!

Şi când Ali ajunse dinaintea lui, îl întrebă:

— Ce vrei?

Şi Ali îi povesti povestea lui şi-i spuse:

— Or, acuma îmi trebuie această rochie de aur şi celelalte lucruri, ca să le îmbrace Zeinab, fata Dalilei!

La cuvintele acestea, ovreiul începu să râdă arătându-şi dinţii cei înfricoşători, luă o tipsie cu nisip de ghicit şi, după ce făcu horoscopul lui Ali, spuse:

— Ascultă! dacă ţi-e dragă viaţa şi dacă nu ţii să te prăpădeşti fără de nicio scăpare, urmează-mi sfatul! Lasă-te de gândul acesta! Căci cei care te-au împins la o treabă ca asta n-au făcut-o decât ca să te piardă, cum s-au pierdut toţi cei care au încercat până acum acelaşi lucru! De altminteri, de nu ţi-aş fi făcut horoscopul şi n-aş fi văzut în nisip că norocul tău e mai presus decât norocul meu, de bună seamă că n-aş fi pregetat să-ţi zbor capul!

Ci Ali, pe care vorbele acestea de la urmă îl înflăcărară şi îl aţâţară dintr-o dată, îşi trase iute iataganul şi, punându-l în pieptul ovreiului vrăjitor, strigă:

— Dacă nu vrei să-mi dai numaidecât acele lucruri şi, pe deasupra, să te lepezi de ereticiile tale şi să te faci musulman, rostind mărturisirea de credinţă, sufletul tău are să ţi se ducă din trup!

Atunci ovreiul întinse mâna ca spre a rosti mărturisirea de credinţă şi spuse:

— Să ţi se usuce mâna dreaptă!

Şi pe loc mâna dreaptă a lui Ali, cea în care ţinea iataganul, se uscă, aşa cum era întinsă, şi iataganul căzu jos. Ci Ali îl înşfăcă în mâna stângă şi îl împunse către pieptul vrăjitorului; şi acesta rosti:

— O, mână stângă, usucă-te!

Şi mâna stângă a lui Ali se uscă şi iataganul căzu jos. Atunci Ali, mânios cum nu se mai poate, ridică piciorul stâng şi dete să-l repeadă în pântecele ovreiului; ci acesta, întinzând mâna, grăi:

— O, picior drept, usucă-te!

Şi piciorul ridicat în sus al lui Ali se uscă aşa cum era întins, şi Ali nu mai rămase decât într-un picior, cel stâng...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi două noapte

Urmă:

...Ali nu mai rămase decât într-un picior, cel stâng! Şi degeaba mai vru el să se slujească de trupul lui, că nu izbuti decât să-şi piardă cumpănul şi ba să se prăbuşească, ba să se mai ridice oleacă, până ce se vitrui de tot, şi vrăjitorul îi spuse:

— Te laşi de gândul tău?

Ci Ali răspunse:

— Îmi trebuie neapărat lucrurile fiică-tii!

Atunci ovreiul îi zise:

— A, vrei lucrurile fetei? Bine! Am să ţi le dau să le duci!

Şi luă o ulcea plină cu apă, îl stropi pe Ali şi strigă:

— Fă-te măgar!

Şi pe dată Ali Argint-Viu se preschimbă în măgar, cu cap de măgar, cu copitele proaspăt potcovite şi cu nişte urechi cât toate zilele. Şi începu să răgească fără

contenire, ca un măgar, ridicând nările în sus, şi coada, şi sforăind de zor. Şi ovreiul rosti asupra lui descântecele de stăpânire, ca să-l domolească de-a binelea, şi îl sili să coboare treptele pe picioarele de dindărăt; şi, odată ajunşi în curtea palatului, trase împrejurul lui un cerc de vrajă pe nisip; şi numaidecât se ridică un perete întocmind o îngrăditură tare strâmtă, din care Ali nu mai avea cum să scape.

Dimineaţa, ovreiul veni la el, îl înşeuă, îi puse frâul, încalecă pe el şi-i zise la ureche:

— O să ţii locul catârului meu!

Şi îl mână afară din palatul fermecat, care se mistui numaidecât, şi îl cârmi pe drumul către prăvălie, unde nu peste mult ajunseră. Deschise prăvălia, îl legă pe măgarul Ali acolo unde cu o zi mai înainte fusese legat catârul, şi îşi văzu de tereziile, de talgerele, de aurul şi de argintul lui. Şi măgarul Ali, care îşi păstrase în pielea lui toate însuşirile de om, atât ca minte cât şi ca simţire, afară de darul vorbirii, fu silit, ca să nu moară de foame, să ronţăie în dinţi voavele uscate ale porţiei lui de nutreţ; ci, ca să se aline, îşi slobozea amarul în câte-un şir de pârţâituri zgomotoase, în râsul muşteriilor.

Estimp, un. tânăr neguţător, sărăcit de răsturnarea vremurilor, veni la ovreiul cămătar Azuria şi-i spuse:

— Sunt părăduit, şi trebuie să-mi ţin măcar zilele şi să scot hrana pentru soţia mea. Iacătă, îţi aduc brăţările de aur ale soţiei mele, tot ce ne-a mai rămas la urmă din avutul nostru, ca să-mi dai în loc preţul lor în bani, ca să-mi pot cumpăra vreun catâr ori vreun măgar şi să mă apuc să vând apă cu sacaua!

Ovreiul răspunse:

— Şi de bună seamă că ai să-l cam asupreşti pe măgarul pe care ai să-l cumperi, şi ai să-i faci viaţa cât mai amară, dacă n-o vrea să tragă ori n-o vrea să poarte poverile cele mari de apă?

Viitorul măgărar răspunse:

— Pe Allah! de n-o vrea să tragă ori să muncească, o

să-i vâr ciomagul unde-l doare şi o să-l silesc să-şi facă meseria!

Iacă-aşa!

Şi măgarul Ali auzi aceste vorbe şi, în chip de supărare, slobozi, o bubuitură de spaimă.

Iar ovreiul Azaria, îi răspunse muşteriului său:

— Dacă-i aşa, îţi dau pe brăţări chiar măgarul meu, acela legat colea la uşă! Nu-l cruţa deloc, de nu vrei să capete năravul leneviei; eu îl împovărez cât mai vârtos, că-i puternic şi tânăr.

Pe urmă, după ce târgul fu încheiat, vânzătorul de apă îl luă pe măgarul Ali şi plecă, în vreme ce acesta gândea în sineşi: „Ya Ali, stăpânul tău e în stare să-ţi împodobească spinarea cu un samar de lemn şi cu nişte burdufoaie grele; şi are să te pună să baţi zece drumuri, ori şi mai multe, pe zi! Hotărât, te-ai nenorocit fără putinţă de scăpare!“

După ce vânzătorul de apă duse măgarul la el acasă, îi spuse nevesti-si să coboare la grajd şi să-i dea porţia de nutreţ. Şi soţia, care era tinerică şi tare dulce de privit, luă tainul de boabe şi coborî la măgarul Ali, ca să i-l atârne la gât în straiţa de grăunţe. Ci măgarul Ali, începu să se uite la ea cu coada ochiului, şi deodată porni să forăie năpraznic şi o izbi o dată cu capul de-o răsturnă în iesle, cu fustele zuvelcate, zmângâlindu-i obrajii cu buzele-i tremurânde cu care da s-o alinte, şi scoţându-şi în vileag năsărâmba cea avană, lăsată lui moştenire de la strămoşii-i măgari.

Dacă văzu aşa, soţia neguţătorului de apă începu să ţipe atâta de ascuţit încât toţi vecinii deteră fuga speriaţi la grajd şi, văzând priveliştea, se repeziră să-l tragă pe măgarul Ali de deasupra celei răsturnate. Şi iacătă că veni şi soţul la rându-i, şi o întrebă pe răsturnată:

— Ce-ai păţit?

Ea îl scuipă în ochi şi-i zise:

— A, fecior din buruieni, n-ai putut găsi să cumperi în tot Bagdadul decât măgarul ăsta lacom la muieri? Pe

Allah! ori te desparţi de mine, ori dai îndărăt măgarul!

El întrebă:

— Păi ce-a făcut măgarul ăsta?

Ea spuse:

— M-a dat peste cap şi s-a repezit pe mine! Şi, de n-ar fi fost vecinii, m-ar fi prăpădit!

Atunci vânzătorul de apă căşună pe măgar cu toroipanul şi, până la urmă, îl duse îndărăt ovreiului, căruia îi povesti ispràvile cele nesocotite pe care le săvârşise, şi îl sili să şi-l ia şi să-i dea îndărăt brăţările.

După ce vânzătorul de apă plecă, vrăjitorul Azaria se întoarse către măgarul Ali şi-i zise:

— Iacată că te-ai apucat şi de ticăloşii cu muierile, o, dezmăţatule! Aşteaptă numai! De vreme ce eşti aşa de mulţumit cu viaţa de măgar şi nu vrei să-ţi stăpâneşti nicidecum pornirile cele sfruntate, am să te dichisesc altfel! Şi-ai să fii de batjocura tuturora, şi-a celor mici, şi-a celor mari!

Şi îşi încuie prăvălia, încălecă pe măgar şi ieşi afară din oraş.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi treia noapte

Urmă:

Ca şi în ajun, scoase din pământ şi din vânătările văzduhului palatul cel fermecat, şi băgă măgarul în îngrăditura din fundul curţii. Începu dintâi să bolmojească asupra măgarului Ali vorbele de descântec şi îl stropi cu câteva picături de apă care îi deteră iarăşi chipul de om de la început; pe urmă, ţinându-l la oarecare depărtare, îi spuse:

— Nici acuma nu vrei, ya Ali, să-mi urmezi sfaturile şi, mai-nainte de-a te preschimba într-un alt chip, mai rău decât cel dintâi, să te lepezi de gândul tău cel nesăbuit şi

să te duci în calea ta?

El răspunse:

— Nu, pe Allah! de vreme ce este scris că norocul meu este mai mare decât al tău, trebuie ori să te ucid, ori să dobândesc rochia fiicei tale Kamaria şi să te trec la credinţa Islamului!

Şi dete să se năpustească la vrăjitorul Azaria care, dacă văzu aşa, întinse mâna şi îi aruncă în obraz câţiva stropi de apă din tasul cel încrustat cu vrăji talismanice, strigându-i:

— Fă-te urs!

Şi pe dată Ali Argint-Viu se schimbă în urs, cu un lănţoi legat de o verigă de fier ce-i trecea prin nas, şi cu botniţă în bot, şi gata deprins să joace. Pe urmă, Azaria se aplecă la urechea lui şi-i zise:

— A, smintitule! eşti întocmai ca nucile care nu se pot folosi până ce nu le spargi coaja şi nu le cureţi de ea!

Şi îl priponi de un ţăruş înfipt în zidul împrejmuirii şi nu mai veni să-l ia decât a doua zi. Încăleca atunci pe catârca-i din zilele de mai înainte şi îl târî în urma lui pe ursul Ali până la prăvălie, după ce făcu să piară palatul cel fermecat, şi îl legă alături de catârcă, văzându-şi apoi de aurul şi de muşterii lui. Iar ursul Ali auzea şi înţelegea tot, dar nu putea să vorbească!

Şi tocmai atunci, iacătă că trece un om prin faţa prăvăliei, vede ursul din lanţ şi intră degrabă să-l întrebe pe ovrei:

— O, jupâne Azaria, nu vrei să-mi vinzi mie ursul? Soţia mea-i bolnavă şi i s-a dat să mănânce carne de urs şi să se ungă cu untură de urs; dar n-am găsit nicăierea!

Vrăjitorul răspunse:

— Vrei să-l spinteci numaidecât, ori vrei mai întâi să-l îngraşi, ca să albă mai multă untură?

El răspunse:

— E destul de gras şi aşa cum e, pentru soţia mea. Şi l-aş măcelări chiar azi!

Vrăjitorul, peste poate de bucuros, răspunse:

— De vreme ce-l iei spre tămăduirea soţiei tale, îţi dau ursul pe degeaba!

Atunci omul luă ursul, îl duse acasă şi chemă un zalhanagiu ce veni cu două cuţitoaie pe care începu să le ascută unul de altul, după ce îşi suflecă mâinile. Dacă văzu aşa, nesaţul de viaţă spori puterile ursului Ali care, în clipa când cei doi îl răsturnau să-l înjunghie, se smuci deodată din mâinile lor şi mai mult zbură decât alergă până la palatul vrăjitorului.

Când Azaria îl văzu pe ursul Ali întorcându-se, îşi zise: „Să mai fac o încercare cu el!” Îl stropi, ca de obicei, şi îi dete iarăşi înfăţişare omenească, după ce, de data aceasta, o chemase şi pe fiică-sa Kamaria să fie de faţă la schimbare. Şi tânăra fată îl văzu pe Ali în înfăţişarea lui omenească şi i se păru atâta de frumos, încât în inima ei se simţi cuprinsă de o dragoste năprasnică după el. Încât, intorcându-se către Ali, îl întrebă:

— Este adevărat, o, mult preafrumosule flăcău, că nu pe mine mă doreşti, ci numai rochia şi lucrurile mele?

El răspunse:

— Este adevărat! Căci le-am făgăduit prea gingaşei Zoinab, fata şiretei Dalila!

Vorbele acestea o cufundară pe tânăra fată într-o adâncă durere şi o înnegurare, încât pe dată tatăl ei strigă:

— Îi auzi şi tu pe smintit! Nu vrea să se căiască!

Şi îi stropi numaidecât pe Ali cu apă din tasul talismanic, strigându-i:

— Fă-te câine!

Şi Ali se văzu pe dată schimbat în câine, cumu-s javrele acelea care bat uliţele; şi vrăjitorul îl scuipă în ochi şi îl lovi cu piciorul, izgonindu-l din palat.

Câinele Ali porni să rătăcească în afara cetăţii; ci, întrucât nu găsea nimic de mâncare, se hotărî să intre în Bagdad. Aci însă fu numaidecât întâmpinat de zarva amarnică a tuturor câinilor de prin mahalele prin care trecea; şi toate potăile, la vederea acelui străin pe care

nu-l cunoşteau şi care le încălca aşa meleagurile peste care străjuiau, începură să-l fugărească mursecându-l, până la hotarele stăpâniei fiecăruia. Şi veneticul cădea în felul acesta dintr-o stăpânire în altă stăpânire, fugărit de peste tot şi muşcat amarnic: ci izbuti intr-un sfârşit să să adăpostească într-o prăvălie deschisă, care se nimerise să se afle pe un pământ slobod. De altminteri, stăpânul prăvăliei, un mămular de chilipiruri, văzând acel câine prăpădit, cu coada între picioare, fugărit vajnic de oastea celorlalţi câini, îşi luă ciomagul şi îl apără de zavragiii care până la urmă se risipiră lătrând în depărtări. Atunci câinele Ali, ca să-şi arate recunoştinţa faţă de chilipirgiu, se culcă la picioarele lui, cu ochii în lacrimi, şi începu să-l lingă şi să bâţâie din coadă cu înfrigurare. Şi şezu lângă el până seara, zicându-şi: „Oricum, e mai bine sa fiu câine decât, de pildă, maimuţă, ori şi mai rău!” Şi seara, când mămularul închise prăvălia, se lipi şi se ţinu de chilipirgiu până acasă la el.

— Or, nici nu intră bine mămularul în casă, că fiica-sa îşi şi coperi obrazul...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tacu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi patra noapte

Urmă:

...şi strigă:

— O, tată, ce te-a apucat de aduci aşa în casă peste fata ta un bărbat străin?

Mămularul spuse:

— Care bărbat străin?

Ea răspunse:

— Câinele acesta nu-i altul decât Ali Argint-Viu din Cairo, care a fost vrăjit de ovreiul Azaria, solomonarul, şi anume din pricina rochiei fiicei sale Kamaria!

La vorbele acestea, chilipirgiul se întoarse către câine

şi îl întrebă:

— Adevăratu-i?

Şi câinele făcu din cap un semn care vroia să zică:

— Da!

Şi tânăra fată urmă:

— Eu sunt gata, dacă vrea să primească a se însura cu mine, să-i dau îndărăt înfăţişarea omenească dintâi!

Şi mămularul strigă:

— Pe Allah, o, fata mea! dă-i îndărăt înfăţişarea aceea, şi de bună seamă că are să se însoare cu tine!

Pe urmă, se întoarse către câine şi-l întrebă:

— Tu ai priceput? Primeşti să te însori cu ea?

El mişcă din coadă şi făcu un semn din cap, care vroia să zică:

— Da!

Atunci fata luă o ulcea talismanică plină cu apă şi începu să rostească vorbele de vrajă, când deodată se auzi un ţipăt cumplit şi tânăra roabă a tinerei fete intră în odaie, spunându-i stăpânei sale:

— Unde ţi-e făgăduiala, o, stăpână a mea, şi unde-i învoiala pe care am făcut-o între noi? Mi te-ai juruit, atunci când te-am învăţat tainele vrăjitoriei, că niciodată n-ai să săvârşeşti vreo fermecătorie fără să mă întrebi şi pe mine! Or, şi eu aş fi vrut să mă însor cu tânărul Ali Argint-Viu, câinele de-acuma; şi n-am să îngădui să-l preschimbi în om decât dacă are să fie al nostru al amândorura delaolaltă şi dacă are să-şi petreacă o noapte cu mine şi-o noapte cu tine!

Şi, după ce tânăra stăpână primi această învoială, tatăl ei, uluit de-a binelea de toate astea, o întrebă:

— Şi de când ai învăţat tu vrăjitoria?

Ea răspunse:

— De când a venit la noi roaba aceasta de-aici, care şi ea a învăţat-o de pe când se afla în slujba ovreiului Azaria şi putea să frunzărească pe furiş zodiacele şi zăloagele cele vechi ale acestui solomonar vestit!

După care, cele două fete luară fiecare câte o ulcea

talismanică şi, murmurând nişte descântece în limba ebraică, îl stropiră pe câinele Ali cu apă, spunându-i:

— În numele puterilor şi harurilor lui Soliman, fă-te iarăşi făptură omenească vie!

Şi Ali Argint-Viu sări numaidecât în cele două picioare ale lui, mai tânăr şi mai frumos decât oricând. Ci chiar în aceeaşi clipită, se auzi un ţipăt năpraznic şi năvăli în odaie o tânăra fată minunată, ducând pe braţele ei două tăvi de aur puse una peste alta: pe tava de aur de dedesubt se afla rochia de zarafir, cununa de aur, brâul de aur şi papucii de aur, iar pe tava mai mică de deasupra se afla capul tăiat şi plin de sânge şi cu ochii bulbucaţi al ovreiului Azaria!

Or, această, cea de-a treia fată, atâta de frumoasă, nu era alta decât Kamaria, fiica vrăjitorului, care, punând cele două tăvi la picioarele lui Ali Argint-Viu, îi spuse:

— O, Ali, întrucât m-am îndrăgit de tine, îţi aduc lucrurile pe care le-ai râvnit şi capul tatălui meu ovreiul! Pentru că eu acum m-am făcut musulmană!

Şi rosti:

— Nu este alt Dumnezeu decât unul Allah! Şi Mohamed este trimisul lui Allah!

La cuvintele acestea, Ali Argint-Viu răspunse:

— Primesc cu plăcere să mă căsătoresc cu tine, delaolaltă cu aceste două fete de aici, întrucât îmi aduci, tu, femeie, împotriva obişnuitelor datini, un dar de nuntă atâta de frumos! Ci numai dacă te învoieşti să dăruiesc la rându-mi aceste lucruri frumoasei Zeinab, fata Dalilei, pe care vreau s-o am ca a patra soţie, întrucât legea îngăduie să ai patru soţii legiuite!

Kamaria primi învoiala, la fel şi celelalte două fete. Şi mămularui întrebă:

— Da baremi ne făgăduieşti că n-ai să-ţi mai iei nicio cadână pe lângă aceste patru soţii legiuite?

El răspunse:

— Făgăduiesc!

Şi luă tava pe care se aflau lucrurile aduse de Kamaria

şi plecă să le ducă frumoasei Zeinab, fata Dalilei.

Şi, cum se îndrepta către casa Dalilei, zări un zahargiu cu tablaua pe cap, plină cu zumaricale, cu halva şi cu migdale date prin zahăr, şi îşi zise; „N-aş face rău să iau cu mine nişte dulciuri, ca să i le duc frumoasei Zeinab!“ De altminteri, neguţătorul, care parcă-l pândea, spuse:

— O, stăpâne al meu, nu este altul în Bagdad care să ştie face ca mine dulceaţă de morcovi cu nuci! Câtă vrei? Ci, mai nainte de-a cumpăra, gustă bucăţica asta şi spune-mi ce părere ai despre ea!

Şi Argint-Viu luă bucata şi o înghiţi. Ci pe loc se şi prăbuşi din picioare, ca fulgerat. Dulceaţa aceea fusese amestecată cu bang; iar neguţătorul nu era altul decât Mahmud-Stârpitură, care se apucase de meseria aceasta, spre a-şi jefui muşterii. Văzuse lucrurile scumpe ce le ducea Argint-Viu şi îl adormise, ca să le fure. În adevăr, de îndată ce Argint-Viu căzu lat nemişcat, Stârpitură puse gajba pe rochia de aur şi pe celelalte lucruri, şi se răsuci să fugă; ci deodată se ivi Hassan-cel-Pehlivan călare, însoţit de cei patruzeci de străji ale lui, îl zăpsi pe hoţ şi îl şi înhaţă. Şi Stârpitură fu nevoit să mărturisească tot şi să-i arate lui Hassan trupul întins pe jos. Îndată Hassan, care, de când Ali nu se mai arătase nicăieri, vântura cu caraulele lui toate mahalalele Bagdadului căutându-l, trimise să i se aducă leac împotriva bangului şi i-l dete lui Ali pe gât. Şi, când Ali se deşteptă, cel dintâi strigăt al lui fu să întrebe unde-s lucrurile pe care i le ducea mândrei Zeinab. Şi Hassan i le arătă şi, după ce se bucurară că se vedeau iar, îl firitisi pentru dibăcia lui şi-i spuse:

— Pe Allah! tu ne întreci pe toţi!

Pe urmă, îl duse acasă la Ahmad-cel-Hoţoman şi, după alte salamalekuri şi dintr-o parte şi din cealaltă, îşi povesti toată păţania, iar Hassan îi zise:

— Păi atunci palatul cei vrăjit este al tău după pravilă, devreme ce o iei pe Kamaria ca una dintre cele patru soţii ale tale! Acolo avem să sărbătorim nunţile tale cele patru! Şi dau fuga numaidecât să-i duc tinerei Zeinab din partea

ta darurile şi să-l hotărăsc pe moşu-său Zoraik să ţi-o dea de soţie. Şi-ţi făgăduiesc că de data aceasta bătrânul tâlhar n-are să mai dea îndărăt! Cât despre Mahmud-Stârpitură, nu-l mai putem pedepsi, întrucât acuma tu eşti părintele lui.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi cincea noapte

Urmă:

După ce spuse acestea, Hassan-cel-Pelilivan luă rochia de zarafir, cununa de aur, brâul de aur şi papucii de aur, şi se duse la foişorul cu porumbei, unde găsi pe Dalila şi pe Zeinab tocmai când erau pe cale să dea grăunţe porumbeilor. După salamalekurile de cuviinţă, le spuse să-l cheme pe Zoraik; şi, după ce veni şi Zoraik, le arătă darurile de nuntă pe care le ceruse de zestre Zeinab, şi le spuse:

— Acuma nu mai încape niciun tertip! De nu, ocara cade pe mine, Hassan!

Şi Dalila şi Zoraik primiră darurile şi îi deteră tinerei Zeinab învoirea să se mărite cu Ali Argint-Viu.

Or, chiar în ziua următoare, Ali Argint-Viu se duse să ia în stăpânire palatul ovreiului Azaria; şi, în aceeaşi seară, dinaintea cadiului şi a martorilor de-o parte, şi a lui Ahmad-cel-Hoţoman cu cei patruzeci ai lui de cealaltă parte, fu scris şi senetul de căsătorie al lui Ali Argint-Viu cu Zeinab, fata Dalilei, cu Kamaria, fata lui Azaria, cu fata chilipirgiului şi cu tânăra roabă a chilipirgiului. Şi sărbătorirea celor patru nunţi fu sărbătorită măreţ. Şi, fără de nicio îndoială, după spusele tuturor femeilor din alaiul nunţii, Zeinab era cea mai tulburătoare, sub vălurile ei de mireasă, şi cea mai frumoasă, de altminteri, era îmbrăcată în rochia de zarafir, cu cununa de aur, cu brâul de aur şi cu papucii de aur; iar celelalte trei fetişcane

mergeau în preajma ei ca nişte stele în preajma lunii.

Încât, chiar în noaptea aceea, Ali Argint-Viu îşi începu treaba lui de ginere, intrând la soţia sa Zeinab. Şi văzu că era în adevăr ca un mărgăritar nepătat şi ca o cârlană neînhămată. Şi se desfăta cu ea până peste marginile desfătării, şi pe urmă se duse şi pe la fiecare dintre celelalte trei soţii ale lui, rând pe rând. Şi, găsindu-le pe toate desăvârşite întru totul, se desfătă şi cu ele la fel, şi luă de la ele ceea ce avea să ia şi le dete ceea ce avea să dea, cu toată mărinimia, şi dintr-o parte şi din cealaltă, şi cu deplină mulţumire.

Iar ospeţele date cu prilejul nunţilor durară treizeci de zile şi treizeci de nopţi; şi nu se precupeţi nimic spre a fi pe măsura celui ce plătea. Şi petrecură, şi râseră, şi cântară, şi se veseliră, până peste poate.

Când ziafeturile se isprăviră, Hassan-cel-Pehlivan veni la Argint-Viu şi, după ce-l firitisi iarăşi, îi zise:

— Ya Ali, iacătă că a venit şi ceasul tău să te înfăţişăm dinaintea slăpânului nostru califul, ca să-ţi dăruiască hatârurile lui!

Şi îl duse la divan, unde califul nu zăbovi mult până să se arate.

Califul, când îl văzu pe tânărul Ali Argint-Viu, fu nespus de încântat; căci, în adevăr, înfăţişarea lui plăcută nu-i putea aduce decât bună-voie, iar frumuseţea însăşi putea mărturisi că şi-l doreşte de tovarăş ales. Şi Ali Argint-Viu, îndemnat de Hassan-cel-Pehlivan, veni în faţa califului şi sărută pământul dinaintea lui. Pe urmă, se ridică şi, luând din mâinile lui Spinare-de-Cămilă o tavă coperită cu o pânză de mătase, o dezveli dinaintea califului. Şi toţi văzură atunci capul tăiat al ovreiului Azaria, solomonarul.

La priveliştea aceasta, califul, uimit, întrebă:

— Al cui este acest cap?

Şi Argint-Viu răspunse:

— Al celui mai mare vrăjmaş al tău, o, emire al drept-credincioşilor! Stăpânul lui era un mag vestit, în stare să spulbere Bagdadu-ntreg, cu toate palatele lui!

Şi îi povesti lui Harun Al-Raşid toată povestea, de la început până la sfârşit, cu tot şartul ei.

Povestea aceasta îl minună până într-atâta pe calif, încât îl şi căftani numaidecât pe Ali Argint-Viu în slujba de căpetenie peste toate agiile, la fel la cin, în huzmeturi şi în leafă ca şi Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan, şi îi spuse:

— Să trăiască cei viteji ca tine, ya Ali! mai cere-mi şi altceva!

Argint-Viu răspunse:

— Viaţă în veci califului şi îngăduinţa de-a aduce de la Cairo, ţara mea de baştină, pe cei patruzeci de ciraci ai mei de odinioară, să-i am ca străjeri aici, după pilda ciracilor celor doi mai-mari ai mei, emirul Hassan şi emirul Ahmad!

Şi califul răspunse:

— Poţi!

Pe urmă, porunci celor mul iscusiţi din cei de la palat să scrie cu grijă povestea aceasta şi s-o lege între zăloagele împărăteşti, ca să slujească deopotrivă de învăţătură şi de veselire neamurilor musulmane şi la toţi cei din vremile ce vor veni, drept-credincioşi întru Allah şi întru profetul său Mohamed, cel mai desăvârşit dintre oameni (cu el fie rugăciunea şi pacea!).

Şi toţi văcuiră cea mai plăcută şi mai voioase viaţă, până ce veni să-i caute Sfărâmătoarea Bucuriilor şi Despărţitoarea celor Dragi!

— Şi-aceasta-i, o, preafericitule rege, în toate deamănuntele, aşa cum am auzit-o şi eu, povestea adevărată a Dalilei-cea-Vicleană şi a fiicei sale Zeinab-cea-Isteaţă, cu Ahmad-cel-Hoţoman, cu Hassan-cel-Pehlivan, cu Ali Argint-Viu şi cu Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit. Ci Allah (slăvit şi premărit fie el!) este mai ştiutor şi mai înţelept ca toţi!

Pe urmă Şeherezada adăugă:

— Da nu cumva sa socoti, o, preafericitule rege, că istoria aceasta ar fi mai adevărată decât cea a lui Juder pescarul şi a fraţilor săi!

Şi numaidecât începu:

SACUL FERMECAT SAU POVESTEA LUI JUDER PESCARUL

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că a fost odinioară un om, neguţător, pe nume Omar, care a avut drept urmaşi trei copii: unul se numea Salem, cel de al doilea se numea Salim, iar cel mai mic se numea Juder. Ia crescut până ce au ajuns la vârsta de bărbaţi; ci, întrucât Omar îl iubea pe Juder mai mult decât pe fraţii săi, aceştia, băgând de seamă, au fost cuprinşi de pizmă şi au început să-l zavistuiască pe Juder. Încât, atunci când neguţătorul Omar, care era un om tare înaintat în zile, a băgat de seamă şi el ura celor doi fii ai săi faţă de fratele lor, temându-se ca nu cumva, după ce-o muri el, Juder să nu aibă de pătimit ceva cu fraţii săi, i-a strâns pe toţi ai casei, precum şi pe vreo câţiva oameni cu carte şi alţi vreo câţiva care, din porunca dată de cadiu, se îndeletniceau cu moştenirile, şi le-a spus:

— Să se aducă aici toate bunurile mele şi toate stofele din prăvălia mea!

Şi când i s-a adus tot, a spus:

— Oameni buni, împărţiţi aceste bunuri şi aceste stofe în patru părţi, după lege!

Şi ei le-au împărţit în patru părţi. Şi bătrânul a dat fiecărui copil de-al său câte o parte, păstrând pentru sine cea de a patra parte, şi a spus:

— Asta-i toată averea mea, şi am împărţit-o, aflându-mă încă în viaţă, pentru ca fiii mei să nu mai aibă nimic

de cerut de la mine, şi nici între ei, şi pentru ca, după ce-oi muri, să nu aibă de ce să se gâlcevească. Iar această a patra parte pe care am luat-o eu, i se cade soţiei mele, mama acestor copii, ca să aibă cu ce să-şi ţină zilele!

Or, nu peste mult, bătrânul a murit; ci fiii lui, Salem şi Salim, n-au vrut nicidecum să se mulţumească cu împărţeala făcută, şi au cerul de la Juder o parte din ceea ce i se cuvenise, spunându-i:

— Averea tatălui nostru a căzut în mâinile tale.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi şasea noapte

Urmă:

Şi Juder fu nevoit să ceară ajutorul judecătorilor împotriva lor şi să-i cheme de martori pe musulmanii care fuseseră de faţă la împărţeală şi care mărturisiră cele ce ştiau; încât judecătorul îi opri pe cei doi fraţi să ceară partea lui Juder. Numai că cheltuielile cu judecata îi făcu, pe Juder şi pe fraţii lui, să piardă o bună parte din ceea ce stăpâneau. Lucrul acesta însă nu-i opri pe Salem şi pe Salim să nu uneltească iarăşi, peste o vreme, împotriva lui Juder, care iarăşi fu nevoit să ceară ajutorul judecătorilor împotriva lor; şi judecătorii iarăşi îi ajutară pe tustrei să mai piardă o bună parte din avutul lor, pentru cheltuielile de judecată. Ci nu se potoliră nici acum, şi merseră la un al treilea judecător, şi pe urmă la al patrulea, şi tot aşa, până ce judecătorii izbutiră să le toace toată moştenirea, iar ei tustrei ajunseră nişte sărăcani, fără nici măcar de un bănuţ de aramă cu care să-şi cumpere o coajă de pâine şi-o ceapă.

Când cei doi fraţi, Salem şi Salim, se văzură în starea aceea şi cum nu mai puteau pretinde nimic de la Juder, care era tot atât de sărman ca şi ei, se apucară să viclenească împotriva mamei lor, pe care izbutiră s-o

înşele şi s-o jefuiască, după ce o chinuiră amarnic. Şi biata femeie veni plângând la fiul ei Juder şi îi spuse:

— Fraţii tăi mi-au făcut *cutare* şi *cutare* lucru! Şi m-au jefuit de partea mea de moştenire!

Şi începu să-i blesteme. Ci Juder îi zise:

— O, maică a mea, nu-i blestema! căci Allah are să ştie mai bine cum să-l chivernisească pe fiecare după faptele lui! În ce mă priveşte, eu nu-i mai pot chema dinaintea cadiului şi a celorlalţi judecători, căci judecata cere cheltuială, iar eu mi-am pierdut cu judecăţile tot ce-am avut. Aşa că-i mai bine să ne împăcăm cu soarta, şi eu şi tu, fără a mai spune nimic. De altminteri, o, maică a mea, n-ai decât să rămâi la mine; şi pâinea pe care o mănânc eu ai s-o mănânci şi tu! Iar tu, o, maică a mea, roagă-te numai lui Allah să mă ajute, şi Allah are să-mi dea cu ce să te hrănesc! În ce-i priveşte pe fraţii mei, lasă-i să primească de la Judecătorul cel Mare răsplata pentru fapta lor, şi mângâie-te cu vorbele poetului:

Când cel nedrept te-apasă,
Îndură răbdător,
Şi-aşteaptă să-i plătească
Timpul răzbunător.
Dar nu-ţi lăsa mânia
Cu el să se înfrunte!
Căci şi-un munte de piatră,
De-ar da piept cu alt munte.
Tot s-ar sfărma la rându-i.
Cu stâncile puhoi,
Şi praful se alege
Atunci de amândoi.

Şi Juder îi spuse mai departe vorbe de-acestea bune mamei sale, o alină şi o linişti, şi izbuti în felul acesta s-o împace şi s-o hotărască să rămână în casa lui. Iar el, spre a-şi câştiga hrana, rostui un năvod şi începu să se ducă în fiecare zi să pescuiască fie în Nil, la Bulak, fie în bălţile

cele mari, fie în alte locuri bogate în ape; şi, în felul acesta, agonisea când zece bănuţi de aramă, când douăzeci, când treizeci: şi cheltuia tot, ca să-şi ţină zilele, el şi maică-sa: şi, în felul acesta, o duceau bine.

În ce-i priveşte pe cei doi fraţi ai lui, apoi aceştia nu mai aveau nimic: nici meserie, nici ce să vândă, nici ce să cumpere. Lipsurile, nevoia şi toate necazurile îi năpădiră; şi, cum nu zăboviseră prea mult până ce să risipească tot ce răpiseră de la maica lor, ajunseră grabnic în cea mai neagră stare şi nişte amărâţi de milogi goi, fără de nici unele. Încât se văzură siliţi să vină la mama lor să se roage şi să se umilească dinaintea ei şi să se milogească din pricina foamei care îi vitruia. Or, inima de mamă este bună şi miloasă! Şi mama, înduioşată de sărăcia lor, le da cojile de pâine rămase şi care nu arareori se mai nimereau şi cam mucede; şi bătrâna le mai dăruia şi rămăşiţele de la cina din ajun, spunându-le:

— Mâncaţi degrabă şi plecaţi, până n-apucă să vină fratele vostru; căci, dacă v-ar găsi aici, nu i-ar părea bine şi inima lui s-ar supăra pe mine; şi, în felul acesta, m-aţi face vinovată faţă de el!

Şi ei se grăbeau să mănâncc şi plecau. Ci, într-o bună zi, veniră la mama lor, care, după obiceiul ei, le puse dinainte demâncarea şi pâine ca să mănânce; şi deodată intră Juder. Iar maică-sa se simţi tare ruşinată şi tare încurcată; şi, de teamă că Juder are să se supere pe ea, îşi lăsă fruntea în pământ, cu nişte priviri tare umile către fiul ei. Ci Juder, departe de a se arăta supărat, zâmbi văzându-i pe fraţii lui şi le spuse:

— Fiţi bineveniţi, o, fraţii mei! Şi binecuvântată vă fie ziua! Ce s-a-ntâmplat de v-aţi hotărât într-un sfârşit să veniţi la noi în ziua aceasta binecuvântată?

Şi se aruncă la pieptul lor şi îi sărută cu dragoste, spunându-le:

— În adevăr, rău aţi făcut că m-aţi lăsat să mă topesc aşa de jalea dorului vostru! N-aţi mai dat pe la mine, ca să întrebaţi ce mai fac, ori ce mai face maica voastră!

Ei răspunseră:

— Pe Allah, o, frate al nostru, dorul de tine ne-a mistuit şi pe noi; şi nu te-am ocolit decât din pricina ruşinii pentru cele ce s-au petrecut între noi şi tine! Ci iată-ne căindu-ne amarnic! Şi-apoi, toate acelea n-au fast decât lucrarea celui Necurat (afurisit fie el de Allah cel Preamărit!) şi acum nu mai avem altă bucurie decât la tine şi la mama noastră!

Şi Juder, tulburat cu totul de vorbele acestea, le spuse:

— Nici eu nu am altă bucurie în afară de voi doi, o, fraţii mei!

Atunci maică-sa se întoarse către Juder şi îi spuse:

— O, copile al meu, Allah lumineze-ţi chipul cu lumâna lui şi sporească-ţi belşugul, căci tu eşti cel mai bun dintre noi toţi, o, copile al meu!

Şi Juder spuse:

— Fiţi bineveniţi şi rămâneţi la mine! Allah este darnic, şi bunurile se află din belşug în casă!

Şi se împacă într-un sfârşit cu fraţii săi, care cinară cu el şi îşi petrecură noaptea în casa lui.

A doua zi, luară cu toţi masa de dimineaţă împreună, iar Juder, cu năvodul în spate, plecă plin de încredere în Truditorul cel Mare, în vreme ce fraţii lui plecară şi ei şi lipsiră până la prânz, când se întoarseră iarăşi să mănânce cu mama lor. Iar Juder nu se întoarse decât seara, aducând carne şi legume, toate cumpărate cu ce agonisise în ziua aceea. Şi trăiră aşa răstimp de o lună, Juder pescuind peşte ca să-l vândă şi să-şi cheltuiască rodul muncit cu mama şi cu fraţii lui, care mâncau şi se veseleau.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi şaptea noapte

Urmă:

Or, într-o bună zi, Juder aruncă năvodul în apă şi, când îl trase, văzu că era gol; îl mai aruncă o dată, şi îl scoase tot gol; atunci îşi zise în sine: „În locul acesta nu este peşte!“’ Şi îşi schimbă locul şi, aruncând năvodul, îl scoase iarăşi gol! Îşi schimbă locul a doua oară, a treia oară şi tot aşa mai departe, de dimineaţă până seara, fără a izbuti să pescuiască nici măcar un crăpcean.

Atunci strigă: „Na minune! Oare să nu mai fie peşte în apă? Ori să fie mai degrabă altă pricină?” Şi, cum se lăsa seara, îşi luă năvodul în spinare şi se întoarse acasă tare necăjit, tare amărât, şi ducând cu el mâhnirea şi grija pentru fraţii şi pentru mama sa, fără să ştie ce are să le dea la cină, şi aşa trecu pe dinaintea unei brutării, de unde obişnuia, când se întorcea acasă, să cumpere pâine pentru seară. Şi văzu mulţimea de muşterii ce se înghesuiau să cumpere pâine, cu banii în mână, fără ca brutarul să ia prea mult seama la ei. Şi Juder se opri trist de-o parte, privind la muşterii şi oftând. Atunci brutarul îi spuse:

— Bine-ai venit, o, Juder! Îţi trebuie pâine?

Ci Juder tăcu. Brutarul îi spuse:

— Dacă nu ai bani, ia acuma ce-ţi trebuie, şi te las să-mi plăteşti, altădată!

Şi Juder îi spuse atunci:

— Dă-mi pâine de zece bănuţi de aur şi ţine năvodul ca zălog!

Ci brutarul răspunse:

— Ba nu, o, bietul de tine! năvodu-i uşa agonisitei tale şi, dacă ţi l-aş lua, ţi-aş închide uşa aceasta. Na, dar, de colea pâinile pe care le cumperi de obicei! Şi ia de la mine zece bănuţi de aramă, de care s-ar putea să ai trebuinţă. Şi mâine, ya Juder, ai să-mi aduci peşte de douăzeci de bănuţi!

Şi Juder răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei!

Şi, după ce-i mulţumi din inimă brutarului, luă pâinea şi cei zece bănuţi, şi se duse să cumpere carne şi legume,

spunându-şi: „Mâine Atotputernicul are să-mi dea cele cu care să-mi plătesc datoria; şi are să-mi împrăştie grijile”. Şi se întoarse acasă, unde maică-sa pregăti de mâncare, ca de obicei. Şi Juder cină şi se culcă.

A doua zi, îşi luă năvodul şi dete să plece; ci maică-sa îi zise:

— Pleci fără să-ţi mănânci pâinea de dimineaţă?

El răspunse:

— O, maică, mănânc-o tu împreună cu fraţii mei!

Şi se duse la râu, unde îşi aruncă năvodul o dată, şi încă o dată, şi încă o dată, schimbând locul de mai multe ori, şi tot aşa până la ceasul rugăciunii după-amiază; ci nu pescui nimic. Atunci, îşi luă năvodul şi se întoarse acasă, deznădăjduit până peste poate; şi fu nevoit, neavând nicio altă cale de întors acasă, să treacă iar prin faţa prăvăliei brutarului, care îl zări şi îi numără alte zece pâini şi alţi zece bănuţi, şi-i spuse:

— Ia astea şi du-te! Şi dacă ceea ce a hotărât soarta nu a ajuns la tine astăzi, are să ajungă mâine!

Şi Juder vroi să-şi ceară iertare; ci brutarul îi spuse:

— Hai, necăjitule, n-ai de ce să-mi ceri iertare! Dacă ai fi pescuit ceva, ai fi avut cu ce să-mi plăteşti! Şi dacă nici mâine n-ai să pescuieşti iarăşi nimic, sa vii fără de sfială aici; şi ai să găseşti toată înţelegerea şi tot ajutorul!

Or, chiar că nici a doua zi Juder nu pescui nimic-nimicuţa; şi iarăşi fu nevoit să se ducă la brutar; şi tot aşa n-avu niciun spor vreme de şapte zile în şir, după care fu cuprins de o mare îngrijorare în inima lui, şi îşi zise în sineşi: „Astăzi am să mu duc să pescuiesc în lacul Karun. Poate că acolo s-o fi aflând norocul meu!”

Se duse aşadar la lacul Karun, aşezat nu departe de Cairo, şi se pregătea să-şi arunce năvodul în apă, când văzu venind către el un moghrabin călare pe un catâr. Era îmbrăcat într-o mantie nespus de frumoasă, şi era aşa de strâns învăluit în burnuzul său şi în vălul de pe cap, încât nu i se zărea decât un ochi. Catârul era şi el îmbrăcat la fel şi înfotăzat cu urşinic de zarafir şi cu mătăsuri, şi pe

crupă avea nişte desagi de lână colorată.

Când moghrabinul ajunse lângă Juder, coborî de pe catâr şi spuse:

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, Juder, o, fiu ai lui Omar!

Şi Juder răspunse:

— Şi cu tine fie pacea lui Allah, o, călătorule, stăpâne al meu!

Moghrabinul spuse:

— O, Juder, am trebuinţă de tine! Dacă ai să mă asculţi, ai să dobândeşti mari foloase şi un bun nemăsurat; şi vei fi prietenul meu; şi îmi vei mântui toate treburile!

Juder răspunse:

— O, călătorule stăpâne al meu, spune-mi ce ai în minte şi am să te ascult fără de cârtire!

Atunci moghrabinul îi spuse:

— Începe, dar, să rosteşti surata cea de început din *Coran!*

Şi Juder rosti împreună cu el surata fatihà din *Coran*. Atunci moghrabinul scoase din desagi nişte frânghii de mătase şi-i spuse:

— O, Juder, fiu al lui Omar, să-mi legi mâinile cu aceste frânghii de mătase, cât mai straşnic vei putea! După care, să mă arunci în lac, şi să aştepţi o bucată de vreme. Dacă ai să vezi ivindu-se la faţa apei mâna mea înaintea trupului, nu pregeta să-ţi arunci năvodul şi să mă scoţi la ţărm; ci dacă ai să vezi ivindu-se piciorul meu afară din apă, să ştii că sunt mort. Atunci, nu te mai îngriji de mine, ia catârul cu desagii şi du-le în sukul negustorilor, unde ai să găseşti un evreu cu numele de Şamayaa. Să-i laşi cătârul, iar el are să-ţi dea o sută de dinari, pe care să-i iei şi să te duci în calea ta! Ci numai să nu spui nimănuia nimic despre toate astea.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi opta noapte

Urmă:

Atunci Juder răspunse:

— Ascult şi mă supun!

Şi legă mâinile moghrabinului, care îi tot spunea:

— Mai vârtos oleacă!

Şi, după ce îl legă bine, îl înşfăca şi îl aruncă în lac. Pe urmă, aşteptă un răstimp, să vadă ce are să se întâmple.

Or, peste o vreme, văzu deodată ridicându-se şi ieşind deasupra apei amândouă picioarele moghrabinului.

Atunci înţelese că omul murise şi, fără a se mai îngriji de el, luă catârul şi se duse la sukul negustorilor, unde chiar că îl văzu pe evreul acela stând pe un scaun în uşa prăvăliei lui şi care, la vederea catârului, strigă:

— Nu mai încape nicio îndoială! A pierit! Pe urmă adăugă:

A pierit din pricina lăcomiei lui! Şi, fără a mai adăuga o vorbă, luă cătârul şi îi numără lui Juder o sută de dinari de aur, sfătuindu-l să păstreze taina.

Juder luă aşadar banii de la evreu şi se duse degrabă la brutar, de la care luă pâine ca de obicei întinzându-i un dinar, îi spuse:

— Iată banii pe care ţi-i datorez, o, stăpâne al meu!

Şi brutarul îi făcu socoteala şi-i spuse;

— Mai ai de luat pâine de la mine încă pe două zile!

Şi Judor îl lăsă şi plecă la măcelar, pe urmă la zurzavagiu şi, dând fiecăruia câte un dinar, le spuse:

— Daţi-mi ce-mi trebuie, şi păstraţi restul de bani în seama mea!

Şi luă carnea şi legumele, şi duse totul acasă, unde îi găsi pe fraţii săi tare înfometaţi şi pe mama sa care le spunea să aibă răbdare până la întoarcerea fratelui lor. Atunci Juder puse dinainte cumpărăturile, la care ei se repeziră ca nişte ghuli şi, până să se gătească mâncarea, începură să înfulece pâine goală.

A doua zi, înainte de a pleca, Juder îi dete mamei sale

aurul tot, spunându-i:

— Ţine pentru tine şi pentru mâncarea fraţilor mei, ca să nu le lipsească niciodată nimic!

Şi îşi luă năvodul şi se întoarse la lacul Karun; şi se pregătea să-şi înceapă lucrul, când văzu alt moghrabin, asemenea cu cel dintâi, venind către el, mult mai bogat îmbrăcat şi călare pe un catâr înfotăzat şi mai strălucitor. Puse piciorul la pământ şi spuse:

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, Juder, fiu al lui Omar!

El răspunse:

— Şi cu tine fie pacea lui Allah, o, călătorule stăpâne al meu!

El spuse:

— Nu cumva ai văzut ieri un moghrabin venind la tine călare pe un catâr ca acesta?

Juder însă, temându-se să nu fie învinuit de moartea omului, îşi zise că mai bine ar fi să tăgăduiască tot, şi răspunse:

— Nu, n-am văzut, pe nimeni!

Cel de al doilea moghrabin zâmbi şi zise:

— O, sărace Juder, tu habar nu ai că eu ştiu tot ce se întâmplă pe pământ! Omul pe care l-ai aruncat în lac, şi pe al cărui catâr l-ai vându evreului Şamayaa pe o sută de dinari, era fratele meu! De ce cauţi să tăgăduieşti?

El răspunse:

— De vreme ce ştii tot, pentru ce mă mai întrebi?

El spuse:

— Pentru că, o, Juder, am trebuinţă să faci şi cu mine ce-ai făcut cu fratele meu.

Şi scoase din desaga lui cea scumpă nişte frânghii groase de mătase, pe care i le dete lui Juder, spunându-i:

— Leagă-mă tot atât de straşnic cum l-ai legat şi pe el, şi aruncă-mă în apă! Dacă ai să vezi ieşind mai întâi piciorul meu, sunt mort! Să iei atunci catârul şi să-l vinzi evreului, pe o sută de dinari!

Juder răspunse:

— Vino-ncoace atunci!

Şi moghrabinul veni, şi Juder îl legă de mâini şi aburcându-l, îl aruncă în lac, unde se cufundă până la fund.

Or, peste puţine clipe, văzu două picioare ieşind din apă! Şi Juder pricepu că moghrabinul murise; şi îşi zise: „A murit! Să nu se mai întoarcă! Şi ducă-se păcatului! Inşallah! de-ar da Allah să văd venind la mine în fiecare zi câte un moghrabin pe care să-l arunc în apă şi de la care să capăt o sută de dinari!“ Şi luă catârul şi se duse la evreul care, văzându-l, strigă:

— A murit şi cel de-al doilea!

Juder răspunse:

— Capul tău să trăiască!

Şi evreul adăugă:

— Aceasta-i răsplata celor îndărătnici!

Şi luă catârul, şi-i plăti o sută de dinari lui Juder, care se duse şi-i dete maică-sii. Iar maică-sa îl întrebă:

— Ci, o, copile al meu, de unde ai tu atâta aur?

El atunci îi povesti ce i se întâmplase; iar ea, speriată rău, îi zise:

— Ai face mai bine să nu te mai duci la lacul Karun! Tare mi-e frică să nu păţeşti ceva cu moghrabinii aceştia!

El răspunse:

— Păi, o, maică a mea, doar nu-i arunc în apă decât după voia lor! Şi-apoi, de ce să nu mai fac aşa, când meseria de înecător îmi aduce o sută de dinari pe zi? Pe Allah! nu m-ar supăra să mă duc zi de zi la lacul Karun, până ce-aş îneca cu mâinile mele şi pe cel mai de pe urmă moghrabin, şi până ce n-ar mai rămânea nici urmă de ei!

În cea de a treia zi, Juder se întoarse aşadar la lacul Karun şi, tot atunci, îl văzu venind pe al treilea moghrabin, care semăna nemaipomenit cu cei doi de mai înainte, pe care însă îi întrecea şi în bogăţia hainelor şi în frumuseţea fotazelor cu care era împodobit cătârul pe care-l călărea; şi, la spatele lui, în desagi, şi de o parte şi de cealaltă, se afla câte un borcan mare de sticlă cu

învelitoare. Se apropie de Juder şi-i spuse:

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, fiu al lui Omar! El îi răspunse la salamalek, cugetând: „Cum se face oare că şi tu mă ştii şi-mi ştii şi numele?“ Moghrabinul îl întrebă...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi noua noapte

Urmă:

...Moghrabinul îl întrebă:

— N-ai văzut trecând pe-aici nişte moghrabini?

El răspunse:

— Doi!

El întrebă:

— Încotro au luat-o?

El spuse:

— Le-am legat miinâle şi i-am aruncat în lac, unde s-au înecat! Şi, dacă râvneşti soarta lor, am şi pentru tine pusă de-o parte una la fel!

La cuvintele acestea, moghrabinul începu să râda şi răspunse:

— O, sărmane, tu nu ştii că orice viaţă îşi are sorocul ei hotărât dinainte!

Şi se dete jos de pe catâr şi adăugă liniştit:

— O, Juder, doresc să faci şi cu mine ce-ai făcut cu ei!

Şi scoase din desagi nişte frânghii groase de mătase şi i le dete; şi Juder îi spuse:

— Atunci, întinde-ţi mâinile ca să ţi le leg la spate; şi hai degrabă, căci sunt tare zorit, şi vremea nu stă! De altminteri, sunt deprins cu meseria aceasta; şi poţi să ai toată încrederea în dibăcia mea de înecător!

Atunci moghrabinul îşi dete braţele şi Juder i le legă la spate; pe urmă pescarul îl ridică şi-l aruncă în lac, unde îl văzu cum se cufundă şi piere. Şi, înainte de a pleca grăbit cu catârul, aşteptă ca picioarele moghrabinului să se

ivească la faţa apei; ci spre cea mai mare nedumerire a lui, răsăriră din apă mai întâi cele două mâini, apoi capul, apoi moghrabinul întreg, care îl strigă:

— Nu ştiu să înot! Pescuieşte-mă degrabă cu năvodul tău, o, sărace!

Şi Juder aruncă peste el năvodul şi izbuti să-l scoată la mal. Atunci văzu în mâinile lui, lucru pe care nu-l băgase de seamă de la început, doi peşti roşii ca de coraliu, câte un peşte în fiecare mână Şi moghrabinul dete fuga la catârul lui, luă cele două borcane de sticlă, puse câte un peşte în fiecare borcan, închise borcanele cu un capac şi le puse la loc în desagi. După care, se întoarse iar la Juder şi, luându-l în braţe, începu să-l sărute cu mare bucurie, şi pe obrazul drept şi pe obrazul stâng; şi îi spuse:

— Pe Allah! fără tine, n-aş mai fi acuma în viaţă şi n-as fi izbutit nici să prind peştii aceia doi!

Şi asta-i!

Or, Juder, care nu-şi mai venea în fire din nedumerirea lui, îi zise până la urmă:

— Pe Allah! o, călătorule stăpâne al meu, dacă socoţi în adevăr că am fost de vreun folos la mântuirea ta şi la pescuirea acestor doi peşti, grăbeşte de-mi spune şi mie, drept orice mulţumire, ce ştii, în privinţa celor doi moghrabini înecaţi, şi care-i adevărul cu cei doi peşti şi cu evreul Samayaa din suk!

Atunci moghrabinul spuse:

— O, Juder, află că cei doi moghrabini care s-au înecat erau fraţii mei. Unul se numea Abd Al-Salam, iar celălaltul se numea Abd Al-Abad. Iar eu mă numesc Abd Al-Samad. Iar cel pe care tu îl crezi a fi un evreu, nu este nicidecum evreu, ci un adevărat musulman, de rit malekit; numele lui este Abd Al-Rahim, şi-i şi el tot frate cu noi. Or, ya Juder, tatăl nostru, care se numea Abd Al-Vadud, era un mare solomonar care stăpânea pe deplin toate ştiinţele tainice, şi ne-a învăţat şi pe noi, cei patru fii ai lui, magia, vrăjitoria şi meşteşugul de a descoperi şi de a deschide comorile cele mai ascunse. Încât noi ne-am aşternut cu

sârg pe învăţarea acestor ştiinţe, în care am ajuns la o treaptă de cunoaştere atâta de înaltă că până la urmă am izbutit să-i supunem sub poruncile noastre pe toţi ginnii, marezii şi efriţii. După ce tatăl nostru a murit, ne-a lăsat bunuri mari şi bogăţii nemăsurate. Noi atunci am împărţit între noi, după dreptate, comorile lăsate, feluritele talismane şi cărţile de ştiinţă; însă în privinţa stăpânirii anumitor manuscrise n-am putut cădea la înţelegere. Cel mai de seamă dintre aceste manuscrise era o carte cu titlul de *Însemnările-celor-de-demult,* şi care este cu adevărat peste putinţă de socotit ca preţ şi ca însemnătate, şi aşa încât n-ar putea fi plătită nici chiar cu nestemate în greutatea ei! În adevăr, în cartea aceea se aflau însemnări despre toate comorile ascunse în sânul pământului, precum şi dezlegarea tuturor tainelor şi a tuturor semnelor magice. Şi era tocmai manuscrisul din care părintele nostru scosese toată ştiinţa pe care o stăpânea. Pe când zâzania începuse să se cuibărească între noi, văzurăm intrând în casa noastră un preacinstit şeic, chiar acela care l-a crescut pe tatăl nostru şi l-a învăţat vrăjitoria şi ghicirea viitorului. Iar şeicul acela, care se numea Cel-Mai-Tainic-Cohen, ne spuse: „Aduceţi-mi cartea aceea!“ Şi noi îi aduserăm *Însemnările-celor-de-demult,* pe care el o luă şi ne spuse: „O, copiii mei, sunteţi copiii copilului meu, şi nu pot fi de partea unuia, în paguba celorlalţi! Trebuie, aşadar, ca acela dintre voi care doreşte să aibă cartea aceasta să se ducă şi să deschidă comoara numită Al-Şamardal şi să-mi aducă de-acolo sfera cerească, şipul cu kohl, spada şi inelul cu pecete! Căci toate aceste lucruri se află în acea comoară. Iar însuşirile lor sunt peste fire! În adevăr, inelul cu pecete este în sama unui ginn, care te înfricoşează numai prin rostirea numelui: se cheamă efritul Trăznet-Trăznitor! Iar omul care ajunge stăpânul acelui inel poate înfrunta fără de teamă puterile tuturor regilor şi sultanilor; şi, dacă vrea, poate stăpâni pământu-n lung şi-n lat. Iar spada! acela care o are poate, dacă-i place, să spulbere toate

oştile, numai fluturând-o: căci pe dată încep să ţâşnească din ea flăcări şi fulgere care fac praf şi pulbere din toţi războinicii. Iar sfera cerească! acela care o are poate, după cum doreşte, să călătorească în orice colţ de pe pământ, fără nici să se mişte din locul lui, şi să străbată toate locurile, de la soare-răsare până la soare-apune! Pentru aceasta, nu are decât să atingă cu degetul loculi unde vrea să se ducă şi ţinuturile pe care vrea să le străbată, şi sfera şi începe să se învârtească, trecându-i pe sub ochi toate lucrurile mai de seamă din acele ţări, precum şi pe locuitorii lor, de parcă ar fi dinaintea lui. Şi dacă, cine ştie, are să se plângă de felul cum l-au găzduit băştinaşii din vreo ţară, ori de felul cum l-a întâmpinat vreo cetate dintre acele cetăţi, nu are decât să întoarcă spre soare locul unde se află acea lume vrăjmaşă lui, şi pe dată locul acela va fi pradă flăcărilor şi va arde cu toţi locuitorii săi. În ce priveşte şipul de kohl! acela care îşi unge pleoapele cu kohlul din şip vede pe dată toate comorile ascunse în pământ! Asta-i! Totodată, cartea nu va fi pe drept decât a aceluia care va izbândi în încercarea lui; iar cei care nu vor izbuti, nu vor putea să ridice nicio pretenţie. Primiţi învoiala?“ Noi răspunserăm: „Primim, o, şeic al tatălui nostru! Nu ştim însă nimic în privinţa acelei comori a lui Şamardal!” Atunci el ne spuse: „Aflaţi, copiii mei, că această comoară a lui Şamardal...“

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezecea noapte

Urmă:

...„această comoară a lui Şamardal se află în puterea celor doi fii ai împăratului Roşu. Tatăl vostru, odinioară, a încercat să pună stăpânire pe ea; dar, pentru ca s-o deschidă, trebuia mai înainte să pună stăpânire pe cei doi fii ai lui Roşu împărat. Or, în clipa când tatăl vostru a dat

să-i înşface, ei i-au scăpat şi-au fugit de s-au aruncat, prefăcuţi în peşti roşii, în adâncul lacului Karun, lângă Cairo. Şi, cum lacul acela este şi el fermecat, tatăl vostru s-a zbătut mult şi bine, şi tot n-a mai ajuns să-i prindă pe cei doi peşti. Atunci, a venit la mine şi mi s-a plâns de neizbânda încercărilor lui. Iar eu am făcut numaidecât socotelile mele astrologiceşti şi am întocmit horoscopul; şi mi s-a arătat că acea comoară a lui Şamardal nu putea fi deschisă decât cu mijlocirea şi sub privirile unui tânăr din Cairo, pe nume Juder ben-Omar, pescar de meserie. Şi că acel Juder poate fi găsit pe ţărmurile lacului Karun. Iar vraja acelui lac nu poate fi dezlegată decât de acel Juder, care va trebui să lege braţele celui, a cărui ursită este să coboare în acel lac; şi să-l arunce apoi în apă. Iar cel care va fi aruncat, va avea de luptat împotriva celor doi feciori fermecaţi ai împăratului Roşu; şi dacă soarta lui e să-i biruiască şi să-i prindă, n-are să se înece, şi mâna lui are să se arate mai întâi la faţa apei. Şi Juder are să-l pescuiască cu năvodul lui! Ci acela care va pieri, va scoate la faţa apei mai întâi picioarele, şi va trebui să fie părăsit!” Auzind cuvintele acestea ale şeicului Cel-Mai-Tainic-Cohen, noi răspunserăm; „Hotărât! vrem să facem încercarea, chiar de-ar fi să pierim!” Numai fratele nostru Abd Al-Rahim nu vroi nicidecum să se lase ispitit, şi ne spuse: „Eu nu vreau!“ Atunci noi îl hotărârăm să se îmbrace ca un neguţător evreu, şi ne învoirăm cu toţii să-i trimitem catârul şi desagii, pe care să-i cumpere de la pescar, dacă vom pieri în încercarea noastră! Or, tu ştii, o, Juder, ce s-a întâmplat! Cei doi fraţi ai mei au pierit în lac, jertfe ale fiilor lui Roşu împărat! Şi eu, la rându-mi, după ce m-ai aruncat în lac, era să mă prăpădesc în lupta cu ei; ci am izbutit, cu ajutorul unui descântec pe care l-am rostit în gând, să mă desfac din legăturile mele, să dezleg vraja cea de nebiruit a lacului şi să pun mâna pe cei doi feciori ai împăratului Roşu, care sunt cei doi peşti de culoarea coralului pe care m-ai văzut când i-am vârât în bocalurile din desagii mei. Or, aceşti doi peşti vrăjiţi,

feciorii lui Roşu împărat, sunt în totului-tot doi efriţi tare puternici; şi, ca urmare a prinderii lor, am să pot într-un sfârşit să deschid comoara lui Şamardal. Numai că, spre a deschide acea comoară, trebuie numaidecât să fii şi tu de faţă, întrucât horoscopul întocmit de Cel-Mai-Tainic-Cohen prorocea că lucrul nu se poate face decât sub ochii tăi! Vrei tu, dar, o, Juder, să primeşti a veni cu mine în Maghreb, într-un loc nu departe de Fas şi de Miknas, ca să mă ajuţi să deschid comoara lui Şamardal? Iar eu am să-ţi dau tot ce ai să-mi ceri! Şi ai să fii pe totdeauna fratele meu întru Allah! Şi, după această călătorie, ai să te întorci cu inima voioasă între ai tăi!

Când Juder auzi aceste cuvinte, răspunse:

— O, călătorule stăpâne al meu, eu am pe capul meu pe mama şi pe fraţii mei! Şi eu mă îngrijesc să le aduc cele de trebuinţă traiului! Dacă, dar, aş primi să merg cu tine, cine le-ar mai da pâinea cea de toate zilele?

Moghrabinul răspunse:

— Pricina şovăielii tale nu-i decât zăcăşeala! Dacă în adevăr numai lipsa de bani şi grija pentru mama ta te opresc să pleci, sunt gata să-ţi dau numaidecât o mie de dinari de aur pentru cheltuielile maicăi tale, până ce te vei întoarce, după o lipsă de patru luni numai!

Când auzi de o mie de dinari, Juder strigă:

— O, călătorule, dă-mi cei o mie de dinari să-i duc mamei mele, şi pe urmă merg cu tine!

Şi moghrabinul îi înmână numaidecât mia de dinari, pe care Juder o luă şi o dete maicăi sale, spunându-i:

— Ia aceşti o mie de dinari pentru cheltuielile tale şi ale fraţilor mei, întrucât eu am să plec cu un moghrabin într-o călătorie de patru luni în Maghreb! Iar tu, o, maică a mea, roagă-te pentru mine, cât am să lipsesc, şi eu am să fiu acoperit de noroc cu binecuvântarea ta asupra mea!

Ea răspunse:

— O, copile al meu, ce jale are să-mi fie de lipsa ta! Şi ce frică mi-e să nu paţi ceva!

El spuse:

— O, maică bună, n-are de ce să-ţi fie frică pentru cineva care se află sub paza lui Allah! Şi-apoi moghrabinul este un om tare de treabă!

Şi i-l lăudă pe moghrabin până peste poate. Iar maică-sa îi spuse:

— Allah aplece către tine inima acelui moghrabin cumsecade! Du-te cu el, fiul meu! Poate că are să fie mărinimos faţă de tine!

Atunci Juder îşi luă bun-rămas de la maică-sa şi se duse la moghrabin.

Când îl văzu venind, moghrabinul îl întrebă:

— Te-ai sfătuit cu mama ta?

El răspunse:

— Da, de bună seamă! Iar ea s-a rugat pentru mine şi m-a binecuvântat!

El îi spuse:

— Urcă-te pe catâr, în spatele meu!

Şi Juder se urcă în spatele moghrabinuiui pe spinarea catârului, şi călători aşa de la prânz până pe la chindie.

Or, călătoria îi făcu o mare poftă de mâncare lui Juder, care nu mai putea de foame.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi una noapte

Urmă:

Cum însă nu vedea nimic de mâncare la moghrabin, îi spuse acestuia:

— O, stăpâne călător, eu tare socot că ai uitat să iei de mâncare, ca să ne hrănim de-a lungul acestei călătorii!

El răspunse:

— Ţi-o fi foame?

El spuse:

— Eh! uallah!

Atunci moghrabinul opri catârul, se dete jos, tot aşa

făcu şi Juder, iar moghrabinul spuse:
— Dă-mi încoace sacul!
Şi după ce Juder îi aduse sacul, moghrabinul îl întrebă:
— Ce-ţi doreşte sufletul, o, frate al meu?
El răspunse:
— Orice-o fi!
Şi moghrabinul spuse:
— Allah să te aibă în grija lui! Spune-mi ce vrei să mănânci?
El răspunse:
— Nişte pâine cu brânză!
El zâmbi şi spuse:
— O, sărace, pâine cu brânză? Asta-i ceva în adevăr nepotrivit cu starea ta! Cere-mi, dar, ceva mai de seamă!
Juder răspunse:
— Eu, la ceasul acesta, aş zice că orice-o fi este de seamă!
Moghrabinul îl întrebă:
— Îţi plac puii fripţi?
El spuse:
— Ya Alllah, da!
El îl întrebă:
— Îţi place orezul cu miere?
El spuse:
— Mult!
El îl întrebă:
— Îţi plac vinetele umplute? capetele de pasăre cu roşii? napii cu pătrunjel şi cu colocase? căpăţâna de oaie la cuptor? orzul râşnit şi fiert şi bătut? sarmalele în foi de viţă? prăjiturile? *cutare* şi *cutare* şi *cutare* lucru?
Şi îi înşiră aşa douăzeci şi patru de feluri de bucate, în vreme ce Juder gândea: „Au doar n-o fi nebun? Căci de unde are să-mi aducă bucatele pe care mi le înşiră, când aici nu văd nicio bucătărie şi niciun bucătar? Am să-i spun pe dată că mi-e prea destul!” şi îi spuse moghrabinului:
— E destul! Da până când o să mă faci să râvnesc atâtea feluri de bucate, fără să-mi arăţi nimica?

Ci moghrabinul răspunse:

— Ospăţ plăcut, o, Juder!

Şi băgă mâna în sac şi scoase de acolo o tavă de aur cu doi pui fripţi şi căldicei; pe urmă, mai băgă o dată mâna şi scoase o tavă de aur cu nişte frigărui de miel, şi tot aşa mai departe, una după alta, toate cele douăzeci şi patru de feluri pe care le înşirase, niciuna mai mult, niciuna mai puţin!

La priveliştea aceasta, Juder rămase năuc. Şi moghrabinul îi zise:

— Ia de mănâncă, sărmane prieten!

Ci Juder strigă:

— Uallah! o, stăpâne călător, fără de nicio îndoială că trebuie să fi aşezat în sacul acesta o bucătărie întreagă, cu toate ale ei şi cu o liotă de bucătari!

Moghrabinul începu să râdă şi răspunse:

— O, Juder, sacul acesta este fermecat! Şi este slujit de un efrit care, dacă am vrea, ne-ar aduce pe dată o mie de mâncăruri siriene, o mie de mâncăruri egiptene, o mie de mâncăruri indiene, o mie de mâncăruri chinezeşti!

Şi Juder se minună:

— O, ce sac frumos! şi câte minuni cuprinde! şi câtă îmbelşugare!

Pe urmă, mâncară amândoi pe săturate şi aruncară ceea ce rămase de la prânzul lor. Şi moghrabinul puse tăvile de aur în sac; pe urmă, băgă mâna în cealaltă despărţitură a desagilor şi scoase de acolo un ulcior de aur plin cu apă proaspătă şi bună. Şi băură şi îşi făcură spălările cele după sfânta datină şi rostiră rugăciunea de după prânz, şi-apoi puseră ulciorul la loc în sac, lângă unul dintre cele două bocale, sacul pe spinarea catârului, şi încălecară şi ei pe catâr, şi îşi urmară drumul mai departe.

După un răstimp, moghrabinul îl întrebă pe Juder:

— Tu ştii, o, Juder, cât drum am bătut de la Cairo până aici?

El răspunse:

— Pe Allah! nu ştiu!

El spuse:

— Am străbătut, în aceste două ceasuri, o depărtare care cere pe puţin o lună de umblet!

El întrebă:

— Cum aşa?

El spuse:

— Află, o, Juder, că această catârcă pe care ne aflăm noi este în totului-tot o ginnă ca toţi ginii! Într-o zi ea străbate de obicei o depărtare de un an de umblet; ci astăzi, ca să nu te ostenesc, a mers încetişor, la pas!

Şi cu asta îşi urmară drumul către Maghrob; şi în fiecare zi, dimineaţa şi seara, sacul le îndestula toate nevoile; şi Juder nu avea decât să-şi dorească o mâncare, de-ar fi fost oricât de anevoioasă şi de nemaipomenită, pentru ca numaidecât mâncarea să se şi afle în fundul sacului, gata caldă şi orânduită frumos pe o tavă de aur. Şi ajunseră în felul acesta, după cinci zile de umblet, în Maghreb, şi intrară în cetatea Fasului şi a Miknasului.

Or, peste tot, de-a lungul străzilor, toţi trecătorii îl recunoşteau pe stăpânul mograbin şi îl întâmpinau cu salamalekuri, ori mai adesea veneau să-i sărute mâna, până ce ajunseră la o casă unde moghrabinul descălecă şi bătu la poartă. Şi numaidecât poarta se deschise şi în pragul ei se ivi o tânără fată, întocmai ca o lună, şi frumoasă şi uşoară ca o gazelă uscată de sete, care le zâmbi cu un zâmbet de bun-venit. Şi moghrabinul îi spuse părinteşte:

— O, Rahma, fata mea, dă fuga şi deschide-ne sala cea mare a palatului!

Şi tânăra Rahma răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei!

Şi o luă înaintea lor, înlăuntrul palatului, legănându-şi şoldurile. Şi minţile lui Juder se zburătăciră; şi îşi zise în sineşi: „Asta-i! fata aceasta de bună seamă că este fata vreunui rege!”

Iar moghrabinul luă mai întâi sacul de pe spatele

catârcii şi spuse:

— O, catârcă, întoarce-te de unde ai venit! Şi Allah să te binecuvânteze!

Şi iacătă că deodată pământul se deschise şi o cuprinse pe catărcă în sânul lui, după care se închise la loc numaidecât. Şi Juder strigă:

— O, Ocrotitorule! Mărire lui Allah care ne-a mântuit şi ne-a ocrotit câtă vreme am stat pe spinarea ei!

Ci moghrabinul îi zise:

— Pentru ce te minunezi, o, Juder? Nu ţi-am spus de la început că este o ginnă din ceata efriţilor? Să ne grăbim însă a intra în palat şi să mergem în sală!

Şi merseră după tânăra fată.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi doua noapte

Urmă:

Când Juder intră în palat, rămase uluit de strălucirea şi de belşugul de bogăţii ce se aflau acolo şi de frumuseţea policandrelor de argint şi a lanţurilor de aur de care atârnau, ca şi de risipa de nestemate şi de alălmuri. Şi, după ce se aşezară jos pe chilimuri, moghrabinul îi spuse fetei sale:

— Ya Rahma, du-te degrabă şi adu legătura de mătasă pe care o ştii!

Şi fata se duse numaidecât să aducă legătura aceea şi o dete tatălui ei care o desfăcu şi scoase o rantie care preţuia pe puţin o mie de dinari şi, dându-i-o lui Juder, spuse:

— Îmbracă-te cu ea, o, Juder, şi fii aici oaspete bine venit!

Şi Juder o îmbrăcă şi se făcu atâta de strălucitor, încât părea asemeni vreunui fiu de rege dintre regii Arabiei de la soare-apune!

După care moghrabinul, care sta cu sacul dinainte, băgă mâna în sac şi scoase din el o grămadă de tăvi, pe care le orândui pe faţa de masă întinsă de către fiică-sa, şi nu se opri decât după ce înşirui aşa patruzeci de tăvi de felurite culori şi de felurite bucate. Pe urmă, îi spuse lui Juder:

— Întinde mâna şi ia de mănâncă, o, stăpâne al meu, şi fii îngăduitor faţă de noi pentru puţinătatea cu care te ospătam; căci noi încă nu-ţi ştim gusturile şi bucatele pe care le doreşti! Nu ai, aşadară, decât să ne spui ce-ţi place mai mult şi ce-ţi pofteşte sufletul, şi noi îţi aducem fără de zăbavă!

Juder răspunse:

— Pe Allah! o, călătorule stăpâne al meu, mie îmi plac toate bucatele, fără osebire, şi nu mă dau în lături de la niciuna! Nu mă mai întreba, dar, ce-mi place, şi adu-mi tot ce-ţi trece prin gând! Întrucât eu mănânc orice! Şi-asta-i tot ce-mi place cel mai mult pe lume! Mănânc straşnic! Iacătă!

Şi mâncă straşnic în seara aceea şi, de altminteri, în fiecare zi, fără ca pentru aceasta să se vadă vreodată fum de bucătărie. Căci moghrabinul nu avea decât să-şi bage mâna în sac, gândind la vreun fel de mâncare, şi numaidecât scotea mâncarea aceea pe o tavă de aur! Şi tot aşa şi cu poamele ori cu dulciurile. Şi Juder trăi în felul acesta în palatul moghrabinului vreme de douăzeci de zile, schimbându-şi rantia în fiecare dimineaţă; şi fiecare rantie era mai minunată decât sora ei.

În cea de a douăzeci şi una dimineaţă, moghrabinul veni la el şi-i spuse:

— Scoală-te, o, Juder! Iacătă ziua hotărâtă pentru deschiderea comoarei lui Şamardal!

Şi Juder se ridică şi se duse cu moghrabinul. Iar când ajunseră dincolo de zidurile cetăţii, deodată se iviră două catârce, pe care încălecară, şi doi robi negri care mergeau în urma catârcelor. Şi drumeţiră aşa până la amiază, când ajunseră pe ţărmurii unei ape curgătoare; şi

moghrabinul puse piciorul la pământ şi îi spuse lui Juder:

— Descalecă!

Şi după ce Juder descălecă, moghrabinul făcu un semn cu mâna către cei doi negri, spunându-le:

— Haide!

Numaidecât, cei doi negri luară cele două catârce, care se mistuiră, pe urmă se întoarseră pe malul apei, aducând în spinare un cort şi covoare şi perne, şi ridicară cortul şi îl îmbrăcară cu chilimuri şi rânduiră de jur-împrejur pernele şi perniţele. După care aduseră sacul şi cele două bocaluri în care se aflau închişi cei doi peşti de culoarea coraiului. Pe urmă aşternură masa şi întinseră, scoţându-le din sac, douăzeci şi patru de tăvi cu bucate. După care se mistuiră.

Atunci moghrabinul se ridică, aşeză dinaintea lui cele două bocaluri, pe un scăuneş, şi începu să murmure deasupra lor descântecele de vrajă şi farmecele, până când cei doi peşti începură să strige din lăuntru:

— Iartă-ne! o, stăpâne vraci, fie-ţi milă de noi!

Şi i se rugară aşa mai departe, în vreme ce el rostea descântecele. Şi dintr-odată cele două bocale pocniră şi se făcură ţăndări, pe când dinaintea moghrabinului se iviră două fiinţe, cu braţele încrucişate a umilinţă, care spuneau:

— Mântuire şi iertare, o, atotputernice ghicitor! Ce gând ai cu noi?

El răspunse:

— Gândul meu este să vă sugrum şi să vă ard! afară doar dacă îmi făgăduiţi să deschideţi comoara lui Şamardal!

Ei spuseră:

— Îţi făgăduim! Şi avem să-ţi deschidem comoara! Ci trebuie numaidecât să-l aduci aici pe Juder, pescarul din Cairo. Căci este scris în cartea Soartei că în niciun fel nu poate fi deschisă comoara docât sub privirile lui Juder! Şi nimenea nu poate intra în locul unde se află ea, decât numai acel Juder, fiul lui Omar!

El răspunse:

— Pe acela despre care vorbiţi l-am şi adus! Se află chiar aci de faţă! Iacătă-l! Vă vede şi vă aude!

Şi cele două făpturi se uitară cu luare-aminte la Juder şi spuseră:

— Acuma nu mai este nicio piedică! Şi te poţi bizui pe noi! Ne juruim pe Nume!

Încât moghrabinul le îngădui să se ducă unde aveau să se ducă. Şi ei pieriră în apa râului.

Atunci moghrabinul luă o trestie lungă şi goală, pe care aşeză două tipsioare de cornalină roşie; şi pe aceste tipsii puse un tas de aur plin cu cărbune, peste care suflă numai o dată. Şi numaidecât cărbunele se aprinse şi se schimbă în jar fierbinte. Atunci moghrabinul presără tămâie peste jar şi spuse:

— O, Juder, iacătă că aburii tămâii se ridică, iar eu acum am să rostesc descântecele de vrajă pentru deschidere. Ci, întrucât odată ce am să încep descântecele n-am să mai pot să mă opresc fără primejdia de a face zadarnice puterile talismanice, vreau să te învăţ mai întâi ce ai de făcut ca să ne atingem ţinta pe care ne-am pus-o când am venit în Maghreb!

Şi Juder răspunse:

— Învaţă-mă, o, stăpâne deplin al meu!

Şi moghrabinul spuse:

— Află, o, Juder...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi treia noapte

Urmă:

...Află, o, Juder, că atunci când am să încep a rosti descântecele de vrajă peste fumul de tămâie, apa râului are să înceapă să scadă încet-încet, şi râul până la urmă are să se usuce cu totul şi să-şi arate vadul gol. Atunci ai

să vezi ivindu-se, pe clinul uscat al vadului, o poartă de aur, mare şi înaltă cât poarta unei cetăţi, cu doua verigi tot de aur. Tu să te îndrepţi către această poartă şi să baţi în ea uşor cu una dintre cele două verigi care închid poarta şi să aştepţi o clipă. Pe urmă să baţi încă o dată, mai tare decât întâia oară, şi iar să aştepţi! Apoi să baţi a treia oară, mai tare decât înainte, şi să stai neclintit. Şi după ce vei fi bătut în felul acesta de trei ori la rând, ai să auzi dinlăuntru pe careva strigând: „Cine bate la poarta Comorilor şi nu ştie să dezlege vrăjile?” Tu să răspunzi: „Sunt Juder pescarul, fiul lui Omar din Cairo!” Şi poarta are să se deschidă, iar în prag are să se ivească un ins care, cu spada în mână, are să-ţi spună: „Dacă eşti cu adevărat omul acela, întinde gâtul să-ţi tai capul!” Iar tu să întinzi gâtul fără de teamă; şi el are să ridice spada asupra ta, dar numai pentru ca să se prăbuşească pe loc la picioarele tale; şi n-ai să mai vezi decât un trup fără suflet! Şi tu n-ai să păţeşti nimic! Ci dacă, de frică, n-ai să faci ce-ţi spune, are să te ucidă pe clipă pe dată. Când în felul acesta vei fi rupt cea dintâi vrajă, ai să intri înlăuntru şi ai să vezi a doua poartă, în care să baţi numai o dată, dar cât mai tare. Atunci are să ţi se arate un călăreţ cu o lance mare pe umăr şi care are să-ţi spună, ameninţându-te cu lancea ridicată deodată: „Ce pricină te aduce în aceste locuri pe care niciodată nu le bat şi nu le calcă nici cetele omeneşti, nici seminţiile ginilor?” Iar tu, drept orice răspuns, să-i arăţi semeţ pieptul deschis, ca să te lovească; şi el are să te lovescă cu lancea lui. Ci tu n-ai să păţeşti nimic; iar el are să se prăbuşească la picioarele tale şi n-ai să mai vezi decât un trup fără de suflet! Dar dacă ai să dai îndărăt, are să te ucidă! Ai să ajungi pe urmă la a treia poartă, de unde are să iasă în întâmpinarea ta un arcaş, care să-şi încordeze arcul cu săgeata împotriva ta; ci tu să-i arăţi curajos pieptul ca pe o ţintă, şi el are să cadă la picioarele tale, trup fără de suflet! Or, dacă ai să şovăi, te ucide! Ai să mergi mai departe şi ai să ajungi la a patra poartă, de unde are să

se repeadă la tine un leu cu chip înfricoşător, cu gura căscată, dând să te mănânce. Tu să nu te sperii şi să nu fugi; ci întinde mâna către el; şi, de îndată ce mâna ta va fi între dinţii lui, leul are să se prăbuşească la picioarele tale, fără să-ţi facă vreun rău. Atunci să te îndrepţi către a cincea poartă, de unde ai să vezi ieşind un arap negru, care are să te întrebe: „Cine eşti?” Tu să spui: „Sunt Juder!” şi el are să-ţi răspundă: „Dacă eşti cu adevărat omul acela, încearcă atunci să deschizi cea de a şasea poartă!” Tu numaidecât să te duci drept la cea de a şasea poartă şi să strigi: „O, Isuse, porunceşte lui Moise să deschidă poarta!” Şi poarta are să se deschidă dinaintea ta şi ai să vezi ivindu-se doi balauri năprasnici, unul din dreapta şi unul din stânga, care, cu gurile căscate, au să sară asupra ta. Să nu-ţi fie frică! Ci să-ţi întinzi către fiecare câte o mână, iar ei au să dea să ţi le muşte; ci zadarnic: căci se şi vor zvârcoli neputincioşi la picioarele tale. Şi, mai cu seamă, să nu dai vreun semn că te-ai sfii de ei; de nu, moartea ta-i neîndoielnică. Ai să ajungi ia urmă şi la cea de-a şaptea poartă, şi ai să baţi. Iar fiinţa care are să-ţi deschidă şi să ţi se arate în prag are să fie maica ta! Şi are să-ţi spună: „Fii binevenit, fiul meu! Apropie-te de mine, ca să-ţi urez bună pace!” Ci tu să-i răspunzi „Stai acolo unde eşti! Şi dezbracă-te!” Ea are să-ţi spună: „O copilul meu, sunt mama ta! Şi îmi datorezi oarecare mulţumire şi oarecare cinstire, ca răsplată că te-am alăptat şi că ţi-am dat o creştere aleasă! Cum de-mi ceri să mă dezbrac faţă de tine?” Tu să-i răspunzi cu gura mare: „Dacă nu-ţi lepezi numaidecât hainele, te omor!” Şi să înhaţi o spadă pe care ai s-o găseşti atârnată la dreapta, pe perete, şi să-i spui: „Hai, începe!” Şi ea are să încerce să te înduplece şi are să caute să te amăgească atunci, căindu-şi soarta. Ci tu ia seama să nu te laşi tulburat de vorbele ei, şi, de fiecare dată când are să-şi lepede o haină de pe ea, tu să-i strigi: „Leapădă-le şi pe celelalte!” Şi mereu s-o ameninţi cu moartea, până ce are să rămână goală de tot! Ci atunci ai s-o vezi cum fuge şi

piere! Şi în felul acesta, o, Juder, ai să rupi toate vrăjile şi ai să spulberi toate farmecele, mântuindu-ţi zilele. Şi nu-ţi mai rămâne pe urmă decât să culegi roadele strădaniilor tale. Pentru acesta, nu ai decât să treci dincolo de a şaptea poartă şi ai să găseşti înlăuntru aur strâns mormane. Ci să nu iei aminte la el, şi să te duci drept, la un foişor micuţ, aflat în mijlocul comorilor şi peste care este trasă o perdea. Dă atunci la o parte perdeaua aceea, şi ai să-l vezi, culcat într-un jeţ de aur, pe vrăjitorul cel mare, Şamardal, chiar acela care-i stăpânul acelei comori! Şi lângă capul lui ai să vezi lucind ceva rotund ca luna: aceea-i sfera cerească. Şi ai să-l vezi pe mag încins cu spada despre care ţi-am vorbit, şi având pe deget inelul cu pecetea, şi, atârnat cu un lanţ de aur la gâtul lui, şipul cu kohl! Tu să nu şovăi atunci! Ia acele patru lucruri de preţ şi grăbeşte-te să ieşi din comoară şi să vii să mi le dai! Ci, o, Juder, ai grijă să nu uiţi nimic din toate câte te învăţai, ori să faci altmintrelea de cum te-am sfătuit. De nu, ai să te căieşti amarnic şi ai să ai multe necazuri de îndurat!

Şi, sfârşind de spus toate acestea, moghrabinul îi mai înşirui lui Juder aceleaşi sfaturi, o dată, de două ori, de trei ori şi de patru ori, ca să i le vâre cât mai bine în cap, până ce Juder spuse singur:

— Acuma ţin minte tot! Da care-i fiinţa omenească...

Când povestea ajunse aici. Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi patra noapte

Urmă:

...care-i fiinţa omenească în stare să înfrunte atâtea înfricoşătoare talismanuri de care mi-ai spus, şi să îndure atâtea amarnice primejdii?

Moghrabinul răspunse:

— O, Juder, să n-ai nicio frică în privinţa aceasta! Toate

făpturile pe care ai să le vezi la porţi nu sunt decât nişte năluci fără de suflet! Poţi, dar, să fii pe deplin liniştit!

Şi Juder rosti:

— Îmi pun nădejdea în Allah!

Numaidecit moghrabinul îşi începu afumările vrăjitoreşti. Mai puse nişte tămâie pe jarul din căţuie şi începu să rostească descântecele. Şi iată că apa râului scăzu încet-încet şi se scurse, iar vadul apei se ivi uscat, cu poarta cea mare a Comorii.

Dacă văzu aşa Juder, fără a mai şovăi, se lăsă în albia râului şi se îndreptă către poarta de aur, în care bătu întâia oară încetişor, pe urmă a doua şi a treia oară. Şi din lăuntru se auzi un glas care întreba:

— Cine bate la poarta Comorilor fără a şti să rupă vrăjile?

El răspunse:

— Sunt Juder ben-Omar!

Şi poarta pe dată se deschise şi în prag se ivi o fiinţă care, cu spada în mână, răcni:

— Întinde gâtul!

Şi Juder îşi întinse gâtul; iar celălalt abătu asupra-i spada; ci numai ca să se şi prăbuşească tot atunci. Şi aşa se petrecură lucrurile până la cea de a şaptea poartă, întocmai cum îi prorocise şi cum îl dădăcise moghrabinul. Şi de fiecare dată Juder rupse vrăjile, cu mare curaj, până ce i se arătă maică-sa, ieşind de după cea de a şaptea poartă. Ea îl privi şi-i zise:

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, copile al meu!

Ci Juder îi strigă:

— Da cine-mi eşti tu?

Ea răspunse:

— Eu sunt maica ta, o, fiul meu! Sunt cea care te-a purtat nouă luni în pântecele ei, şi te-a alăptat, şi ţi-a dat creşterea pe care o ai, o, copilul meu!

El răcni:

— Leapădă-ţi hainele!

Ea răspunse:

— Tu eşti fiul meu; cum de-mi ceri să mă dezbrac faţă de tine?

El spuse:

— Dezbracă-te, că de nu îţi tai capul cu spada aceasta!

Şi întinse mâna către perete, apucă spada agăţată acolo şi o flutură strigând:

— Dacă nu te dezbraci, te omor!

Atunci ea se hotărî să-şi scoată vreo două haine; ci el îi spuse:

— Scoate-le pe toate!

Şi ea mai dezbracă vreo două. El îi spuse:

— Mai departe!

Şi o hărţui aşa mereu, până ce bătrâna îşi lepădă toate hainele şi nu mai rămase pe ea decât cu izmănuţele, şi, ruşinată, îi spuse:

— Ah, copile al meu, m-ai jefuit de toată truda cea îndelungată pe care am risipit-o ca să te cresc! O, ce amar! Au inima ta-i de piatră? Şi oare chiar vrei să mă aduci într-o stare atât de ruşinoasă, silindu-mă să-mi arăt goliciunea în faţa ta? O, fiul meu, oare nu-i asta o nelegiuire şi o blestemăţie?

El zise:

— Adevăratu-i! Poţi, dar, să laşi pe tine izmănuţele!

Ci nici nu rosti bine Juder cuvintele acestea, că bătrâna şi strigă:

— S-a înduplecat! Daţi-i!

Şi numaidecât, din toate părţile, se abătu peste umerii lui un potop de lovituri, dese şi multe ca ploaia, date de toţi străjerii cei nevăzuţi ai comorii. Şi, pentru Juder, chiar că aceasta fu o mamă de bătaie cum nu mai căpătase vreodată, de să n-o mai uite toată viaţa lui! Pe urmă, efriţii cei nevăzuţi îl zvârliră, cât ai clipi din ochi, cu lovituri amarnice, afară din sălile comorii şi dincolo de poarta pe care o închiseră la loc, ca mai înainte!

Or, moghrabinul văzuse cum îl aruncau afară pe poartă şi se repezi să-l tragă de-acolo, întrucât apele, năboind cu mare huiet, cuprindeau vadul râului şi îşi porneau

curgerea lor oprită. Şi îl duse leşinat pe ţărm şi începu să rostească asupra lui sure din *Coran,* până ce îşi veni iarăşi în simţiri. Atunci îi spuse:

— Ce-ai făcut, o, bietul de tine!

El răspunse:

— Trecusem toate piedicile şi rupsesem toate vrăjile! Şi a fost ca tocmai izmănuţele mamei mele să-mi pricinuiască pierderea a tot ce dobândisem, şi să fie pricina acestei ciomăgeli care m-a zugrăvit!

Şi îi povesti tot ce i se întâmplase în lăuntru.

Atunci moghrabinul îi zise:

— Nu te-am sfătuit eu să nu te abaţi de la ce te-am învăţat? Uite-acuma! Mi-ai făcut şi mie necazuri, ţi-ai făcut şi ţie. Şi toate astea numai pentru că n-ai vrut s-o sileşti să-şi scoată izmănuţele! Gata pentru anul acesta! Acuma trebuie să aşteptăm anul următor, ca să mai încercăm iară! Până atunci, ai să rămâi la mine!

Şi îi chemă pe cei doi negri, care se iviră numaidecât şi strânseră cortul, adunară ce era de adunat, şi pieriră o clipă, ca să se întoarcă numaideeât cu cei doi catâri pe care Juder şi moghrabinul încălecară şi porniră pe dată îndărăt către cetatea Fasului.

Juder rămase aşadar în casa moghrabinului un an întreg, îmbrăcând în fiece zi o rantie nouă, de mare preţ, şi mâncând şi bând bine tot ce i se scotea din sac, după cum îi plăcea şi râvnea.

Or, iacătă şi ziua hotărâtă, la începutul anului cel nou, pentru cealaltă încercare; şi moghrabinul veni la Juder şi îi spuse:

— Scoală-te! Şi să mergem unde trebuie să mergem!

El răspunse:

— De bună seamă!

Şi ieşiră din cetate, şi-i văzură pe cei doi negri care le aduseră cele două catârce, pe care încălecară numaideeât şi îndemnară către râu, pe ale cărui ţărmuri ajunseră în curând. Cortul fu ridicat şi întins şi împodobit ca şi întâia oară. Şi, după ce mâncară, moghrabinul luă

trestia aceea goală, tipsiile de cornalină roşie, căţuia plină cu jăratic şi cu tămâie; şi, înainte de a începe afumările magice, îi spuse lui Juder:

— O, Juder, am să-ţi dau un sfat!

Juder strigă:

— O, stăpâne călător al meu, chiar că nu mai trebuie să-ţi dai osteneala. De-aş fi uitat ciomăgeala, aş fi uitat şi minunatele tale sfaturi de anul trecut.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi cincea noapte.

Urmă:

Moghrabinul îl întrebă:

— Atunci, chiar ţii minte?

El răspunse:

— Uf, de bună-seamă că ţin!

El spuse:

— Ei bine, Juder, păzeşte-ţi sufletul! Şi, mai cu seamă, nu te mai gândi că bătrâna aceea este mama ta, când ea nu-i decât o vedenie care a luat chipul mamei tale ca să te amăgească! Or, dacă întâia oară ai ieşit de acolo cu oasele întregi, de data asta, dacă mai greşeşti, să nu te îndoieşti că ai să le laşi în comoară!

El răspunse:

— Am greşit! Ci dacă şi de data asta mai greşesc, mi se cuvine să fiu ars!

Atunci moghrabinul puse tămâia pe jăratec şi rosti descântecele. Şi numaidecât râul secă şi îi îngădui lui Juder să meargă la poarta de aur. Bătu în poarta aceea care se deschise; şi Juder izbuti să biruie vrăjile de la toate porţile, până ce ajunse dinaintea maicii sale, care-i spuse:

— Fii binevenit, o, copile al meu!

El răspunse:

— Şi de când şi cum oi fi eu copilul tău, o, blestemato? Scoate-ţi hainele!

Atunci ea începu, da tot mai căutând să-l amăgească, să-şi scoată încet şi una câte una hainele, până ce nu mai rămase decât cu izmănuţele pe ea. Şi Juder răcni:

— Scoate-le, o, blestemato!

Şi ea îşi scoase izmănuţele, ci numaidecât pieri, nălucă fără suflet!

Şi Juder intră fără de nicio piedică în comoară, şi văzu mormanele de aur adunat în şiruri strânse; ci, fără a lua seama nicidecum la aur, se duse drept la foişorul cel micuţ şi, dând perdeaua la o parte, îl văzu pe solomonarul cel mare Al-Şamardal, culcat în jeţul lui de aur, cu spada talismanică la brâu, cu inelul pe deget, cu şipul de kohl atârnând la gât de lanţul de aur şi, deasupra capului, cu sfera cerească strălucind şi rotundă ca luna.

Atunci, fără a mai pregeta, înaintă şi desprinse spada de la brâu, scoase inelul talismanic, dezlegă şipul de kohl, luă sfera cerească şi se trase îndărăt să plece. Şi pe dată începu să răsune împrejurul lui un zvon dulce de lăute şi de clopoţei nevăzuţi, care îl însoţi pe biruitor până la ieşire, pe când din toate părţile vistieriei de sub pământ glasurile străjilor se ridicau în slava lui, strigând:

— De mare folos să-ţi fie, o, Juder, ceea ce ai dobândit! Plecăciune! Plecăciune!

Şi cântecele nu mai conteniră să răsune şi glasurile nu mai conteniră să-l firitisească până ce ieşi din vistieria de sub pământ.

Când îl văzu că vine încărcat cu talismanele, moghrabinul se opri din afumări şi din descântece, şi se ridică şi începu să-l îmbrăţişeze strângându-l la piept şi rostindu-i salamalekuri din inimă. Şi după ce Juder îi înmână cele patru talismane, moghrabinul îi chemă din adâncurile văzduhurilor pe cei doi negri care sosiră, strânseră cortul şi aduseră cele două catârce, pe care Juder şi moghrabinul încălecară ca să se întoarcă în cetatea Fasului.

Când ajunseră la palat, se aşezară împrejurul mesei întinse şi pline cu o mulţime de tăvi scoase din sac, şi moghrabinul îi spuse lui Juder:

— O, frate al meu, o, Juder, ia de mănâncă!

Şi Juder mâncă şi se sătură. Atunci tăvile goale fură puse în sac, masa fu strânsă, şi moghrabinul Abd Al-Samad spuse:

— O, Juder, ţi-ai lăsat pământul şi ţara din pricina mea! Şi ai dus la bun sfârşit treburile mele! Iar eu, în felul acesta, îţi sunt îndatorat cu bunurile pe care le-ai agonisit pentru mine! Nu ai decât să hotărăşti tu însuţi plata ce ţi se cuvine; întrucât Allah (preamărit fie el!) are să fie darnic faţă de tine, prin mijlocirea mea! Cere-mi, dar, orice vrei; şi să nu te simţi stânjenit, căci ţi se cuvine orice!

Juder răspunse:

— O, stăpâne al meu, nu doresc de la Allah şi de la tine decât să-mi dai sacul!

Şi moghrabinul îi puse numai decât sacul în mână, spunându-i:

— Fără de nicio îndoială că l-ai meritat! Şi de-ai fi dorit orice altceva, ai fi căpătat! Ci, o, sărace, sacul acesta nu ar putea să-ţi fie de folos decât ca să mănânci!

El răspunse:

— Şi ce-aş putea să-mi doresc mai bun?

El spuse:

— Ai îndurat multe necazuri cu mine; şi ţi-am făgăduit că am să te duc îndărăt în ţara ta mulţumit şi îmbelşugat. Or, sacul acesta nu-ţi poate da decât demâncarea; dar n-are să te îmbogăţească! Iar eu vreau, pe deasupra, să te şi îmbogăţesc! Ia, dar, sacul, ca să scoţi din el orice bucate vei dori; ci am să-ţi mai dau, pe deasupra, şi un sac plin cu aur şi cu giuvaieruri de toate felurile, pentru ca, atunci când ai să te întorci în ţara ta, să te faci un mare neguţător şi să poţi răzbi, şi încă din prisosinţă, toate nevoile tale şi alor tăi, fără să ai a te zgârci vreodată!

Pe urmă adăugă:

— În ce priveşte sacul cu bucate, am să te învăţ cum să te slujeşti de el spre a ţi le scoate pe cele pe care le doreşti! Pentru aceasta, nu ai decât să-ţi afunzi mâna în el, rostind: „O, slujitor al acestui sac, te juruiesc întru virtutea Vajnicelor Nume Magice, care au toată puterea asupra ta, să-mi aduci *cutare* mâncare!” şi pe dată ai să găseşti în fundul sacului toate bucatele pe care ţi le-ai râvni, de-ar fi ele în fiecare zi de o mie de feluri şi de o mie de gusturi osebite!

Pe urmă, moghrabinul făcu să se ivească unul dintre cei doi negri, cu una dintre cele două catârce, luă un sac mare cu două despărţituri, asemenea cu sacul de bucate, şi umplu una dintre despărţituri cu galbeni şi cu drugi de aur, iar celălaltă despărţitură cu giuvaieruri şi cu nestemate, puse sacul acesta pe spinarea catârcei, îl coperi cu sacul de bucate care părea cu totul gol, şi-i spuse lui Juder:

— Încalecă pe catârcă! Negrul are să meargă înaintea ta şi are să-ţi arate calea de urmat, şi are să te călăuzească în felul acesta până la poarta casei tale din Cairo. Şi, când ai să ajungi acolo, să iei cei doi saci şi să dai negrului catârca, iar acesta are să mi-o aducă îndărăt! Şi să nu spui nimănuia taina noastră! Şi-acuma, te las cu bine întru Allah!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi şasea noapte

Urmă:

Juder răspunse:

— Allah sporească-ţi avuţiile şi harurile! Îţi mulţumesc din suflet!

Şi încălecă pe catârcă, având la spate cei doi desagi, şi

porni la drum, cu negrul înaintea lui.

Or, catârca se ţinu pe urmele arapului, care o călăuzi tot drumul, zi şi noapte; şi, de data aceasta, nu-i trebui decât o singură zi ca să străbată drumul din Maghreb până la Cairo; căci în dimineaţa celei de a doua zile, Juder se văzu dinaintea zidurilor oraşului Cairo, şi intră pe Poarta Biruinţii în cetatea lui de baştină. Şi ajunse la casa lui. Şi o văzu pe maică-sa stând pe prag, cu mâna întinsă către trecători, la care cerea de pomană, zicând:

— Făceţi-vă milă şi pomană, în numele lui Allah!

Dacă o văzu aşa, minţile lui Juder se întunecară. Se dete jos de pe catârcă şi se repezi cu braţele deschise către maică-sa care, când îl cunoscu, începu să plângă. Şi Juder o duse în casă, după ce luă cei doi saci şi lăsă catârca pe mâna arapului s-o dea moghrabinului îndărăt: întrucât catârca era o ginnă, iar arapul un ginn!

După ce Juder intră în casă cu maică-sa, o pofti să şadă jos pe rogojină şi, cum era necăjit rău că o găsise cerşind în uliţă, îi spuse:

— O, maică a mea, fraţii mei sunt bine sănătoşi?

Ea răspunse:

— Sunt bine sănătoşi!

El întrebă:

— Da pentru care pricină cerşeai în uliţă?

Ea răspunse:

— O, fiul meu, din pricină că-mi era foame!

El spuse:

— Cum aşa? Până să plec, ţi-am dat o sută de dinari într-o zi, o sută de dinari a doua zi, şi o mie de dinari în ziua când am plecat!

Ea răspunse:

— O, copilul mamii, fraţii tăi au ticluit o viclenie împotriva mea şi au izbutit să-mi ia tot bănetul acela, şi pe urmă m-au izgonit din casă. Şi eu, ca să nu mor de foame, am fost silită să cerşesc pe uliţe!

El spuse:

— O, maică a mea, de-acuma n-ai să mai rabzi nimic,

căci m-am întors şi sunt aici! Nu te mai necăji! Uite un sac plin cu aur şi cu giuvaieruri! Şi casa-i plină de îmbelşugare!

Ea răspunse:

— O, copilul mamii, tu cu adevărat te-ai născut binecuvântat şi norocos! Aibă-te Allah în paza lui şi sporească-şi binefacerile asupra ta! Du-te, fiul meu, du-te de cumpără pentru noi amândoi oleacă de pâine să mâncăm. Căci m-am culcat aseară fără să fi pus nimic în gură, şi nici în dimineaţa aceasta n-am mâncat nimic!

Şi Juder, când auzi de pâine, zâmbi a râde şi spuse:

— Binecuvântarea şi belşugu-s împrejurul tău, o, măicuţă! Nu ai decât să-mi ceri bucatele pe care le doreşti, şi eu ţi le dau numaidecât, fără a mai trebui să mă duc să le cumpăr din suk ori să le gătesc la cuhnie!

Ea spuse:

— O, copilul meu, da nu văd să ai nimica la tine! Şi n-ai adus decât sacii aceia doi, iar unu-i gol!

El spuse:

— Am tot ce vrei, şi de toate felurile!

Ea spuse:

— Copile drag, fie ce-o fi, numai să potolească foamea!

El spuse:

— Adevărat vorbeşti! La nevoie, omul se mulţumeşte cu puţin! Dar când are belşug de toate, îi place să facă nazuri şi nu mai mănâncă decât delicateţuri! Or, eu am cu mine de toate din belşug, şi tu nu trebuie decât să alegi!

Ea spuse:

— Copilul meu, vreau atunci o plăcintă caldă şi o bucată de brânză!

El răspunse:

— O, maică a mea, numai atâta nu este potrivit pentru tine!

Ea spuse:

— Tu ştii mai bine decât mine ce este potrivit! Nu ai, dar, decât să faci ce socoţi că este potrivit!

El spuse:

— O, maică, eu socot că este potrivit şi vrednic de cinul tău un miel fript; şi, tot aşa, nişte pui fripţi şi nişte orez cu oleacă de boia de ardei! Mai socot potrivit cu cinul tău nişte cârnăciori dolofani, nişte dovlecei copţi, nişte friptură de oaie, nişte costiţe prăjite, nişte kenafa cu migdale, cu miere de albine şi cu zahăr, nişte plăcintă de foi umplută cu fistic şi înmiresmată cu ambră, şi nişte baclavale.

Auzind asemenea vorbe, biata femeie socoti că fiu-său ori îşi râde de ea, ori şi-a pierdut minţile, şi strigă:

— Yuh! Yuh! Ce-ai păţit, o, fiul meu, o, Juder? Visezi ori te-ai smintit de-a binelea?

El spuse:

— Şi de ce?

Ea răspunse:

— Păi ce-mi tot înşiri tu acolo felurile acelea de bucate atâta de năstruşnice, şi-atâta de scumpe, şi-atâta de anevoie de gătit, pe care-i cu neputinţă să le avem!

El spuse:

— Pe viaţa mea! trebuie numaidecit să-ţi dau să mănânci din toate lucrurile pe care ţi le-am înşirat!

Ea răspunse:

— Da nu văd pe-aici pe nicăieri nimic din toate câte-ai înşirat!

El spuse:

— Adu-ncoace sacul!

Şi ea îi aduse sacul, pe care îl pipăi şi văzu că e gol. Ci i-l dete; iar Juder îşi băgă numaidecit mâna în sac şi scoase mai întâi o tavă de aur, pe care se lăfăiau, miresmaţi şi aburind şi înotând în sosul lor cel ispititor, nişte cârnăciori umpluţi; pe urmă, băgă iarăşi mâna în sac, şi iarăşi, şi iarăşi, scoţând rând pe rând toate bunătăţurile pe care le înşirase, şi încă şi altele, despre care nici nu pomenise. Şi maică-sa îi spuse:

— Copilul meu, sacu-i tare mic şi gol-goluţ, iar tu ai scos din el o grămadă de bucate şi de tăvi! Unde erau toate astea?

El spuse:

— O, maică a mea, află că sacul acesta mi-a fost dăruit de moghrabin! Şi sacul acesta-i fermecat! Este slujit de un ginn care ascultă de poruncile ce i se dau după ce rosteşti *cutare* vorbe!

Şi îi spuse vorbele. Iar maică-sa îl întrebă:

— Atuncea şi eu, dacă bag mâna în acest sac şi cer nişte bucate spunând vorbele astea, am să găsesc în el bucatele acelea?

El spuse:

— De bună seamă!

Atunci ea băgă mâna în sac şi zise:

— O, slujitor al acestui sac, întru puterea Numelor Vrăjite care au stăpânire peste tine, te juruiesc să-mi mai aduci o costiţă prăjită.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi şaptea noapte

Urmă:

Şi îndată simţi sub mâna ei tava, pe care o scoase din sac. Şi era o costiţă prăjită minunat şi înmiresmată cu praf de cuişoare şi cu mirodenii alese! Atunci bătrâna spuse:

— Ci eu tot aş râvni o pituşcă proaspătă şi nişte brânză; căci sunt deprinsă cu ele şi nimic nu-mi prieşte mai mult!

Şi băgă mâna în sac, rosti vorbele şi scoase ce-şi dorise!

Atunci Juder îi zise:

— O, maică a mea, când isprăvim de mâncat, să pui îndărăt în sac tăvile goale; căci talismanul cere să avem grija aceasta! Şi, mai ales, să nu spui la nimeni taina; şi ascunde bine sacul în ladă la tine, ca să nu-l scoţi decât la nevoie. Da să nu te simţi stânjenită din pricina aceasta; să fii darnică faţă de toată lumea, faţă de toţi vecinii şi

faţă de toţi săracii; şi dă-le şi fraţilor mei să mănânce. Şi când sunt eu aici, şi în lipsa mea!

Or, nici nu sfârşi Juder de spus acestea, că cei doi fraţi ai lui se şi iviră şi văzură masa cea minunată!

În adevăr, tocmai aflaseră ştirea că Juder sosise, de la careva din mahala, care le spusese:

— Fratele vostru s-a întors adineaori din călătorie, călare pe o catârcă, pe care o ducea un arap, şi îmbrăcat în nişte haine fără de asemuire!

Şi ei îşi ziseră atunci:

— De-ar fi dat Allah să n-o fi chinuit pe maica! Pentru că acuma, fără de nicio îndoială, ea are să-i povestească tot ce-am făcut-o noi să îndure! Şi-atunci, o, tare ne-o mai fi fost ruşine faţă de el!

Ci unul dintre ei adăugă:

— Maica-i miloasă! Da, oricum, şi dacă i-o povesti cum stă treaba, fratele nostru este şi mai milos şi mai iertător decât ea! Iar dacă născocim vreo pricină de cum ni s-a căşunat purtarea noastră, el are să se încreadă şi are să ne ierte!

Şi-atunci se hotărâră să vină la el.

Încât, când intrară în casă şi când Juder îi văzu, acesta se şi ridică în cinstea lor şi le ură bună pace, cu cele mai vădite semne de bucurie, şi le spuse:

— Şedeţi şi mâncaţi cu noi!

Iar ei şezură şi mâncară. Şi erau tare lihniţi şi sfarojiţi de foame şi de lipsuri!

Când sfârşiră de mâncat şi se saturară, Juder le spuse:

— O, fraţii mei, luaţi ce-a mai rămas de la masa noastră şi împărţiţi la cei săraci şi la cerşetorii din mahala!

Ei răspunseră:

— O, frate, poate c-ar fi mai bine să păstrăm acestea pentru cina noastră!

El le spuse:

— La ceasul de cină o să aveţi ceva mai acătării decât aceste rămăşiţe!

Ei atunci strânseră rămăşiţele de la masă şi ieşiră să le

împartă săracilor şi cerşetorilor care treceau pe uliţă, spunându-le:

— Luaţi de mâncaţl!

După care îi aduseră îndărăt tăvile goale lui Juder, care le dete mamei sale spunându-i:

— Pune-le în sac!

Seara, la vremea cinei, Juder luă sacul şi scoase din el patruzeci de feluri de tăvi, pe care maică-sa le orândui una după alta pe masă; pe urmă, îi pofti şi pe fraţii lui să vină să mănânce. Şi, când sfârşiră, le scoase şi nişte prăjituri, ca să-şi îndulcească gura; şi ei se îndulciră. Atunci el le zise:

— Luaţi ce-a rămas de la masa noastră şi daţi săracilor şi cerşetorilor!

Pe urmă, a doua zi, îi ospătă iar, tot atâta de îmbelşugat; şi tot aşa, vreme de zece zile în şir.

Or, după ce trecură aceste zece zile, Salem îi spuse lui Salim:

— Tu pricepi cum face fratele nostru de ne dă nişte mese atâta de strălucite în fiece zi, o dată dimineaţa, o dată la prânz, o dată seara, şi o dată dulciuri la vreme de noapte? Păi nici sultanii nu fac decât tot aşa! De unde-au putut să-i pice un noroc ca ăsta şi atâta îmbelşugare? Şi noi nici nu ne punem întrebarea de unde-o fi scoţând toate aceste bucate uluitoare şi aceste prăjituri, de vreme ce nu-l vedem cumpărând nimica niciodată, şi nici focul nu-l face, nici de bucătăreală nu se ţine, nici vreun bucătar nu are!

Şi Salim răspunse:

— Pe Allah! habar n-am! Da poate că-i fi ştiind tu pe careva care să ne poată da vreo lămurire cumu-i tâlcul în treaba asta!

El spuse:

— Numai a bătrână ar putea să ne dumirească în această privinţă!

Şi pe dată născociră o viclenie şi se duseră la mama lor, în lipsa fratelui, şi-i spuseră:

— O, maică a noastră, tare ni-i foame!

Ea răspunse:

— Fiţi pe pace, căci numaidecât aveţi să fiţi mulţumiţi!

Şi se duse în odaia în care se afla sacul, băgă mâna în el, cerând slujitorului câteva bucate cât mai calde, şi scoase îndată acele bucate, pe care le duse fiilor ei, care îi spuseră:

— O, maică, bucatele acestea sunt calde, iar noi nu te-am văzut nici să le fi gătit, nici măcar să fi suflat în foc!

Ea răspunse:

— Le scot din sac!

Ei întrebară:

— Care sac?

Ea răspunse:

— Un sac fermecat! Şi orice-i ceri, îţi aduce duhul slujitor al acelui sac!

Şi le destăinui vorbele vrăjite şi le spuse:

— Să păstraţi taina!

Ei răspunseră:

— N-avea nicio grijă! Nu spunem la nimeni nimic!

Şi, după ce se încredinţară bine de însuşirile sacului şi izbutiră să scoată din el mai multe feluri de bucate, şezură cuminţi în seara aceea.

A doua zi însă, Salem îi spuse lui Salim:

— O, fratele meu, da până când o să tot stăm noi la Juder în starea aceasta de slugi, mâncând din mila lui? Nu socoţi că mai bine ar fi să ticluim vreo viclenie şi să punem mâna pe sacul acesta, ca să nu mai fie decât al nostru?

Salim răspunse:

— Ce viclenie am putea iscodi?

El spuse:

— Păi, să-l vindem pe fratele nostru Juder căpeteniei de pe marea de la Suez!

El întrebă:

— Şi cum să facem ca să-l vindem?

Salem răspunse:

— Păi să ne ducem, tu şi cu mine, la căpitanul acela, care acuma tocmai se află la Cairo...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi opta noapte

Urmă:

...şi să-l poftim, pe el şi pe încă vreo doi corăbieri, să vină să ia masa cu noi! Şi-ai să vezi! Tu n-ai decât să adevereşti vorbele pe care am să i le spun eu lui Juder. Şi-ai să vezi ce-am să fac până a nu se sfârşi acea noapte!

După ce se învoiră pe deplin în privinţa acestei plănuite vânzări a fratelui lor, se duseră să-l caute pe mai-marele Suezului şi îi spuseră, după salamalekurile de cuviinţă:

— O, căpitane, am venit la domnia-ta pentru o treabă care negreşit că are să te bucure!

El răspunse:

— Bun!

Ei spuseră:

— Noi suntem fraţi amândoi; dar mai avem un frate, o lichea care nu-i bun de nimica. Şi când tatăl nostru a murit, ne-a lăsat o moştenire pe care am împărţit-o între noi trei; iar fratele nostru şi-a luat partea lui şi s-a grăbit s-o vântuiască în dezmăţuri şi-n zamparlâcuri! Şi, când a ajuns nevoiaş, a început să se poarte faţă de noi cu o mişelie aprigă şi, până la urmă, ne-a chemat dinaintea judecătorilor, oameni răi şi asupritori, învinuindu-ne că l-am înşelat la partea lui de moştenire! Şi judecătorii, mitarnici şi ticăloşi, nu pregetară a ne face să prăpădim cu cheltuielile judecăţilor toată moştenirea de la părintele nostru! Ci el nu s-a mulţumit numai cu această răutate! Ne-a chemat şi a doua oară dinaintea asupritorilor şi, ân felul acesta, a izbutit să ne aducă la cea mai neagră sărăcie! Şi-acum, habar n-avem ce mai urzeşte iarăşi împotriva noastră! Am venit, dar, la domnia-ta, ca să-ţi

cerem să ne scapi de el, cumpărându-l de la noi spre a-ţi sluji ca vâslaş pe vreuna dintre navele domniei-tale!

Căpitanul răspunse:

— N-aţi putea să născociţi vreun tertip ca să-l aduceţi aici? Iar eu, atunci, mă însărcinez să-l duc pe sus până la mare, fără zăbavă!

Ei răspunseră:

— Ne-ar fi cam peste mână să-l aducem aici! Mai bine-i să primeşti a ne fi oaspete astă seară; şi adu cu tine doi oameni de-ai tăi, nu mai mult. Şi, după ce fratele nostru are să adoarmă, noi tuscinci o să-l înşfăcăm, o să-i punem un căluş în gură şi o să ţi-l dăm în seamă! Iar tu, sub coperişul nopţii, ai să-l scoţi afară şi-ai să faci ce-i vrea cu el!

El le răspunse:

— Cu toată grija şi bunăvoinţa! Vă învoiţi să mi-l lăsaţi la patruzeci de dinari?

Ei răspunseră:

— Atâta chiar că prea-i puţin! Ci, pentru tine, hai treacă! Şi, la căderea nopţii, să vii în *cutare* uliţă, lângă *cutare* geamie, unde-ai să găseşti pe unul dintre noi aşteptându-te! Şi să nu uiţi să aduci cu tine doi oameni de-ai tăi!

Pe urmă; se duseră la fratele lor Juder, steteră cu el de lafuri ba despre una, ba despre alta, iar la o vreme Salem îi sărută mâna cu o înfăţişare prin care parcă i-ar fi cerut ceva. Şi Juder îl întrebă:

— Ce doreşti, o, fratele meu?

El răspunse:

— Află, o, fratele meu, o, Juder, că am un prieten care m-a poftit de multe dăţi în casa lui, pe vremea cât ai lipsit tu, şi totdeauna s-a purtat faţă de mine cu multă - dărnicie, şi tare m-a îndatorat în felul acesta. M-am dus, aşadar, astăzi, să-i mulţumesc, şi el m-a poftit să rămân să cinez cu el; ci eu i-am spus: „Păi n-aş cam putea să-l las pe fratele meu Juder singur acasă!” El mi-a spus: „Adu-l încoace cu tine!” Eu am răspuns: „Nu cred că are

să primească! Da ai putea tu să primeşti în seara aceasta să ne fii oaspete, dimpreună cu fraţii tăi!” Or, fraţii lui tocmai se aflau acolo de faţă, şi i-am poftit şi pe ei, socotind în mintea mea că n-au să primească şi că, în felul acesta, am să pot scăpa frumos cu faţa curată; da, din păcate, ei nu s-au codit nicidecum, iar fratele lor, văzându-i că primesc, a primit şi el şi mi-a spus: „Să mă aştepţi la capătul uliţei tale, lângă poarta geamiei, şi am să vin să ne întâlnim acolo, dimpreună cu fraţii mei!” Or, acuma, o, frate Juder, tare mă tem că ei s-or şi afla acolo, iar tu mă vezi ce tare încurcat sunt faţă de tine, din pricina acestei îngăduinţe pe care mi-am luat-o. Şi, dacă vrei cu adevărat să-ţi rămân datornic pe viaţă, primeşte-i ca oaspeţi în seara aceasta! Binefacerile tale ne-au copleşit de mult, şi belşugul îţi umple casa, o, frate al meu! Ci dacă, din vreo pricină ori alta, nu vrei nicidecum să-i ai ca oaspeţi în casa ta, îngăduie-mi să-i poftesc în casa vecinilor noştri, unde am să-i cinstesc cum oi putea!

Juder răspunse:

— Şi pentru ce, dar, să-i pofteşti în casa vecinilor noştri, o Salem? Oare casa noastră să fie atâta de strâmtă şi de neprimitoare? Ori poate n-om avea ce să le dăm să mănânce? În adevăr, cum de nu-ţi este ruşine să mă mai întrebi în privinţa aceasta? Nu ai decât să-i aduci încoace şi să-i cinsteşti din belşug cu mâncare şi cu dulciuri, fără să te zgârceşti, în aşa chip încât să prisosească din plin! Şi de-aci înainte, dacă ai să chemi ca oaspeţi prieteni de-ai tăi, nu ai decât să ceri mamei noastre toate bucatele de trebuinţă. Şi cât mai multe! Du-te dar, şi cheamă-ţi prietenii din seara aceasta! Toate binecuvântările s-au pogorât asupra noastră odată cu asemenea oaspeţi, o, frate al meu!

La cuvintele acestea, Salem sărută mâna lui Juder şi se duse la poarta geamiei să-i întâmpine pe inşii aceia, pe care îi aduse degrabă acasă. Iar Juder se ridică în cinstea lor şi le spuse:

— Bună-venirea fie cu voi!

Pe urmă, îi pofti să stea lângă el şi începu să tăifăsuiască prieteneşte cu ei, fără a avea habar despre ce-i ascundea ursita! Şi o rugă pe maică-sa să aştearnă masa şi să-i ospăteze cu patruzeci de tăvi de felurite mâncăruri, spunându-i:

— Adu-ne cutare fel, şi cutare fel, şi iarăşi cutare fel!

Iar ei mâncară şi se săturară, socotind că acea minunată cină se datora dărniciei fraţilor Salem şi Salim. Pe urmă, când întâia parte a nopţii se scurse, li se aduseră dulceţurile şi prăjiturile; şi mâncară până la miezul nopţii. Atunci, la un semn al lui Salem, corăbierii se repeziră la Juder, îi înnodară braţele straşnic, îi priponiră picioarele şi îl duseră pe sus afară din casă, coperiţi de negură, ca să ia numaidecât drumul către Suez, unde, cum ajunseră, îl aruncară în fundul unei corăbii de-a lor, cu fiare la picioare, în mijlocul altor robi şi al altor osândiţi, şi îl trimiseră să slujească pe scândura vâslaşilor, un an întreg. Şi-atâta cu Juder!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind ţi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi noua noapte

Urmă:

Estimp, fraţii săi, când se sculară dimineaţa, se duseră la mama lor, care nu ştia nimic din cele întâmplate, şi-i spuseră:

— O, maică, Juder încă nu s-a sculat!

Ea spuse:

— Duceţi-vă şi sculaţi-l!

Ei răspunseră:

— Unde-i culcat?

Ea spuse:

— În odaia de oaspeţi!

Ei grăiră:

— Nu este nimenea în odaia aceea! Poate că a plecat

asnoapte cu corăbierii! Căci, maică, fratele nostru Juder a dat de gustul călătoriilor îndepărtare! Şi, de altminteri, l-am şi auzit cum vorbea cu streinii aceia care-i spuneau: „Te luăm cu noi, ca să descui comorile ascunse pe care le ştim!”

Ea spuse:

— Atunci pesemne că o fi plecat cu ei, fără să ne fi înştiinţat! Ci putem să n-avem nicio grijă în privinţa lui: Allah are să ştie a-l îndruma pe calea cea bună; şi, cum s-a născut cu noroc, şi-i ocrotit de soartă, are să se întoarcă în curând iarăşi la noi cu bogăţii straşnice!

Pe urmă, întrucât oricum lipsa fiului este un lucru greu pentru o mamă, începu să plângă. Atunci ei strigară la ea:

— O, alimănito şi smintito, atâta de mult îl iubeşti dar pe Juder, în vreme ce noi, tot copiii tăi, de s-ar întâmpla să plecăm ori să venim, nici nu te-ai întrista, nici nu te-ai bucura! Au nu suntem şi noi fiii tăi, aşa cum ţi-e fiu Juder?

Ea răspunse:

— Ba şi voi sunteţi copiii mei, da voi sunteţi doi tâlhari şi doi ticăloşi! Din ziua când a murit tatăl vostru, nu mi-aţi făcut niciun bine şi n-am avut o clipă bună cu voi, ori vreo alinare din parte-vă! Da de la Juder numai bunătate am avut; la inima lui n-a stat decât grija cum să-mi facă o bucurie şi cum să-mi arate ascultare şi să se poarte frumos cu mine. De bună seamă că merită să plâng amarnic după el, căci de binefacerile lui mă bucur şi eu, cum vă bucuraţi şi voi amândoi!

Când auziră spusele bietei lor mame, cei doi ticăloşi începură s-o înjure şi s-o bată; apoi trecură în odaia cealaltă şi scotociră peste tot după sacul cel fermecat şi după sacul cu nestemate; şi, până la urmă, deteră de saci şi îi înhăţară; după care, scoaseră din sacul cu nestemate tot aurul ce se afla într-unul din buzunarele lui şi toate giuvaierurile şi pietrele de preţ ce se aflau în celălalt buzunar; şi spuseră:

— Astea-s bunuri de la tatăl nostru!

Ci bătrâna strigă:

— Nu, pe Allah! Sunt bunurile fratelui vostru Juder! Şi le-a adus din ţara moghrabinilor!

Ei ţipară:

— Minţi! Sunt bunuri de la tatăl nostru! Şi avem drept să ne folosim de ele cum ne place!

Şi se repeziră să le împartă pe loc între ei amândoi. Ci nu izbutiră să ajungă la învoială cine să ia sacul cel năzdrăvan. Căci Salem spunea:

— Îl iau eu!

Iar Salim spunea:

— Îl iau eu!

Şi se iscă zarva între ei, şi gâlceava! Atunci mama lor spuse:

— O, copiii mei, aţi împărţit între voi sacul cu aur şi nestemate; ci sacul cestălalt nu poate să fie nici împărţit, nici despicat, căci vraja lui s-ar rupe atunci şi şi-ar pierde însuşirile. Ci lăsaţi-mi-l mai bine mie; şi eu, în fiecare zi, am să scot din el bucatele pe care le-ţi vrea, şi de câte ori o să vreţi. Şi, pentru mine, făgăduiesc că am să mă mulţumesc cu o bucată de pâine ori cu îmbucătura pe care mi-aţi lăsa-o voi. Şi de-o să vreţi cumva să-mi daţi, pe deasupra, ce mi-o fi de trebuinţă ca să nu umblu goală, asta ar fi numai şi numai ca un dar din partea voastră şi nu ca o îndatorire. În felul acesta, fiecare dintre voi o să puteţi face orice v-o place, fără de nicio oprelişte! Eu nu uit că amândoi sunteţi copiii mei şi că eu sunt mama voastră. Să rămânem laolaltă şi în înţelegere, pentru ca, atunci când s-o întoarce fratele vostru, să n-aveţi nimica de ce să vă căiţi şi să nu vă fie ruşine dinaintea lui din pricina faptelor voastre!

Ci ei nu voiră neam să asculte de sfaturile bătrânei, şi îşi trecură noaptea gâlcevindu-se cu mare zarvă şi înjurându-se atâta de amarnic încât un arcaş de-al regelui, aflându-se ca oaspete în casa de-alături, auzi tot ce-şi strigau şi înţelese bob cu bob toată pricina gâlcevei. Încât, cum se lumină de ziuă, dete fuga la palat şi ceru să fie primit de regele Egiptului care se chema Şams Al-

Daula, şi îi povesti tot ce auzise. Şi regele trimise numaidecât după cei doi fraţi ai lui Juder şi îi supuse la cazne până ce mărturisiră tot. Regele atunci le luă amândoi sacii, iar pe ei îi azvârli cu mâna măriei sale în temniţă. După care, porunci să se deie mamei lui Juder o danie care să-i ajungă pentru nevoile ei zilnice.

Şi-atâta cu ei!

Estimp, Juder iată că tocmai şi împlinise anul de când se afla rob pe corabia căpitanului cel mare de la Suez, când o furtună se ridică într-o zi împotriva navei, o dezgărdină şi o izbi de nişte stânci, atâta de năprasnic încât o zdrobi şi toţi oamenii se înecară, afară de Juder, care izbuti să ajungă la ţărm înotând. Şi izbuti să se caţere pe uscat; şi ajunse în felul acesta la o tabără de beduini rătăcitori, care îl descusură ce-i cu el şi dacă este corăbier. Şi el le povesti că, în adevăr, fusese corăbier pe o navă care se scufundase; şi le povesti pe şart toate păţaniile lui.

Or, se afla acolo, în trecere prin tabăra aceea, un neguţător, de baştină lui din Jedda, care se simţi tare înduioşat de soarta lui Juder şi care îi spuse:

— Vrei să intri în slujba mea, o, egipteanule? Iar eu, în schimb, am să-ţi fac rost de haine şi am să te duc la Jedda!

Şi Juder primi să intre în slujba lui şi plecă împreună cu el şi ajunse la Jedda, unde neguţătorul se purtă cu multă mărinimie faţă de el şi îl coperi cu binefaceri. Pe urmă, după un timp, neguţătorul plecă în hagialâc la Mecca şi îl luă şi pe Juder cu el.

Când povestea ajunse aici. Şeberozada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzecea noapte

Urmă:

Când ajunse la Mecca, Juder dete fuga şi se băgă şi el

în alaiul dimprejurul sfintei Kaaba, ca să facă cele şapte sfinte ocoluri, şi iată că tocmai acolo, în mijlocul hagiilor din alai, dete ochii cu prietenul lui, şeicul Abd Al-Samad, moghrabinul, care şi el îşi împlinea cele şapte ocoluri. Şi moghrabinul îl văzu şi el la rându-i, şi îi închină un salamalek frăţesc şi îl întrebă ce mai face. Atunci Juder începu să plângă. Pe urmă povesti toate câte le păţise. Şi moghrabinul îl luă de mână şi îl duse în casa unde trăsese, se purtă cu multă dărnicie faţă de el, îl îmbrăcă cu o minunată rantie fără de pereche şi-i spuse:

— Necazul s-a depărtat acuma, de tine, o, Juder!

Pe urmă îşi scoase horoscopul, citi în el tot ce păţiseră fraţii lui Juder şi-i spuse:

— Află, o, Juder, că fraţii tăi au păţit *cutare* şi *cutare* lucru, şi că ei se află la ceasul de-acuma închişi în temniţa regelui de la Egipt. Ci tu fii binevenit în casa mea, unde ai să rămâi până ce-ai să-ţi îndeplineşti toate sfintele datini! Şi ai să vezi că de-acuma înainte totul are să fie bine!

Juder răspunse:

— Îngăduie-mi, o, stăpâne al meu, să mă duc până la neguţătorul cu care am venit, ca să-i cer slobozire şi să-mi iau bun-rămas de la el! Şi mă întorc numaidecât la tine!

Celălalt îl întrebă:

— Îi datorezi bani?

El răspunse:

— Nu!

Celălalt spuse:

— Du-te, dar, să-i ceri slobozire şi să-ţi iei rămas-bun de la el, fără de zăbavă; căci, dreptu-i, pâinea ce ţi s-a dat de mâncare este o îndatorire de netăgăduit când eşti un om cinstit!

Şi Juder se duse la stăpânul său, neguţătorul din Jedda, îi ceru slobozire şi-i spuse:

— M-am întâlnit cu un prieten al meu, care-mi este mai scump ca un frate!

El răspunse:

— Du-te şi cheamă-l, să dăm un ospăţ în cinstea lui!

Juder spuse:

— Pe Allah! nu duce lipsă de niciun ospăţ! E unul dintre fiii belşugului şi are o grămadă de slujitori!

Atunci neguţătorul îi dete douăzeci de dinari, spunându-i:

— Ia-i, şi slobozeşte-mi cugetul şi răspunderea!

Juder răspunse:

— Allah să-ţi întoarcă tot ce mi-ai dat!

Şi se despărţi de el şi plecă la prietenul său, moghrabinul. Ci întâlni pe cale un sărman şi îi dete de pomană cei douăzeci de dinari; pe urmă, ajunse la moghrabin, şi locui la el până sfârşi de împlinit toate sfintele datini şi îndatoriri ale hagialâcului.

Atunci moghrabinui veni la el şi, scoţându-şi de pe deget inelul cu pecete pe care i-l adusese odinioară Juder din comoara lui Şamardal, i-l dete spunându-i:

— Ia inelul acesta cu pecete, o, Juder, care are sa-ţi împlinească toate dorinţele. Află, dar, că pecetea aceasta are în slujba ei un ginn, numit Trăznet-Trăznitor, care va sta la poruncile tale pentru orice ai să ceri. Nu ai decât să freci nestemata din pecete, şi numaidecât are să se ivească Trăznet-Trăznitor, care are să ia asupră-şi împlinirea tuturor vrerilor tale şi are să-ţi aducă, dacă ai să-i ceri, tot ce ţi-ai dori din bunurile de pe lume!

Şi, ca să-i arate cum să se folosească de pecete, o frecă dinaintea lui cu degetul cel gros. Pe dată efritul Trăznet-Trăznitor se ivi şi, ploconindu-se dinaintea moghrabinului, spuse:

— Iacătă-mă, ya sidi! Porunceşte şi vei fi ascultat! Cere şi vei căpăta! Vrei să zideşti la loc o cetate prăbuşită, ori mai degrabă să pustieşti o cetate în floare? Vrei să omori şi să descăpăţânezi? Vrei să spulberi sufletul unui rege ori numai să-i zvânturi oştile? Porunceşte!

Moghrabinul răspunse:

— O, Trăznetule, iată-l pe cel care-ţi va fi stăpân de aci înainte! Ţi-l încredinţez stăruitor! Slujeşte-l cu sârg!

Pe urmă, îi dete slobozie şi, întorcându-se către Juder, îi spuse:

— Să nu uiţi, o, Juder, că vei putea, cu ajutorul acestei peceţi, să-i înfrângi pe toţi vrăjmaşii tăi şi să te răzbuni pe ei! Şi nu cumva să te îndoieşti de marea lui putere!

Juder spuse:

— Dacă-i aşa, o, stăpâne al meu, tare aş vrea să mă întorc în ţara mea, şi la casa mea!

El răspunse:

— Freacă pecetea şi, când efritul Trăsnet ţi se va arăta şi-ţi va spune: „Iacătă-mă! Cere şi vei căpăta!” tu să-i răspunzi: „Vreau să mă sui în spinarea ta! Du-mă chiar acum în ţara mea!” Şi el are să ţi se supună!

Atunci Juder îşi luă rumas-bun de la Abd Al-Samad moghrabinul şi frecă pecetea. Şi pe dată se ivi Trăznet-Trăznitor care îi spuse:

— Iacătă-mă! Cere şi vei căpăta!

Şi Juder răspunse:

— Du-mă la Cairo astăzi chiar!

El spuse:

— E lesne!

Şi îndoindu-se, îi luă în cârcă şi porni cu el în zbor! Şi călătoria ţinu de la prânz până la miez de noapte; şi efritul îl lăsă jos pe Juder, chiar în casa mamei sale, şi pieri.

Când maică-sa îl zări pe Juder, se ridică şi începu să plângă, urându-i bună pace. Pe urmă, îi povesti ce-au păţit fraţii lui şi cum i-a ciomăgit regele şi cum le-a luat sacul cel năzdrăvan şi sacul cu aur şi cu nestemate! Şi Juder, dacă auzi toate astea, nu putu să rămână nepăsător de soarta fraţilor lui, şi spuse mamei sale:

— Nu te mai amărî! Pe dată am să-ţi arăt ce sunt în stare să fac. Şi am să ţi-i aduc pe fraţii mei!

Şi totodată frecă gemă pecetei; şi numaidecât se ivi slujitorul care spuse:

— Iacătă-mă! Cere şi vei căpăta!

Juder spuse:

— Îţi poruncesc să te duci şi să-i ridici din temniţa regelui pe fraţii mei pe care să mi-i aduci aici!

Şi ginnul pieri, ducându-se să îndeplinească porunca.

Or, Salem şi Salim zăceau în chilia lor, pradă durerilor cumplite şi unor gânduri şi căinţi tare negre, din pricina caznelor şi a lipsurilor îndurate, de-şi doreau moartea ca pe o alinare şi ca pe un sfirşit al necazurilor lor. Şi tocmai îşi împărtăşeau cu mare amărăciune asemenea gânduri, chemându-şi moartea, când văzură deodată pământul cum se întredeschide sub picioarele lor şi cum se iveşte Trăznet-Trăznitor care, fără a le da răgaz să se privească mai bine, îi înşfacă pe amândoi şi pieri cu ei în adâncul pământului, pe când ei îşi pierduseră sinea de spaimă în braţele lui, ca să nu-şi mai vină în simţire decât în casa mamei lor şi să se vadă întinşi pe chilim între fratele lor Juder şi mama lor care îi îngrijea cu luare-aminte. Şi Juder, când îi văzu că deschid ochii, le spuse:

— Toate salamalekurile fie asupra voastră, o, fraţii mei! Ori nu mă mai cunoaşteţi şi m-aţi uitat?

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi una noapte

Urmă:

Ei lăsară capu-n jos şi începură să plângă în tăcere. Atunci el le spuse:

— Nu plângeţi! Căci numai diavolul şi nesaţul v-au împins să faceţi ce-aţi făcut! Ci cum de v-aţi putut hotărî voi să mă vindeţi? Da nu mai plângeţi! Căci cu adevărat mi-e ca o mângâiere să socot că în aceasta mă asemuiesc lui Iosif, fiul lui Iacob, când a fost vândut de fraţii lui! La urma-urmei, fraţii lui Iosif s-au purtat încă şi mai rău faţă de el, decât voi faţă de mine; întrucât ei, pe deasupra, l-au mai aruncat şi în fundul unui puţ! Cereţi numai iertare lui Allah, cu mare căinţă, şi el are să vă ierte – întrucât el

este Îndurătorul-cel-fără-de-margini şi Atoateiertătorul – aşa cum şi eu vă iert! Fiţi, dar, binecuvântaţi! Şi fiţi de-aci înainte fără de nicio sfială şi fără de nicio stânjeneală!

Şi-i mângâie aşa mai departe şi îi linişti, până ce-şi simţiră inimile întremate; pe urmă, începu să le povestească toate păţaniile şi toate patimile câte le îndurase până ce l-a întâlnit la Mecca pe şeicul Abd Al-Samad. Şi le arătă şi lor pecetea vrăjită.

Ei atunci îi răspunseră:

— O, fratele nostru, iartă-ne de data aceasta! Dacă om mai face vreodată ce-am făcut, să ne pedepseşti cum ai să socoţi tu!

El răspunse:

— Să nu mai aveţi, dar, nicio grijă şi niciun amar! Şi nu pregetaţi să-mi povestiţi şi voi ce v-a făcut regele!

Ei spuseră:

— A poruncit să fim bătuţi bine cu vergile, şi ne-a speriat că are să ne fie şi mai rău; pe urmă, ne-a luat cei doi saci!

El spuse:

— Atunci, are să vadă el!

Şi frecă nestemata pecetei; şi numaidecât se ivi efritul Trăznet-Trăznitor.

Când îl văzură, cei doi fraţi se înfricoşară amarnic şi socotiră în inima lor că Juder nu-i adusese acolo decât ca să-i dea morţii. Şi se înghesuită la pieptul mamei lor, strigând:

— O, maică bună, ne punem sub ocrotirea ta cea duioasă! O, maică bună, stăruie tu intru apărarea noastră!

Ea le răspunse:

— O, copiii mei, nu vă fie frică!

Estimp, Juder îi şi spusese lui Trăsnet:

— Îţi poruncesc să-mi aduci toate giuvaierurile şi toate lucrurile de preţ care se află acuma în sipeturile regelui, fără a mai lăsa nimica, şi să-mi aduci totodată sacul cel fermecat, precum şi sacul cu nestemate, care au fost

luaţi cu sila de la fraţii mei!

Şi ginnul pecetei răspunse:

— Ascult şi mă supun!

Şi pe dată plecă să îndeplinească porunca şi se întoarse punând în mâinile lui Juder cei doi saci, neatinşi ca dintru început, şi toate comorile regelui, spunând:

— Ya sidi, n-am mai lăsat prin sipeturi nimica!

Juder atunci dete mamei sale sacul cu nestemate, precum şi comorile regelui, sfătuind-o să le păstreze cu grijă, şi puse dinaintea lui sacul cel fermecat. Pe urmă spuse ginnului pecetei:

— Îţi poruncesc să-mi ridici chiar în noaptea aceasta un palat înalt şi strălucitor, să-l împodobeşti cu aur, şi să-l umpli cu covoare şi cu tot ce e mai îmbelşugat pe lume. Şi doresc ca totul să fie gata până-n ziuă!

Şi ginnul pecetei, Trăznet-Trăznitor, răspunse:

— Vrerea îţi va fi îndeplinită!

Şi pieri în adâncul pământului, pe când Juder scotea din sacul fermecat nişte bucate minunate, pe care le mâncă împreună cu mama şi cu fraţii săi, peste poate de mulţumit, ca pe urmă să doarmă până dimineaţa.

Estimp, ginnul pecetei se duse numaidecât să-şi adune soţii, efriţii cei de sub pământ, alegând dintre ei pe cei mai iscusiţi în meseria de zidari; şi toţi îşi începură munca. Se apucară unii să taie pietrele, alţii să le clădească, alţii să le zugrăvească, alţii să le cioplească şi să le scrie, şi alţii într-un sfârşit să întindă covoare şi să umple cu lucruri de preţ sălile, aşa de spornic încât până-n zori de zi palatul era isprăvit şi împodobit întru totul! Atunci ginnul pecetei se înfăţişă dinaintea lui Juder, de îndată ce acesta se deşteptă, şi-i spuse:

— Ya sidi, palatul este gata şi împodobirea lui s-a isprăvit. Dacă vrei, să vii să-l vezi şi să-l cercetezi.

Juder atunci se sculă şi chemă pe mama şi pe fraţii săi; şi cu toţii împreună cercetară palatul şi găsiră că nu-şi avea perechea, aşa de tare uluia minţile cu frumuseţea liniilor şi cu uimitoarea lui înfăţişare. Şi Juder fu mulţumit

privind faţa cu adevărat măreaţă a palatului, şi se minună gândind că toate astea nu-l costaseră nimic. Şi se întoarse către maică-sa şi-o întrebă:

— Vrei să locuieşti în palatul acesta?

Ea răspunse:

— Tare-aş vrea!

Şi se închină lui Allah pentru Juder, fiul ei, şi chemă binecuvântările Atotputernicului asupra capului lui.

Juder atunci frecă pecetea talismanică şi spuse ginnului care numaidecât se şi ivise:

— Îţi poruncesc să-mi aduci pe dată patruzeci de tinere roabe albe, frumoase coz, patruzeci de tinere arăpoaice, bine clădite, patruzeci de flăcăi şi patruzeci de arapi!

El răspunse:

— Vei avea totul!

Şi-şi luă zborul, cu patruzeci de soţi de-ai lui, către ţările Indului, ale Sindului şi ale Persiei; şi cu toţii începură să ridice toate fetele care li se păreau îndeajuns de frumoase şi toţi flăcăii îndeajuns de frumoşi. Şi, în felul acesta, strânseră câte patruzeci din fiecare fel. După care, aleseră patruzeci de arăpoaice frumoase şi patruzeci de arapi frumoşi, şi duseră pe sus toată mulţimea aceasta la palatul lui Juder. Şi efritul Trăsnet îi puse să treacă, unul câte unul, pe dinaintea lui Juder, care găsi că toţi sunt pe placul lui, şi spuse:

— Acuma trebuie să li se dea la fiecare haine, tot ce-i mai frumos.

Când povestea ajunse aici. Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi doua noapte

Urmă:

El răspunse:

— Iacătă!

Juder spuse:

— Mai trebuie să aduci o rochie pentru mama mea şi o rantie pentru mine!

Şi Trăsnet aduse totul, şi el însuşi îmbracă tinerele roabe albe şi negre, spunându-le:

— Acuma, duceţi-vă de sărutaţi mâna stăpânei voastre, mama stăpânului vostru! Şi să urmaţi cu credinţă poruncile pe care are să vi le dea, şi s-o urmaţi ca pe ochii voştri, o, albelor şi negrelor!

Pe urmă, ginnul Trăsnet se duse să-i îmbrace tot aşa şi pe flăcăi şi pe arapi, şi-i trimise să sărute mâna lui Juder. După care, îi îmbrăcă şi pe Salem şi pe Salim, cu multă luare-aminte. Şi, după ce toată lumea fu îmbrăcată, Juder păru cu adevărat asemenea unui rege, iar fraţii săi ca nişte viziri.

Şi, cum palatul era foarte mare, Juder îl puse pe fratele său Salem să locuiască într-o latură, dimpreună cu slujitorii şi cu femeile lui, iar în cealaltă latură pe fratele său Salim, dimpreună cu slujitorii şi cu femeile lui. Iar el şi cu maică-sa se aşezară în odăile de la mijloc ale palatului. Şi fiecare domnea la locul lui întocmai ca un sultan. Şi-atâta cu ei!

Însă în ce-l priveşte pe rege, iacătă! Când vistiernicul cel mare veni de dimineaţă să ia din lada vistieriei nişte lucruri de care avea regele trebuinţă, deschise şi nu găsi nimic! Şi chiar că la această ladă se puteau potrivi zisele poetului:

Acest trunchi de copac bătrân
Ce mândru şi ce-mbelşugat
A fost cât timp în el a stat
Zumzăitorul roi stăpân,
Cât timp sclipise aurie
În pieptu-i mierea – vrajă vie!
Dar când albinele-au pierit,
Ori s-au mutat în altă parte,
Când s-a-ncuibat tăcuta moarte
În tot ştiubeiul părăsit –

Întreg copacu-acesta cândva viu,
O scorbură e – plină de pustiu.

Şi vistiernicul, la priveliştea aceasta, dete un răcnet mare şi se prăbuşi fără de simţire. Iar când: îşi veni iarăşi în sine, se năpusti, cu mâinile ridicate, afară din sala vistieriei şi dete fuga la regele Şams Al-Daula, ca să-i spună:

— O, emire al drept-credincioşilor, vin să te înştiinţez că toată vistieria a fost golită astă noapte!

Şi regele strigă:

— O, ticăloase! ce-ai făcut cu bogăţiile închise în vistieria mea?

El răspunse:

— Pe Allah! eu n-am făcut nimic! Şi habar n-am nici ce s-a făcut cu ele, nici cum a fost golită vistieria! Aseară, după năravul meu, am cercetat vistieria şi-am văzut-o plină; şi-n dimineaţa aceasta, când m-am dus acolo, am găsit-o goală, fără nimic în ea! Ci uşile n-au fost deschise în niciun fel, le-am găsit încuiate fără nici o urmă de descuiere ori de spargere, cu lacătele neatinse şi cu zăvoarele la locul lor! Încât acela care a golit vistieria nu este un hoţ!

Regele întrebă:

— Au pierit şi sacii?

El răspunse:

— Da!

La cuvintele acestea, minţile regelui îşi luară zborul din căpăţâna lui; şi el se ridică în picioare şi zbieră la vistiernicul cel mare:

— Ia-o înaintea mea!

Şi vistiernicul porni către vistierie; şi regele venea pe urmele lui şi ajunse la vistieria pe care o văzu, în adevăr, goală cu totul pe dinlăuntru şi neatinsă pe dinafară; şi regele rămase descumpănit şi nedumerit, şi zise:

— Ia uite că mi s-a jefuit vistieria, fără teamă de puterea şi de mânia mea!

Şi fu cuprins ca de o turbare amarnică şi se duse pe dată să adune divanul; şi emirii şi mai-marii de la curte veniră la divan şi fiecare se întreba cu spaimă de nu cumva era el pricina mâniei regelui! Ci regele le spuse:

— O, voi toţi, aflaţi că vistieria mea a fost prădată în noaptea aceasta; şi nu ştiu cine-i acela care a săvârşit această faptă, făcându-mi atâta ocară şi umilindu-mă cu asemenea umilinţă, fără a se sfii de mânia mea!

Şi toţi întrebară:

— Da cum aşa?

Regele răspunse:

— N-aveţi decât să-l întrebaţi pe vistiernicul cel mare, care-i aci de faţă!

Şi ei îl întrebară, iar el le spuse:

— Aseară vistieria era plină, iar astăzi, când m-am dus acolo, am găsit-o goală, fără nimica în ea, iar pe dinafară fără nicio urmă de descuiere ori de spargere a uşii!

Şi toţi rămaseră nespus de uimiţi, şi, neştiind ce să răspundă, îşi lăsară capetele în pământ dinaintea privirilor scăpărânde ale regelui, şi şezură în tăcere.

Ci tot atunci intră şi arcaşul care-i pârâse odinioară pe Salem şi Salim, şi spuse:

— O, rege al vremilor, toată noaptea aceasta mi-am trecut-o stând de veghe, căci lucruri tare nemaipomenite mi-a fost dat să văd!

Şi regele întrebă:

— Şi ce-ai văzut?

El spuse:

— Află, o, rege al vremilor, că mi-am trecut noaptea aceasta petrecând şi veselindu-mă plăcut la vederea unor zidari care zoreau cu zidăritul şi cu mânuitul ciocanelor, al mistriilor şi al tuturor sculelor lor. Şi, în zorii zilei, am văzut pe locul acela un palat măreţ, gata pe de-a-ntregul, şi care nu are seamăn pe lume. Eu atunci m-am dus să capăt desluşiri şi iată ce desluşiri am căpătat: „Juder, fiul lui Omar, s-a întors din călătorie şi a zidit palatul acela! Şi a adus cu el o grămadă de robi şi sumedenie de flăcăi! Şi-

i muiat în bogăţii şi coperit de bunuri! Şi i-a scos pe fraţii lui din temniţă! Şi-acuma şade-n palatul lui ca un sultan!”

La vorbele acestea ale cavazului, regele spuse:

— Vedeţi numaidecât ce-i la temniţă!

Şi careva dete fuga la temniţă şi se întoarse să-l vestească pe rege că Salem şi Salim nu mai sunt acolo! Atunci regele strigă:

— Am aflat hoţul! Acela care i-a scos din temniţă pe Salem şi Salim, tot acela a furat şi vistieria mea!

Şi vizirul cel mare întrebă:

— Cine-i, dară?

El răspunse:

— Juder, fratele lor! Şi tot el a furat şi sacii! Dar, o, vizire al meu, ai să trimiţi pe dată asupra lor un emir cu cincizeci de oşteni să-i ridice, şi emirul, după ce are să pună peceţile de zebereală pe toate bunurile lor, să mi-i aducă aici ca să-i spânzur.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi treia noapte

Urmă:

Şi, tot sporindu-şi mânia, ţipă:

— Aşa! şi să dea fuga degrabă să mi-l ridice! căci vreau să-l ucid!

Vizirul cel mare răspunse:

— O, măria-ta, fii milos şi îngăduitor, întrucât şi Allah este milos şi nu se pripeşte să-l pedepsească pe robul care a greşit şi s-a răzvrătit! Şi-apoi, acela care a putut să ridice un palat numai într-o noaptea nu-i un om care să aibă a se teme cu adevărat de cineva pe lume! Iar mie tare mi-e frică pentru emirul trimis şi tare mă tem pentru el de supărarea lui Juder! Rabdă, dar, până ce am să găsesc pentru tine mijlocul cel mai bun de a ajunge să aflăm care-i adevărul în treaba aceasta; şi numai atunci ai să poţi împlini, fără neajunsuri, ce ai hotărât să împlineşti!

Şi regele răspunse:
— Atunci, o vizire al meu, ia spune-mi tu ce am de făcut!
El spuse:
— Trimite un emir care să-l poftească la palat. Iar eu atunci am să văd cum să-l luăm, am să-i arăt multă prietenie şi am să-l iscodesc cu dibăcie despre tot ce face şi despre tot ce nu face! Şi-atunci avem să vedem! Dacă puterea lui este cu adevărat mare, avem să-l luăm cu viclenie; iar dacă puterea i-i slabă, îl luăm cu sila; şi ţi-l dăm pe mână! Şi-ai să faci cu el ce ţi-o plăcea!
Regele spuse:
— Poftiţi-l!
Şi vizirul dete unui emir, pe nume emirul Otman, porunca de a se duce la Juder şi de a-l pofti, spunându-i: „Regele doreşte să te vadă astăzi la el, printre oaspeţii lui!” Şi regele însuşi adăugă:
— Şi mai cu seamă să nu te întorci fără el!
Or, acest emir Otman era un prostălău, un îngâmfat şi un înfumurat, plin de el. Şi, când ajunse dinaintea porţii palatului, văzu un eunuc stând la prag, într-un scaun frumos de bambus. Şi se duse drept la el; ci hadâmbul nici nu se ridică în cinstea lui şi nici nu se clinti în vreun chip, de parcă nici nu l-ar fi văzut. Măcar că emirul Otman era cât se poate de limpede de văzut, şi-avea cu el cincizeci de oameni tare lesne de văzut şi ei! Se apropie, aşadar, şi întrebă:
— Hei, robule, unde ţi-e stăpânul?
El răspunse:
— În palat!
Şi nici măcar nu întoarse capul, ori să-şi fi scuturat nepăsarea de pe chip şi să-şi fi schimbat cumva înfăţişarea senină. Atunci emirul Otman, cuprins de o mânie mare, strigă:
— A, mă afurisit hadâmb de păcură! Au nu ţi-i ruşine ţie ca, în vreme ce eu vorbesc cu tine, tu să stai întins aşa într-un peş, ca un băietan dezmăţat?

Eunucul răspunse:

— Cară-te! Şi să nu mai rosteşti o vorbă!

La cuvintele acestea, emirul Otman fu cuprins peste măsură de supărare şi, vânturându-şi buzduganul, dete să-l lovească pe eunuc. Or, emirul habar n-avea că hadâmbul acela nu era altul decât efritul pecetei, Trăznet-Trăznitor, care fusese pus de Juder să ţie locul de portar al palatului. Încât atunci când presupusul eunuc zări mişcarea emirului Otman, se ridică şi-l privi numai cu un ochi, în vreme ce ochiul celălalt îl ţinea închis, îi suflă o dată în nas şi, din suflarea aceea, îl prăvăli la pământ. Pe urmă îi luă din mână buzduganul şi îi arse cu ei patru lovituri, nici mai mult, nici mai puţin!

Dacă văzură aşa, cei cincizeci de oşteni ai emirului, făcuţi foc şi neputând îndura jignirea mai-marelui lor, traseră spadele şi se năpustiră la eunuc să-l căsăpească. Ci eunucul zâmbi a râde cu domolul şi le zise:

— A, trageţi spadele, o, câinilor! Ia-n staţi oleacă!

Şi-i înşfăcă pe vreo câţiva şi-i împunse în pântece chiar cu săbiile lor, şi-i înecă în chiar sângele lor! Şi-i dumică aşa unul câte unul, până când ceilalţi, cuprinşi de spaimă, o luară la fugă şi nu se mai opriră, cu emirul lor în frunte, decât dinaintea regelui, în vreme ce Trăznet-Trăznitor, liniştit, se aşeza la loc în scaunul lui.

Când află de la emirul Otman tot ce se petrecuse, regele, peste poate de mânios, spuse:

— O sută de viteji să pornească împotriva acelui eunuc!

Şi cei o sută de viteji, când ajunseră la poarta palatului, fură întâmpinaţi cu loviturile de buzdugan ale eunucului, şi cotonogiţi bine, şi puşi pe fugă cât ai clipi.

Iar ei se întoarseră să-i spună regelui:

— Ne-a spulberat şi ne-a prăpădit!

Şi regele spuse:

— Două sute să tabere asupra lui!

Şi cei două sute tăbărâră. Şi eunucul îi hartani în bucăţele.

Atunci regele ţipă la vizirul lui cel mare:

— Acuma ai să taberi chiar tu pe el, cu cinci sute de viteji, şi ai să-l târăşti pe dată dinaintea mea! Şi tot aşa să mi-i aduci şi pe stăpânu-său Juder, cu cei doi fraţi ai lui!

Ci vizirul răspunse:

— O, rege al vremilor, eu mai degrabă n-aş lua cu mine niciun oştean şi m-aş duce singur-singurel la el, fără de nicio armie!

Regele spuse:

— Du-te! Şi fă ce ţi s-o părea de cuviinţă!

Atunci vizirul îşi lepădă armele departe de el şi se îmbrăcă într-o rantie lungă şi albă; pe urmă, luă în mână un şirag lung de mătănii şi porni încetişor către poarta palatului lui Juder, numărându-şi mătăniile. Şi îl zări pe eunucul cu pricina şezând în scaunul lui, se apropie de el cu un surâs pe buze, şezu jos dinaintea lui, cu multă bună-cuviinţă, şi-i spuse:

— Pacea lui Allah fie asupra *domniei voastre!*

El răspunse:

— Şi-asupra *ta* fie pacea lui Allah, o, făptură omenească! Ce vrei?

Când vizirul auzi vorba aceea de „făptură omenească”, pricepu că eunucul era un ginn, şi se înfioră de spaimă. Pe urmă, întrebă ugilit:

— Stăpânul tău, domnia sa Juder, o fi aici?

El răspunse:

— Da, este în palat!

El urmă:

— Ya sidi, te-aş ruga să mergi la el şi să-i spui: „Ya sidi, regele Şams Al-Daula te pofteşte să-i fii oaspete, întrucât dă un ospăţ în cinstea ta. Şi-ţi trimite din parte-i salamalekul său şi te roagă să-i cinsteşti casa, primind a-i fi oaspete!”

Trăznet-Trăznitor răspunse:

— Aşteaptă-mă până mă duc să-l întreb dacă binevoieşte!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi,

sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi patra noapte

Urmă:

Şi marele vizir aşteptă, stând cât mai cuviincios, în vreme ce maredul se duse la Juder şi-i spuse:

— Află, ya sidi, că regele ţi-a trimis întâi un emir tare puternic, pe care l-am bătut; şi avea cu el cincizeci de viteji, pe care i-am înfrânt! Pe urmă a trimis împotriva mea o sută de viteji, pe care i-am bătut; pe urmă, două sute, pe care i-am înfrânt şi i-am pus pe fugă. Atunci, l-a trimis pe vizirul lui cel mare, fără de nicio armă şi îmbrăcat în alb, ca să te poftească să mănânci bucatele ospeţiei lui! Ce zici de asta?

El răspunse:

— Du-te şi adu-l încoace pe marele vizir!

Şi Trăznet-Trăznitor coborî la poartă şi-i spuse:

— O, vizirule, hai să vorbeşti cu stăpânul meu!

El răspunse:

— Pe capul meu!

Şi sui în palat, şi intră în sala de primire, unde îl văzu pe Juder, mai mândru ca regii, stând într-un jeţ cum niciun sultan n-ar fi putut să aibă unul asemenea, şi având întins sub picioarele lui un covor cu totul şi cu totul minunat, şi vizirul, înmărmurit, rămase năuc, cu gura căscată şi cu ochii bulbucaţi de frumuseţea palatului, de podoabele, de zugrăvelile, de sculpturile şi de toate lucrurile de acolo; şi se văzu, între acele străluciri, mai prăpădit ca un cerşetor faţă de atâtea frumuseţi şi faţă de stăpânul acelor lucruri. Încât se plecă şi sărută pământul dinainte-i şi-i ură tihnă şi bucurie. Şi Juder îl întrebă;

— Ce vrei să-mi ceri, o, vizirule?

El răspunse:

— O, doamne al meu, prietenul tău, regele Şams Al-Daula, îţi trimite salamalekul! Şi doreşte fierbinte să-şi bucure ochii cu chipul tău; şi, drept aceea, dă un ospăţ în

cinstea ta! Vei binevoi, aşadar, să primeşti a-i face plăcere?

Juder răspunse:

— De vreme ce-mi este prieten, du-i salamalekul meu şi spune-i că mai degrabă să vină el la mine!

Vizirul spuse:

— Pe capul meu!

Atunci Juder frecă gema pecetei şi, când Trăznet-Trăznitor se ivi dinaintea lui, îi spuse:

— Adu-mi un caftan, cât se poate mai frumos!

Şi când Trăznet-Trăznitor aduse caftanul, Juder îi spuse vizirului:

— Acesta-i pentru tine, o, vizirule! Îmbracă-l!

Şi când vizirul îmbrăcă acel caftan, Juder îi spuse:

— Du-te şi spune-i regelui tot ce-ai auzit şi ai văzut!

Şi vizirul coborî, îmbrăcat cu acel caftan cum nimeni pe lume nu mai îmbrăcase altul asemenea, şi se duse la rege. Îi arătă cumu-i treaba cu Juder, îi zugrăvi cu prisos de laude palatul şi toate câte se aflau în el, şi-i spuse:

— Juder te pofteşte!

Regele spuse:

— Haidaţi, o, ostaşilor!

Şi toţi săriră în picioare; şi el le spuse:

— Încălecaţi pe cai! Şi aduceţi-mi bidiviul de luptă, ca să merg să-l văd pe Juder!

Pe urmă, încăleca pe cal şi, cu toţi străjerii şi cu toţi ostaşii după el, se îndreptă către palatul lui Juder.

Când Juder văzu de departe cum venea regele cu liota lui, îi spuse efritului pecetei:

— Vreau să mi-i aduci aici pe soţii tăi efriţi aşa ca, luând chipuri de fiinţe omeneşti, să se rânduiască în şir în curtea cea mare a palatului, când are să treacă regele. Şi regele, văzând numărul şi vânjoşia lor, are să rămână uluit şi înfricoşat, şi are să i se înfioare inima. Şi atunci are să ştie că puterea mea este mai mare decât a lui; şi are să-şi vadă de treabă!

Şi pe dată efritul Trăznet-Trăznitor chemă şi scoase la

iveală două sute de efriţi ce arătau ca nişte străjeri înarmaţi şi îmbrăcaţi în zale grele, şi tare amarnici şi năpraznici ca statură.

Şi regele intră în curte şi trecu printre cele două şiruri de ostaşi; şi când văzu înfăţişarea lor cumplită, îşi simţi inima cutremurându-se. Pe urmă, urcă în palat şi intră în sala în care se afla Juder; şi îl găsi pe Juder stând în jeţ, cu o înfăţişare şi cu o privire pe care chiar că nu le-au avut vreodată nici vreun rege, nici vreun sultan! Şi îi aruncă salamalekul şi se temeni dinaintea lui Juder şi îşi îngână urările, fără ca Juder să se ridice în cinstea lui, ori să-i arate vreo luare-aminte, ori să-l poftească să şadă. Ba dimpotrivă! Îl lăsă în picioare, anume ca să se arate şi mai fălos, până ce regele îşi pierdu toată stăpânia de sine şi nu mai ştiu dacă era bine să mai stea acolo ori să plece. Iar Juder, după un răstimp, îi spuse într-un sfârşit:

— În adevăr, oare-i un chip frumos de a te purta, aşa cum ai făcut tu, asuprind oamenii fără de apărare şi jefuindu-le bunurile?

El răspunse:

— O, doamne al meu, binevoieşte de mă iartă! Numai din pârdălnicie şi din ciudă am fost ispitit să mă port aşa, şi încă pentru că aşa mi-a fost ursita! Şi-apoi, de n-ar fi greşeala, n-ar mai fi nici iertarea!

Şi îşi ceru iertare aşa mai departe de toate câte putuse săvârşi în trecut şi îl rugă de îngăduinţă şi de iertăciune; ba, pe lângă multe altele, îi recită şi aceste stihuri:

O, tu preabunule, o, tu
Născutule din neam ales,
Din mari strămoşi de fală şi
Cum astăzi alţii nu mai ies —

Nu mă certa şi pedepsi
Pentru ceea ce am făcut
Şi pentru mare vina mea
Faţă de tine, din trecut!

Aşa cum şi noi am dori,
De-am fi avut cândva pricină,
Dacă ne-ai fi greşit cumva,
Să te iertăm de orice vină —

Asemenea fă, dar, şi tu,
Şi dă pustiei neagra ceartă!
Iar dacă suntem vinovaţi,
Închide ochii şi ne iartă!

Şi nu mai conteni să se umilească aşa dinaintea lui Juder, până ce Juder nu-i spuse:

— Allah să te ierte!

Şi îi îngădui să şadă. Şi el şezu.

Atunci Juder îi dărui un caftan ca semn de împăcăciune, şi dete poruncă fraţilor săi să aştearnă masa şi să aducă bucatele cele mai nemaipomenite şi cât mai multe. Şi, după ce mâncară, dărui haine frumoase tuturor oamenilor din alaiul regesc, şi îi omeni şi-i cinsti din belşug. Numai atunci regele îşi luă rămas-bun de la Juder şi plecă din palat; ci numai spre a se întoarce în fiecare zi ca să-şi petreacă vremea cu Juder; ba încă tot la Juder îşi aduna divanul şi tot acolo diriguia şi treburile împărăţiei. Iar prietenia şi tovărăşia dintre ei doi sporea şi se întărea. Şi aşa trăiră o bună bucată de vreme.

Ci, într-o zi, regele, aflându-se singur cu marele-vizir al lui, îi spuse:

— O, vizirule, mie tare mi-i teamă să nu mă omoare Juder şi să-mi ia scaunul de domnie.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi cincea noapte

Urmă:

Vizirul răspunse:

— O, rege al vremilor, în ce priveşte scaunul tău de domnie, n-ai de ce te teme că ţi l-ar lua Juder! Întrucât puterea şi bogăţia lui Juder sunt cu mult mai mari decât ale oricărui rege! Ce vrei atunci să facă el cu scaunul tău de domnie? Şi-apoi, scaunul tău de domnie n-ar fi pentru el decât un semn de cădere, în starea în care se află! Da-n ce priveşte că te-ar omorî, dacă în adevăr ţi-e frică de asta, ai o fată! N-ai avea, dar, decât să i-o dai de soţie şi, în felul acesta, ai împărţi cu el toată puterea: şi amândoi v-aţi afla la fel de tari!

El răspunse:

— O, vizirule, fii tu dar mijlocitorul dintre noi!

El spuse:

— Pentru aceasta, nu ai decât să-l pofteşti la tine; şi noi avem să ne petrecem seara în sala palatului. Tu, atunci, să-i porunceşti fetei tale să se împodobească cu podoabele ei cele mai frumoase şi să treacă pe dinaintea uşii de la sală, ca un fulger. Iar Juder are s-o zărească; şi cum ispita are să-l pişte şi minţile au să-l abată către domniţa întrezărită, are să se îndrăgostească de ea cu înfocare; şi are să mă întrebe cine-i fata. Eu atunci am să mă aplec tainic către el şi am să-i spun: „Este fata regelui!” Şi am să încep să tăinuiesc cu el despre ea şi am să iau şi am să arunc anume vorbe, şi am să mă bag şi am să ies cu el la nişte vorbe, fără ca el să ştie că măria-ta ştii totul, până ce am să-l hotărăsc să vină să ţi-o ceară pe fată de soţie! Şi, după ce ai să-l însori aşa cu fata, legăturile dintre voi de-aci înainte au să fie neclătinate; iar la moartea lui, ai să moşteneşti aproape tot ce are!

Şi regele spuse:

— Aşa-i cum spui tu, o, vizirule!

Şi dete ospăţul, şi-l pofti pe Juder, care se duse la palat şi şezu în sala cea mare, în mijlocul voioşiei şi al bunei primiri, până la amurgitul zilei.

Or, regele trimisese vorbă soţiei sale s-o gătească pe

fată cu cele mai alese găteli şi s-o împodobească cu cele mai frumoase podoabe, şi s-o pună să treacă pe dinaintea uşii de la sala de ospeţe. Şi mama tinerei fete făcu aşa cum i se poruncise să facă. Încât, atunci când fata trecu ca o fulgerare pe la uşa sălii de ospăţ, frumoasă şi gătită şi strălucitoare şi minunată, Juder o zări şi scoase un strigăt de minunare şi un oftat adânc, şi făcu: „Ah!" picioarele şi mâinile i se înmuiară, şi se îngălbeni de tot la faţă! Şi dragostea, şi patima, şi dorul, şi pojarul intrară în sufletul lui şi puseră stăpânire pe el.

Atunci vizirul îi grăi:

— Ferească-te Allah de tot necazul şi de toată sila, doamne al meu! Pentru ce te văd schimbat aşa dintr-odată, şi suferind, şi zaif?

El răspunse:

— O, vizirule, fata aceea! A cui fată o fi? M-a subjugat şi mi-a luat minţile!

El răspunse:

— Este fata prietenului tău regele! Dacă îţi place în adevăr, am să vorbesc cu măria sa să ţi-o dea de soţie!

El spuse:

— O, vizirule, vorbeşte! Iar eu, pe viaţa mea, am să-ţi dăruiesc orice mi-ai cere! Şi am să-i dau regelui orice mi-o pretinde ca zestre pentru fata lui! Şi-avem să fim prieteni şi rude!

Vizirul răspunse:

— Am să mă slujesc de toată trecerea mea şi să-ţi dobândesc ceea ce doreşti!

Şi şezu de vorbă cu măria sa în taină şi-i spuse:

— O, măria ta Şams Al-Daula, iată că prietenul măriei tale, Juder, vrea să se încuscrească cu măria ta! Şi mi s-a încredinţat, să vorbesc cu măria ta ca să-i dai de soţie pe fiica ta El-Sett Asia! Nu mă făcea de ocară şi primeşte votria mea! Şi orice ai să ceri ca zestre pentru fiica măriei tale, Juder are să-ţi plătească!

Regele răspunse:

— Zestrea a şi fost toată plătită şi primită! Iar fata-i o

roabă în slujba lui! I-o dau de soţie; şi, primindu-l de ginere, îmi face cea mai aleasă cinstire!

Şi îşi petrecură noaptea aceea fără a hotărî nimica mai mult.

Ci a doua zi de dimineaţă, regele strânse divanul şi chemă acolo şi pe cei mari şi pe cei mici, şi pe stăpâni şi pe slugi; şi porunci să vină şi şeicul al-Islam, după datină. Şi Juder rosti cererea lui de căsătorie, iar regele o primi şi zise:

— În ce priveşte zestrea, am şi primit-o! şi fu scris senetul.

Juder atunci trimise să i se aducă sacul cu giuvaeruri şi nestemate, şi i-l dărui regelui, ca zestre pentru fata măriei sale. Şi numaidecât zvoniră ţimbalele şi tamburele, şi răsunară trişteele şi clanaretele, şi petrecerea şi nunta se porniră din plin, pe când Juder intra în odaia de nuntă ca să-şi petreacă cu tânăra fată.

Şi Juder şi regele trăiră laolaltă strâns legaţi, multe şi fericite zile. După care, regele se săvârşi.

Atunci oştile începură să-l ceară pe Juder de sultan şi, întrucât el nu vroia să primească, toţi stăruiră a-l cere, până ce primi. Şi îl ridicară sultan.

Or, cea dintâi faptă a lui Juder, ca sultan, fu să clădească o geamie pe mormântul regelui Şams Al-Daula; şi adăugă la ea danii îmbelşugate; şi alese, ca aşezare pentru geamia aceea, mahalaua Bundukaniya, pe când palatul lui se afla în mahalaua Yamaniya. Şi, de atunci, geamia şi mahalaua cu geamia luară numele de Juderiya.

Sultanul Juder nu zăbovi pe urmă să-i căftănească viziri pe cei doi fraţi ai săi, Salem ca vizir de-a Dreapta, şi Salim ca vizir de-a Stânga lui. Şi trăiră aşa, în pace, numai un an, nici mai mult, nici mai puţin.

După ce trecu anul, Salem îi spuse lui Salim:

— O, frate al meu, da până când oare...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi şasea noapte

Urmă:

...da până când oare avem să stăm noi în starea aceasta? Doar n-avem să ne trecem toată viaţa ca slugi ale lui Juder, fără a ne bucura la rându-ne, cât o trăi el, de putere şi de fericire?

Salim răspunse:

— Cum am putea face să-l ucidem şi să punem mâna pe pecete şi pe sac? Numai tu ai şti să urzeşti vreun tertip de a-l ucide, căci tu eşti mai iscusit şi mai deştept decât mine!

Salem zise:

— Dacă aş dibăci eu vreun tertip pentru moartea lui, tu ai primi ca eu să ajung sultan, cu tine vizir de-a Dreapta mea? Şi pecetea şi sacul să rămână la mine?

El spuse:

— Primesc!

Şi se învoiră să-i piardă pe Juder, ca să ajungă la puterea cea mare şi să se bucure ca nişte regi de bunurile acestei lumi.

După ce urziră vânzarea, se duseră la Juder şi-i spuseră:

— O, frate al nostru, tare am vrea să primeşti a veni în seara aceasta să ne faci plăcerea de a gusta din bucatele noastre, după atâta vreme de când nu te-am mai văzut trecând pragul ospeţiei noastre!

El spuse:

— Nu vă mai mohorâţi! La care dintre voi trebuie să vin ca oaspe?

Salem răspunse:

— La mine mai întii! Şi, după ce ai să guşti din bucatele ospeţiei mele, ai să te duci ca oaspe şi la fratele meu!

El răspunse:

— Nimica nu stă împotrivă!

Şi se duse cu Salem în latura palatului unde locuia acesta.

Or, el habar n-avea ce-l aştepta! Încât, de cum înghiţi prima îmbucătură la acel ospăţ, se şi prăbuşi făcut bucăţi-bucăţele cu totul, carnea într-o parte şi oasele în cealaltă! Otrava îl şi isprăvise.

Atunci Salem se ridică şi dete să-i scoată inelul de pe deget; ci, întrucât inelul nu vroia nicicum să iasă, reteză degetul cu un cuţit. Luă atunci inelul şi frecă nestemata. Numaidecât se ivi efritul Trăznet-Trăznitor, slujitorul pecetei, care spuse:

— Iacătă-mă! Cere şi vei căpăta!

Salem îi zise:

— Îţi poruncesc să-l înşfaci pe fratele meu Salim şi să-l ucizi. Pe urmă să-l ridici, şi totodată să-l ridici şi pe Juder, care zace colea fără de viaţă, şi să te duci să arunci amândouă leşurile, şi pe cel otrăvit şi pe cel sugrumat, dinaintea căpeteniilor cele mari ale oştilor!

Şi numaidecât efritul Trăznet-Trăznitor, care se supunea la orice poruncă ce i-ar fi dat oricine era stăpânul pecetei, se duse de-l luă pe Salim şi-l omori; pe urmă, luă leşurile şi se duse de le aruncă dinaintea căpeteniilor oştilor, care tocmai se aflau strânse la masă, în sala de mese!

Când căpeteniile oştilor văzură leşurile lui Juder şi Salim, se opriră din mâncat şi ridicară mâinile către cer, înfricoşaţi şi înfioraţi, şi îl întrebară pe mared:

— Cine a săvârşit asta asupra trupului regelui şi vizirului?

El răspunse:

— Fratele lor Salem!

Şi, tot atunci, intră şi Salem şi le spuse:

— O, căpetenii ale oştilor mele, şi voi toţi, ostaşi ai mei, mâncaţi şi staţi cuminte! Am ajuns stăpân pe inelul acesta pe care i l-am luat fratelui meu Juder. Şi maredul ăsta, aci de faţă, este maredul Trăznet-Trăznitor, slujitorul pecetei. Şi eu i-am poruncit să-l dea morţii pe fratele meu

Salim, ca să nu mai fie niciun râvnitor la scaunul de domnie! De altminteri, era un mişel şi tare mi-era teamă să nu mă vândă! Şi-apoi, întrucât Juder este mort, eu rămân singur sultan! Vreţi, dar, să mă primiţi de rege, ori vreţi mai degrabă să frec pecetea şi să-l pun pe efrit să vă omoare pe toţi, şi pe cei mari, şi pe cei mici, până la unul?

La vorbele acestea, căpeteniile oştilor, cuprinse de o spaimă mare, nu cutezară să se pună împotrivă şi răspunseră:

— Te primim de rege şi de sultan!

Atunci Salem porunci să se pregătească înmormântările fraţilor lui. Pe urmă, strânse divanul şi, când toată lumea se întoarse de la înmormântare, se aşeză în jeţul domnesc; şi primi, ca rege, închinăciunile supuşilor lui. După care spuse:

— Acuma vreau să scriu senetul meu de căsătorie cu soţia fratelui meu!

Divanul răspunse:

— Nimica nu stă împotrivă. Ci trebuie să aştepţi să se scurgă cele patru luni şi zece zile de văduvie!

El răspunse:

— Eu nu vroi să ştiu de zăbovelile astea şi nici de altele asemenea! Pe viaţa capului meu, vroi să intru numaidecât, chiar în noaptea aceasta, la soţia fratelui meu!

Atunci trebuiră să scrie senetul de căsătorie şi se duseră s-o vestească pe soţia lui Juder, El-Sett Asia, care răspunse:

— Să poftească!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi şaptea noapte

Urmă:

Şi Salem, la căderea nopţii, intră peste soţia lui Juder,

care îl primi cu cele mai calde semne de bucurie şi cu urări de bun-venit. Şi îl pofti să bea, ca să se răcorească, o ceaşcă de sorbet, pe care el o bău, dar numai pentru ca numaidecit să se şi prăbuşească făcut fărâme, trup fără duh. Şi-aşa muri şi el.

Atunci, El-Sett Asia luă pecetea cea vrăjită şi o zdrobi bucăţi-bucăţele, aşa ca nimenea de-acolo înainte să nu se mai folosească de ea pentru fărădelegi, şi sfâşie în două şi sacul cel fermecat, rupând în felul acesta vraja pe care o avea.

După care, trimise să-l vestească pe şeicul al-Islam despre toate câte se întâmplaseră, şi să dea de ştire mai-marilor împărăţiei să aleagă alt rege, spunându-le:

— Alegeţi-vă, ca să vă cârmuiască, alt sultan!

— Şi-asta-i, urmă Şeherezada, tot ce ştiu despre istoria lui Juder, a fraţilor lui, şi a sacului, şi a pecetei fermecate! Ci tot aşa mai ştiu, o, preafericitele rege, o istorie nemaipomenită, care se numeşte...

POVESTEA LUI ABU-KIR ŞI A LUI ABU-SIR

Şeherezada începu:

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că au fost odată în oraşul Iskandaria doi inşi, unul dintre ei boiangiu, pe numele lui Abu-Kir, iar celălalt bărbier, pe numele lui Abu-Sir. Şi amândoi erau vecini în suk, cu prăvăliile uşă în uşă.

Or, boiangiul Abu-Kir era un pungaş sadea, un mincinos din cap până-n picioare, o secătură! Aşa! Şi de bună seamă că tâmplele lui or fi fost cioplite din cine ştie ce bolovan vârtos, iar căpăţâna i-o fi fost şlefuită cu pietrele de pe la treptele vreunei capişti, fără de nicio îndoială! Altminteri, de unde ar fi avut atâta îndrăzneală neruşinată, în toate răutăţile şi ticăloşiile? Avea năravul, printre multe alte pungăşii de-ale lui, să le ceară muşteriilor să-i plătească dinainte, pe motiv că îi trebuiau banii ca să cumpere vopselile, şi nu mai da niciodată îndărăt hainele care-i erau aduse la boit, ba dimpotrivă! Nu numai că cheltuia banii pe care pusese gabja dintru-ntâi, mâncând şi bând nesinchisit de nimic, da mai şi vindea pe furiş hainele lăsate la el, şi în felul acesta îşi plătea tot soiul de chefuri şi de plăceri dintre cele mai alese. Şi, când muşteriii veneau să-şi ceară îndărăt lucrurile, el găsea tertipuri cum să-i amăgească şi să-i facă să aştepte la nesfârşit, ba pentru un motiv, ba pentru altul. Aşa, de pildă, spunea: „Pe Allah! o, stăpâne

al meu, mi-a născut nevasta ieri şi a trebuit să fac tot soiul de alergături, ba la dreapta, ba la stânga, toată ziua”. Sau, mai adesea, spunea: „Am avut ieri nişte oaspeţi şi am fost ţinut toată vremea de îndatoririle mele de ospeţie faţă de ei; dar, dacă vii peste două zile, ai să-ţi găseşte hainele gata cu totul încă de cu zori”. Şi tot lungea aşa povestea, până ce, scos din răbdări, vreunul striga: „Ajunge! Ia mai bine spune-mi care-i adevărul cu hainele mele! Dă-mi-le îndărăt! Nu mai vreau să le vopsesc!” Atunci el răspundea: „Pe Allah! sunt nenorocit!” Şi-şi ridica mâinile către cer, făcând tot soiul de jurăminte că are să spună adevărul. Şi, văicărindu-se şi bătându-şi mâinile una de alta, striga: „Închipuieşte-ţi, o, stăpâne al meu, că, odată hainele vopsite, le-am pus la uscat, întinse frumos pe frânghiile din faţa prăvăliei; şi am lipsit şi eu numai o clipită, ca omul; şi când m-am întors, pieriseră; le-a furat cine ştie ce pungaş din suk, poate chiar vecinul meu, afurisitul ăsta de bărbier!” La asemenea vorbe, dacă muşteriul era om cumsecade şi liniştit, se mulţumea să răspundă: „Allah are să mă despăgubească” şi pleca. Dar dacă muşteriul era vreun ins repezit, se înfuria şi-l coperea pe boiangiu cu înjurături, şi ajungea cu el la lovituri şi la încăierare pe uliţă, de faţă cu toată lumea strânsă grămadă. Şi, cu tot tărăboiul, şi în ciuda poruncilor cadiului, nu mai izbutea să-şi capete îndărăt lucrurile, întrucât nici dovezi nu avea şi, pe de altă parte, nici în prăvălia boiangiului nu se afla nimic care să se poată lua şi vinde. Şi negustoria asta izbuti atâta de straşnic şi dăinui atâta de mult, încât fu vreme destulă ca toţi neguţătorii din suk şi toţi locuitorii din mahala să fie păcăliţi unul după altul. Şi boiangiul Abu-Kir îşi văzu atunci toată lefteria mâncată pe deplin şi negustoria lui sfârşită, când pricepu că nu mai era nimeni care să mai poată fi jefuit. Ajunse de râsul lumii, şi era pomenit în zicători atunci când cineva vroia să vorbească despre pungăşiile oamenilor de rea credinţă.

Când boiangiul Abu-Kir se văzu ajuns în starea aceea

de ticăloşie, se duse şi şezu dinaintea prăvăliei vecinului său, bărbierul Abu-Sir, îi zugrăvi ce rău îi merg treburile, şi-i spuse că nu-i mai rămânea alta decât să moară de foame. Atunci bărbierului Abu-Sir, care era un om ce umbla numai pe căile lui Allah, şi care, măcar că sărac, era harnic şi cinstit, i se făcu milă de amarurile unuia mai sărac decât el, şi răspunse:

— Vecinul este dator să-şi ajute vecinul! Rămâi aici şi mănâncă şi bea şi foloseşte-te de ce ne dă Allah, până la zile mai senine!

Şi-l primi cu bunăvoinţă şi-l ajută la toate necazurile, o bucată de vreme.

Or, într-o zi, bărbierul Abu-Sir i se plânse boiangiului Abu-Kir de asprimea vremilor şi-i spuse:

— Iată, măi frate! Eu nu sunt nicidecum un bărbier nepriceput, şi-mi cunosc meseria, iar mâna mea-i uşoară pe faţa muşteriilor. Ci întrucât prăvălia mea este săracă, şi întrucât şi eu sunt sărac, nimenea nu vine să se bărbierească la mine! Şi numai în câte-o dimineaţă, la hammam, vine la mine vreun hamal ori vreun fochist ca să-l rad la subţiori sau ca să-i curăţ cu aluatul meu părul de pe burtă! Şi cu puţinii bănuţi de aramă pe care acei săraci îi dau săracului de mine ajung să mă hrănesc şi eu, să te hrănesc şi pe tine, şi să fac faţă nevoilor familiei pe care o am în spinare! Ci Allah este mare şi darnic!

Boiangiul Abu-Kir răspunse:

— Tu chiar că eşti cam sărac cu duhul, măi frate, de înduri atâta de răbdător prăpădul şi răutatea vremilor, când ai avea putinţă să te îmbogăţeşti şi să trăieşti nestrâmtorat. Tu eşti scârbit de meseria ta, care nu-ţi aduce nimic; iar eu nu pot să mi-o fac pe-a mea, în ţara aceasta plină de oameni răuvoitori. Nu ne mai rămâne aşadar decât să părăsim ţara aceasta amarnică şi să ne luăm poteca de-aici, în căutarea vreunui oraş unde să ne putem îndeplini meşteşugul cu folos şi cu mângâiere. Altmintrelea, ştii şi tu câte foloase poţi trage de pe urma călătoriilor! Să călătoreşti înseamnă să te bucuri, să

răsufli un aer curat, să te odihneşti de grijile vieţii, să vezi ţări noi şi pământuri noi, să-ţi îmbogăţeşti mintea şi, când ai în mână o meserie aşa de cinstită şi de minunată cum e a mea şi a ta, şi mai cu seamă aşa de bine privită în toate locurile şi la noroadele cele mai osebite, înseamnă s-o faci cu cele mai mari câştiguri, vrednicii şi huzururi. Şi, pe deasupra, ştii şi tu ce-a spus poetul despre călătorie:

Din ţara ta departe
Spre alte locuri pleacă,
De vrei s-ajungi vreodată
La fapte mari pe lume!
Larg sufletul ţi-avântă
La drum – şi-are să-ţi placă!
Pământuri noi te-aşteaptă
Şi praguri fără nume,
Cu prietenii alese
Şi bucaria-ntreagă.
Iar dacă ţi s-ar spune:
„Ce valuri ai să-nduri,
De griji şi de necazuri,
De mari primejdii grele,
Pe-ndepărtate locuri!"
Tu poţi răspunde: „Jur:
Mai bună este moartea,
Decât să zaci sub rele,
Pe-acelaş loc de-a pururi,
Supus spurcatei uri,
Şi negrelor zavistii,
Şi frânt în temenele.”

Aşa că, măi frate, n-avem nimica mai bun de făcut decât să ne închidem prăvăliile şi să ne călătorim amândoi către o soartă mai acătării!

Şi vorbi aşa înainte, cu vorbe atâta de frumoase încât bărbierul Abu-Sir fu încredinţat de grabnica nevoie a plecării, şi nu mai zăbovi să se gătească de drum, adică

să-şi înfăşoare într-o cârpă zdrenţuită lighenaşul, bricele, foarfecele, cureaua de tras bricele şi alte câteva scule mărunte, pe urmă să se ducă să-şi ia bun-rămas de la ai lui şi să se întoarcă la prăvălie unde îl aştepta Abu-Kir.

Şi boiangiul îi zise:

— Nu ne mai rămâne decât să rostim fatihaua de început din *Coran,* ca să ne mărturisim că de-acuma înainte suntem fraţi şi să ne legăm amândoi că avem să punem laolaltă într-o cutie tot ce-om agonisi, şi că avem să împărţim între noi câştigul, întru totul, atunci când ne-om întoarce la Iskandaria. Tot aşa trebuie să ne legăm că acela dintre noi care are să găsească de lucru este dator să-l ţină pe seama lui pe acela care n-are să poată câştiga nimic!

Bărbierul Abu-Sir nu avu nimica împotrivă şi recunoscu că toate aceste învoieli erau îndreptăţite; şi amândoi atunci, ca să pecetluiască învoiala, rostiră fatihaua de început din *Coran*.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi opta noapte

Urmă:

După care, cinstitul Abu-Sir îşi închise prăvălia şi dete stăpânului casei cheia, şi plăti tot ce avea să plătească; pe urmă, luară amândoi calea spre port şi se îmbarcară fără nimica de mâncare la ei, pe o corabie care tocmai îşi înălţa pânzele.

Soarta le fu prielnică de-a lungul călătoriei şi le veni în ajutor prin mijlocirea unuia dintre ei. Căci, dintre toţi călătorii şi din tot echipajul, al cărui număr se ridica la o sută patruzeci de oameni, afară de căpitan, nu se mai afla niciun alt bărbier decât Abu-Sir; şi, prin urmare, numai el putea să-i radă cum se cuvine pe cei ce aveau nevoie să fie raşi. Încât, de cum corabia îşi ridică pânzele, bărbierul

spuse tovarăşului său:

— Fratele meu, suntem aici în largul mării şi trebuie numaidecât să facem rost de mâncare şi de băutură. Aşa că am să încerc să-i îmbiu cu meşteşugul meu pe călători şi pe marinari, cu nădejdea că vreunul are să-mi spună: „Hai, o, bărbierule, şi rade-mi capul!” Şi eu o să-i rad capul, căpătând o pâine, ori ceva bănuţi, ori un gât de apă, cu care să putem, eu şi cu tine, să ne ţinem zilele!

Boiangiul Abu-Kir răspunse:

— Nu am nimica împotrivă!

Şi se întinse pe punte, îşi aşeză capul cât putu mai bine şi începu să tragă la aghioase, pe când bărbierul se pregătea să caute de lucru.

Pentru aceasta, Abu-Sir îşi luă sculele şi un tas cu apă, îşi aruncă pe umăr o cârpă, drept ştergar, fiind sărac, şi începu să se preumble printre călători. Atunci unul dintre ei îi zise:

— Ia vino, o, meştere, de mă rade!

Şi bărbierul îl rase pe cap. Şi, după ce isprăvi, cum călătorul îi întindea câţiva bănuţi, Abu-Sir îi spuse:

— O, frate al meu, ce-aş putea să fac aici cu banii aceştia? Dacă ai binevoi să-mi dai mai degrabă o turtă de pâine, aceea mi-ar prinde mai bine şi mi-ar părea mai binecuvântată aici pe mare; întrucât am cu mine şi un tovarăş de drum, iar merindea noastră nu-i prea mare lucru!

Atunci călătorul îi dete o turtă de pâine, încă şi o bucată de brânză, şi-i umplu cu apă tasul. Şi Abu-Sir luă totul, se întoarse la Abu-Kir şi-i spuse:

— Na bucata aceasta de pâine şi bucata aceasta de brânză, şi mănâncă; şi bea apa din tasul acesta!

Şi Abu-Kir le luă, şi mâncă şi bău totul.

Atunci bărbierul Abu-Sir îşi luă iarăşi sculele, îşi aruncă pe umăr cârpa, luă tasul gol în mână şi porni să străbată corabia, printre şirurile de călători, unii stând ciuciţi, alţii culcaţi, şi îl rase pe unul pentru două turte de pâine, pe altul pentru o bucată de brânză, ori pentru un castravete,

ori pentru o felie de lubeniţă, ori pentru vreun ban şi făcu o treabă aşa de frumoasă, încât la sfârşitui zilei strânsese treizeci de turte, treizeci de jumătăţi de drahmț şi o grămadă de brânză, şi măsline, şi castraveţi, şi câteva turtiţe de lapţi uscaţi de Egipt din aceia de care se scot din peştii cei minunaţi de la Damietta. Şi, pe deasupra, se pricepuse atât de bine să dobândească prietenia călătorilor, de-ar fi putut să le ceară orice şi ar fi căpătat. Ba ajunse atâta de îndrăgit, încât vestea despre dibăcia lui ajunse şi la urechile căpitanului, care dori şi el să fie ras pe cap; şi Abu-Sir îl rase şi pe căpitan pe cap, şi nu pregetă să i se plângă de asprimile soartei şi de lipsurile în care se afla şi de puţinătatea merindelor pe care le avea. Şi-i spuse şi că mai avea cu el un tovarăş de călătorie. Atunci căpitanul, care era un om cu mână largă, şi care mai fu şi încântat de felul frumos de a se purta şi de mâna uşoară a bărbierului, răspunse:

— Fii binevenit! Doresc ca în fiecare seară să vii dimpreună cu tovarăşul tău să luaţi masa cu mine. Şi să nu mai aveţi niciunul dintre voi nicio grijă de nimica, atâta cât are să ţină călătoria voastră cu noi!

Bărbierul se duse dar la boiangiu, care, după năravul lui, dormea-nainte, şi care, odată deşteptat, când văzu la capul său tot belşugul acela de turte, de brânză, de lubeniţe, de măsline, de castraveţi şi de lapţi uscaţi, strigă uluit:

— De unde toate astea?

Abu-Sir răspunse:

— De la mila lui Allah (preamărit fie el!)

Atunci boiangiul se repezi la toată merindea deodată, de parcă ar fi vrut s-o îndese dintr-o îmbucătură în scumpul lui pântec; ci bărbierul îi spuse:

— Nu mânca nimica din lucrurile acestea, fratele meu, căci poate ne vor fi de folos la vreun ceas de nevoie; şi ascultă la mine. Află, dar, că l-am ras pe căpitan; şi m-am plâns lui de lipsa noastră de merinde; şi el mi-a răspuns: „Fii binevenit şi să vii în fiecare seară dimpreună cu

tovarăşul tău să luaţi masa cu mine!” Or, chiar în seara aceasta avem să mâncăm cea dintâi masă cu el!

Ci Abu-Kir răspunse:

— N-am nicio treabă cu căpitanul tău! Mi-e rău din pricina mării şi nu pot să mă scol de-aici. Lasă-mă dar să-mi potolesc foamea cu merindele astea, şi du-te de mănâncă singur cu căpitanul!

Şi bărbierul spuse:

— Nu este nimica împotrivă!

Şi, în aşteptarea ceasului mesei, începu să-l privească pe tovarăşul său cum mânca.

Or, boiangiul se apucă să rupă şi să sfâşie bucatele, ca un tăietor de piatră care sparge bucăţile de stâncă dintr-o carieră, şi să înfulece cu zarva pe care o face un elefant nemâncat de zile şi zile în şir, şi care înghite clefăind şi hăpăind; şi înfulecaturile veneau să ajute înfulecăturile, impingându-le pe strunga gâtlejului; şi îmbucătura intra până ce îmbucătura de mai înainte să fi coborit în pântece; şi ochii boiangiului se bulbucau la fiecare bucată, ca ochii unui ghul, şi o topeau cu strălucirile lor arzătoare; şi icnea şi gâfâia ca un bou care icneşte dinaintea tainului de uruială şi de fân.

Estimp, se ivi un marinar care-i spuse bărbierului:

— O, meştere bărbier, căpitanul îţi trimite vorbă: „Ia-ţi tovarăşul şi vino la cină!”

Atunci Abu-Sir îl întrebă pe Abu-Kir:

— Tot nu te hotărăşti să mă însoţeşti?

El răspunse:

— N-am putere să umblu!

Şi bărbierul se duse singur, şi-l văzu pe căpitan stând jos dinaintea unei mese mari, pe care se aflau douăzeci de bucate felurite, de nu mai multe; şi nu aştepta decât sosirea lui ca să înceapă ospăţul, la care mai erau poftiţi şi alţi inşi de pe corabie.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi noua noapte

Urmă:

Şi, văzându-l singur, căpitanul îl întrebă:

— Unde îţi este tovarăşul?

El răspunse:

— O, stăpâne al meu, îi e rău din pricina mării şi e năucit de tot!

Căpitanul spuse:

— Asta nu e o boală grea. Ameţeala aceasta are să-i treacă! Ia loc colea jos lângă mine, în numele lui Allah!

Şi luă o farfurie şi o umplu cu toate felurile de bucate, atâta de mărinimos încât fiecare porţie ar fi putut să ajungă din plin pentru zece inşi. Şi, după ce bărbierul sfârşi de mâncat, căpitanul îi întinse altă farfurie, spunându-i:

— Du-i farfuria aceasta prietenului tău!

Şi Abu-Sir dete fuga să-i ducă farfuria plină lui Abu-Kir, pe care îl găsi gata să înceapă iar a măcina cu colţii şi a mesteca din fălci ca o cămilă, în vreme ce bucăţoaiele se perindau mai departe pe beregăţile lui, una după alta, la iuţeală.

Şi Abu-Sir îi zise:

— Nu ţi-am spus să nu-ţi strici foamea cu merindele alea? Priveşte! Ia uite ce lucruri minunate îţi trimite căpitanul. Ce zici de bucăţelele astea de chebab de miel, care vin de la masa căpitanului nostru?

Abu-Kir grohăi:

— Dă-ncoa!

Şi se repezi la farfuria pe care i-o întindea bărbierul, şi începu să înşface totul cu mâinile amândouă, lacom ca un lup, ori furios ca un leu, ori crud ca un vultur când se repede pe un porumbel, ori năpraznic ca un flămând care fusese gata să moară de foame şi nu mai face nazuri când e să se îndoape pe săturate. Şi, în câteva clipite, o

linse şi o lustrui, aruncând-o goală-goluţă. Atunci bărbierul luă farfuria şi o dete oamenilor de la bucătărie; pe urmă se duse să bea cu căpitanul, după care se întoarse să-şi petreacă noaptea lângă Abu-Kir, care şi începuse să sforăie din toată găurile lui, făcând o zarvă tot atâta de mare ca şi apa ce se izbea de corabie.

În dimineaţa şi în ziua următoare, bărbierul Abu-Sir îi rase mai departe pe călători şi corăbieri, dobândi merinde şi zaherea destulă, seara cină iarăşi cu căpitanul şi îşi ospătă cu toată mărinimia tovarăşul, care, în ce-l privea, se mulţumea să doarmă şi să nu se trezească decât ca să mănânce ori să-şi facă nevoile, şi-aşa vreme de douăzeci de zile de călătorie pe apă, până ce, în cea de a douăzeci şi una dimineaţă, corabia intră în portul unui oraş necunoscut.

Atunci Abu-Kir şi Abu-Sir coborâră pe uscat şi se duseră să închirieze la han un adăpost, unde bărbierul rostui numaidecât o rogojină, cumpărată din sukul rogojinarilor, şi două pături de lână. Pe urmă, bărbierul, după ce răspunse la toate nevoile boiangiului, care se tot plângea de ameţeli, îl lăsă să doarmă la han, iar el plecă în oraş, încărcat cu tot tacâmul lui, ca să-şi facă meseria pe la colţurile uliţelor, în drum, şi să radă ba vreun hamal, ba vreun măgărar, ba vreun măturător, ba vreun bocceagiu, ba chiar şi vreun neguţător mai de seamă, ispitit de priceperea lui. Şi se întoarse seara să înşiruie bucatele dinaintea tovarăşului său, pe care-l găsi adormit şi pe care nu izbuti să-l trezească decât dându-i să adulmece mirosul de frigărui de miel.

Şi starea aceasta ţinu aşa, Abu-Kir plângându-se într-una de o rămăşiţă de rău de mare, vreme de patruzeci de zile bătute; şi în fiecare zi, o dată la namiază şi o dată la asfinţitul soarelui, bărbierul se întorcea la han ca să-l slujească şi să-l îndoape pe boiangiu, după agonisita cu care îl dăruia norocul din acea zi şi meseria lui; şi boiangiul înfuleca azimele, castraveţii, ceapa verde şi bucăţelele de chebab, fără de nicio osteneală pentru

pântecele lui cel scump; şi degeaba îi lăuda bărbierul frumuseţile fără de pereche ale acelui oraş necunoscut, şi îl poftea să-l însoţească la o plimbare prin sukuri şi prin grădini, că Abu-Kir răspundea mereu:

— Îmi vuieşte capul de ameţeala de pe mare!

Şi, după ce râgâia un şir de râgâieli şi vântura un şir de vânturi de tot felul, se cufunda iarăşi în somnul lui adânc. Şi bunul şi vrednicul bărbier Abu-Sir se ferea cu mare grijă să nu-i aducă nici cea mai mică dojană ticălosului său de tovarăş, ori să-l supere cu vreun necaz ori cu vreo vorbă.

Ci, după aceste patruzeci de zile, bărbierul, săracul, căzu bolnav şi, nemaiputând ieşi ca să-şi vadă de meseria lui, îl rugă pe portarul hanului să aibă grijă de tovarăşul său Abu-Kir şi să-i cumpere tot ce-o avea trebuinţă. Ci, după câteva zile, starea bărbierului se înrăutăţi aşa de tare încât sărmanul îşi pierdu orice simţire şi rămase nemişcat şi aproape ca mort. Încât, cum Abu-Sir nu mai era în stare să-l îndoape pe boiangiu ori să trimită să i se cumpere cele de trebuinţă, acesta până la urmă începu să simtă cum îl arde foamea amarnic şi fu nevoit să se scoale şi să caute şi la dreapta şi la stânga ceva de luat în gură. Da de mult zvântase tot din casă şi nu mai găsi de mâncare nimic-nimicuţa; atunci, scotoci hainele tovarăşului său care zăcea pe jos nemişcat, găsi o pungă în care se afla agoniseala sărmanului, strânsă bănuţ cu bănuţ în vremea cât călătoriseră pe mare şi în cele patruzeci de zile de muncă în oraş, şi-o puse la brâu şi, fără să-i pese cât de cât de tovarăşul său bolnav, de parcă nici n-ar fi fost acolo, plecă încuind cu zăvorul în urma lui uşa de la locuinţa lor. Şi, întrucât portarul hanului era plecat în clipa aceea, nimenea nu-l văzu pe Abu-Kir când plecă şi nimenea nu-l întrebă unde se duce.

Or, cea dintâi grijă a lui Abu-Kir fu să dea fuga la un plăcintar unde îşi plăti o tavă plină cu chenafă şi o tavă plină cu plăcintă de foi uscate; şi bău şi-o cană cu sorbet cu mosc şi alta cu ambră şi cu gingifar. După care...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzecea noapte

Urmă:

...După care, se duse în sukul negustorilor şi îşi cumpără nişte haine şi alte lucruri frumoase şi, gătit falnic, începu să se plimbe cu pas domol pe uliţe, şi să se bucure şi să se veselească de lucrurile cele noi ce i se dezvăluiau la fiecare pas în acel oraş care i se părea fără de seamăn pe lume. Ci, printre alte multe, un fapt ciudat îl tulbură cu deosebire. Băgă de scamă, în adevăr, că toţi locuitorii, fără de nicio abatere, erau îmbrăcaţi la fel, în haine aidoma în ce priveşte culoarea: nu se vedea decât albastru şi alb, nimic altceva. Până şi în prăvăliile negustorilor nu erau decât stofe albe şi stofe albastre, nicio altă culoare mai mult; ba până şi kholul era vădit albastru. La neguţătorii de sorbeturi nu vedeai în carafe decât sorbeturi albe şi niciun sorbet roşu, ori trandafiriu, ori vineţiu. Şi faptul acesta îl uimi peste măsură. Ci nedumerirea lui ajunse peste poate la uşa unui boiangiu: în căzile boiangiului nu văzu, în adevăr, decât boia albastră-vineţie, nimic altceva.

Atunci, nemaiputându-şi stăpâni înciudarea şi uimirea, Abu-Kir intră în prăvălie şi scoase din buzunar o basma albă, pe care i-o întinse boiangiului, spunându-i:

— Cât îmi iei, o, meştere boiangiu, ca să-mi vopseşti basmaua aceasta? Şi ce culoare poţi să-i dai?

Meşterul boiangiu răspunse:.

— Nu ţi-aş lua, ca să-ţi vopsesc basmaua aceasta, decât douăzeci de drahme! în ce priveşte culoarea, are să fie albastră-vineţie, fără de nicio îndoială!

Abu-Kir, sugrumat de o cerere atâta de uluitoare, strigă:

— Ce? Îmi ceri douăzeci de drahme ca să-mi vopseşti o

basma, şi încă şi în albastru? Păi în ţara mea aşa ceva nu costă decât o jumătate de drahmă!

Meşterul boiangiu răspunse:

— Dacă-i aşa, apoi întoarce-te şi vopseşte-o în ţara ta, măi neiculiţă! Aici nu putem decât pe douăzeci de drahme, niciun bănuţ de aramă mai puţin!

Abu-Kir spuse iar:

— Fie! Da nu vreau s-o vopsesc în albastru. Vreau s-o vopsesc în roşu!

Celălalt întrebă:

— Ce limbă vorbeşti tu? Şi ce înţelegi tu cu vorba asta: roşu? Unde ai văzut tu vopsea roşie?

Abu-Kir, năucit, spuse:

— Atunci vopseşte-o în verde!

El întrebă:

— Ce-i aceea vopsea verde?

El spuse:

— Atunci în galben!

El răspunse:

— Nu cunosc vopseaua asta!

Şi Abu-Kir îi înşiră mai departe feluritele culori de vopsele, fără ca meşterul boiangiu să poată pricepe despre ce este vorba. Şi, când Abu-Kir îl întrebă dacă şi ceilalţi boiangii erau la fel de nepricepuţi ca şi el, boiangiul răspunse:

— Suntem în oraşul acesta patruzeci de boiangii, care alcătuim o breaslă închisă pentru toţi ceilalţi locuitori; iar meseria noastră se moşteneşte din tată în fiu, numai la moartea vreunuia dintre noi. Iar a folosi altă vopsea afară de albastru, aşa ceva nu s-a mai pomenit la noi!

La cuvintele acestea ale boiangiului, Abu-Kir spuse:

— Află, o, meştere boiangiu, că şi eu sunt boiangiu şi ştiu să vopsesc stofele nu numai în albastru, ci într-o sumedenie de culori care ţie nici nu-ţi trec prin minte. Ia-mă, dar, în slujba ta, plăteşte-mi leafă, şi eu am să te-nvăţ toate tainele meşteşugului meu, iar tu atunci ai să poţi să te bucuri de toată slava ştiinţei tale dinaintea

întregei breasle a boiangiilor!

El răspunse:

— Nu putem primi nicicum vreun străin în breasla şi în meseria noastră!

Abu-Kir întrebă:

— Şi dacă aş deschide pe seama mea o prăvălie de boiangiu?

Celălalt răspunse:

— Nici aceasta n-ai să poţi niciodată!

Atunci Abu-Kir nu stărui mai mult, ieşi din prăvălie şi se duse la alt boiangiu, pe urmă la al treilea, şi la al patrulea, şi la toţi ceilalţi boiangii din oraş; şi toţi îl întâmpinară la fel şi îi deteră răspunsuri la fel, fără a-l primi nici ca meşter, nici ca ucenic. Şi se duse să-şi povestească necazul şeicului staroste al breaslei, care îi răspunse:

— Nu pot să fac nimic. Datinile şi obiceiurile noastre nu ne îngăduie să primim un străin printre noi.

Faţă de o primire rea ca aceea din partea tuturor boiangiilor, Abu-Kir îşi simţi inima clocotind de mânie şi se duse la palat şi se înfăţişă dinaintea regelui cetăţii şi-i spuse:

— O, rege al vremilor, sunt un străin şi, de meserie, sunt boiangiu, şi ştiu să vopsesc hainele în patruzeci de feluri de culori...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi una noapte

Urmă:

...Şi iacătă că mi s-a întâmplat *cutare* şi *cutare* lucru cu boiangii din cetatea aceasta, care nu ştiu să vopsească decât în albastru. Eu ştiu să dau unei ţesături culoarea cea mai încântătoare: roşie, cu feluritele-i trepte, de pildă roşie ca trandafirul, ori roşie ca finapul; verde, cu

feluritele-i trepte, de pildă verde ca iarba, verde-fistic, verde-măsliniu, ori verde-papagal; neagră, cu feluritele-i trepte, de pildă neagră-cărbune, neagră-catran, neagră-kohl; galbenă, cu feluritele-i trepte, de pildă galbenă-de-chitră, galbenă-de-naramză, galbenă-de-lămâie şi galbenă-de-aur; şi alte multe culori minunate! Şi-aşa! Şi iacătă că boiangiii nu m-au primit nici ca meşter, nici ca ucenic cu simbrie!

Auzind vorbele acestea ale lui Abu-Kir şi înşiruirea aceea minunată de vopseli despre care nu mai auzise pomenindu-se vreodată, regele fu ca fermecat şi se înfioră de plăcere şi strigă:

— Ya Allah! asta-i de minunare!

Pe urmă îi spuse lui Abu-Kir:

— Dacă spui adevărul, o, boiangiule, şi dacă chiar poţi cu meşteşugul tău să ne bucuri ochii cu atâtea culori minunate, nu-ţi rămâne decât să alungi de la tine toată grija şi să-ţi linişteşti sufletul. Am să-ţi deschid chiar eu o boiangerie, şi am să-ţi dau toţi banii de care ai trebuinţă. Şi nu ai a te teme de nimic din partea breslaşilor; căci dacă pe vreunul dintre ei l-ar ispiti păcatul să te necăjească, am să poruncesc să fie spânzurat la uşa prăvăliei lui!

Şi numaidecât îi chemă pe meşterii zidari ai palatului şi le spuse:

— Duceţi-vă cu meşterul acesta minunat, străbateţi împreună cu el toată cetatea şi, când are să găsească un loc pe gustul lui, fie vreo prăvălie, fie vreun han, fie vreo casă ori vreo grădină, alungaţi-l îndată pe stăpânul acelui loc şi zidiţi acolo fără de zăbavă o boiangerie mare, cu patruzeci de căzi mari şi cu alte patruzeci de căzi mai mici. Şi tot ce faceţi să faceţi aşa cum are să vă arate acest mare meşter boiangiu; să-i urmaţi întocmai poruncile şi să luaţi seama să nu care cumva să strâmbaţi din nas la nimica!

Pe urmă regele îi dărui lui Abu-Kir un caftan frumos de fală şi o pungă cu o mie de dinari, spunându-i:

— Cheltuieşte banii aceştia pentru plăcerile tale, până ce are să fie gata boiangeria!

Şi, pe deasupra, îi mai dete în dar doi flăcăiaşi care să-l slujească, şi un cal minunat, împodobit cu o şea frumoasă de catifea albastră şi cu harşea de mătase tot albastră. Şi-i mai puse la îndemână, ca să locuiască, o casă mare, îmbrăcată bogat pe cheltuiala măriei-sale şi slujită de o ceată de robi.

Încât Abu-Kir, muiat acuma în atlaz şi călare pe calul lui cel frumos, părea strălucitor şi măreţ ca un emir, fecior de emiri! Iar a doua zi, nu pregetă să plece, tot călare pe cal şi împreună cu doi meşteri zidari şi cu doi tineri ce mergeau înainte-i dând la o parte lumea din calea lui, şi să străbată uliţele şi sukurile, în căutarea unui loc unde să-şi ridice boiangeria. Şi, până la urmă, puse ochii pe o prăvălie mare şi cu boltă, aşezată chiar în mijlocul sukului, şi zise:

— Locul acesta este minunat!

Numaidecât, meşterii zidari şi robii îl izgoniră pe stăpânul prăvăliei şi începură îndată să dărâme într-o parte şi să zidească în cealaltă, şi puseră atâta de mult sârg să-şi îndeplinească sarcina, sub poruncile lui Abu-Kir călare, care le spunea: „Faceţi aici *cutare* şi *cutare* lucru, iar dincoace *cutare* şi *cutare* alt lucru!”, încât, într-o nimica-vreme, isprăviră zidirea unei boiangerii fără de seamăn nicăierea pe pământ.

Atunci regele îl chemă la el şi-i spuse:

— Acuma nu mai trebuie decât să faci boiangeria să meargă; ci fără de bani nimica nu poate să meargă. Iată, dar, pentru început, cinci mii de dinari de aur, drept cheagul de bani dintâi. Şi iată-mă plin de nerăbdare să văd rodul meşteşugului tău de boiangiu!

Şi Abu-Kir luă cei cinci mii de dinari, pe care-i duse frumuşel la el acasă, şi, cu câteva drahme, aşa de ieftine erau prafurile de care avea el trebuinţă şi care şedeau nevândute, cumpără de la un neguţător de prafuri toate vopselile grămădite în saci rămaşi neatinşi, şi puse să fie

duse la boiangeria lui, unde le pregăti şi le topi în căzile cele mari şi în căzile cele mici.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi doua noapte

Urmă:

Estimp, regele îi trimise cinci sute de bucăţi de pânzeturi albe, de mătase, de lână şi de in, ca să le vopsească după priceperea lui. Şi Abu-Kir le vopsi în osebite chipuri, dându-le fie culori simple, neamestecate cu nimic, fie culori amestecate, aşa fel ca niciuna dintre acele pânzeturi să nu se asemuie cu alta; pe urmă, ca să le usuce, le puse pe frânghiile ce se întindeau dinaintea prăvăliei lui, de la un capăt al uliţei până la celălalt; şi pânzeturile vopsite, pe măsură ce se zvântau, căpătau o înviorare minunată şi iscau sub strălucirea soarelui o privelişte fermecătoare.

Când locuitorii cetăţii văzură lucrul acesta atâta de nou pentru ei, rămaseră cu gurile căscate; iar neguţătorii îşi închiseră prăvăliile, ca să dea fuga să vadă minunea, iar femeile şi copiii scoteau strigăte de minunare, iar şi unii şi alţi îl întrebau pe Abu-Kir:

— O, meştere boiangiu, cum se cheamă culoarea aceea?

Şi el le răspundea:

— Aceea-i roşu-granat! Cealaltă-i verde-uleios! ceastălaltă-i galben-chitros!

Şi le spunea numele tuturor culorilor, în toiul strigătelor de minunare şi al braţelor ridicate întru mărturisirea unei preamăriri fără de margini.

Ci deodată regele, care fusese înştiinţat că pânzeturile erau gata, năvăli călare pe cal în mijlocul sukului, pe urma călăraşilor lui, care dedeau la o parte lumea din cale, şi însoţit de paza lui de falǎ. Şi, la vederea

pânzeturilor care unduiau de culori în adierea ce le făcea să se legene sub văzduhul aprins, fu fermecat peste poate şi rămase nemişcat multă vreme, fără de răsuflet, cu ochii albiţi întru totul de atâta holbare. Şi până şi caii, departe de-a se speria de acea privelişte neobişnuită, se arătară tulburaţi de culorile cele frumoase şi, întocmai cum se îmburdează la zvoana de ţitere şi de goarne, începură să dănţuie costiş, îmbătaţi de toată slava aceea care învâlvora văzduhul şi fremăta în vânt.

Iar regele, neştiind cum să-l mai cinstească pe boiangiu, porunci vizirului său cel mare să descalece de pe cal şi îl sui pe Abu-Kir în locul lui, punându-l de-a dreapta sa şi, când toate pânzeturile fură strânse, luă drumul îndărăt către palat, unde îl coperi pe Abu-Kir cu aur, cu daruri şi cu huzmeturi. Pe urmă, puse să se croiască din pânzeturile vopsite haine pentru el, pentru soţiile lui şi pentru mai-marii de la palat; şi-i dete lui Abu-Kir încă o mie de bucăţi ca să le vopsească tot aşa de minunat; încât, nu peste multă vreme, toţi emirii mai întâi, pe urmă toţi slujbaşii avură haine colorate. Şi comenzile curgeau atâta de multe la Abu-Kir, numit boiangiu al regelui, încât acesta ajunse în curând omul cel mai bogat din oraş; iar ceilalţi boiangii, cu şeicul breaslei în cap, veniră la el să-şi ceară iertare pentru felul cum se purtaseră în trecut, şi-l rugară să-i primească la el ca ucenici, fără de nicio leafă. Ci el nu le primi cererea de iertare şi-i alungă cu mare ocară. Şi nu se mai vedeau, pe toate uliţele şi prin toate sukurile, decât oameni îmbrăcaţi în haine falnice, de toate culorile, vopsite de Abu-Kir, boiangiul regelui. Şi-aşa cu el!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi treia noapte

Urmă:

În ce-l priveşte însă pe Abu-Sir, iacătă!

Odată ce fu prădat şi părăsit de boiangiu, care plecase după ce îl încuiase în odaie, zăcu întins ca mort vreme de trei zile, până ce portarul hanului începu să se mire că nu mai vedea ieşind pe niciunul dintre ei; şi îşi zise: „Or fi plecat fără să-mi plătească preţul de chirie al odăii! Or fi, poate, morţi! Sau poate-o fi altceva, nu ştiu!” Şi porni către odaia lor, şi găsi cheia de lemn în broasca încuiată cu amândouă zăvoarele; şi parcă auzi dinăuntru un geamăt slab. Atunci descuie uşa şi intră şi-l văzu pe bărbier întins pe rogojină, galben şi de necunoscut; şi-l întrebă:

— Ce ai, frate al meu, de te-aud gemând aşa? Şi unde-i tovarăşul tău?

Bietul bărbier, cu glasul topit de tot, răspunse:

— Numai Allah ştie! De-abia acum izbutii să deschid ochii. Habar n-am de când mă aflu aşa! Ci tare mi-e sete, şi mă rog ţie, o, fratele meu, să iei punga pe care o am legată la chimir şi să-mi cumperi ceva de-ale gurii.

Portarul răsuci chimirul în toate felurile; ci, negăsind niciun ban, pricepu că tovarăşul îl furase, şi spuse bărbierului:

— Nu te îngrija de nimica, o, sărmanule! Allah are să-i plătească fiecăruia după faptele lui! Am să caut eu de tine şi am să te îngrijesc ca pe ochii mei!

Şi nu mai zăbovi să plece să-i gătească o ciorbă, umplu o strachină cu ciorba aceea şi i-o aduse. Şi îl ajută s-o soarbă, şi îl învălui cu o pătură de lână, şi îl lăsă să asude.

Şi aşa făcu el vreme de două luni, luând în seama lui toate cheltuielile, încât iacătă că după acele două luni Allah se milui să-l zviduiască pe bărbier prin mijlocirea portarului. Şi Abu-Sir putu atunci să se scoale şi îi spuse bunului portar:

— Dacă Cel Prea Înalt are să-mi mai dea îndărăt vreodată puterea, am să ştiu să te despăgubesc pentru tot ce-ai cheltuit cu mine, şi-am să-ţi fiu recunoscător

pentru îngrijirile şi bunătatea ta. Ci singur Allah ar fi în stare să te plătească după dreapta ta preţuire, o, om ales!

Bătrânul portar al hanului îi răspunse:

— Slavă lui Allah pentru tămăduirea ta, frate al meu! Eu nu m-am purtat aşa faţă de tine decât numai din dorinţa de a fi după chipul lui Allah cel plin de milă!

Pe urmă, bărbierul dete să-i sărute mâna; ci portarul nu-l lasă; şi se despărţiră, chemând unul asupra celuilalt toate binecuvântările lui Allah.

Şi bărbierul ieşi de la han, încărcat cu calabalâcul lui, şi începu să colinde sukurile. Or, norocul îl aştepta în ziua aceea şi îl mână tocmai dinaintea boiangeriei lui Abu-Kir, unde văzu o mulţime mare de lume care privea pânzele vopsite şi întinse pe frânghii în faţa prăvăliei şi se minuna cu mare zarvă. Şi îl întrebă pe unul dintre privitori:

— A cui este boiangeria aceasta? Şi pentru ce s-a adunat aici atâta lume?

Omul întrebat răspunse:

— Este prăvălia jupinului Abu-Kir, boiangiul sultanului! Vopseşte pânzele în tot felul de culori minunate, iacătă, prin nişte mijloace nemaipomenite! Este un mare învăţat în meşteşugul boiangeriei!

Când auzi vorbele acestea, Abu-Sir se bucură în sulfetul lui pentru izbânda fostului sau tovarăş, şi gândi: „Mărire lui Allah, care i-a deschis uşile bogăţiei! Ai păcătuit, ya Abu-Sir, când l-ai gândit de rău pe fostul tău tovarăş! Dacă te-a părăsit şi te-a uitat, a făcut-o din pricină că a fost prea prins cu munca lui! Şi dacă ţi-a luat punga, a făcut-o din pricină că n-avea niciun bănuţ în mână ca să-şi cumpere vopseli! Da ai să vezi tu acuma, când te-o zări, cu ce căldură are să te primească şi cum are să-şi amintească de îngrijirile pe care i le-ai dat tu odinioară şi de binele pe care i l-ai făcut când se afla la nevoie! Ce bucurie are să fie pentru el să te primească!” Pe urmă, bărbierul izbuti să se fofileze printre mulţimea de lume şi să ajungă în faţa intrării în boiangerie. Şi se uită înăuntru.

Şi îl văzu pe Abu-Kir tolănit pe un divan înalt, sprijinit pe un morman de perne, şi cu braţul drept pe o pernă, şi cu braţul stâng pe altă pernă, şi înveşmântat într-un caftan asemenea cu caftanele regilor, şi dinaintea lui cu patru tineri robi negri şi cu patru tineri robi albi, îmbrăcaţi îmbelşugat; şi aşa, i se părea lui Abu-Sir că e tot atâta de falnic ca un vizir şi tot atâta de măreţ ca un sultan! Şi îi văzu pe lucrători, în număr de zece, cum munceau de zor cu mâinile şi cum îndeplineau poruncile pe care li le da el numai prin câte un semn.

Atunci, Abu-Sir mai făcu un pas şi se opri drept dinaintea lui Abu-Kir, gândind: „Am să aştept până îşi coboară ochi asupra mea şi atunci îi rostesc salamalekul meu! Ba s-ar putea chiar ca el să mă salute mai întâi şi să se arunce la pieptul meu ca să mă strângă în braţe şi să-mi spună vorbele lui de părere de rău şi să mă mângâie!"

Or, nici nu li se întâlniră bine privirile şi abia deteră ochi unul cu altul...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi patra noapte

Urmă:

...abia deteră ochii unul cu altul, că boiangiul şi sări strigând:

— A! mişelule şi hoţule, de câte ori ţi-am spus să nu te mai opreşti în faţa prăvăliei mele! Au nu cumva vrei să mă nenoroceşti şi să mă faci de râsul lumii? Hei, flăcăi! înşfăcaţi-l! puneţi mâna pe el!

Încât, robii cei albi şi robii cei negri tăbărâră pe bietul bărbier, şi-l doborâră la pământ, şi-l jucară în picioare; şi boiangiul însuşi se sculă, apucă un ciomag şi spuse:

— Întindeţi-l pe burtă!

Şi îi trase pe spinare o sută de ciomege. Pe urmă spuse:

— Întoarceţi-l pe spate!

Şi îi trase şi peste pântece alte o sută de lovituri. După care strigă:

— O, puşlama ticăloasă, o, mişelule! Dacă am să te mai prind vreodată pe dinaintea prăvăliei mele, am să te trimit la măria sa regele care are să te jupoaie de viu şi are să te înfigă în ţeapă dinaintea porţii palatului! Cară-te! Blestemate-ar Allah, o, mutră de catran!

Atunci bietul bărbier, umilit şi învineţit de primirea aceasta, şi cu inima zdrobită şi cu sufletul ars, se târî de acolo şi luă drumul îndărăt către han, plângând în tăcere, huiduit şi hăituit de mulţimea asmuţită împotriva lui şi de blestemele proslăvitorilor boiangiului Abu-Kir.

Când ajunse la odăiţa lui, se întinse cât era de lung pe rogojină şi începu să cugete la toate câte îi fusese dat să pată din partea lui Abu-Kir; şi aşa îşi trecu toată noaptea, fără a putea să închidă ochii, atâta de nenorocit şi de amărât se simţea. Ci dimineaţa, vânătăile loviturilor mai răcorindu-se, izbuti să se scoale şi să iese din casă, cu gândul de a se duce să se îmbăieze la hammam, spre a se înviora şi a-şi curăţa trupul, după atâta vreme de când zăcuse bolnav fără să-şi facă spălăturile cele îndătinate. Îl întrebă, dar, pe un trecător:

— Frate, pe unde se ajunge la hammam?

Omul răspunse:

— Hammam? Ce-i aceea hammam?

Abu-Sir spuse:

— Păi e locul unde te duci să te speli şi să dai jos murdăriile şi jegul de pe trup! Este cel mai plăcut loc care poate fi pe lume!

Omul răspunse:

— Atunci du-te şi bagă-te în apa mării! Acolo se scaldă lumea!

Abu-Sir zise:

— Eu aş vrea să mă spăl la hammam!

Celălalt răspunse:

— Noi habar n-avem ce vrei tu să spui cu hammamul

acela. Noi, când vrem să ne spălăm, ne ducem la mare; şi până şi regele, când vrea să se spele, face ca noi: se duce şi se scaldă în mare

Când află Abu-Sir în felul acesta că hammamul era un lucru necunoscut pentru locuitorii din oraşul acela, şi când se încredinţa că habar n-aveau de folosinţa băilor fierbinţi şi a masagiului, de curăţarea jegului şi de darea jos a părului de pe trup, luă calea către palatul regelui şi ceru să i se îngăduie a vorbi cu măria-sa. Intră, dar, la măria-sa şi, după ce sărută pământul dinaintea lui şi chemă asupră-i binecuvintările lui Allah, îi spuse:

— O, rege al vremilor, sunt un străin şi, de meseria mea, sunt bărbier. Mai ştiu să fac şi alte meserii, mai cu seamă aceea de fochist la hammam, şi de masagiu, măcar că în ţara mea fiecare dintre aceste meserii este făcută de oameni care nu mai fac altceva decât muncile acestea toată viaţa lor. Şi astăzi am vrut să mă duc la hammamul din cetatea ta; ci nimenea n-a ştiut să-mi arate drumul şi nimenea n-a priceput ce însemnează vorba hammam. Or, e lucru tare de mirare ca un oraş atâta de frumos ca oraşul tău să fie lipsit de hammamuri, câtă vreme nu se află nimic pe lume aşa de minunat spre a face bucuriile şi frumuseţea unui oraş! În adevăr, o, rege al vremilor, hammamul este un rai pe pământ!

La vorbele acestea, regele fu uimit peste poate şi întrebă:

— Atunci poţi tu să mă lămureşti ce este hammamul acela despre care-mi spui? Căci nici eu n-am auzit niciodată pomenindu-se de aşa ceva!

Atunci Abu-Sir spuse:

— Află, măria ta, că hammamul este o clădire zidită în *cutare* şi *cutare* chip, şi acolo se îmbăiază lumea în *cutare* şi *cutare* fel, şi se bucură de *cutare* şi *cutare* plăceri, întrucât acolo se fac *cutare* şi *cutare* lucruri!

Şi povesti de şart toate însuşirile, toate foloasele şi toate plăcerile unui hammam bine întocmit. Pe urmă adăugă:

— Ci de bună seamă că mi-ar creşte părul pe limbă până să ajung a-ţi zugrăvi întocmai un hammam şi toate plăcerile lui. Trebuie să vezi, ca să pricepi! Iar oraşul tău nu are să fie un oraş cu adevărat desăvârşit decât în ziua în care are să aibă un hammam!

Auzind aceste vorbe ale lui Abu-Sir, regele se umflă de plăcere şi se lumină şi strigă:

— Fii binevenit în cetatea mea, o, fecior de oameni vrednici!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi cincea noapte

Urmă:

Şi îl îmbrăcă chiar cu mâinile măriei sale într-un caftan ce nu-şi avea pereche, şi îi spuse:

— Tot ce vei vroi are să ţi se dea, şi încă şi mai mult! Numai zideşte degrabă hammamul, căci tare-s nerăbdător să-l văd şi să mă bucur de el!

Şi-i dărui un cal falnic, doi negri, doi flăcăi, patru fetişcane şi o casă minunată. Şi se arătă faţă de el încă şi mai mărinimos decât se dovedise faţă de boiangiu, şi puse sub poruncile lui Abu-Sir pe cei mai buni meşteri zidari ai măriei sale, spunându-le:

— Trebuie să zidiţi hammamul pe locul pe care are să-l aleagă el!

Şi Abu-Sir îi luă pe meşterii zidari şi colindă cu ei oraşul tot, şi până la urmă găsi un loc care i se păru potrivit, unde dete poruncă să se zidească hammamul. Şi, după arătările lui, meşterii zidari clădiră un hammam care nu-şi avea seamăn pe lume, şi îl împodobiră cu desene întreţesute, şi cu marmură de felurite culori, şi cu podoabe nemaipomenite ce fermecau minţile. Şi toate numai după poruncile lui Abu-Sir.

Când zidirea fu isprăvită, Abu-Sir puse ca bazinul de la

mijloc să fie făcut din alabastru străveziu, iar celelalte două bazine să fie făcute din marmură de preţ. Pe urmă, se duse la rege şi-i spuse:

— Hammamul este gata; nu mai lipsesc decât mărunţişurile şi ştergarele!

Şi regele îi dădu zece mii de dinari, pe care Abu-Sir nu pregetă să-i folosească spre a cumpăra feluritele ştergare şi mărunţişuri, precum cearceafuri de in şi mătase, miroasnele cele rare, aromele, tămâia şi celelalte. Şi puse fiecare lucru la locul lui, şi nu precupeţi nimica pentru ca totul să fie din belşug. Pe urmă, îi ceru regelui zece ajutoare voinice, care să-l ajute la munca lui; şi regele îi dete pe dată douăzeci de flăcăi bine clădiţi şi frumoşi ca nişte lune, pe care Abu-Sir nu zăbovi să-i înveţe meşteşugul de masagii şi meşteşugul scăldatului, frământându-i şi scăldându-i cu mâna lui, şi punându-i să facă şi ei feluritele încercări pe trupul lui. Şi când ajunseră meşteri întru totul în meşteşugul de băieşi, Abu-Sir hotărî în sfârşit ziua deschiderii hammamului şi îl înştiinţă pe rege.

Şi, în ziua aceea, Abu-Sir puse să se încălzească hammamul şi apa din bazine, şi arse tămâie şi miroasne în căţui, şi lăsă apele din havuze să curgă cu un zvon atât de minunat că orice muzică ar fi părut zarvă pe lângă zvonul acela! Cât priveşte şuvoiul de apă din bazinul cel mare de la mijloc, acela chiar că era o minune fără de seamăn şi care, fără de nicio îndoială, avea să farmece sufletele răpite! Şi pretutindenea o curăţenie şi o reveneală domneau peste toate lucrurile, cu nimica mai prejos de curăţia crinilor şi a iasomiilor.

Încât atunci când regele, însoţit de vizirii şi de emirii săi, intră pe uşa cea mare a hammamului, fu plăcut tulburat, şi cu ochii, şi cu nasul, şi cu urechile, de frumuseţea încântătoare a locului şi de miresmele şi de muzica apei în căzile fântânilor. Şi, minunat cu totul, întrebă:

— Ce-i aceasta?

Abu-Sir răspunse:
— Aceasta-i hammamul! Ci aici nu este decât intrarea!
Şi îl pofti pe rege să intre în prima sală şi îl rugă să se suie pe laviţă, unde îl dezbrăcă şi îl înveli în cearceafuri din creştet până-n talpă, şi îi puse în picioare saboţi înalţi de lemn, şi îl duse în cea de a doua sală, unde îl lăsă să asude din belşug. Atunci, ajutat de flăcăii lui, îi frecă mâinile şi picioarele cu nişte mănuşi de crin, şi-i scoase nişte şuviţe de rapăn lungi ca nişte viermi, şi toată murdăria lăuntrică strânsă în piele; şi îi arătă toate regelui, care se minună cu mare mirare. Pe urmă îl spălă cu apă multă şi cu o grămadă de clăbuc, după care îl puse să coboare în cada de marmură, umplută cu apă înmiresmată cu miroasnă de trandafiri, unde îl lăsă o bucată de vreme, după care îl scoase şi-l spălă pe cap cu apă de trandafiri şi cu miroasne rare. Pe urmă, îi vopsi degetele de la mâini şi de la picioare cu henea, care le dete o culoare galbenă-aurie. Şi, cât ţinură toate acestea, în jurul lor fumegau frunze de aloe şi de nard înmiresmat, şi îi pătrundeau de prospeţime.
La sfârşit, regele simţi cum se făcuse uşor ca o pasăre şi cum răsufla din toate largurile inimii; iar trupu-i se făcuse atâta de neted şi de mătăsos că dacă-l atingeai cu mâna scotea un sunet dulce. Da care nu-i fu plăcerea când flăcăii începură să-i frământe mâinile şi picioarele cu o gingăşie şi cu o iscusinţă pe care şi le închipuia că ar putea fi trecute pe lăută şi pe ţimbal! Şi simţea cum o putere fără de seamăn îl înviorează, de-i venea să răcnească întocmai ca un leu. Şi strigă:
— Pe Allah! nu m-am simţit în viaţa mea atâta de puternic. Acesta-i hammamul, o, meştere bărbier?
Abu-Sir răspunse:
— Întocmai, o, rege al vremilor!
Regele spuse:
— Pe capul meu! oraşul meu nu este un oraş decât din clipa când s-a zidit hammamul acesta!
Şi, după ce se uscă în ştergarele îmbibate cu mosc,

când se urcă iar pe laviţă ca să bea sorbeturile amestecate cu îngheţată, îl întrebă pe Abu- Sir...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi şasea noapte

Urmă:

...îl întrebă pe Abu-Sir:

— Şi cât socoteşti tu să coste o îmbăietură ca aceasta, şi ce preţ gândeşti să ţi se plătească pentru o spălare?

El răspunse:

— Cât are să hotărască regele!

Regele spuse:

— Eu hotărăsc o mie de dinari pentru o baie ca asta, pe puţin!

Şi porunci să i se numere lui Abu-Sir o mie de dinari, şi-i spuse:

— Şi de-acuma-nainte, pe fiecare muşteriu care o veni să se îmbăieze la hammamul tău să-l pui să-ţi plătească o mie de dinari!

Ci Abu-Sir răspunse:

— Iartă-mă, o rege al vremilor! Nu sunt toţi oamenii la fel! Unii sunt bogaţi, alţii sunt săraci! Dacă, dar, aş vrea să iau de la toţi muştereii câte o mie de dinari, hammamul n-ar mai face nimic şi s-ar închide, căci nu-i pe puterea săracilor să plătească o mie de dinari pentru o îmbăiere!

Regele întrebă:

— Atunci cum gândeşti să faci?

El răspunse:

— În ce priveşte preţul, am să-l las la voia muşteriului! În felul acesta, fiecare are să plătească după putinţele şi după dărnicia sufletului său! Iar cel sărac nu are să dea decât atâta cât o putea să dea. În ce priveşte preţul de o mie de dinari, acesta-i un dar de rege!

Şi emirii şi vizirii, auzind aceste cuvinte, îl încuviinţară pe deplin pe Abu-Sir şi adăugară:

— Aşa-i cum spune el, o, rege al vremilor, şi aşa-i cu dreptate! Căci tu, o, preaiubite al nostru, socoţi că toată lumea poate face ca tine!

Regele spuse:

— E cu putinţă! Oricum, omul acesta este un străin, un om tare sărac, şi-i de datoria noastră să ne purtăm faţă de el cu dărnicie şi cu mărinimie, cu atât mai mult cu cât ne-a împodobit cetatea cu hammamul acesta cum n-am mai văzut altul asemenea în viaţa noastră, şi datorită căruia oraşul nostru a dobândit o însemnătate şi o strălucire fără de pereche. Da de vreme ce îmi spuneţi că nu se poate plăti nicicum o mie de dinari pentru o îmbăiere, vă îngădui să nu-i plătiţi de data aceasta decât numai o sută de dinari de fiecare şi să-i daţi pe deasupra un rob tânăr, un negru şi o fetişcană! Şi, pe viitor, dacă el socoate aşa, aveţi să-i plătiţi fiecare atâta cât v-or lăsa puterile şi dărnicia inimii voastre!

Ei răspunseră:

— De bună seamă! primim!

Şi, după ce se îmbăiară la hammam, în ziua aceea plătiră fiecare lui Abu-Sir câte o sută de dinari de aur, câte un tânăr rob alb, câte un negru şi câte o fetişcană. Or, întrucât numărul emirilor şi al nevabilor care se imbăiaseră, după rege, se ridica la patruzeci, Abu-Sir primi patru mii de dinari, patruzeci de tineri robi albi, patruzeci de negri şi patruzeci de fete; iar din partea regelui primi zece mii de dinari, zece tineri flăcăi albi, zece tineri negri şi zece fetişcane ca nişte lune.

Când Abu-Sir văzu tot aurul şi toate darurile acelea, înaintă şi, după ce sărută pământul dinaintea regelui, spuse:

— O, preafericitule rege, o, chip bine-vestitor, o, doamne cu cugetul drept şi plin de bunătate, unde am să mă pot adăposti eu cu toată oastea aceasta de tineri flăcăi albi, şi de negri, şi de fete?

Regele răspunse:

— Eu am pus să li se dea toate astea ca să te îmbogăţesc cum se cade; căci m-am gândit că poate ai să vrei într-o zi să te întorci îndărăt în ţara ta, lângă cei dragi ai tăi, dornic să-i vezi; şi atunci să poţi pleca de la noi cu destulă avere spre a trăi la tine împreună cu ai tăi, la adăpost de orice nevoie!

El răspunse:

— O, rege al vremilor, Allah să te ţie în îmbelşugare! ci toţi robii aceştia sunt buni pentru regi, şi nu pentru mine, care nu am trebuinţă de toate astea ca să-mi mănânc pâinea şi brânza cu ai mei! Cum să fac eu să hrănesc şi să îmbrac toată liota aceasta de tineri albi, de tineri negri şi de fete? Pe Allah! cu dinţii lor cei tineri au să mistuie repede toată agoniseala mea, şi şi pe mine după agonisească!

Regele începu să râda şi zise:

— Pe viaţa mea, drept vorbeşti! Au ajuns o oaste de-ale mari; şi, de unul singur, n-ai să poţi izbuti să le faci faţă în niciun chip! Vrei, dar, să mi-i vinzi mie, ca să scapi de ei, pe câte o sută de dinari fiecare?

Abu-Sir răspunse:

— Ţi-i vând la preţul acesta!

Numaidecât regele trimise să fie chemat vistiernicul său, care îi vărsă lui Abu-Sir preţul pentru acei robi; iar regele, la rându-i, îi trimise pe toţi îndărăt la stăpânii lor de mai înainte, ca dar. Şi Abu-Sir îi mulţumi regelui pentru bunătatea lui; şi-i spuse:

— Allah să-ţi aline sufletul cum ai alinat tu sufletul meu, izbăvindu-mă de dinţii năpraznici ai acestor ghuli tineri şi mâncăi, pe care numai Allah i-ar putea sătura!

Şi regele începu să râdă de vorbele acestea, şi se arătă încă şi mai darnic faţă de Abu-Sir; după care, urmat de mai-marii împărăţiei sale, plecă de la hammam şi se întoarse la palat.

Iar Abu-Sir îşi petrecu toată noaptea aceea acasă, strângându-şi aurul în saci şi pecetluind fiecare sac cu

mare grijă. Şi, pentru nevoile casei sale, avea douăzeci de negri, douăzeci de flăcăi tineri şi patru fetişcane.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi şaptea noapte

Urmă:

A doua zi, Abu-Sir puse pristavi să strige prin toată cetatea:

— O, făpturi ale lui Allah, daţi fuga toţi de vă îmbăiaţi la hammamul sultanului! Vreme de trei zile, nimeni nu are a plăti nimica!

Şi un sodom de lume năvăli vreme de trei zile să se îmbăieze pe degeaba la hammamul numit hammamul sultanului. Ci din dimineaţa zilei a patra, însuşi Abu-Sir se aşeză la uşa cea mare a hammamului şi începu să ia preţul de intrare, care fu lăsat la bună-voia fiecăruia, la ieşirea din baie. Şi, până-n seară, Abu-Sir strânsese de la muşterii atâţia bani cât umpluse o lădiţă, cu îngăduinţa lui Allah (preamărit fie El!). Şi, în felul acesta, începu să îngrămădească mormanele de aur pe care i le aducea norocul.

Şi-aşa! Iar regina, care îl auzise pe soţul ei regele vorbind cu atâta căldură despre acele îmbăieri, hotărî să se scalde şi ea o dată, ca încercare mai întâi. Şi îi trimise vorbă despre dorinţa ei lui Abu-Sir care, ca să-i fie pe plac şi ca să le ademenească şi pe femei ca muşterii, hotărî ca de atunci înainte bărbaţii să se îmbăieze dimineaţa, iar femeile să se îmbăieze după-amiază. Şi dimineaţa sta el însuşi la intrare şi lua banii, iar după-amiază o puse să aibă grijă de aceasta pe o femeie pe care o numi în slujba sa. Aşa că, după ce intră în hammam şi văzu şi ea urmările cele desfătătoare ale acelor îmbăieri de modă nouă, regina fu atâta de încântată încât hotărî să vină acolo în fiecare vineri după-amiaza, şi nu se arătă faţă de

Abu-Sir mai puţin darnică decât regele, care îşi făcuse obiceiul de a veni să se îmbăieze în zilele de vineri dimineaţa, plătind de fiecare dată câte o mie de dinari de aur, başca alte daruri.

În felul acesta, Abu-Sir purcese mai departe pe calea bogăţiei, a măririlor şi a falei! Ci el, dacă se văzu aşa, nu se arătă mai mândru ori mai semeţ, ba dimpotrivă! Ca şi odinioară, se arătă mai departe binevoitor, zâmbitor şi plin de bună-cuviinţă faţă de muşterii, şi mărinimos faţă de oamenii săraci de la care niciodată nu vroia să primească niciun ban. Şi mărinimia aceasta fu şi temeiul mântuirii lui, aşa cum are să se dovedească de-a lungul povestirii noastre. Dar, încă de pe acuma, să se ştie că mântuirea aceea are să-i vină prin mijlocirea unui căpitan de corabie care, într-o zi, fiind cam la strâmtoare cu banii, putu totuşi să facă o baie cât se poate de minunată, fără să plătească chiar nimica! Şi întrucât, pe deasupra, mai fusese cinstit şi cu nişte sorbeturi răcoritoare şi fusese însoţit până la ieşire cu cele mai alese dovezi de prietenie de către însuşi Abu-Sir. Căpitanul începu să cugete cum ar putea să-şi dovedească mai bine mulţumita faţă de Abu-Sir, fie prin vreun dar, fie altfel! Şi nu trecu mult până ce să i se ivească prilejul. Şi-atâta cu căpitanul de corabie!

Estimp, boiangiul Abu-Kir auzi şi el vorbindu-se de acel hammam nemaipomenit, despre care vuia cu mare laudă toată cetatea spunând: „De bună seamă! este raiul pe pământ!” Şi hotărî să meargă să încerce şi el desfătările acelui rai, la care nici habar n-avea de numele celui ce-i era păzitor. Se îmbrăcă, aşadar, cu hainele lui cele mai frumoase, încălecă pe un catâr înfotăzat falnic, porunci să se inşiruie înaintea şi în urma lui robii înarmaţi cu ciomege lungi, şi porni către hammam. Când ajunse la intrare, simţi odoarea lemnului de aloe şi a miroasnelor de nard; şi văzu mulţimea de oameni care intrau şi care ieşeau, şi pe cei ce şedeau pe laviţe aşteptându-şi toţi rândul, fie ei navabi de cei mari, fie săraci de cei mai

săraci, ori umili de cei mai umili.

Intră atunci în sala de intrare şi îl zări pe Abu-Sir, tovarăşul său de odinioară, stând pe scaun, rotofei, proaspăt şi zâmbitor. Ba chiar îi trebui oleacă de vreme până să-l recunoască, aşa de mult scofâlciturile de altădată ale feţei i se umplusera acuma cu o grăsime sănătoasă, şi aşa de strălucitor îi era obrazul, şi aşa de mult priincios arăta la chip! Dacă văzu aşa, boiangiul, măcar că tare uimit şi buimăcit, se prefăcu a fi cuprins de o mare bucurie şi, cu o neruşinare fără de măsură, înaintă către Abu-Sir, care se ridicase în cinstea lui, şi-i spuse cu glas plin de dojana prietenească:

— He-he, ya Abu-Sir! Aşa se poartă un prieten şi aşa face un om care ştie ce-i aceea buna-purtare şi omenia? Ştiai că am ajuns boiangiul cel mare al regelui şi n-ai venit o dată măcar să mă vezi şi să afli cum o duc! Şi nu te-ai întrebat nici baremi: „Ce-o mai face oare Abu-Kir, tovarăşul meu de odinioară?” că eu degeaba am tot întrebat peste tot, şi degeaba am trimis în toate părţile robii mei să te caute, pe la hanuri şi pe la prăvălii: nimenea n-a ştiut să-mi spună nimica despre tine, ori să mă pună pe urmele tale!

La cuvintele acestea, Abu-Sir clătină din cap cu mare tristeţe şi răspunse:

— Ya Abu-Kir, au tu uiţi câte m-ai făcut să pat, când am venit la tine, şi uiţi bătaia pe care mi-ai dat-o, şi ocara cu care m-ai coperit faţă de lume, când m-ai făcut hoţ şi mişel şi ticălos?

Şi Abu-Kir se arătă tare nedumerit şi strigă:

— Ce tot spui tu? Au n-ai fi fost tu ăla pe care l-am bătut?

El răspunse:

— Păi da, eu am fost!

Abu-Kir atunci începu să înşire mii de jurăminte, că nu l-a cunoscut, spunând:

— Hotărât! te-am luat drept altul, un hoţ care încercase de o grămadă de ori să-mi şterpelească pânzeturile! Erai

aşa de slab şi de galben, că mi-a fost cu neputinţă să te recunosc!

Pe urmă, începu să se blesteme pentru ceea ce făcuse, să-şi bată mâinile una de alta, spunând:

— Nu este ajutor şi putere decât într-unul Allah, Slăvitul şi Preamăritul! Cum de-am putut eu să mă înşel aşa! Da tot aşa, vina-i mai ales a ta, că, dacă tu m-ai văzut întâi, de ce nu ţi-ai spus numele dinaintea mea, să-mi fi spus: „Sunt cutare!” mai cu seamă că în ziua aceea eram tare tulburat şi cu gândurile duse în altă parte, din pricina treburilor multe de care eram împovărat peste măsură! Mă rog, dar, ţie, Allah fie cu tine, o, fratele meu, să mă ierţi şi să uiţi necazul acela, care fusese scris în ursita noastră!

Abu-Sir răspunse:

— Allah să te ierte, o, tovarăşe al meu! În adevăr, aşa a fost tainica hotărâre a ursitoarelor; iar plata-i la Allah!

Boiangiul zise:

— Iartă-mă, dar, cu totul!

El răspunse:

— Allah să-ţi uşureze sufletul, aşa cum ţi-l uşurez eu! Ce putem noi împotriva hotărârilor care vin din afundul veciei? Intră, dar, în hammam, scoate-ţi hainele şi fă o baie care să-ţi fie plină de desfătare şi de înviorare!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi opta noapte

Urmă:

Şi Abu-Kir îl întrebă:

— Şi de unde ţi-a venit huzurul acesta?

El răspunse:

— Acela care ţi-a deschis porţile belşugului mi le-a deschis şi mie la fel!

Şi îi povesti povestea lui, din ziua când fusese ciomăgit

după poruncile lui Abu-Kir. Ci nu are niciun rost s-o mai spunem şi noi încă o dată. Şi Abu-Kir îi spuse:

— Sunt peste poate de bucuros să aflu că te bucuri de bunăvoinţa regelui. Am să fac aşa ca bunăvoinţa aceasta să sporească, povestindu-i regelui că tu eşti prietenul meu de totdeauna.

Ci fostul bărbier răspunse:

— La ce foloseşte ajutorul omului faţă de hotărârile soartei? Singur Allah ţine în mâinile lui huzururile şi prigoana! În ce te priveşte, nu mai zăbovi să te dezbraci şi să intri în hammam, ca să te bucuri de binefacerile apei şi ale curăţiei!

Şi îl petrecu el însuşi până în sala cea scumpă şi cu chiar mâinile lui, îl frecă, îl săpuni, îl frământă şi-l spălă până la sfârşit, nevroind să lase această sarcină pe seama nici unuia dintre ajutoarele lui. Pe urmă îl sui pe laviţa din sala de odihnă şi îl cinsti el însuşi cu sorbeturi şi cu alte băuturi înviorătoare, şi toate acestea cu atâta grijă încât toţi muşterii de rând erau uimiţi să-l vadă pe Abu-Sir însuşi îndeplinind acele slujbe şi dându-i acele cinstiri deosebite boiangiului, atunci când de obicei numai regele avea parte de ele.

Când veni clipa să plece, Abu-Kir vru să-i plătească lui Abu-Sir; ci Abu-Sir se feri să primească banii, spunând:

— Nu ţi-e sfială să-mi dai bani, atunci când eu sunt tovarăşul tău şi când între noi nu este nimica despărţit?

Abu-Kir spuse:

— Fie! Da-n schimb, lasă-mă să-ţi dau un sfat, care are să-ţi fie de mare folos. Hammamul acesta este minunat, ci, ca să fie de tot desăvârşit, îi mai lipseşte un lucru!

Abu-Sir întrebă:

— Şi care-i acela?

El spuse:

— Aluatul de curăţat părul de pe trup! În adevăr, am băgat de seamă odată, când ai isprăvit de ras capul unui muşteriu de-al tău, că pentru părul de pe alte părţi ale trupului te-ai slujit tot de brici sau de cleştişorul de smuls

perii. Or, nimica nu preţuieşte cât aluatul de curăţat care ştiu eu cum se face, şi am să-ţi spun şi ţie, fără să-ţi cer niciun ban!

Abu-Sir răspunse:

— Asta aşa este, ai dreptate, o, prietene al meu! Nu vreau mai mult decât să învăţ de la tine cum se face aluatul acela!

Abu-Kir zise:

— Iacătă! Iei şoricioaică galbenă şi var nestins, le baţi împreună, adăugind oleacă de untdelemn, amesteci un strop de mosc, ca să-i iei mirosul cel neplăcut, şi închizi aluatul dobândit astfel într-o oală de pământ smălţuită, ca să te slujeşti de el la nevoie. Şi răspund eu de izbânda pe care ai s-o dobândeşti, mai cu seamă când regele are să vadă cum îi cad perii ca printr-o vrajă, fără de nicio ciupitură ori julitură, şi cum pielea i se iveşte de dedesubt albă toată!

Şi Abu-Kir, după ce îi dete fostului său soţ învăţătura aceasta, ieşi din haramam şi se îndreptă cu mare grabă către palat.

Şi când ajunse dinaintea regelui şi se temeni cumu-i datina, îi spuse:

— Vin la tine ca să-ţi dau un sfat, o, rege al vremilor!

Regele zise:

— Şi ce sfat îmi dai?

El răspunse:

— Slavă lui Allah, care te-a izbăvit până acuma de mâinile blestemate ale păcătosului acela, ale vrăjmaşului acela al scaunului împărătesc şi al dreptei-credinţe, ale lui Abu-Sir, stăpânul hammamului!

Regele, tare nedumerit, întrebă:

— De ce-i vorba?

El spuse:

— Află, o, rege al vremilor, că dacă, din nenorocire, ai mai fi intrat o dată în hammam, ai fi fost pierdut fără de nădejde!

El spuse:

— Da cum aşa?

Abu-Kir, cu ochii plini de spaimă mincinoasă şi cu o mişcare largă de înfricoşare, şuieră:

— Cu otravă! A pregătit anume pentru măria-ta o alifie făcută din şoricioaică galbenă şi din var nestins, care, numai pusă pe părul de pe piele, te arde ca focul. Şi are să te îmbie cu alifia aceea, spunându-ţi: „Nimica nu preţuieşte cât alifia aceasta spre a face să cadă părul de pe spate, cu gingăşie şi fără de nicio suferinţă pentru piele!” Şi are să întindă aluatul pe spatele regelui nostru, şi are să-l facă să moară otrăvit pe calea aceasta, care-i cea mai dureroasă dintre toate căile! Căci stăpinul acesta al hammamului nu-i alta decât o iscoadă tocmită de regele creştinilor spre a curma în felul acesta sufletul regelui nostru! Şi eu m-am grăbit să vin să te prevestesc, căci binefacerile tale sunt asupra mea!

Auzind vorbele acestea ale boiangiului Abu-Kir, regele simţi cum îl năpădeşte o spaimă năpraznică, de se înfioră tot, de parcă ar fi şi fost muncit de otrava cea pârjolitoare. Şi îi spuse boiangiului:

— Am să mă duc îndată la hammam, dimpreună cu vizirul meu cel mare, ca să cercetez spusele tale. Ci de-acuma să păstrezi cu grijă taina lucrului!

Şi îl luă pe vizirul său cel mare şi plecă împreună cu el la hammam.

Atunci, ca de obicei, Abu-Sir îl duse pe rege în sala de fală, şi dete să-l frece şi să-l spele; el regele îi spuse:

— Începe mai întâi cu vizirul!

Şi se întoarse către vizir şi-i spuse:

— Întinde-te!

Şi vizirul cel mare, care era destul de dolofan, şi păros ca un ţap bătrân, răspunse că ascultă şi că se supune, se întinse pe marmură şi se lăsă frecat, săpunit şi spălat zdravăn. După care, Abu-Sir spuse regelui:

— O, rege al vremilor, am găsit o alifie cu nişte însuşiri de a curăţa părul de pe trup, faţă de care orice brici este de prisos!

Regele spuse:
— Încearcă alifia aceea pe părul vizirului!

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi noua noapte

Urmă:

Şi Abu-Sir luă olul de pământ smălţuit, scoase din el o bucată mare cam cât o migdală din coca aceea şi o întinse pe partea de sus a burţii vizirului, numai ca încercare. Şi puterile alifiei se dovediră atâta de uluitoare, încât regele nu se mai îndoi că n-ar fi vorba de o otravă înfricoşătoare; şi, umflat de mânie la acea privelişte, se întoarse către flăcăii hammamului şi le strigă:
— Înşfăcaţi-l pe mişelul acesta!
Şi îl arătă cu degetul pe Abu-Sir, pe care năprazna îl amuţi şi îl năuci. Pe urmă, regele şi vizirul se îmbrăcară cu mare zor, îl deteră pe Abu-Sir pe mâna străjilor de-afară şi se întoarseră la palat.
Acolo regele porunci să fie chemat căpitanul portului şi al corăbiilor şi îi spuse:
— Inşfacă-l pe mişelul numit Abu-Sir şi ia un sac plin cu var nestins, în care să-l bagi, şi să te duci să arunci totul în mare, sub ferestrele palatului meu. Şi, în felul acesta, ticălosul are să moară de două morţi deodată: şi înecat, şi ars!
Căpitanul răspunse:
— Ascult şi mă supun!
Or, căpitanul portului şi al corăbiilor era chiar căpitanul de corabie pe care îl îndatorase Abu-Sir odinioară. Se grăbi dar să se ducă la Abu-Sir în temniţă, îl luă de-acolo, îl sui pe o corăbioară şi îl duse pe o insuliţă, nu departe de oraş, unde putu în sfârşit să-i vorbească în voie. Îl întrebă:
— O, *Cutare!* eu nu pot uita bunăvoinţa pe care ai

arătat-o faţă de mine, şi vreau să răspund la bine cu bine. Povesteşte-mi, dar, necazul tău cu măria sa şi nelegiuirea pe care ai săvârşit-o, de-ai pierdut bunăvoinţa lui şi de-ai ajuns să dobândeşti cruda moarte la care te-a osândit!

Abu-Sir răspunse:

— Pe Allah, o, frate al meu, jur că nu mă ştiu vinovat cu nicio greşeală şi că n-am săvârşit niciodată vreo faptă pentru care să mi se cuvină asemenea pedeapsă!

Căpitanul spuse:

— Atunci, de bunăseamă că trebuie să ai niscaiva duşmani care te-or fi ponegrit dinaintea regelui! Căci tot omul care ajunge la vază, prin vreo bunăstare prea vădită şi prin bunăvoia soartei, are totdeauna zavistnici şi pizmaşi! Ci să nu-ţi fie frică de nimic! Aici, pe insula aceasta, te afli la adăpost de orice. Fii, dar, bine venit şi linişteşte-te! Ai să-ţi petreci vremea pescuind, până ce am să pot să te trimit în ţara ta. Acuma, mă duc să mă prefac dinaintea regelui ca şi cum te-aş omorî!

Şi Abu-Sir sărută mâna căpitanului de corabie, care îl lăsă şi plecă degrabă de luă un sac mare plin cu var nestins şi se duse la palatul regelui până sub ferestrele care dau către mare.

Regele tocmai sta acolo proptit în coate, şi aştepta împlinirea poruncii sale; şi căpitanul, ajungând sub ferestre, ridică privirile, ca să capete de la rege semnul de osândă. Şi regele întinse mâna afară pe fereastră şi făcu semn cu degetul să se arunce sacul în mare. Şi porunca fu numaidecât îndeplinită. Ci tot în clipa aceea regele, care făcuse cu mâna o mişcare prea repezită, scăpă în apă un inel de aur care-i era scump ca sufletul.

În adevăr, inelul acela căzut în mare era un inel talismanic vrăjit, de care atârnau stăpânia şi puterea regelui, şi care slujea de frâie spre a ţine în supunere norodul şi ostile; căci când regele vroia să dea porunca de a fi osândit vreun vinovat, nu avea decât să ridice mâna la care se afla inelul, şi din inel ţâşnea deodată o fulgerare iute, care îl prăbuşea pe cel vinovat la pământ,

mort de-a binelea, retezându-i capul de pe umeri!

Încât, atunci când regele văzu inelul căzând în felul acela în mare, nu vroi să spună nimănuia nimic şi păstră cea mai mare taină asupra pierderii; fără de care i-ar fi fost cu neputinţă să-şi ţină supuşii prea multă vreme în teamă şi supunere. Şi-aşa cu măria sa!

Estimp, Abu-Sir, rămas singur pe insulă, luă năvodul de pescuit pe care i-l dedese căpitanul de corabie, şi, ca să-şi mai însenineze gândurile cele chinuitoare şi să-şi agonisească hrana, începu să pescuiască în mare. Şi, după ce aruncă năvodul şi aşteptă o clipă, îl trase şi îl găsi plin cu peşte de toate soiurile şi de toate mărimile. Şi îşi zise: „Pe Allah! iacătă că a trecut atâta vreme de când n-am măi mâncat peşte! Am să iau unul şi am să-l dau băieţilor de la bucătărie, despre care mi-a vorbit căpitanul, ca să mi-l prăjească în ulei. În adevăr, căpitanul portului şi al corăbiilor mai avea şi sarcina de a rostui în fiece zi peşte proaspăt pentru bucătăria regelui; şi, în ziua aceea, cum nu putuse să vegheze el însuşi la pescuirea peştelui, îl însărcinase pe Abu-Sir cu grija aceasta, şi îi spusese despre doi flăcăi bucătari care au să vină să ia peştele pescuit şi menit regelui. Şi Abu-Sir, de la cea dintâi aruncătură a năvodului, fu binecuvântat cu pescuitul acela spornic. Aşadar, înainte de-a da ceea ce pescuise în seama celor doi băieţi care aveau să vină, începu prin a-şi alege pentru sine peştele cel mai mare şi mai frumos; trase pe urmă jungherul cel mare pe care-l purta înfipt la chimir, şi-l trecu dintr-o parte într-alta prin burta peştelui care se zbătea. Dar care nu-i fu mirarea când văzu că scoate de acolo, agăţat în vârful cuţitului, un inel de aur, înghiţit de peşte, fără de nicio îndoială!

Dacă văzu aşa, Abu-Sir, măcar că habar n-avea de însuşirile înfricoşătoare ale acelui inel talismanic, care era chiar inelul scăpat în mare de pe degetul regelui...

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a cincea sută noapte

Urmă:

...şi fără a da mare însemnătate lucrului, luă inelul, ce i se cuvenea acuma pe bun drept, şi şi-l petrecu pe deget.

Tocmai atunci iacătă că sosiră şi cei doi flăcăiaşi, slujitori la bucătăria regelui, şi-i spuseră:

— O, pescarule, nu cumva ştii să ne spui ce-i cu căpitanul portului care ne dă în fiecare zi peştele pentru bucătăria regelui? A trecut o bună bucată de vreme de când îl aşteptăm să vină! În ce parte a luat-o?

Abu-Sir răspunse, întinzând mâna către ei:

— A luat-o în partea aceea!

Ci tot atunci capetele flăcăiaşilor de la bucătărie se şi retezară de pe grumaji şi se rostogoliră pe pământ, cu stăpânii lor cu tot!

Fulgerul aruncat de inelul de la degetul lui Abu-Sir îi şi ucisese pe cei doi copilandri.

Când îi văzu pe băieţi cum cad pustiiţi de viaţă, Abu-Sir se întrebă: „Cine oare o fi putut să le zboare aşa capetele ăstora doi!” Şi se uită peste tot împrejuru-i, şi în văzduh, şi la picioarele lui; şi începu să tremure de spaimă, gândindu-se la puterea cea ascunsă a ginnilor răufăcători, când iacătă că dete cu ochii de căpitanul care se întorcea. Şi căpitanul, de cum îl văzu de departe, zări totodată şi cele două trupuri moarte de pe jos, cu capetele lor alături, şi inelul pe care îl purta Abu-Sir, sclipind în soare. Şi pricepu dintr-o aruncătură de ochi tot ce se petrecuse. Încât nu mai pregetă să-i strige, ferindu-se:

— O, fratele meu, nu-ţi mişca mâna la care ai inelul, ori sunt un om mort! N-o mişca, fie-ţi milă!

Auzind vorbele acestea, care izbutiră să-l uluiască şi să-l năucească întru totul, Abu-Sir înlemni de-a binelea, măcar că ar fi vrut să dea fuga în întâmpinarea căpitanului, care, când ajunse lângă el, i se repezi în

braţe şi-i spuse:

— Tot omul îşi poartă norocul atârnat la gât. Norocul tău este cu mult mai presus decât norocul regelui! Ci povesteşte-mi cum de ai căpătat inelul acesta, şi-apoi am să-ţi spun şi eu ce puteri are!

Şi Abu-Sir îi povesti căpitanului de corăbii toată întâmplarea, pe care n-are rost s-o mai spunem o dată. Şi, la rândul lui, căpitanul, uimit, îi zugravi înfricoşătoarele puteri ale inelului, şi adăugă:

— Acuma, viaţa ta-i în afară de orice năpastă, iar a regelui este în primejdie. Poţi acuma să mergi fără de nicio teamă cu mine în cetate şi numai cu un semn din degetul pe care porţi inelul poţi să faci să cadă capetele vrăjmaşilor tăi şi poţi să faci să zboare şi capul regelui de pe umeri!

Şi îl sui pe Abu-Sir într-o luntre alături de el, îl aduse în cetate şi îl duse la palat, dinaintea regelui.

Tocmai atunci, regele se afla în divan, înconjurat de mulţimea lui de viziri, de emiri şi de sfetnici; şi măcar că era nădufit de griji şi de mânie până-n vârful nasului, din pricina inelului pierdut, nu cuteza să-şi dea în vileag necazul şi nici să dea porunci să se caute în mare ca să-l găsească, de teamă să nu-i vadă pe neprietenii domniei cum se bucură de paguba măriei sale!

Da când îl văzu pe Abu-Sir intrând, nu mai avu nicio îndoială de urzeala pieirii sale şi strigă:

— A, mişelule! cum ai făcut de te-ai întors din afundul mării, şi cum de-ai scăpat să mori înecat şi ars?

Abu-Sir răspunse:

— O, rege al vremilor, mare-i puterea lui Allah!

Şi îi povesti regelui cum fusese scăpat de căpitanul de corăbii, drept mulţumită din parte-i pentru o baie fără plată, cum găsise inelul şi cum, fără a şti puterea acelui inel, pricinuise moartea celor doi flăcăiaşi, slugile de la bucătărie. Pe urmă adăugă:

— Şi acuma, o, măria ta, vin să-ţi dau îndărăt acest inel, drept mulţumită pentru facerile tale de bine asupra

mea, şi ca să-ţi dovedesc că, dacă aş fi un ucigaş în sufletul meu, m-aş fi şi slujit de inelul acesta ca să-i nimicesc pe vrăjmaşii mei şi să-l omor pe regele lor! Şi mă rog măriei tale, în schimb, să cerceteze cu mai multă luare-aminte nelegiuirea de care eu nu mă ştiu vinovat şi pentru care m-ai osândit, şi să porunceşti să pier în chinuri dacă am să fiu dovedit cu adevărat ucigaş!

Şi, spunând vorbele acestea, Abu-Sir scoase inelul de pe deget şi-l dete regelui, care îl petrecu degrabă pe degetul său, răsuflând de uşurare şi de mulţumire, şi simţindu-şi sufletul cum i se întoarce în trup.

Regele se ridică atunci în picioare şi îşi aruncă braţele împrejurul gâtului lui Abu-Sir, spunându-i:

— O, omule! hotărât, tu eşti floarea cea mai aleasă dintre toţi oamenii de treabă de pe pământ! Mă rog ţie să nu mă ocărăşti prea tare, şi să mă ierţi pentru răul pe care ţi l-am căşunat şi pentru necazul ce ţi-am pricinuit. Cu-adevărat, altul afară de tine nu mi-ar mai fi dat niciodată îndărăt inelul acesta!

Bărbierul răspunse:

— O, rege al vremilor, dacă chiar doreşti să-ţi uşurez sufletul, nu ai decât să-mi spui şi mie fărădelegea ce mi s-a pus în vină şi care mi-a adus mânia şi neprietenia ta.

Regele spuse:

— Uallah! la ce bun? Acuma sunt încredinţat că ai fost învinuit pe nedrept. Ci, de vreme ce vrei să afli fărădelegea ce ţi s-a pus în vină, iacătă!

Boiangiul Abu-Kir mi-a spus despre tine *cutare* şi *cutare* lucru!

Şi îi povesti toate de câte îl învinuise boiangiul, în privinţa alifiei aceleia, încercată de altminteri pe părul de pe burta vizirului cel mare.

Când povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a cinci sute şi una noapte

Urmă:

Şi Abu-Sir, cu lacrimile în ochi, răspunse:

— Uallah! o, rege al vremilor, eu habar nu am de regele nazareenilor, şi n-am călcat în viaţa mea pe pământul ţării nazareenilor. Ci iacătă care-i adevărul!

Şi îi povesti regelui cum el şi cu boiangiul se legaseră cu jurământ, după ce citiseră fatihaua din Sfinta Carte, să se întrajutoreze unul pe altul, cum plecaseră împreună, şi toate ticăloşiile şi toate tertipurile pe care i le jucase boiangiul, şi ciomăgeala pe care îl făcuse s-o îndure, şi învăţul cu aluatul de curăţat părul, pe care chiar el îl sfătuise cum să-l facă. Şi adăugă:

— Oricum, o, măria ta, alifia aceea, pusă pe piele, este un lucru cum nu se poate mai minunat; şi nu-i otrăvitoare decât dacă o înghiţi. În ţara mea, bărbaţii şi femeile nu se slujesc decât de ea, în loc de briciul de ras, spre a-şi da jos fără de caznă părul de pe trup! În ce priveşte însă tertipurile pe care mi le-a jucat şi a ocării pe care m-a făcut s-o pat, regele nu are decât să trimită după portarul de la han şi după ucenicii boiangiului, şi să-i întrebe, spre a cerceta adevărul mărturisit de mine!

Şi regele, ca să-i facă plăcere lui Abu-Sir, măcar că pentru el dovada era făcută întru totul, porunci să fie adus portarul de la han şi ucenicii; şi toţi, după ce fură întrebaţi, adeveriră vorbele bărbierului, sporindu-le încă prin mărturiile lor despre purtarea ticăloasă a boiangiului.

Atunci regele strigă către străjeri:

— Să mi-l aduceţi pe boiangiu, cu capul gol şi desculţ, şi cu mâinile legate la spate!

Şi străjerii numaidecât deteră fuga şi năvăliră în prăvălia boiangiului, care nu se afla atunci acolo. Îl căutară aşadar acasă la el, unde îl găsiră stând să deguste bucuria plăcerilor tihnite, şi visând fără doar şi poate la moartea lui Abu-Sir. Şi-aşa că străjerii se repeziră asupra-i, care pocnindu-l cu pumnul după ceafă, care

pocnindu-l cu piciorul în fund, care pocnindu-l cu capul în burtă, şi îl jucară în picioare, şi îl despuiară de haine, afară de cămaşă, şi îl târâră, cu capul gol, desculţ, şi cu mâinile legate la spate, până dinaintea jeţului regesc. Şi-acolo îl văzu pe Abu-Sir de-a dreapta regelui şi pe portarul hanului în picioare în sală, iar lângă portar pe ucenicii de la boiangerie. Văzu, în adevăr; toate acestea! Şi, de spaimă, făcu ce făcu, chiar în mijlocul sălii tronului; căci pricepu că era pierdut fără de scăpare. Ci regele, privindu-l chiorâş, îi spuse;

— Nu poţi tăgădui că acesta n-ar fi tovarăşul tău de odinioară, sărmanul pe care l-ai furat, l-ai despuiat, l-ai bătut, l-ai izgonit, l-ai ocărât, l-ai pârât şi, până la urmă, l-ai dus la moarte!

Şi portarul hanului şi ucenicii de la boiangerie ridicară mâinile şi strigară:

— Aşa este, pe Allah! nu poţi să tăgăduieşti. Suntem martori dinaintea lui Allah şi dinaintea regelui!

Şi regele spuse;

— Ori că tăgăduieşti, ori că mărturiseşti, tot n-ai să scapi de pedeapsa pe care ţi-a scris-o soarta!

Şi strigă la străjeri:

— Luaţi-l, târâţi-l de picioare prin tot oraşul, pe urmă băgaţi-l într-un sac plin cu var nestins şi aruncaţi-l în mare, ca să moară de cele două morţi: ars şi înecat!

Atunci bărbierul strigă:

— O, rege al vremilor, mă rog măriei tale să-mi îngăduieşti a cere iertare de la măria ta pentru el, întrucât eu îl iert de toate câte mi-a făcut!

Ci regele spuse:

— Dacă tu îl ierţi de fărădelegile săvârşite faţă de tine, eu nu-l iert de fărădelegile săvârşite faţă de mine!

Şi mai strigă o dată la străjerii lui:

— Luaţi-l şi îndepliniţi poruncile mele!

Străjerii atunci îl luară pe boiangiul Abu-Kir, îl târâră de picioare prin tot oraşul, strigând ce ticăloşii săvârşise, şi la urmă îl băgară într-un sac plin cu var nestins şi îl

aruncară în mare. Şi muri înecat şi ars! Întrucit aşa îi fusese datul.

Iar regele îi spuse lui Abu-Sir:

— O, Abu-Sir, acuma vreau să-mi ceri tot ce îţi doreşti, şi ţi se va da numaidecât!

Abu-Sir răspunse:

— Nu cer regelui decât să mă trimită în ţara mea; căci tare-mi mai vine greu să stau departe de-ai mei, şi nu mai am nicio plăcere să rămân aici!

Şi regele, măcar că tare mâhnit de plecarea lui, căci gândea să-l căftănească mare-vizir, în locul rotofeiului cel păros care îndeplinea acea slujbă, porunci să i se pregătească o corabie mare, pe care o încărcă cu bărbaţi robi şi cu femei roabe, şi cu daruri bogate, şi îi spuse lui Abu-Sir, luându-şi rămas-bun:

— Atunci, nu vrei să ajungi vizirul meu cel mare?

Şi Abu-Sir răspunse:

— Tare aş vrea să mă întorc în ţara mea!

Atunci regele nu mai stărui, şi corabia se îndepărtă cu Abu-Sir şi robii lui către Iskandaria.

Or, Allah le menise o călătorie bună, şi atinseră Iskandaria bine-sănătoşi. Ci nici nu coborâră bine pe ţărm, că unul dintre robi şi zări pe nisip un sac pe care marea îl aruncase la mal. Şi Abu-Sir desfăcu sacul şi găsi în el stârvul lui Abu-Kir, pe care apele îl purtaseră până acolo! Atunci Abu-Sir porunci ca leşul să fie îngropat nu departe de locul acela, pe ţărmul mării, şi ridică deasupra-i un mormânt, şi mormântul acela ajunse loc de popas pentru toţi trecătorii; şi Abu-Sir adăugă la acel mormânt, spre a putea fi îngrijit, o danie nestrămutătoare; şi puse să se sape pe uşa mormântului această însemnare pilduitoare:

Fereşte-te de a săvârşi răul!
Nu te-mbăta din plosca răutăţii,
Căci vine-amară ziua judecăţii.
Pe cel mişelnic îl mănâncă hăul!

La faţa apei ies şi trec cu tângă
Golaşe oase din pustii amare.
Ci-n tihnă odihnesc mărgăritare.
Jos, pe nisipul mării-n apă-adâncă.

Sus, în văzduh, stă scrisă legea-ntreagă,
Pe pagini străvezii: „Cel ce sădeşte
Ceea ce-i bine, bine dobândeşte!"
Căci toate se întorc de unde pleacă.

Şi-acesta fu sfârşitul lui Abu-Kir boiangiul, şi începutul lui Abu-Sir în viaţa de-aci înainte fericită şi fără de griji. Şi de atunci golfuleţul unde a fost îngropat boiangiul se numeşte *golful Abu-Kir!* Slavă celui care trăieşte în veci şi care prin voia lui face zilele să-şi urmeze crugul şi iarna şi vara!

Pe urmă, Şeherezada spuse:
— Şi iacătă, o, preafericitule rege, tot ce mi s-a povestit despre întâmplarea aceasta!
Şi Şahriar strigă:
— Pe Allah! povestea aceasta este plină de grea pildă. De aceea acuma mi-a venit cheful să te aud povestind vreo două-trei snoave de învăţătură.
Şi Şeherezada spuse:
— Păi acestea-s tocmai cele pe care le ştiu eu cel mal bine!
Dar în clipita aceea Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Cuprins

o mie şi una de nopţi

CARTEA CELOR O MIE ŞI UNA DE NOPŢI în «Biblioteca pentru toţi»:

Au mai apărut:

Vol. V (în 1971, B.P.T. nr. 645): *Povestea lui Sindbad-marinarul. Nopţile 249—331. Cuprinde: Povestea lui Aluniţă, Povestea preaînvăţatei Simpatia, Păţania poetului Abu-Nuwas, Povestea lui Sindbad-marinarul, Povestea frumoasei Zumurrud şi a lui Alişar, fiul lui Glorie.*

Vol. VI (în 1972, B.P.T. nr. 709): *Florile hazului şi Grădina snoavelor.* Nopţile 332—414. Cuprinde: *Povestea celor şapte fetişcane, fiecare de alt fel, Povestea oraşului de aramă, Povestirea lui Ibn Al-Mansur despre două fete, Povestea reginei Yamlika, domniţa de sub pămînt, Povestea frumosului flăcău trist, Florile hazului şi grădina snoavelor, Califul cel ciudat. Povestea frumoasei Floare-de-Trandafir.*

Sub tipar:

Vol. VIII cuprinde: *Snoave pilduitoare din Grădina înmiresmată, Povestea lui Abdallah-de-pe-uscat şi a lui Abdallah-din-mare, Povestea tînărului cel galben, Povestea Floarei-de-Granată şi a lui Zîmbet-de-Lună, Seara de iarnă a lui Isac din Mossul, Felahul de la Egipt şi copiii săi cei albi, Povestea lui Khalif cel sărac, Păţaniile lui Hassan Al Bassri şi ale preafrumoasei Strălucire.*

În «Biblioteca pentru toţi» se află în curs de apariţie integrală, pentru prima oară în limba română, capodopera literaturii arabe: **O mie şi una de nopţi**. Cereţi la toate librăriile înainte de grabnica lor epuizare volumele cuprinzînd **Cartea celor O mie şi una de nopţi**.

Lei 5

editura minerva